

Ministerie van Infrastructuur en Milieu

Landelijk afvalbeheerplan 2009-2021

Tweede wijziging

Nota van Aanpassing

Datum 29 oktober 2014

Ministerie van Infrastructuur en Milieu

Colofon

DGMI
Directie Duurzaamheid

Plesmanweg 1-6 Den Haag

Inhoud

1. Inleiding en leeswijzer	5
2. Enkele algemene aspecten	6
a. Aanleiding voor de wijziging	6
b. De relatie met het programma Van Afval Naar Grondstof	6
c. De relatie met LAP3	6
3. Hoofdpijnen van de inspraak	7
a. Bronscheiding versus nascheiding	7
b. Minimumstandaard grof huishoudelijk afval	8
c. Onderscheid nuttige toepassing / verwijdering	9
d. Brandstof produceren uit afvalstoffen	10
e. De prijs voor recycling	12
f. Artikel 10.37	13
g. Capaciteit nooit gerealiseerde stortplaats Noord-Holland Zuid	14
h. Groenafval	15
i. Naar meer hoogwaardige recycling – casus dakafval	15
Bijlage 1 Kennisgeving inspraak	17
Bijlage 2 Insprekers	18
Bijlage 3 Detailbeantwoording inspraakreacties	19
Bijlage 4 Overige wijzigingen	183

1. Inleiding en leeswijzer

De Wet milieubeheer en internationale regelgeving verplichten Nederland om periodiek een of meerdere afvalbeheerplannen op te stellen. Op 24 december 2009 is het Landelijk afvalbeheerplan 2009-2012 (het tweede LAP) in werking getreden. De geldingsduur van dat plan eindigt op 23 december 2015.

De eerste wijziging van het LAP is vastgesteld op 16 februari 2010 en op 25 maart 2010 in werking getreden (Stcrt. nr 2739, 24-02-2010). Met de eerste wijziging is één onderdeel van de nieuwe Europese Kaderrichtlijn afvalstoffen (2008/98/EG) in het LAP opgenomen, namelijk het toekennen van de R1-status aan Nederlandse afvalverbrandingsinstallaties die specifiek zijn bestemd om vast stedelijk afval te verwerken.

Het ontwerp van de tweede wijziging van het LAP 2009-2021 (het tweede LAP) heeft van 10 maart 2014 tot en met 22 april 2014 een openbare inspraakprocedure doorlopen. De inspraakperiode is op 10 maart 2014 aangekondigd in de Staatscourant (Stcrt. 2014, 6913), de Volkskrant en het AD. In bijlage 1 is de tekst van de kennisgeving opgenomen.

Tijdens de inspraakperiode zijn 36 reacties ontvangen. In bijlage 2 is een overzicht van de insprekers gegeven.

In hoofdstuk 2 worden eerst enkele algemene aspecten van de tweede wijziging besproken. In hoofdstuk 3 van deze nota van aanpassing zijn de hoofdlijnen van de inspraakreacties opgenomen.

De inspraakreacties van alle insprekers zijn samengevat in 428 vragen en opmerkingen. Deze zijn opgenomen in bijlage 3, waarin op elke samengevatte vraag/opmerking een antwoord wordt gegeven. Tevens is aangegeven of de reacties leiden tot aanpassing van het ontwerp LAP.

2. Enkele algemene aspecten

a. Aanleiding voor de wijziging

In Nederland is het beleid voor afvalbeheer opgenomen in het Landelijk afvalbeheerplan 2009-2021 (LAP). Dit plan is op 24 december 2009 in werking getreden en op 25 maart 2010 voor de eerste keer gewijzigd. Ten behoeve van de implementatie van de nieuwe Europese Kaderrichtlijn Afvalstoffen (2008/98/EG) wordt het LAP nu voor de tweede keer gewijzigd. Deze wijziging is noodzakelijk omdat een deel van de implementatie van deze Europese richtlijn plaatsvindt via het LAP en omdat het LAP anders - bijvoorbeeld voor wat betreft begrippen en definities - gaat afwijken van al aan de Kaderrichtlijn aangepaste nationale wetgeving.

Naast het aanpassen van bijvoorbeeld begrippen en definities worden met de tweede wijziging verduidelijkingen aangebracht in teksten waar dat nodig was en op onderdelen zijn teksten aangepast aan veranderde nationale regelgeving en aan ontwikkelingen in de markt.

b. De relatie met het programma Van Afval Naar Grondstof

Gelijktijdig aan het wijzigen van het LAP wordt gewerkt aan het opstarten van het programma 'Van afval naar grondstof' (VANG). Hoofddoel van dat programma is om een transitie naar een circulaire economie te bevorderen. Om een circulaire economie te kunnen bereiken, is goed afvalbeheer van essentieel belang. Met goed afvalbeheer wordt immers bereikt dat producten en grondstoffen zo veel mogelijk opnieuw worden gebruikt en niet verloren gaan voor de samenleving.

De tweede wijziging van het LAP sluit aan op diverse onderdelen van VANG. Enkele onderdelen van VANG zijn al in deze tweede wijziging verwerkt. Er is echter voor gekozen om op dit moment nog geen integrale herziening van het tweede LAP door te voeren. De eerste reden is dat opzet van het programma VANG net begint uit te kristalliseren en de (organisatie van) de uitvoering nog in de opstartfase is en nog niet alle details bekend zijn. Daarnaast is inmiddels een traject gestart om te komen tot een geheel nieuw LAP.

c. De relatie met LAP3

De wijziging van LAP2 is noodzakelijk om in lijn te blijven met Europese wet- en regelgeving en wordt ook gebruikt om een aantal wenselijke updates door te voeren. Omdat een integrale herziening van het LAP inmiddels in voorbereiding is, is er voor gekozen een aantal fundamentele discussiepunten en mogelijke beleidswijzigingen buiten de tweede wijziging te laten en te betrekken bij de integrale herziening van het LAP. Dit betekent ook dat een aantal keren op inspraakreacties is gereageerd door te verwijzen naar het traject van LAP3 in plaats van hier in het kader van de tweede wijziging van LAP2 op in te gaan.

3. Hoofdpijnen van de inspraak

De inspraakreacties van alle insprekers zijn samengevat in 428 vragen en opmerkingen. Deze zijn allemaal opgenomen in bijlage 3, waarin op elke vraag/opmerking een antwoord wordt gegeven.

In dit hoofdstuk worden de onderwerpen behandeld waarover veel inspraakreacties zijn ingediend of die fundamenteel van aard zijn. Bij elk onderwerp wordt de volgende indeling aangehouden:

- Korte weergave van wat in het ontwerp LAP over het onderwerp is opgenomen.
- Samenvatting van de inspraakreacties.
- Antwoord op de inspraakreacties.
- Consequenties voor het tweede LAP.

a. Bronscheiding versus nascheiding

Het LAP gaat - in ieder geval voor huishoudelijk afval en daarmee vergelijkbaar bedrijfsafval - voor een aantal componenten in eerste instantie uit van bronscheiding en ziet nascheiding in een aantal gevallen als een goede aanvulling. Dit is al jaren bestaand beleid en er is geen aanleiding dit in het kader van de tweede wijziging van het LAP te heroverwegen. Een aantal insprekers reageert echter toch op dit beleidsuitgangspunt.

Samenvatting inspraakreacties

1. Successen bij bouw- en sloopafval zou ook bij huishoudelijk afval zijn een argument om ook bij huishoudelijk afval in te zetten op een combinatie van bronscheiding en nascheiding
2. Het LAP zou meer dan nu het geval is per component uit het huishoudelijk afval of het bedrijfsafval moeten bezien of bronscheiding danwel nascheiding het meest geëigende systeem is.
3. Het LAP stelt te veel het middel (bron- of nascheiding) centraal en niet het beoogde doel, namelijk maximaal materiaalhergebruik. Op verschillende plaatsen zou het LAP nascheiding van huishoudelijk afval te negatief neerzetten en zou daarmee geen recht doen aan de recentelijke ontwikkelingen die nascheiding heeft doorgemaakt. Nascheiding zou tegenwoordig met name gericht zijn op het terugwinnen van recyclebare stromen uit huishoudelijk afval en vergelijkbaar bedrijfsafval met maximale recycling als doelstelling.

Antwoord op de inspraakreacties

Hoewel het bestaand beleid is waartegen inspraak in het kader van deze wijzigingsprocedure niet mogelijk is, wordt toch ingegaan op de aangedragen argumenten

1. Aard en samenstelling van huishoudelijk afval en bouw- en sloopafval verschillen dermate dat ervaringen bij bouw- en sloopafval niet zo zijn te vertalen naar mogelijkheden bij huishoudelijk afval. Daarnaast bieden het programma VANG, het LAP en de Wet milieubeheer bieden voldoende ruimte om voor huishoudelijk afval met verschillende inzamelmethoden te experimenteren.
2. De gedachte om per component uit het afval na te gaan of moet worden gekozen voor bronscheiding danwel nascheiding is interessant. Een aanzet hiervoor is al te vinden in het LAP. Dit principe nog verder doorvoeren vraagt echter gedegen kennis van scheidingsmogelijkheden, heeft invloed op de marktpositie van sorteerbedrijven en mogelijk op de beleidsvrijheid van gemeenten om lokaal afvalbeheer naar eigen idee in te richten. Bovendien kan het leiden tot een breuk met de bestaande beleidslijn dat het rijk hier niet te veel in wil sturen. Hieruit blijkt dat het gaat om complexe materie met potentieel grote impact en daarom ongeschikt om te betrekken bij de tweede wijziging van LAP2. Dit betekent niet dat de discussie uit de weg gegaan wordt. Niet uit te sluiten is immers dat, om de doelen van het programma VANG te realiseren, fundamentele aanpassingen

in het beheer van afval noodzakelijk zijn. Het is derhalve een punt dat bij het opstellen van LAP3 zeker aan de orde komt.

3. Huishoudelijk afval bestaat voor een groot deel uit natte fracties en de ervaring tot nu toe is dat door nascheiding onvoldoende voor recycling geschikte stromen kunnen worden verkregen. De natte fractie is zelf gevoelig voor vervuiling, maar vervuult op zijn beurt snel een andere belangrijke fractie als papier. Daarnaast strookt de stelling dat nascheiding tegenwoordig met name is gericht op het terugwinnen van recyclebare stromen uit huishoudelijk afval en vergelijkbaar bedrijfsafval met maximale recycling als doelstelling niet met de praktijk. Installaties waar huishoudelijk afval wordt nagescheiden voeren nauwelijks materiaal af voor recycling.

In het programma VANG is medio 2014 een traject gestart bij Rijkswaterstaat om te kijken hoe en in hoeverre het rendement van nascheiding verbeterd kan worden t.b.v. het bereiken van de recyclingsdoelstellingen. Tot op het moment dat dit traject binnen VANG tot andere inzichten leidt, blijft de voorkeur voor het scheiden aan de bron van huishoudelijk en bedrijfsafvalstoffen in het LAP behouden.

Consequenties voor het LAP

Vooralsnog leiden deze inspraakreacties niet tot aanpassingen in het LAP. Wel zal in het traject om te komen tot een derde LAP het onderwerp nadrukkelijk aandacht krijgen.

b. Minimumstandaard grof huishoudelijk afval

In sectorplan 1 (huishoudelijk restafval, inclusief grof) wordt opgenomen wat een adequaat voorzieningenniveau van een milieustraat is en wanneer nasortering van grof huishoudelijk afval verplicht is. Hiermee wordt het LAP in overeenstemming gebracht met het Activiteitenbesluit. De essentie is nu dat grof-huishoudelijk afval op een milieustraat in beginsel moet worden voorgescheiden in ten minste 18 componenten. Hiervan mag een gemeente alleen afwijken wanneer zij componenten zodanig samen opslaat dat met een verplichte nascheiding hetzelfde resultaat wordt bereikt als met voorscheiding. Deze beleidswijziging moet de recycling van grof huishoudelijk afval stimuleren tegen acceptabele kosten en is hiermee geheel in lijn met VANG.

Samenvatting inspraakreacties

- Met deze wijziging wordt ten onrechte vooruit gelopen op een in de Kamer aangenomen motie die vraagt om een onderzoek naar de milieuwinst van nasortering van restafval van milieustraten, die voldoen aan art. 3.115, lid 2 t/m lid 5 uit het Activiteitenbesluit.
- De voorgestelde wijziging in het LAP2 kan in de praktijk leiden tot een verlaging van de minimumstandaard voor grof huishoudelijk afval.
- Is voor de aanpassing van de minimumstandaard voor grof huishoudelijk afval een LCA is uitgevoerd?
- Grof huishoudelijk afval bevat veel samengestelde afvalstromen (combinaties van hout, glas, metaal, kunststoffen). Het scheiden naar aard en samenstelling is juist op een milieustraat vrijwel onmogelijk, maar in een mechanische sorteerinstallatie prima uit te voeren en met hoge scheidingsrendementen.

Antwoord op de inspraakreacties

Allereerst wordt niet onderschreven dat de voorgenomen wijziging een verlaging van de minimumstandaard inhoudt. Het tegendeel is het geval. Vóór de wijziging was het mogelijk om afvalstromen samen te voegen, ook wanneer deze naderhand niet goed meer afgescheiden kunnen worden of wanneer de aanwezigheid van de één de recyclingsmogelijkheden van de ander verminderd. Daarnaast was in de oude regeling weliswaar sprake van verplichte afvoer naar nascheiding, maar er werd niet geregeld wat het effect van deze nascheiding zou moeten zijn. Dit betekent dat in het ene geval nascheiders een groot aantal deelstromen afscheiden, terwijl ander

nascheiders zich konden richten op een beperkt aantal output-stromen en relatief grote hoeveelheden konden afvoeren naar de verbranding, als brandstof of zelfs als te storten residu.

De nieuwe regeling pakt beide problemen aan. Allereerst is nu het uitgangspunt dat stromen die in beginsel voor recycling geschikt zijn ook direct bij aanbieding gescheiden worden gehouden. Het is immers niet logisch om de stromen eerst samen te voegen en vervolgens alsnog te laten scheiden wanneer dat alleen maar kan leiden tot onderlinge vervuiling en verminderde recyclingsmogelijkheden. Daarnaast wordt expliciet geregeld dat wanneer toch wordt gekozen voor het alternatief nascheiden, dat het resultaat dan vergelijkbaar moet zijn met het voorkeursalternatief bronscheiding. Dit betekent dus dat het sowieso niet meer mogelijk is om alle stromen in 1 restbak te deponeren, maar dat slimme combinaties moeten worden gekozen waarvan zeker is dat die goed en met behoud van kwaliteit kunnen worden nagescheiden.

Met de gekozen stromen zal het overgrote deel van het voor recycling geschikte grof huishoudelijk afval worden gedekt. Mocht in praktijk blijken dat toch nog goed te recycleren stromen met regelmaat in de restbak terecht komen, dan is het relatief eenvoudig om de Activiteitenregeling hierop aan te passen.

Het onderzoek waarom in genoemde motie is gevraagd wordt op dit moment uitgevoerd. Dat is echter geen reden om het LAP niet in overeenstemming te brengen met het Activiteitenbesluit en daarmee te bevorderen dat voor alle milieustraten dezelfde regels gelden.

Waarom voor deze wijziging een LCA gedaan zou moeten. Het doel – zoveel mogelijk recycling van zoveel mogelijk componenten uit grof huishoudelijk afval – is niet gewijzigd. Er wordt alleen een ander instrumentarium ingezet omdat het idee is dat dit veel meer resultaat zal opleveren.

Consequenties voor het LAP

Geen

c. Onderscheid nuttige toepassing / verwijdering

Het maken van een onderscheid tussen verwijdering en nuttige toepassing bij de verwerking van een afvalstof is in de praktijk in een aantal gevallen lastig. De begripsafbakening is echter van groot belang, onder andere bij

- [a] de overbrenging van afvalstoffen,
- [b] het wel of niet voldoen aan de minimumstandaard bij verschillende sectorplannen, en
- [c] de monitoring van afvaldoelstellingen.

Sinds het in werking treden van het LAP zijn er op dit punt diverse relevante ontwikkelingen geweest. De belangrijkste is natuurlijk het in werking treden van een nieuwe Kaderrichtlijn, maar daarnaast is er weer meer jurisprudentie en heeft de uitvoeringspraktijk ook de nodige nieuwe casussen opgeleverd. In de tweede wijziging is dit onderdeel van het LAP (oud paragraaf 4.5) integraal vervangen (nieuw paragraaf 4.4 met bijbehorende nieuwe bijlage 4). Intentie hierbij was niet om het beleid aan te passen, maar om het te actualiseren en vooral de verduidelijken, ondermeer door de voorbeelden uit de oude kaders in de tekst in een aparte bijlage veel uitgebreider uit te werken.

Samenvatting en antwoord op de inspraakreacties

Op deze integraal aangepaste tekst is door veel insprekers gereageerd. Het betreft allemaal tekstuele suggesties, nadere vragen over overblijvende onduidelijkheden en verzoeken om zaken nog verder te specificeren. Fundamentele discussiepunten worden niet opgeworpen. Er wordt dan ook afgezien van een inhoudelijke bespreking en er wordt verwezen naar bijlage 3 van deze Nota van Aanpassing waarin ook meteen de beantwoording is te vinden. De betreffende reacties zijn te vinden onder de nummers 60 t/m 81 (paragraaf 4.4 van het LAP) en 236 t/m 256

(bijlage 4 van het LAP) van bijlage 3.

Consequenties voor het LAP

Op een flink aantal plaatsen geven de inspraakreacties aanleiding voor tekstuele aanpassingen of toevoegingen, primair bedoeld ter verdere verduidelijking en niet als fundamentele wijziging van het beleid.

d. Brandstof produceren uit afvalstoffen

Aan een aantal sectorplannen dat de mogelijkheid kent de afvalstof op te werken tot brandstof - en aan hoofdstuk 18 van het beleidskader - is toegevoegd dat deze brandstof alleen mag worden toegepast binnen inrichtingen waarin emissiebeperking is gereguleerd in specifieke regelgeving en/of daarop gebaseerde vergunningen. Verwerken van afvalstoffen tot brandstoffen voor motoren van voer- en vaartuigen is niet toegestaan. Deze wijziging is reeds eerder bij het parlement aangekondigd middels een brief aan de Tweede Kamer van 9 november 2011 (TK 30 872, nr. 80). Achtergrond is dat veel eisen voor de inzet van brandstoffen geen rekening houden met het produceren van brandstoffen uit afvalstoffen en zich nauwelijks richten op milieu, maar vooral waarborgen dat de motor er op blijft draaien. De wijziging moet nuttige toepassing van afvalstoffen en adequate bescherming van het milieu combineren.

Op deze wijziging is redelijk veel gereageerd, ook omdat een aantal partijen een deel van hun afzetmarkt ziet verdwijnen. Interessant is echter vooral dat een aantal partijen stelt dat het reguleren van de toepassing niet de juiste weg is, en dat je juist de ontbrekende eisen aan de kwaliteit van de betreffende brandstoffen moet invullen.

Samenvatting inspraakreacties

1. Diverse insprekers stellen voor om in het LAP geen verbod op toepassing van de betreffende brandstoffen in motorvoertuigen op te nemen maar door te werken aan de invulling van de ontbrekende samenstellings- en herkomsteisen voor de in te zetten afvalstoffen.
 - Een inspreker verwijst naar de end-of-waste-criteria die in het Verenigd Koninkrijk zijn opgesteld.
 - Een andere inspreker verwijst naar ISO.
 - Een derde inspreker refereert naar het lopende in de bunkerbranche om tot kwaliteitscriteria te komen en adviseert het opstellen van criteria als actiepoint in het LAP op te nemen.
2. Naast de sectorplannen waarin deze beleidslijn is opgekomen kunnen ook andere afvalstromen via thermische of biologische processen worden omgezet in brandstoffen voor motorvoertuigen. Dit leidt tot verschillende reacties
 - Gepleit wordt voor het opnemen van een passage waarin wordt aangegeven dat het omzetten van afvalstoffen in brandstoffen voor motorvoertuigen voor zover dat niet expliciet is verboden, is toegestaan.
 - Het is vreemd dat de opgenomen beleidslijn alleen geldt voor vloeibare brandstoffen
 - Het LAP houdt geen rekening met de opwerking van frituurvet tot biodiesel of met pyrolyse-olie geproduceerd uit kunststoffen
3. Het voorgenomen beleid [1] vormt een probleem voor de bunkerbranche, [2] leidt tot een slechtere concurrentiepositie van Nederlandse havens, [3] remt innovatie, [4] werkt een Green Deal op basis waarvan gebruik wordt gemaakt van restwarmte van een raffinaderij tegen en [5] leidt tot kapitaalverlies.
4. Gepleit wordt om ook inzet in installaties buiten inrichtingen waarvoor wel emissie-eisen gelden toe te blijven staan en als voorbeeld wordt gewezen op mobiele stoomketels in de landbouw.

Antwoord op de inspraakreacties

1. Zoals al eerder aan de Tweede Kamer toegezegd is er bewust voor gekozen de

inzet van uit specifieke afvalstoffen geproduceerde brandstoffen in motoren van voer- en vaartuigen niet langer toe te staan. Deze beleidslijn is dan ook niet aangepast. De suggestie van een aantal insprekers om te gaan werken aan einde afval criteria voor brandstoffen uit een aantal specifieke afvalstromen wordt echter wel omarmd. Dit biedt de mogelijkheid om

[a] vast te stellen voor welke afvalstromen recycling – technisch, economisch of milieuhygiënisch – niet mogelijk of wenselijk is en opwerken tot brandstof daarom kan worden toegestaan, en

[b] waarborgen in te bouwen dat inzet van de geproduceerde brandstoffen ook in motoren voor voer- en vaartuigen acceptabel is.

Voor gevallen waarin wordt voldaan aan deze criteria vervalt de afvalstatus en daarmee het verbod op inzet in motoren van voer- en vaartuigen. Aan het LAP wordt dan ook een actiepunt toegevoegd dat nog in 2014 wordt gestart met een traject om samen met marktpartijen te bezien of het mogelijk is om te komen tot nationale einde-afval-criteria voor uit specifiek te bepalen afvalstoffen geproduceerde brandstoffen. Bij de uitvoering van deze actie worden zowel de wijze waarop dat in het Verenigd Koninkrijk en België is geregeld, als de ervaringen met het door insprekers aangehaalde traject van bunkerolie betrokken.

2. Voor pyrolyse-olie geproduceerd uit kunststoffen is deze beperking niet in het betreffende sectorplan (sectorplan 11) opgenomen. Ook voor brandstoffen uit biomassa en brandstoffen geproduceerd uit frituurvet is – voor zover zij sowieso al onder een sectorplan van het LAP vallen – de beperking voor inzet in motoren van voer- en vaartuigen niet opgenomen. Reden is dat hiervoor het risico op vervelende verontreinigingen minder groot wordt ingeschat.
3. [1] Dat het verbod een probleem zou zijn voor de bunkerbranche wordt niet onderschreven. In de intensieve overleggen die worden gevoerd tussen overheid en belangrijke spelers uit de bunkerbranche is gebleken dat deze laatste afvalstoffen helemaal niet in hun bunkerolie terug willen zien.
[2] Dat de concurrentiepositie van de Nederlandse havens hiermee in het geding zou kunnen en komen wordt niet gezien. Juist alle commotie over de kwaliteit van Nederlandse bunkerolie en de internationale vragen die dit oproept zijn een gevaar voor de Nederlandse havens in het algemeen en de Rotterdamse haven in het bijzonder. Het voorgenomen beleid past juist in een streven om het vertrouwen in Nederlandse bunkerolie te waarborgen. In dit kader is de overheid ook in overleg met partijen uit de bunkerwereld en in die overleggen is al aan de orde gekomen dat de bunkermarkt afvalstoffen niet in bunkerolie wil terugzien. Dit is nog een reden dat juist bedrijven als deze inspreker blij moeten zijn met het te starten traject om de komen tot nationale einde-afval-criteria voor secundaire brandstoffen
[3+5] Met het opstellen van nationale einde-afval-criteria voor secundaire brandstoffen zullen alle innovaties aan wordt gewerkt juist hun vruchten gaan afwerpen. Dit maakt het immers mogelijk sneller dan concurrenten kunnen voldoen aan de nog op te stellen eisen en daarmee juist in het voordeel zijn. Ook van kapitaalverlies zal dan geen sprake zijn.
[4] De voorgestelde beleidslijn heeft geen invloed op de wijze binnen inrichting die afval verwerken wordt gewerkt noch op de afvalstoffen die worden verwerkt. Er is dus geen sprake van het tegenwerken van gebruik van restwarmte zoals afgesproken in een Green Deal.
4. Wat geldt voor voer- en vaartuigen geldt ook voor andere mobiele installaties waarin buiten inrichtingen brandstoffen worden ingezet. Ook hier kan het inzetten van uit afval geproduceerde brandstoffen waarin verontreinigingen zitten tot onwenselijke emissies leiden. De beperking tot inzet binnen inrichtingen met een passende rookgasreiniging blijft dus overeind.

Consequenties voor het LAP

Behalve wat kleine tekstaanpassingen leidt de inspraak niet tot aanpassing van de voorgenomen beleidslijn. Wel wordt aan het LAP een actiepunt toegevoegd dat nog in 2014 wordt gestart met een traject om samen met marktpartijen te bezien of het mogelijk is om te komen tot nationale einde-afval-criteria voor uit specifiek te

bepalen afvalstoffen geproduceerde brandstoffen.

e. De prijs voor recycling

Een van de criteria voor het instellen van een nieuw stortverbod is dat het alternatief voor storten de ontdoener van de betreffende afvalstof per ton niet meer kost dan 150% van het tarief van storten. Dit '150%-criterium' wordt ook gebruikt in enkele sectorplannen. Wanneer in specifieke gevallen verwerking de houder van de afvalstof meer zou kosten dan €175,- per ton – bijvoorbeeld omdat de betreffende partij te sterk is verontreinigd en daarom speciale afwijkende behandeling zou vragen – dan is alsnog storten toegestaan.

Dit criterium stamt nog uit de tijd van de oude Wet belasting op milieugrondslag (Wbm) en met de laatst gehanteerde tarieven daarvoor lag het bedrag dat resulteerde rond de 180 euro (circa 90 euro stortbelasting en circa 30 euro regulier storttarief). In de LAP-wijziging is - mede vanwege het onzekere voortbestaan en omdat hoogte van een afvalstoffenbelasting aan verandering onderhevig is, de 150% vervangen door een absoluut bedrag, te weten €175,-.

In het verlengde hiervan is ook het aantal sectorplannen waarin dit criterium wordt gebruikt uitgebreid. Hiermee worden de kosten van afvalbeheer beperkt, maar bovendien worden de betreffende sectorplannen hiermee concreter en daardoor bruikbaar voor vergunningverlening en beter handhaafbaar.

In zijn algemeenheid is deze € 175,- per ton dus nu een grenswaarde voor een de prijs die voor hoogwaardige verwerking gevraagd mag worden. Het heeft een bredere werking gekregen dan alleen het instellen van een stortverbod en bepaalt ook wanneer vanwege kosten mag worden afgezien van recycling en mag worden teruggevallen op verbranden of eventueel op storten.

Samenvatting inspraakreacties

1. Dit tarief weliswaar is bedoeld als een soort van voortzetting van de oude grens van 150% van het tarief voor storten, maar voor inerte stromen leidt dit tot een forse prijsverhoging. De oude Wbm kende immers meerdere tarieven.
2. Dit kan leiden tot prijsopdrijving omdat bedrijven nu dit als richtprijs kunnen gaan hanteren.
3. De prijs is te hoog in vergelijking tot de prijs van het verbranden van een specifieke stroom (i.c. zuiveringsslib uit de voedingsmiddelen en genotindustrie).
4. Gevreesd wordt voor forse kostenstijgingen waarbij bedragen van 4 tot 6 miljoen worden genoemd in een specifieke situatie.

Antwoord op de inspraakreacties

1. Er is bewust voor gekozen niet meer te werken met meerdere tarieven. Niet alleen is dit ook losgelaten binnen de nieuwe systematiek van de afvalstoffenbelasting maar ook is de basis voor het onderscheid tussen beide tarieven (soortelijk gewicht van 1.100 kg/m³) is komen te vervallen. Nog belangrijker is echter dat de grenswaarde van € 175,- meer dan het oude criterium van 150% in het LAP nu een grenswaarde is voor de prijs die voor hoogwaardige verwerking gevraagd mag worden. Zeker in het streven te komen tot een circulaire economie, is er zo snel geen reden waarom deze prijs voor inerte materialen lager zou moeten zijn dan voor niet-inerte materialen. Ook om die reden is bewust gekozen voor 1 tarief en dat niet te laag te nemen.
2. Vooralsnog wordt – hoewel in theorie denkbaar - niet gevreesd voor prijsopdrijving door de introductie van dit tarief. Allereerst niet omdat de € 175,- een andere vorm is van een instrument dat we al jaren kennen (150% van de storkosten + afvalbelasting) zonder dat dit eerder tot dergelijke problemen heeft geleid. Ten tweede niet omdat voor de meeste afvalstromen waar dit speelt er voldoende potentiële verwerkers zijn om een goede marktwerking te

- waarborgen. Ten derde niet omdat het juist ook zekerheid biedt dat bedrijven geen misbruik kunnen maken van hun monopolypositie en prijzen gaan vragen die nog boven de € 175,- liggen. Hier zijn al diverse concrete voorbeelden van te noemen. Met deze bepaling in het LAP is op geen enkele manier geregeld dat een vorm van verwerken minimaal € 175,- moet kosten. Vaststelling van tarieven blijft een zaak van marktpartijen.
3. De € 175,- is voor geen enkele stroom is gebaseerd op het tarief van verbranden en voor veel stromen geldt dat verbranden goedkoper zal zijn dan € 175,-. Het gaat er om dat maatschappij breed wordt gestreefd naar meer recycling en naar een verdere afbouw van storten en verbranden. Voor recycling geschikte stromen moeten derhalve worden gerecycled. Er is geen reden om daar voor deze afvalstroom een uitzondering voor te maken.
 4. Betreffende Inspreker gaat er hierbij vanuit dat zij voortaan een tarief van € 175,- moet betalen voor 40 tot 60 kton aan residustromen en daarmee per ton ongeveer € 100,- meer kwijt is dan tot nu toe het geval is. Inspreker verliest hierbij uit het oog dat er voor alle stromen waarvoor er redelijkerwijs geen alternatief is voor storten – en dat speelt hier gelet op het feit dat inspreker zelf aangeeft geen alternatieven te hebben – niets verandert. De € 175,- is alleen de grens waarop voor een alternatief gekozen moet worden, maar voor technisch niet voor recycling geschikte stromen blijft storten op basis van bestaande contracten en tarieven gewoon mogelijk. Voor stromen die nu wel anders worden verwerkt dan storten verandert er ook niets in bestaande afspraken en contracten. Alleen die stromen die eigenlijk goed voor recycling geschikt zijn, maar nu toch worden gestort zal inspreker te maken krijgen met alternatieve verwerking, mits deze niet meer kost dan € 175,- (waarbij een alternatief dat € 100,- kost voor inspreker dus geen € 175,- gaat kosten). In een circulaire economie zou iedere ontdoener echter ook zelf niet moeten willen dat in potentie voor recycling geschikte afvalstoffen worden gestort.

Consequenties voor het LAP

Het LAP wordt op basis van deze inspraakreacties niet aangepast.

f. Artikel 10.37

Op grond van artikel 10.37 van de Wet milieubeheer mogen afvalstoffen - kort gezegd - alleen worden afgegeven aan personen/bedrijven die toestemming (vergunning, ontheffing e.d.) hebben om die afvalstoffen nuttig toe te passen, te verwijderen of in te zamelen. In het LAP wordt dit artikel nader uitgelegd. Omdat de meeste producenten van afval (ontdoeners) niet beschikken over een dergelijke vergunning mag afval niet aan hen worden afgegeven en - zo stelt het LAP - ook niet teruggegeven. Als de ontvanger na controle van de afvalstof constateert dat hij die afvalstof toch niet mag accepteren of kan verwerken, mag de afvalstof dus niet worden teruggegeven aan de ontdoener. De ontvanger moet dan zelf op zoek naar een passende verwerking.

Recentelijk heeft de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State geoordeeld dat de tekst uit het LAP verder gaat dan het in artikel 10.37 neergelegde verbod. Geoordeeld is dat afval nog niet is overgegaan naar de ontvanger tot het moment waarop de gehele acceptatieprocedure is doorlopen. Het afval mag dus wel worden teruggegeven aan de ontdoener.

Samenvatting inspraakreacties

Diverse insprekers stellen vast dat de tekst in het LAP over het al dan niet kunnen teruggeven van afval aan de aanbieder wanneer blijkt dat het niet voldoet aan de acceptatiecriteria strijdig is met recente jurisprudentie.

Antwoord op de inspraakreacties

Insprekers hebben gelijk en dat krijgen ze ook. Het LAP wordt dus aangepast.

Wel is relevant dat sinds de implementatie van de Kaderrichtlijn in de Wm niet alleen aan vergunninghouders met een inrichting mag worden afgegeven maar ook aan handelaars en bemiddelaars en vervoerders. Soms hebben deze personen het afval helemaal niet feitelijk gehad, vaak hebben ze geen inrichting (10.37 maakt immers geen onderscheid tussen afgifte aan personen met een inrichting als personen zonder inrichting) en regelmatig zal de oorspronkelijke ontdoener niet in beeld zijn. Het is maar de vraag hoe reëel en hoe wenselijk het is om aan dat soort personen afval te laten teruggeven. De kans bestaat immers dat afval gaat 'zwerven'. In ieder geval verdwijnt het uit het zicht, omdat de genoemde partijen niet meldingsplichtig zijn. Ketentoezicht is dan niet mogelijk. Er is daarom besloten om naast aanpassing van het LAP tegelijk te gaan werken aan aanpassing van artikel 10.37 van de Wet milieubeheer (artikel 10.37) in die zin dat afval te zijner tijd alleen mag worden afgegeven aan inzamelaars en handelaren met een inrichting.

Consequenties voor het LAP

De betreffende achterhaalde passages worden uit het LAP geschrapt.

g. Capaciteit nooit gerealiseerde stortplaats Noord-Holland Zuid

We hebben al jaren een moratorium voor storten en in het LAP staat precies welke vergunde capaciteit er is bij welke locatie. Nu zijn er al jaren 2 gevallen waar capaciteit min of meer boven de markt zweeft. Bij de tweede wijziging zijn die twee gevallen uit de tabel geschrapt.

Samenvatting inspraakreacties

Inspreker meent dat er geen ontwikkelingen zijn die het schrappen van deze capaciteit rechtvaardigen. Daarnaast zijn er vergaande gesprekken met en akkoord van diverse stakeholders (waaronder overheden) over het uitbreiden van stortplaats Nauerna met deze capaciteit om het verwachte tekort aan capaciteit in Noord Holland op te vangen. Pas als de gesprekken over de uitbreiding van Nauerna rond zijn vervallen alle aanspraken op de oorspronkelijke locatie definitief. Inspreker geeft aan dat het schrappen van de capaciteit voor stortplaats noord Holland Zuid zonder dat deze terugkomt als uitbreiding van Nauerna, in strijd is met de gewekte verwachtingen. Deze capaciteit zou moeten worden toegevoegd als capaciteit in procedure aan stortplaats Nauerna.

Antwoord op de inspraakreacties

Inspreker heeft voldoende capaciteit op de plank liggen voor de overeengekomen uitbreiding van stortplaats Nauerna. De relatie die inspreker legt tussen den voorgenomen uitbreiding van Nauerna en de capaciteit van de nooit gerealiseerde stortplaats Noord-Holland Zuid is er dus niet en wordt ook in genoemde overeenkomst niet gelegd (wat overigens uiteindelijk ook geen verschil zou maken).

Daarnaast is in het LAP nooit een link gelegd tussen de betreffende capaciteit enerzijds en inspreker anderzijds. Niet duidelijk is dus waarom inspreker deze capaciteit – vermeld als 'in procedure' bij Noord-Holland Zuid opeens als 'op de plank' zou krijgen toegewezen.

Verder staat in het LAP dat de betreffende capaciteit deze planperiode sowieso niet vergund kan worden (zelfs niet wanneer het oude initiatief van Noord-Holland Zuid zou herleven), is duidelijk dat deze capaciteit in deze en ook de komende planperiode niet nodig zal zijn en is iedereen het er over eens dat stortplaats Noord-Holland Zuid niet gerealiseerd zal worden. Allemaal redenen om deze overbodige en nooit te realiseren capaciteit te schrappen

Consequenties voor het LAP

Het LAP wordt op basis van deze inspraakreacties niet aangepast.

h. Groenafval

De minimumstandaard is hier 'overige nuttige toepassing'. Dit betekent dat naast composteren ook inzet als brandstof of andere vormen van nuttige toepassing zijn toegestaan. In het verleden dit alleen zo voor het houtachtige deel, maar na een LCA is dit de minimumstandaard geworden voor al het groenafval. Van belang is dat dit bestaand beleid is en feitelijk niet is aangepast door de tweede wijziging.

Samenvatting inspraakreacties

- (a) Hierop ingesproken, met ondermeer dat de minimumstandaard 'recycling' moet worden omdat
- dit de gangbare wijze van het verwerken is,
 - de vraag naar groencompost is structureel groter dan het aanbod, en
 - directe toepassing van groenafval als bodemverbeteraar als niet gelijkwaardig aan de toepassing van compost
- (b) In de minimumstandaard moet worden opgenomen er altijd voldoende hout in het overige groenafval achterblijft, dat hoogwaardig materiaalhergebruik hieruit technisch mogelijk blijft/niet in het gedrang komt.

Antwoord op de inspraakreacties

- (a) De minimumstandaard is gebaseerd op LCA's, die aangeven dat verbranden even goed of zelfs beter is. Deze LCA is nog steeds de basis voor het beleid. Voor wat betreft toepassingen als slootdempingen ligt de basis daarvoor in de Wet milieubeheer (met name de artikelen 10.2 en 10.63) en niet in het LAP.
- (b) De voorgestelde aanpassing van de minimumstandaard is praktisch onmogelijk. De minimumstandaard wordt namelijk vooral gebruikt voor vergunningverlening en handhaving bij individuele bedrijven. De afweging 'mits wordt zeker gesteld.....gedrang komt' is een afweging op nationaal niveau en niet te maken bij vergunningverlening voor een individueel bedrijf. Daarnaast laat een dergelijke structuur zich sowieso niet reguleren via de minimumstandaard in het LAP. Het op nationaal niveau sturen van afvalstromen vraagt een wettelijke basis.

Consequenties voor het LAP

Deze inspraakreactie leidt niet tot aanpassing van het LAP. Wel wordt in het kader van LAP3 fundamenteel gekeken naar de onderbouwing van de huidige minimumstrandaarden en de inzet van het instrument in het algemeen.

i. Naar meer hoogwaardige recycling – casus dakafval

Op een aantal plaatsen wordt gevraagd om in de minimumstandaard meer te sturen op hoogwaardige recycling. Een voorbeeld is dakafval

Samenvatting inspraakreacties

Men meent dat recycling in dit geval neer moet komen op verwerking in nieuwe dakrollen. Thermische verwerking waarbij de bitumen verbranden en (alleen) het inerte deel wordt gerecycled vindt men niet gewenst.

Antwoord op de inspraakreacties

In het LAP wordt zeer terughoudend omgegaan met het maken van onderscheid binnen vormen van recycling. In veel gevallen is het namelijk moeilijk om – zonder goed te kijken naar zaken als uitval, energiegebruik, vermeden producten, een derde of vierde leven, etc., etc. zondermeer te zeggen welke vorm van recycling milieuhygiënisch beter is. In het kader van het programma Van Afval Naar Grondstof wordt expliciet aandacht besteed aan dit probleem en wordt een methodiek

ontwikkeld om onderscheid te gaan maken tussen hoogwaardige recycling en minder hoogwaardige recycling. Het is de bedoeling deze methodiek ook te gebruiken voor de onderbouwing van minimumstandaarden in LAP3.

Consequenties voor het LAP

Geen

Bijlage 1 Kennisgeving inspraak

De onderstaande kennisgeving is op 10 maart 2014 geplaatst in de Staatscourant (Stcrt. 2014, 6913), de Volkskrant en het Algemeen Dagblad.

Ministerie van Infrastructuur en Milieu

Kennisgeving

Wijziging van het Landelijk afvalbeheerplan 2009 – 2021 ligt voor inspraak ter inzage.

Het Landelijk afvalbeheerplan 2009 – 2021 (LAP) is op 24 december 2009 in werking getreden. Het plan moet worden gewijzigd om de Europese Kaderrichtlijn afvalstoffen in het Nederlandse afvalbeleid op te nemen. De inspraaknotitie voor deze wijziging ligt van 10 maart 2014 tot en met 22 april 2014 voor inspraak ter inzage.

Het Landelijk afvalbeheerplan 2009 – 2021 (LAP)

In het Landelijk afvalbeheerplan 2009 – 2021 (LAP) is aangegeven wat de hoofdlijnen zijn van het beleid voor afvalbeheer en hoe die hoofdlijnen voor afzonderlijke afvalstoffen zijn uitgewerkt. Het plan is bedoeld voor in principe alle afvalstoffen waarop de Wet milieubeheer van toepassing is.

In het LAP is aangegeven dat een wijziging van het plan nodig kan zijn, bijvoorbeeld door wijziging van EG-regelgeving, jurisprudentie of technische omstandigheden met betrekking tot het afvalbeheer, waarmee door bestuursorganen bij de uitvoering rekening moet worden gehouden.

Het LAP is op 11 november 2009 vastgesteld en op 24 december 2009 in werking getreden (Stcrt. nr. 17866, 25-11-2009). De eerste wijziging van het LAP is vastgesteld op 16 februari 2010 en op 25 maart 2010 in werking getreden (Stcrt. nr. 2739, 24-02-2010).

De tweede wijziging van het LAP

Het LAP moet voor de tweede keer worden gewijzigd, omdat de Kaderrichtlijn afvalstoffen (2008/98/EG) in het LAP moet worden verwerkt. Hierdoor gaan onder meer de afvalhiërarchie en diverse definities en begrippen veranderen. Dat werkt onder meer door in het in- en uitvoerbeleid en in de minimumstandaarden voor afzonderlijke (categorieën van) afvalstoffen.

Met de tweede wijziging worden, waar nodig, ook verduidelijkingen in het LAP aangebracht en zijn enkele sectorplannen aangepast aan ontwikkelingen in de markt.

Ter inzage

De inspraaknotitie kan worden gedownload van www.LAP2.nl.

Inspreken

Inspreekreacties, met vermelding van 'inspraak 2^e wijziging LAP', kunnen tot en met 22 april 2014 per mail worden ingediend bij het Ministerie van Infrastructuur en Milieu. E-mail: inspraak.lap@rws.nl.

De Staatssecretaris van Infrastructuur en Milieu,

Wilma J. Mansveld

Bijlage 2 Insprekers

In onderstaande tabel zijn de insprekers opgenomen.

Nr.	Inspreker
1.	dhr. H. Jellema (HVC-groep)
2.	ROVA
3.	Sibelco Europe
4.	HVC
5.	Akzo Nobel Industrial Chemicals BV en Akzo Nobel Salt BV
6.	Sanquin Bloedvoorziening
7.	NVPG
8.	Omrin
9.	SNB
10.	Vlakglas Recycling Nederland
11.	Martens Havenontvangstinstallatie Vlissingen B.V.
12.	Probasys Benelux
13.	Greenwaste B.V. en Ecoslops
14.	Afvalverwerking Stainkoeln B.V.
15.	Twence B.V.
16.	Tata Steel IJmuiden
17.	Begemann Milieutechniek B.V.
18.	Gemeente Amsterdam, Dienst Ruimtelijke Ordening (1)
19.	NVRD
20.	BVOR
21.	Wubben Handelsmaatschappij B.V.
22.	provincie Overijssel
23.	ARN Holding B.V.
24.	Vereniging Afvalbedrijven
25.	BRBS
26.	provincie Noord-Holland
27.	Omgevingsdienst West-Holland
28.	Shanks Nederland B.V.
29.	Refining & Trading Holland N.V.
30.	Greenwaste B.V. en OSS Group Ltd.
31.	Afvalstoffen Terminal Moerdijk BV
32.	VOMS
33.	Gemeente Amsterdam, Dienst Ruimtelijke Ordening (2)
34.	Afvalzorg
35.	M.J.W. Bank (ontvangen na afloop van de inspraaktermijn)
36.	ILT

Bijlage 3 Detailbeantwoording inspraakreacties

In de tabel in deze bijlage worden antwoorden gegeven op alle detailopmerkingen die door de insprekers zijn gemaakt. In de tabel wordt de volgende indeling gehanteerd:

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker	Inspraakreactie	Antwoord en aanpassing LAP
Deze kolom bevat de volgnummers van de inspraakreacties	In deze kolom is aangegeven over welk onderdeel van het LAP een inspraakreactie is gegeven. Daarbij zijn de volgende notaties gebruikt: BK = beleidskader, gevolgd door een nummer van een hoofdstuk of paragraaf. BIJL = bijlage 1 t/m 5, gevolgd door het nummer van de bijlage en eventueel een nummer van een hoofdstuk of paragraaf. SP = sectorplan, gevolgd door een nummer van een sectorplan en eventueel nog door een paragraaf en/of subparagraaf. Als een inspreker reageert op een passage in de samenvatting, wordt als eerste referentie bij die reactie de paragraaf van het LAP genoemd waar het onderwerp meer uitgebreid wordt behandeld en als tweede referentie de passage in de samenvatting	In deze kolom staan de nummers van de insprekers. In bijlage 2 is aangegeven welk nummer bij welke inspreker hoort.	Deze kolom bevat (een samenvatting van) de inspraakreacties. Als meerdere insprekers vergelijkbare inspraakreacties hebben ingediend, zijn de betreffende reacties soms in één samenvatting opgenomen. Inspraakreacties die waardering uitspreken voor het beleid, het eens zijn met het beleid of een passage in het LAP bevestigen, zijn niet in deze kolom opgenomen, omdat een antwoord van IenM niet noodzakelijk is. Uiteraard worden dergelijke inspraakreacties wel op prijs gesteld.	In deze kolom zijn de antwoorden op de inspraakreactie(s) gegeven. Soms worden meerdere inspraakreacties met één antwoord beantwoord. Als inspraakreacties en antwoorden leiden tot aanpassing van het LAP, is dit expliciet aangegeven. De wijzigingen ten opzichte van de tekst zoals die in de inspraak is gebracht zijn <u>onderstreept</u> (toegevoegde tekst) en/of doorgehaald (verwijderde tekst) gemarkeerd

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
1.	Algemeen	35	Inspreker reageert op het LAP in zijn algemeenheid en op het milieubeleid t.a.v. afvalstoffen en grondstoffen in het bijzonder. Veel te complexe regels in plaats van eenduidige educatie en communicatie ondergraven de effectiviteit van het beleid. Inspreker noemt een aantal voorbeelden van beleid dat het bedoelde doel niet dient (het inefficiënt opwerken van aardolieproducten, het terugwinnen van blik na verbranden in een AVI en het bergen van asbest op stortplaatsen gevolgd door mechanische verdichting) en verzoekt om een reactie op de gegeven voorbeelden.	Deze reactie is pas na afloop van de inspraaktermijn verzonden. Daarnaast gaat de reactie niet in op specifieke onderdelen van het LAP. Om beide redenen wordt hier niet inhoudelijk op de reactie ingegaan. Wel heeft inspreker separaat - dus buiten de LAP-inspraak om - een schriftelijk antwoord ontvangen op de ingebrachte punten.
2.	Algemeen	28	Aangegeven wordt dat alleen inspraakreacties die handelen over de wijzigingen die nu in het LAP worden doorgevoerd, in overweging worden genomen. Inspreker is van mening dat antwoorden gegeven moeten worden op alle inspraakreacties. Juist omdat de te onderkennen tekstdelen en onderwerpen van het LAP2 onlosmakelijk met elkaar zijn verbonden en een integraal beleid (moeten) vormen. De nu gewijzigde tekstdelen van het LAP2 kunnen invloed hebben op de interpretatie of uitwerking van (nog) niet gewijzigde tekstdelen. Vanzelfsprekend moet het dan ook mogelijk zijn om vragen te stellen en antwoorden van de beleidsmakers te krijgen over nu niet gewijzigde tekstdelen. Bovendien is de (markt-)situatie sinds de eerste wijziging van het LAP2 zodanig gewijzigd, dat het gerechtvaardigd is dat insprekers een reactie van de beleidsmakers wensen waarom bepaalde tekstdelen nu niet zijn aangepast.	Indien een inspraakreactie betrekking heeft op een tekst die onlosmakelijk verbonden is met een onderdeel of onderdelen van de nu voorliggende wijziging van het LAP en die tekst is onduidelijk of onjuist geworden, dan zal hierin een wijziging worden doorgevoerd. In die gevallen wordt ook nadrukkelijk vermeld dat de inspraakreactie heeft geleid tot aanpassingen op andere plaatsen in het LAP. Er is op een aantal plaatsten nadrukkelijk voor gekozen om bepaalde onderdelen van het LAP niet te wijzigen tijdens deze tweede wijziging van LAP2, maar mee te nemen met het opstellen van LAP3, dat met name in 2015 speelt. In het algemeen betreft het dan wijzigingen waar een meer complexe of fundamentele discussie mee samen hangt. Het heeft geen zin om voor dergelijke onderwerpen toch al een (deel van de) discussie te voeren in het kader van deze tweede wijziging van LAP2.
3.	Algemeen	24	Gelet op de R1-status en energetische	Allereerst betreft het geen gewijzigde tekst, en staat dus ook niet open voor inspraak. Dit

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
			rendementen van de Nederlandse afvalenergiecentrales (AEC's), verzoekt inspreker de AEC in plaats van AVI te gebruiken.	voorstel wordt bovendien niet overgenomen omdat het alleen maar tot verwarring kan leiden. Enkele voorbeelden • Voor de afbakening van sectorplannen als bodemas en vliegas legt het LAP een link met het Besluit vrijstellingen stortverbod buiten inrichtingen. Daar zijn wel AVI-bodemas en AVI-vliegas gedefinieerd, maar AEC kent deze wetgeving niet. • Ook in het Besluit stortplaatsen en stortverboden wordt de term AEC-bodemas niet gebruikt. • In internationale regels (RIE cat. 5.2, Kaderrichtlijn, R1-guidance Kaderrichtlijn) is sprake van waste incineration plant dat alleen maar te vertalen is als afvalverbrandingsinstallatie. Het is verwarrend om daar in Nederland een aparte draai aan te geven. • Bij het onderscheid R1-D10 wordt bewust onderscheid gemaakt tussen D10-AVI en de R1-AVI. Ook al hebben we op dat moment alleen R1-AVI's, er zijn wel D10-installaties in het buitenland en het is niet uit te sluiten is dat een Nederlandse AVI alsnog een D10-status krijgt. Omdat in het gebruik van D10-AEC een soort tegenspraak zit ingebakken is ook hier het gebruik van AEC een potentiële bron van verwarring.
4.	BK 0	24	Bij diverse passages ontbreekt de context van de open Europese afvalmarkt voor diverse afvalstromen. De concurrentiepositie van Nederlandse bedrijven kan daarmee nadelig worden beïnvloed. In andere reacties wordt dit geconcretiseerd. Verzocht wordt de internationale positie van de sector in de definitieve wijziging van het LAP zo goed mogelijk te borgen.	Allereerst geeft inspreker niet aan welke passages het betreft. Dit maakt aanpassen moeilijk of onmogelijk. Ten tweede bestaat de samenvatting uit niet gewijzigde tekst, ten aanzien waarvan inspraak in dit stadium niet mogelijk is, of uit aanpassingen om in lijn te blijven met de rest van het LAP (zie de beantwoording op de inspraak op die delen). Ten derde is het ten principale aanpassen van het LAP in relatie tot de internationale context meer iets voor LAP3 dan voor de tweede wijziging van LAP2. Deze algemene inspraakreactie leidt niet tot aanpassing van de tekst.
5.	BK 0	27	Het LAP geeft aan dat het van toepassing is op Nederland. Geldt dit beleid ook voor overzeese gebiedsdelen, die een bijzondere gemeente zijn?	Het LAP geldt niet voor Bonaire, Sint Eustatius en Saba. Op grond van de wetgeving voor de BES-eilanden dient het bevoegd gezag ter plaatse een milieubeleidsplan vast te stellen, waarin ook bepalingen omtrent afvalbeheer moeten worden opgenomen.
6.	BK 0	24	Verzocht wordt in de definitieve teksten te borgen dat de eisen die worden gesteld aan verwerking in het buitenland aansluiten op de criteria die worden gesteld voor verwerking in Nederland. Op een aantal plaatsen in het LAP is daar onvoldoende sprake van.	Allereerst geeft inspreker niet aan om welke plaatsen in het LAP het gaat. Voor zover inspreker dit in andere reacties concretiseert, wordt verwezen naar de beantwoording van die reacties. Deze algemene inspraakreactie leidt niet tot aanpassing van de tekst.
7.	BK 0, par 0.2	25	De cijfers op blz. 11 komen niet overeen met de cijfers in overige tekst. In plaats van enkele procentpunten is het informatiever het getal 9% extra nuttige toepassing door definitiewijziging van	De inspreker heeft gelijk dat enkele cijfers op blz. 11 niet overeen komen met de cijfers in paragraaf 7.2. De volgende passages op blz. 11 worden als volgt aangepast: De jaarlijkse productie aan afval in Nederland (exclusief verontreinigde grond, baggerspecie en mest) is vanaf 1985 gestegen van 47 Mton naar 63 Mton in 2000, om vervolgens te dalen naar 60 Mton in 2010. Tussen 1985 en 2010 is dit een stijging van

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
			AVI's te vermelden.	zo'n 27%. Deze toename blijft achter bij de ontwikkeling van het Bruto Binnenlands Product (BBP), dat in dezelfde periode met zo'n <u>81</u> 82 % is gestegen. Als het totale afvalaanbod tussen 1985 en 2010 was gegroeid overeenkomstig het BBP, dan zou in 2010 2006 circa <u>85</u> 84 Mton afval zijn ontstaan. Dit betekent dat tussen 1985 en 2010 bijna <u>54</u> 29 % preventie is bereikt.
8.	BK 0, par. 0.3	36	Op pagina 12 dient in het laatste tekst-blok 'de' toegevoegd te worden voor 'start van'	De tekst wordt aangepast en meteen geactualiseerd: Op het moment van vaststelling van de tweede wijziging van het LAP is de uitvoeringstaan we aan de vooravond van start van het programma Van Afval Naar Grondstof (VANG) net <u>gestart</u>
9.	BK 0, par. 0.4	36	Op pagina 13 midden dient 'die' toegevoegd te worden voor: 'in dit LAP zijn opgenomen zijn:'	Dit tekstvoorstel wordt overgenomen: Specifieke afvalgerelateerde kwantitatieve en kwalitatieve doelstellingen <u>die</u> in dit LAP zijn opgenomen zijn:
10.	BK 0, par 0.4	25	In 2006 werd reeds 97% bouw- en sloopafval nuttig toegepast en niet 90%.	De inspreker heeft gelijk dat in 2006 iets meer dan 95% van het bouw- en sloopafval nuttig werd toegepast. Om die reden is het doel ook geformuleerd als het minimaal behouden van de aangegeven 95%, en niet zoals de inspreker aangeeft "90%". Daarnaast heeft deze <u>opmerking betrekking op een niet gewijzigde tekst, waartegen geen inspraak open staat.</u>
11.	BK 0, par 0.4	24	Het feit dat sinds 2012 in Nederland geen brandbaar restafval meer wordt gestort, bevestigt het standpunt van inspreker dat het herintroduceren van de stortbelasting per 1 april 2014 geen enkele sturende werking heeft.	Deze reactie wordt voor kennisgeving aangenomen.
12.	BK 0, par 0.4	24	Inspreker onderschrijft de doelstelling van minimaal 83% recycling en 95% nuttige toepassing in 2015. Bij een aanbod van zo'n 60 miljoen ton Nederlands afval impliceert deze doelstelling dat hiervan maximaal 3 miljoen ton verwijderd mag worden en maximaal 7,2 miljoen ton via nuttige toepassing anders dan recycling verwerkt mag worden. Betekent dit 1. dat er in 2015 geen uitvoer van brandbaar restafval naar D10 installaties mag plaatsvinden indien de hoeveelheid gestort afval en verbrand zuiveringsslib 3 miljoen ton bedraagt? 2. dat de hoeveelheid brandbaar restafval in afvalenergiecentrales en afvalhout voor energiebenutting afkomstig uit Nederland niet meer	De vragen van de inspreker leiden niet tot een aanpassing van de tekst. Enkele redenen hiervoor zijn: - De doelen hebben betrekking op het niveau dat we als Nederland voor een bepaalde verwerking als totaal voor heel Nederland wensen te realiseren. Daarmee kunnen en zullen ze niet op individuele basis voor in/uitvoer van afvalstoffen gebruikt worden. - Voor de verwerking van specifieke afvalstromen zijn in de sectorplannen minimumstandaarden afgesproken die vertaald zijn naar de vergunningen van inrichtingen. Het is niet mogelijk om het afgeven van deze vergunningen te koppelen aan een quotum op landelijke schaal of per dag te volgen hoeveel afval op een bepaalde manier verwerkt is en dan de poort te laten sluiten. Mocht de situatie die inspreker schetst zich voordoen dan betekent dat dat we mogelijk doelen niet halen. Actie is dan om te bezien hoe dit alsnog gerealiseerd kan worden en daarvoor aanvullend beleid te ontwikkelen en niet om op enig moment in het jaar bepaalde verwerkingsroutes voor de rest van het jaar opeens voor de rest van het jaar compleet te blokkeren.

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspiraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
			dan 7,2 miljoen kan bedragen?	
13.	BK 0, par 0.4	24	Betekent een aanbod van 10 miljoen ton huishoudelijk afval en een doelstelling van minimaal 60% recycling en 99% nuttige toepassing dat er in 2015 maximaal 100 kton huishoudelijk afval mag worden verwijderd en maximaal 4 Mton via nuttige toepassing anders dan recycling verwerkt mag worden? Betekent dit ook dat in 2015 geen uitvoer van huishoudelijk afval naar D10 installaties mag plaatsvinden?	Zie de beantwoording van inspraakreactie 12.
14.	BK 0, par 0.4	28	In onderdeel 9 van de opsomming in paragraaf 0.4 is vermeld: " <i>Optimaal benutten van de energie-inhoud van afval dat niet kan worden hergebruikt.</i> " In de definitie van hergebruik uit de Kaderrichtlijn afvalstoffen is aangegeven dat hergebruik elke handeling betreft waarbij producten of componenten die geen afvalstoffen zijn opnieuw worden gebruikt voor hetzelfde doel als dat waarvoor zij waren bedoeld. In vooraangehaalde zin uit het LAP2 wordt hergebruik echter nog in relatie met afval gebracht.	Inspreker heeft gelijk. Dezelfde tekst in paragraaf 8.4 is wel aangepast aan de nieuwe terminologie, maar in de samenvatting is de oude tekst blijven staan. Die tekst wordt alsnog aangepast: 9 Optimaal benutten van de energie-inhoud van afval dat niet kan worden <u>gerecycled</u> hergebruikt.
15.	BK 0, par 0.4	32	Inspreker geeft, in aansluiting op de Kaderrichtlijn Mariene Strategie en de OSPAR doelstellingen, in overweging om t.b.v. scheepsafvalstoffen de specifieke doelstelling toe te voegen dat alle scheepsafvalstoffen aan ontvangstvoorzieningen worden afgegeven.	Het toevoegen van extra doelen aan het LAP, en het bepalen welk beleid daarmee samen moet hangen, is te fundamenteel om in deze fase in LAP2 op te nemen. Inspreker wordt geadviseerd dit punt tijdig in te brengen in het net gestarte traject voor het opstellen van LAP3 en dan tevens aan te geven welk aanvullend beleid in haar optiek nodig is om het betreffende doel te realiseren.
16.	BK 0, par 0.4 + 0.6	24	Teneinde de doelstelling van 65% recycling van huishoudelijk afval te kunnen realiseren, moet naar de mening van inspreker de nadruk worden gelegd op met name de gescheiden inzameling van gft-afval. Extra sturing van het rijk op met name deze stroom acht inspreker wenselijk. Inspreker geeft aan hierin graag samen te werken met het ministerie.	Zoals inspreker weet wordt in het kader van het programma Van Afval Naar Grondstof (VANG) ook veel aandacht besteed aan afval van consumenten. De positie van gft-afval komt hierin zeker aan de orde. Zoals al aangegeven in het inspraakdocument, vindt bij het opstellen van LAP3, waarvan de voorbereiding al is gestart, ook een nadere afstemming tussen LAP en VANG plaats.

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
17.	BK 0, par 0.6	25	Gezien het grote succes van recycling van bouw- en sloopafval zou ook bij huishoudelijk afval ingezet dienen te worden op een combinatie van bron-scheiding en nascheiding zoals verwoord in de Regeling Bouwbesluit 2012. De tekst "meer scheiden aan de bron" zou in die zin gewijzigd dienen te worden. In sectorplan 1 wordt hier ook al een voor-schot op genomen (b2) om ook meng-stromen in één opslagvoorziening in te zamelen. Ook voor bedrijfsafvalstromen dient "een combinatie van bronscheiding en nascheiding" het uitgangspunt te zijn.	Ten eerste trekt de inspreker een parallel tussen bouw- en sloopafval en huishoudelijk afval terwijl ervaringen hebben geleerd dat – gelet op de verschillende samenstelling van deze stromen – nascheiding voor deze stromen tot totaal verschillende percentages recycling leidt. Daarnaast wordt in het kader van het programma Van Afval Naar Grondstof (VANG) ook veel aandacht besteed aan afval van consumenten. Ook de effectiviteit van inzamelmethoden als omgekeerd inzamelen of gecombineerd inzamelen van droge componenten krijgt hier aandacht. Zowel het LAP als de Wet milieubeheer bieden voldoende ruimte om met verschillende inzamelmethoden te experimenteren. Verder wordt verwezen naar de beantwoording van de inspraakreacties op hoofdstuk 14 van het beleidskader.
18.	BK 0, par 0.6	25	Het is onduidelijk waarom genoemde contracten een belemmering zouden zijn voor aanscherping van bepaalde minimumstandaarden, waarbij dat in andere gevallen niet zo is en nieuwe wet- en regelgeving boven bestaande contracten gaat.	Het betreft hier bestaande tekst waar geen inspraak op mogelijk is. Er wordt hier overigens bedoeld op zogenaamde 'wurgcontracten' die er toe kunnen leiden dat gemeenten financieel worden gestraft wanneer zij een succesvol preventie- of scheidingsbeleid voeren en hierdoor minder restafval aanleveren dan zij contractueel hebben afgesproken.
19.	BK 0, par 0.6	28	Met betrekking tot grof huishoudelijk afval meent inspreker dat van scheiden aan de bron geen sprake kan zijn, nu het scheiden van de (groe) huishoudelijke afvalstoffen plaatsvindt binnen inrichtingen van derden, namelijk de milieustraten van gemeenten. (<i>red: reactie is tevens ingebracht bij hst 14</i>)	Voor het scheiden van grof huishoudelijk afval aan de bron zijn meerdere mogelijkheden denkbaar. De gemeente kan het ophalen van dit afval aan huis gescheiden laten plaatsvinden (per fractie) en kan er voor zorgen dat de burgers het grof huishoudelijk afval naar de milieustraat komen brengen en aldaar verdeeld over de verschillende fracties in de verschillende inzamelbakken aan te laten bieden. Beide opties worden in dit kader gezien als "aan de bron scheiden". De inspraakreactie leidt derhalve niet tot een aanpassing van de tekst.
20.	BK 0, par 0.6	28	Uit een onderzoek in 2011 bleek dat circa 80% van het grof huishoudelijk afval (verder GHA) naar afvalverbrandingsinstallaties wordt gebracht, in tegenstelling tot de minimumstandaard zoals opgenomen in het LAP2. Als reactie heeft het Ministerie van Infrastructuur en Milieu in december 2011 het voornemen gepubliceerd om bij milieustraten met een 'voldoende voorzieningenniveau' de minimumstandaard voor de restfractie van de milieustraat te verlagen naar verbranden als vorm van verwijdering. Het behalen van een voldoende voorzieningenniveau	Allereerst wordt opgemerkt dat de doorgevoerde aanpassing van de minimumstandaard niet – zoals inspreker opmerkt - moet worden gezien als een verlaging. Met deze wijziging wordt niet alleen concreet gemaakt om welke componenten het vooral moet gaan, maar ook wat het resultaat van de nascheiding zou moeten zijn. Zeker op dit punt is sprake van een verbetering ten opzichte van de minimumstandaard van voor de tweede wijziging, welke slechts stelde dat GHA moet worden afgevoerd naar een sorteerder, maar verder geen enkele eis stelde aan de effectiviteit van deze nascheiding.. Daar komt bij dat er diverse componenten zijn die slecht zijn na te scheiden danwel de recycling van andere componenten bemoeilijken wanneer zij samen in een restcontainer hebben gezeten. Ook op dit punt is de nieuwe regeling een verbetering ten opzichte van die van voor de tweede wijziging van het LAP. De verwachting is dan ook dat, hoewel implementatie op alle milieustraten best wat zal vergen, juist deze nieuwe regeling daadwerkelijk – en meer dan de oude regeling – gaat leiden tot meer recycling van GHA.

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
			dient bereikt te worden door 18 afvalcategorieën apart te scheiden op een milieustraat. Inspreker wijst erop dat de stromen die – in theorie – samenkomen na het scheiden van de inmiddels in de Activiteitenregeling genoemde afvalcategorieën een restfractie oplevert die nog een hoog percentage recyclebaar materiaal bevat en dan ook prima kan worden gesorteerd in afzonderlijke stromen. Als voorbeelden noemt inspreker samengestelde afvalstoffen en de vuilniszak met ongesorteerd afval. Gezien de forse overcapaciteit bij de afvalverbrandingsinstallaties in Nederland en daarmee gepaard gaande prijsdumping voor het verbranden van afval, is het zeer aannemelijk dat gemeenten van de voorgestelde Activiteitenregeling gebruik gaan maken en kosten boven het recycleren van afval gaan stellen. Met (verplichte) nasortering kan 40% meer en hoogwaardige recycling kan worden gerealiseerd en hoeft de helft minder verbrand te worden dan thans het geval is. Op welke wijze gaat het bevoegd gezag namens de Rijksoverheid controleren of gemeenten de minimumstandaard nu wel correct toepassen en wanneer wordt geëvalueerd wat het resultaat – in percentage recycling en het percentage nuttige toepassing – van de voorgenomen beleidswijziging maar al gerealiseerde wet- en regelgeving is?	Met de gekozen stromen zou de bulk van het GHA dat zowel technisch als economisch voor recycling geschikt is gedekt moeten zijn. Daarnaast wordt benadrukt dat de 18 stromen zijn opgenomen in een ministeriele regeling die in principe snel is aan te passen. Mocht in praktijk blijken dat er toch nog componenten in de restbak terecht komen die 'zijn vergeten' dan kunnen deze in de toekomst eenvoudig worden toegevoegd. Tot slot wordt, op basis van een motie in de Tweede Kamer, nog in 2014 gekeken naar zowel de correcte implementatie van de regeling als naar de meerwaarde van het afvoeren van de restbak naar de nascheiding. Dit onderzoek wordt deels uitgevoerd door ILT en deels door RWS en wordt na afronding gezamenlijk aan de Tweede Kamer aangeboden. Op dit moment wordt eerst ingezet op een juiste implementatie van de nieuwe regeling en wordt een nieuwe aanpassing niet overwogen.
21.	BK 0, par 0.6	28	Het kan niet zo zijn dat de eigendomssituaties dan wel aandeelhouderschappen in afvalverbrandingsinstallaties door gemeenten beperkende omstandigheden vormen om – in strijd met de afvalhiërarchie – aanvullende maatregelen te treffen om te voorkomen dat recyclebare	Allereerst betreft hier bestaande tekst waar geen inspraak op mogelijk is. Verder wordt verwezen naar kamerstuk TK 30 872, nr. 161. In deze brief aan de kamer wordt onder meer de volgende conclusie getrokken: <i>Op basis van de figuur en de overzichten lijkt het gerechtvaardigd om te zeggen dat het aandeelhouderschap geen invloed lijkt te hebben op de mate van gescheiden inzameling.</i>

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
			afvalstoffen worden verwijderd in afvalverbrandingsinstallaties.	
22.	BK 0, par 0.6	32	De inspreker is van mening dat voor oliehoudende scheepsafvalstoffen de minimumstandaard zijn doel als harmoniserend instrument niet waarmaakt. Inspreker refereert hiertoe naar verschillen in inhoud van vergunningen, bijgevolg juridische procedures en vernietiging van de RvS van diverse beslissingen op kennisgevingen. Bovendien lijkt het of vergunningverlening anticipeert op de voorliggende wijziging van het LAP zonder dat dit reeds is vastgesteld. Inspreker constateert een steeds groter wordende discrepantie tussen (recent) afgegeven vergunningen en het beoogde beleid.	Inspreker reageert op bestaande tekst waar geen inspraak op mogelijk is. Daarnaast is de tweede wijziging van het LAP sowieso niet de plaats om over de inhoud van verschillende vergunningen te spreken. Wel is het de bedoeling om in het kader van LAP3 onderwerpen als reikwijdte LAP, doorwerking LAP in vergunningen, actualisering van vergunningen en degelijke in beschouwing te nemen. Ook dan zal het overigens gaan over de principe en zal de inhoud van specifieke vergunningen buiten beschouwing blijven; dit blijft de bevoegdheid van de verschillende bevoegde gezagen.
23.	BK 0, par 0.7	24	Voor uitwerking van de bepalingen inzake bijproducten is op zowel Europees als nationaal niveau niet of nauwelijks aandacht geweest. Inspreker vreest dat zonder aanvullend beleid het risico ontstaat dat bepaalde (afval)stoffen in de markt te eenvoudig als bijproduct worden gekwalificeerd, verzoekt hiervoor concreet beleid te ontwikkelen in LAP3 en levert hieraan graag een bijdrage.	Zie voor een reactie de beantwoording van inspraakreactie 44.
24.	BK 0, par 0.8	24	Dat "de energieprestatie van de afvalenergiecentrales al jaren stabiel is" en dat "Nederlandse AVI's verhoudingsgewijs hoog op de productie van elektriciteit scoren, maar laag in de benutting van warmte" is gezien alle bestaande en geplande warmteprojecten sterk achterhaald en evenmin in lijn met de tekst in de tweede alinea van paragraaf 20.3.2. Verzocht wordt de passage in de samenvatting in overeenstemming daarmee aan te passen.	Van paragraaf 0.8 van de samenvatting is punt 1 abusievelijk niet gewijzigd terwijl de overeenkomstige tekst elders in het LAP wel is gewijzigd. Dit wordt alsnog gedaan waarbij de tekst in lijn wordt gebracht met paragraaf 20.3.2. De gewijzigde tekst wordt: 1. De doelstellingen voor <u>hernieuwbare duurzame</u> energie en voor CO ₂ -reductie vragen een maximale inzet van niet voor recycling geschikt afval voor energieproductie, aangezien de in het afval aanwezige biomassa voldoet aan de eisen <u>om mee te tellen als van hernieuwbare energie duurzaamheid</u> . Het beleid voor het brandbaar restafval blijft er dan ook op gericht om de in het <u>niet recyclebaar niet herbruikbaar</u> afval aanwezige energie zoveel mogelijk te benutten. Het brandbaar restafval wordt verbrand in AVI's. De energieprestatie van de huidige AVI's is <u>de laatste jaren toegenomen stabiel</u> . Nederlandse AVI's <u>scoren</u> verhoudingsgewijs hoog op de productie van elektriciteit, maar laag in de benutting van warmte, <u>waardoor het totaalrendement van de verbrandingsinstallatie beperkt is. Het beter benutten van de restwarmte vraagt om maatwerk, aangezien het sterk afhankelijk is van de lokale situatie.</u>

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
				Samen met het ministerie van Economische Zaken en het bedrijfsleven zal worden be- zien hoe in lokale situaties de potenties beter kunnen worden benut. De laatste jaren is de warmtelevering sterk toegenomen, waardoor er in verhouding even veel energie in de vorm van elektriciteit als in de vorm van warmte wordt geleverd. De verwachting is dat warmtelevering nog verder gaat toenemen.
25.	BK 0, par 0.8	25	Opgenomen dient te worden dat de mate van recycling en hoogwaardigheid van gerecyclede producten in de loop van de jaren verder zal groeien. Te zeer op kapitaalintensieve investeringen van onder meer warmtenetten te sturen zal een remmend effect op innovatie in de recyclingindustrie kunnen opleveren en daarmee eerder minder dan meer CO2-reductie opleveren.	Zie voor een reactie het antwoord bij inspraakreactie 29.
26.	BK 0, par 0.8	28	In artikel 1.1 van het Besluit omgevingsrecht is een definitie gegeven van biomassa. In deze definitie wordt aangegeven welke afvalstoffen of bijproducten als biomassa worden gezien. Het is dus niet zo dat wanneer afvalstoffen voor energieproductie in aanmerking komen, per definitie sprake is van biomassa en daarmee voldaan wordt aan de nu gestelde criteria van duurzaamheid.	Deze opmerking heeft betrekking op niet gewijzigde tekst, waartegen geen inspraak open staat. Ten overvloede nog wel het volgende • De definitie voor biomassa waarna de inspreker verwijst (Besluit omgevingsrecht (Bor), bijlage I, onderdeel A) is niet de enige definitie voor biomassa die in Nederlandse wet- en regelgeving voorkomt. Ook in de Wet belastingen op milieugrondslag, artikel 47 is een definitie voor biomassa opgenomen die afwijkt van de definitie in de Bor. Een eenduidige definitie is er dus niet. Daarnaast geldt de definitie voor een begrip alleen voor de betreffende wet- of regelgeving, tenzij hier in andere regelgeving of beleid naar verwezen wordt. • Dat afvalstoffen die worden ingezet voor energieproductie per definitie worden beschouwd als biomassa is niet juist en staat er ook niet. Waar het om gaat is dat als afvalstoffen worden ingezet voor de energieproductie, het deel van de energie die afkomstig is van de biomassa in het afval als hernieuwbare energie meetelt. Als biomassa wordt hier gezien stoffen met een organisch karakter, van plantaardige of dierlijke oorsprong (dit staat beschreven in het kader van paragraaf 5.3 van het LAP).
27.	BK 2, par 2.4	24	Het LAP stelt dat de hoeveelheid Nederlands afval die wordt verbrand is toegenomen van 10,1 miljoen ton in 2006 tot 11,4 miljoen ton in 2010. Volgens de WAR 2010 is in 2010 6.459.000 ton afval verbrand in afvalenergiecentrales. De vraag is of in de genoemde 11,4 Mton biomassaenergiecentrales en slibverbrandingsinstallaties zijn meegenomen. Verzocht wordt dit dan toe te lichten in	De tekst wordt aangepast met een voetnoot bij '11,4 miljoen ton in 2010'. Hiermee wordt de nummering van alle volgende voetnoten ook aangepast. De toegevoegde voetnoot luidt als volgt: <u>De 11,4 miljoen ton die verbrand is in 2010 is de hoeveelheid Nederlands afval dat verbrand wordt als energieteerugwinning (nuttige toepassing) en als verbranden (verwijderen) zoals gerapporteerd in "Nederlands afval in cijfers, gegevens 2006-2010, Rijkswaterstaat 2013". Hierbij worden alle soorten verbranding meegenomen waarbij het niet meespeelt in welk land het afval wordt verwerkt. De hoeveelheden in "Afvalverwerking in Nederland, gegevens 2010" (WAR 2010) geeft de hoeveelheid verbrand afval in een aantal specifieke verbrandingsinstallaties die gevestigd zijn in</u>

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspiraakreactie de tekst.	Antwoord en eventuele aanpassing LAP Nederland en waarbij de herkomst van het afval niet meespeelt bij de totale hoeveelheid.
28.	BK 2, par 2.4, eerste alinea	25	Eén van de oorzaken dat secundaire brandstof niet kan concurreren met bio-massa heeft te maken met de subsidie op biogeen. Ook hebben de lage AVI-tarieven geleid tot een ongunstige situatie voor dergelijke hoogwaardige brandstoffen. In Europa worden zulke fracties wel toegepast. Nota bene heeft de Europese Commissie onlangs gesteld dat het gebruik van secundaire brandstoffen in specifieke installaties een "meer efficiënte optie voor waste-to-energy is".	Deze opmerking geeft, naar inzicht van de inspreker, mogelijke oorzaken waarom de productie van hoogcalorische brandstoffen niet op gang komt. Inhoudelijk is er geen opmerking over de tekst.
29.	BK 2, par 2.4, tweede en derde alinea	25	Van belang is hier een voetnoot te plaatsen. De mate van recycling en hoogwaardigheid van gerecyclede producten zal in de loop van de jaren verder groeien. Te zeer op kapitaalintensieve investeringen van onder meer warmtenetten te sturen zal een remmend effect op innovatie in de recyclingindustrie kunnen opleveren en daarmee eerder minder dan meer CO ₂ -reductie opleveren.	De voetnoot die de inspreker wil laten opnemen geeft een mening weer van de inspreker. Inhoudelijk is er geen opmerking over de tekst. De tekst wordt niet aangepast. Daarnaast is een discussie over investeringen in energieproductie van AVI's in relatie tot de positie van afvalverbranding binnen de circulaire economie bij uitstek een onderwerp voor een brede discussie in het kader van het opstellen van LAP3.
30.	BK 2, par 2.5	25	Inspreker ziet het openen van de landsgrenzen niet als oorzaak maar als een gevolg/noodgreep van de daadwerkelijke uitbreiding van de AVI-capaciteit in Nederland.	Deze opmerking heeft betrekking op niet gewijzigde tekst, waartegen geen inspraak open staat. In de paragraaf zijn alleen wijzigingen opgenomen die tekstueel van aard zijn of aangepaste termen. Overigens zijn de grenzen al opengesteld in de periode dat er nog een tekort was aan AVI-capaciteit in Nederland. De door de inspreker genoemde oorzaak en gevolg worden niet herkend.
31.	BK 2, par 2.4	25	De zinsnede "Afval lijkt daarbij niet te kunnen concurreren met de inzet van schone biomassa." Als verklaring waarom inzet van secundaire brandstoffen niet goed op gang komt, is op zijn minst dubieus als men weet van de lage AVI-tarieven en het feit dat (mee)stook van biomassa gesubsidieerd wordt.	Deze opmerking heeft betrekking op niet gewijzigde tekst, waartegen geen inspraak open staat.
32.	BK 2, par 2.5	25	In de afgelopen jaren heeft zich een ongecontroleerde groei van de AVI-capaciteit voorgedaan, waardoor de recyclingindustrie voor de nodige problemen is komen te staan. De redactie van het LAP zou hiermee	Deze opmerking heeft betrekking op niet gewijzigde tekst, waartegen geen inspraak open staat. De wijzigingen in de tekst in par. 2.5 hebben alleen betrekking op aanpassingen van enkele termen zodat weer wordt aangesloten bij de rest van de tekst van het LAP. Zie verder ook beantwoording van inspraakreactie 30.

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
			rekening moeten houden en in het kader van de ontstane AVI-capaciteit de juiste conclusies moeten trekken. De constatering dat "... heeft het openen van de landsgrenzen geleid tot het daadwerkelijk uitbreiden van de afvalverbrandingscapaciteit in Nederland." lijkt inspreker dan ook niet houdbaar.	
33.	BK 3	16	In het LAP moet meer aandacht gegeven worden aan de integrale milieubenedadering. Op lokaal niveau stelt het bevoegd gezag strengere luchtemissie grenswaarden, die verder gaan dan het Europese speelveld, waardoor recycling van veel secundaire materialen/product residuen etc. niet mogelijk is. Er worden niet alleen eisen gesteld aan de emissies uit de schoorsteen, ook de input van product residuen wordt belemmerd vanwege (licht) verhoogde gehalten aan zware metalen en of olie. Inspreker noemt een aantal nadelen van deze strenge eisen en vraagt om betere aansluiting bij de integrale milieubenedadering zoals die ook in de Industrial Emission Directive (IED) is verwoord. In het LAP wordt weliswaar verwezen naar de BREF's en de Best Available Techniques (BBT), maar als volgens deze BBT's productresiduen zoveel mogelijk intern gerecycled moeten worden blijkt dit vanwege andere wetgeving of keuzes van het lokale bevoegd gezag niet mogelijk.	Niet geheel duidelijk is op welk deel van het LAP inspreker insprekt; gekozen is voor status en reikwijdte. Inhoudelijk heeft de reactie echter geen betrekking op de stukken die voor inspraak ter inzage lagen. Er wordt dan ook niet inhoudelijk op de reactie ingegaan. Terzijde wordt nog het volgende opgemerkt • Waar inspreker meent dat de reikwijdte van het LAP breder is, of zou moeten zijn, dan alleen de afvalsector, is dit een onderwerp dat inspreker zou moeten inbrengen in het kader van het op te stellen LAP3. • Waar in de uitvoeringspraktijk of door andere regels dan afvalregels knelpunten ontstaan die recycling belemmeren wordt inspreker van harte uitgenodigd concrete knelpunten aan te brengen bij het steunpunt "Ruimte in Regels voor Groene Groei" dat in het kader van het programma Van Afval Naar Grondstof (VANG) is opgericht. Zeker waar het gaat om spanning tussen recycling en regels op het gebied van emissies is niet het LAP zelf het kader om dit aan te pakken maar is een bredere aanpak – zoals dit steunpunt voorstaat – de aangewezen weg.
34.	BK 3, par 3.5	27	Onder punt 5 is aangegeven dat stro en ander natuurlijk, niet-gevaarlijk land- of bosbouw materiaal onder voorwaarden kan worden gebruikt als niet-afval. Volgens inspreker zijn de gevolgen voor composteringsbedrijven onduidelijk, omdat zij soms deelstromen hebben die gebruikt worden in hun compostering en	Er is niet aangegeven dat stro en land- en bosbouw materiaal kan worden gebruikt als niet-afval, slechts dat dit materiaal, en dan alleen als het op de aangegeven wijze wordt toegepast, niet onder bepaalde afvalregelgeving valt. Het betreft hier hoofdstuk 10 van de Wet milieubeheer, waarin ook de bepalingen over het LAP zijn opgenomen. De vergunningplicht en/of de eisen in het Activiteitenbesluit blijven gewoon gelden, er vindt dus wel degelijk een toetsing plaats. Niet alle toepassingen van groenafvalstromen vallen onder deze uitzondering. In het geval dat composteerders groenafval genoemd in artikel 10.1a afgeven aan vergisters, geldt de

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspiraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
			deze vervolgens weer doorsturen voor biomassavergisters. In hoeverre is het mogelijk dat hierdoor onduidelijke stromen worden toegevoegd in compost- en energieproductiestromen komen zonder dat er iets is getoetst? Daarnaast vraagt inspreker welk effect deze wijziging zal hebben op de het provinciaal vergunningenbeleid ten aanzien van slootdempingen.	uitzondering niet (hoofdstuk 10 Wet milieubeheer blijft van toepassing), alleen al omdat niet zeker is dat het materiaal in de land- en bosbouw zal worden toegepast. De wijziging van het LAP heeft geen gevolgen voor het provinciaal beleid ten aanzien van slootdempingen. De desbetreffende bepalingen in de Wet milieubeheer (artikel 10.1a) heeft tot gevolg dat slootdempingen nu zijn toegestaan zonder ontheffing van het stortverbod (artikel 10.2 Wet milieubeheer). Er is op dit punt echter een reparatie van de Wet milieubeheer in voorbereiding.
35.	BK 3, par. 3.6	36	De huidige minimumstandaard wordt alleen gebruikt voor (Wabo)-vergunningverlening. Dit is vrij beperkt. De vraag is of de status van het LAP kan worden omgevormd zodat de minimumstandaard ook geldt bij toetsing van EVOA-kennisgevingen (export) en bij afgifte van afvalstoffen door primaire ontdeuners.	Het wijzigen van de status en/of de reikwijdte van het LAP is te fundamenteel om te betrekken bij deze tweede wijziging. Wel zal deze discussie worden gevoerd in het kader van het opstellen van LAP3 waarvoor de voorbereiding inmiddels is gestart. Zie ook het antwoord op inspraakreactie 37.
36.	BK 3, par 3.6	25	Inspreker verzoekt om achter "...inzameling." toe te voegen "en meer een beter nascheiden".	Deze opmerking heeft betrekking op niet gewijzigde tekst, waartegen geen inspraak open staat. Bovendien is de tweede wijziging van LAP2 niet het moment om de rol van nascheiding en de vraag in hoeverre lagere overheden hier eigen beleid voor moeten ontwikkelen aan te passen. Dit is meer een onderwerp dat inspreker zou kunnen inbrengen in het traject voor het opstellen van LAP3 waarvan de voorbereiding inmiddels is gestart.
37.	BK 3, par. 3.6	36	Bij uitspraak van 15 januari jl. in de zaak 201305276/1/A4 heeft de Afdeling geoordeeld dat het LAP rijksbeleid bevat en dat op grond van artikel 10.14 Wm alleen andere overheden rekening moeten houden met het LAP bij de uitoefening van hun bevoegdheden. Dit betekent dat het LAP niet als basis voor handhaving kan worden gebruikt. De status van het LAP, die wel de procedure van een AMvB doorloopt en op grond van de kaderrichtlijn afvalstoffen ook aan de Europese Commissie moet worden gemeld, zou kunnen worden verhoogd door in artikel 10.14 Wm voor het afwijken van de minimumstandaards van de sectorplannen van het LAP naar een AMvB te verwijzen waarin de procedure	Allereerst is de tekst in deze paragraaf over de minimumstandaard niet gewijzigd en staat dus ook niet open voor inspraak. Los daarvan vraagt inspreker om een vergaande statuswijziging van LAP in het algemeen en de minimumstandaard in het bijzonder. Een dergelijke aanpassing leent zich sowieso niet om in het kader van de tweede wijziging van LAP2 te worden doorgevoerd. Dit is een onderwerp dat inspreker zou moeten inbrengen in het traject voor het opstellen van LAP3 waarvan de voorbereiding inmiddels is gestart. Terzijde wordt nog opgemerkt dat het LAP niet de procedure van een AMvB doorloopt.

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
			van hoofdstuk 3.7 van het beleidskader wordt opgenomen. Daardoor krijgen de minimumstandaards het karakter van een wet in de formele zin die dus ook het bedrijfsleven bindt. Het is dan te vergelijken met de BAT: beter en gelijkwaardig mag, maar de bewijslast hiervoor ligt bij de exploitant.	
38.	BK 4, par 4.2	2	Verwijzend naar de doelen van VANG stelt inspreker vast dat verbranden met energierugwinning niet langer positief wordt aangemerkt. Voorgesteld wordt de definitie van 'nuttige toepassing' aan te passen zodat verbranden van grondstoffen (aanwezig in restafval) niet meer wordt beschouwd als een nuttige toepassing.	Deze definitie is overgenomen van 'de Kaderrichtlijn afvalstoffen' (geïmplementeerd in de Wet milieubeheer). Aanpassen, voor zover al toegestaan, zou tot veel verwarring leiden en wordt daarom niet overwogen. Daarnaast is de positie van afvalverbranding binnen de circulaire economie bij uitstek een onderwerp voor een brede discussie in het kader van het opstellen van LAP3 en niet geschikt om te betrekken bij deze tussentijdse wijziging van LAP2.
39.	BK, par 4.2	25	Inspreker ziet het als gemiste kans als geen onderscheid gemaakt wordt tussen integraal verbranden en de opwerking van niet recyclebaar afval tot secundaire brandstof ten behoeve van energieopwekking. Zie ook laatste alinea in paragraaf 4.4.2.2. "Het oogmerk waarvoor de thermische installatie is opgericht is dus bepalend." Nota bene heeft de Europese Commissie onlangs gesteld dat het gebruik van secundaire brandstoffen in specifieke installaties een "meer efficiënte optie voor waste-to-energy is"	De Kader\ en de Wet milieubeheer kennen geen onderscheid tussen vormen van nuttige toepassing in de vorm van brandstof (R1). Om die reden wordt dat ook niet in het LAP geïntroduceerd. Bovendien zou het inconsistent zijn om AVI's die integraal afval verbranden en door hun goede energieprestatie als installatie van nuttige toepassing worden aangemerkt, toch weer als een soort tweederangs R1-installatie te behandelen. Ten derde is niet duidelijk waar dan de grens ligt tussen beide vormen van nuttige toepassing als brandstof (de enige grens is die uit de Kaderrichtlijn en daar voldoen de installaties aan). Tot slot is niet duidelijk welke beleidsmatige gevolgen het door inspreker gewenste onderscheid dan moet hebben, en vooral of deze juridisch houdbaar zijn. De verwijzing van inspreker naar paragraaf 4.4.2.2 is niet relevant. Het gaat hier namelijk om het onderscheid nuttige toepassing/verwijdering (R1/D10) en niet om onderscheid binnen verschillende vormen van R1. Bovendien verwijst die alinea tevens naar paragraaf 4.4.2.5 waarin (onder V1) expliciet is aangegeven dat AVI's die voldoen aan de energie-efficiëntie eis van de Kaderrichtlijn worden beschouwd als R1-installaties ondanks het 'oogmerk van oprichting van de installatie'. Om verwarring te voorkomen wordt de tekst van paragraaf 4.4.2.2 wel iets aangepast. In de wijzigingen onder nummer 74 is dit meegenomen. Tot slot geldt de uitspraak van de commissie zondermeer op een Europees niveau. Bekend is echter dat Nederlandse AVI's gemiddeld beter presteren dan het Europees gemiddelde. Een Nederlandse AVI die zowel stroom als warmte levert zal veel dichter bij de betreffende specifieke installatie komen dan de Commissie voor ogen zal hebben gehad.
40.	BK 4, par 4.2	8, 19	Het begrip 'afvalscheiding' zou moeten worden gedefinieerd. Hierbij kan rekening worden gehouden met	De basisgedachte van sprekers is een zeer interessante. Feitelijk stellen zij dat per component uit het afval zou moeten worden bekeken of gekozen moet worden voor bronscheiding danwel nascheiding. Een aanzet hiervoor is al te vinden in het LAP. Zo

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspiraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
			bronscheiding en nascheiding en kan per component uit het huishoudelijk afval of het bedrijfsafval bekeken worden wat het meest geëigende systeem is.	bevatten de paragrafen 14.2 en 14.6 al een aantal uitgangspunten, paragraaf 14.3.1 een nadere uitwerking voor huishoudelijk afval, paragraaf 14.3.4 een uitwerking voor grof huishoudelijk afval en paragraaf 14.4 een invulling voor bedrijfsafval. Ook in paragraaf 15.4 komt dit onderwerp aan de orde. Dit principe nog verder doorvoeren vraagt gedegen kennis van scheidingsmogelijkheden, heeft invloed op de marktpositie van sorteerbedrijven en mogelijk op de beleidsvrijheid van gemeenten om lokaal afvalbeheer naar eigen idee in te richten. Bovendien kan het leiden tot een breuk met de bestaande beleidslijn dat het rijk hier niet te veel in wil sturen (zie het laatste deel van paragraaf 14.6). Hieruit blijkt dat het gaat om complexe materie met potentieel grote impact en daarom ongeschikt om te betrekken bij de tweede wijziging van LAP2. Dit betekent niet dat de discussie uit de weg gegaan wordt. Niet uit te sluiten is immers dat, om de doelen van het programma Van Afval Naar Grondstof (VANG) te realiseren, fundamentele aanpassingen in het beheer van afval noodzakelijk zijn. Het is derhalve een punt dat bij het opstellen van LAP3 zeker aan de orde komt. Zie verder ook de beantwoording van inspraakreactie 137.
41.	BK 4, par 4.2	28	Inspreker is van mening dat onderscheid gemaakt moet worden tussen het integraal verbranden van afvalstoffen, het opwerken van afvalstoffen tot brandstoffen en brandstoffen die geproduceerd zijn uit afvalstoffen met dezelfde karakteristieken als een primaire brandstof die voldoet aan de criteria als genoemd in artikel 6 van de Kaderrichtlijn afvalstoffen (productstatus). In feite is sprake van recycling. De energieconversie in specifieke verbrandingsinstallaties – waarin de brandstoffen geproduceerd uit afvalstoffen worden toegepast – is ook hoger dan bij integrale verbranding van afvalstoffen in een AVI waarbij (slechts een deel) energie wordt teruggewonnen. De uit afvalstoffen opgewerkte brandstoffen zouden niet 'afgevaarderd' moeten worden tot integrale verbranding in een AVI met energierugwinning. Brandstoffen die de productstatus hebben zouden niet ingedeeld dienen te worden in de afvalhiërarchie, analoog met de definiëring van hergebruik.	Allereerst is het opwerken tot een brandstof nadrukkelijk uitgesloten van recycling (zie definities in de kaderrichtlijn), ofwel er is zeker geen sprake van recycling. Zie daarnaast voor het maken van onderscheid tussen verbranding met energieopwekking in een AVI en andere vormen van inzet als brandstof het antwoord op inspraakreactie 39. In die gevallen waarin na opwerking een materiaal een productstatus zou worden toegekend is het beleid uit het LAP niet meer van toepassing. Het hierop aanpassen van de afvalhiërarchie, indien al gewenst, om zo niet-afval een plek te geven is daarom niet aan de orde.

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspiraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
42.	BK 4, par 4.3	24	Dat de producent/houder van het materiaal aan de overheid kan verzoeken om het resultaat van een beoordeling te verifiëren impliceert vrijblijvendheid. Verzocht wordt de juridische status van deze passage concreet aan te geven. Verder is onduidelijk wat de besluitvormingstermijn van het Kennisnetwerk Afval is en of het oordeel van het Kennisnetwerk bindend alsmede juridisch houdbaar is.	De passage waarnaar inspreker verwijst is precies bedoeld zoals die er staat: het is in de eerste plaats aan de producent/houder van een materiaal om de status van het materiaal (bijproduct, einde afval of afval) vast te tellen (zie hiervoor ook Guidance on the interpretation of key provisions of Directive 2008/98/EC on Waste). Via Rijkswaterstaat biedt het ministerie van IenM de producent/houder de mogelijkheid aan om diens casus te laten toetsen. Het ministerie - en op termijn Rijkswaterstaat Leefomgeving namens deze - geeft vervolgens, na consultatie van het Kennisnetwerk Afval, een <i>rechtsoordeel</i> af. <i>Over de reactietermijn:</i> Het ministerie zal Rijkswaterstaat verzoeken om op de website een procesbeschrijving te geven met na te streven termijnen ten aanzien van het afgeven van dit rechtsoordeel.
43.	BK 4, par 4.3	22	Met betrekking tot de "einde afval status" is onduidelijk wanneer een handeling is aan te merken als "nuttige toepassing" danwel als "verwijdering". Een voorbeeld: ziet het LAP de productie van bijvoorbeeld SRF in Italië (dat de nationale einde-afval status verkrijgt), welk vervolgens wordt ingezet in een D10 installatie, binnen danwel buiten de EU, als een "verwijdering" of als "nuttige toepassing"?	Lidstaten kunnen met inachtneming van artikel 6 van de Kaderrichtlijn Afvalstoffen nationale einde-afvalregelingen vaststellen. Italië heeft voor afvalstoffen waaruit SRF wordt gemaakt een regeling opgesteld die aangeeft wanneer deze afvalstoffen een handeling voor nuttige toepassing hebben ondergaan en aan de door Italië vastgestelde einde-afvalcriteria kunnen voldoen. Nederland heeft geen einde-afvalregeling voor afvalstoffen waaruit SRF wordt gemaakt. Voor wat betreft het genoemde voorbeeld: Ingeval een bedrijf SRF, dat in Italië als einde-afvalstof op de markt is gebracht, naar Nederland wil exporteren, om het hier in een D10 installatie te verbranden, dan zal dit SRF in Nederland worden aangemerkt als een afvalstof. Er is immers bij een D10 afvalverbranding sprake van een verwerking van afvalstoffen, in dit geval verwijdering. Dit geldt binnen de gehele EU, dus zowel voor Italië als Nederland. Ook ingeval het wordt ingezet in een R1-installatie, is er sprake van een verwerking van afvalstoffen, in dit geval mogelijk nuttige toepassing. Wordt het SRF als vervangende brandstof in Nederland ingezet in een energiecentrale, dan zal per geval beoordeeld moeten worden of het SRF in Nederland ook in aanmerking kan komen voor een einde-afvalstatus. Het initiatief voor deze beoordeling ligt bij de producent/houder van het materiaal.
44.	BK 4, par 4.3	28	In de Kaderrichtlijn afvalstoffen zijn bepalingen inzake de einde afval-criteria en bijproducten geïntroduceerd. Voor de uitwerking van de einde afval-criteria is op zowel Europees als nationaal niveau de nodige aandacht geweest, maar voor bijproducten niet of nauwelijks. Inspreker vreest dat zonder aanvullend beleid risico ontstaat dat bepaalde (afval)stoffen in de markt te eenvoudig als 'bijproduct' worden gekwalificeerd. Inspreker verzoekt hiervoor concreet beleid te ontwikkelen in LAP3 en biedt aan	Er is kennis genomen van de zorg en suggestie van de inspreker ten aanzien van beleid voor bijproducten en het aanbod van het leveren van een bijdrage ter voorbereiden van LAP3.

Ministerie van Infrastructuur en Milieu

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
			hieraan een bijdrage te leveren.	
45.	BK 4, par. 4.3	36	Op pagina 38 dient "als bijproduct" voor het woord 'elders' weggehaald te worden. Het gaat er juist om of de stof als bijproduct te classificeren is.	Het voorstel van inspreker is een verbetering. De eerste zin van paragraaf 3.3 wordt als volgt aangepast: De vraag, of een materiaal (stof of voorwerp) is aan te merken als een afvalstof of niet, doet zich voor bij productieresiduen die als bijproduct elders in productieprocessen toepasbaar zijn en (...) worden toegepast.
46.	BK 4, par. 4.3.1	36	De eerste zin in paragraaf 4.3.1 behoeft verdere toelichting, de tekst is nu wel erg kort door de bocht. Ook in EC guidance bij de kaderrichtlijn is de toelichting uitgebreider.	Direct na de eerste zin van paragraaf 4.3.1 wordt ingevoegd: <u>Over het algemeen zijn er bij een productieproces één of meerdere 'primaire' producten aan te wijzen als bewust geproduceerd resultaat van het proces op grond van technische keuzes in dat proces.</u>
47.	BK 4, par 4.3.1	27	De voorwaarden voor bijproduct zijn nogal globaal beschreven. 1. Welke definitie wordt gegeven aan 'onmiddellijk' (punt 2)? Betekent dit dat de stof of voorwerp het terrein of het productieproces niet verlaat? Of dat het tijdelijk wordt opgeslagen om later afgevoerd te worden naar een ander productieproces? 2. In de praktijk wordt al met bijproducten gewerkt en is een REACH-verklaring al geaccepteerd door enkele overheden om bepaalde soorten afval als bijproduct te beschouwen. Gaat het LAP hierop aansluiten of doelt punt 4 hier nu op? 3. Wordt bij rechtmatig gebruik (punt 4) dan specifiek verwezen aan welke eisen het moet voldoen. Vooralsnog zijn deze eisen onvoldoende gedefinieerd en kan leiden tot een onvoldoende toetsing.	De genoemde punten zijn vragen om verduidelijking van de bepalingen van de Kaderrichtlijn Afval, artikel 5, over bijproducten. 1. Nee, dat betekent het niet. 'Onmiddellijk' is hier niet als tijdsbepaling, maar als procesbepaling bedoeld: het gaat er om dat het materiaal in een volgend productieproces kan worden ingezet, zonder dat er nog een behandeling nodig is die niet gangbaar is bij de normale productie (zie voor meer detail: Guidance on the interpretation of key provisions of Directive 2008/98/EC on Waste, p.18); omdat de tekst in het LAP letterlijk is overgenomen uit de Kaderrichtlijn, blijft deze ongewijzigd. Ter verduidelijking wordt bij de opsomming van de 4 punten een voetnoot bijgevoegd met volgende tekst: <u>Onderstaande criteria zijn een exacte weergave van de tekst van de Kaderrichtlijn artikel 5, eerste lid. In de Guidance on the interpretation of key provisions of Directive 2008/98/EC on Waste wordt nadere uitleg aan deze criteria gegeven.</u> 2. Alleen een REACH verklaring is onvoldoende om aan te tonen dat aan de criteria van bijproduct wordt voldaan. Een stof is pas een bijproduct als aan alle vier genoemde voorwaarden is voldaan. 3. Het is niet mogelijk om in zijn algemeenheid eisen te formuleren over 'rechtmatig gebruik'. Dit is dermate materiaal- en toepassingafhankelijk per casus, dat het ook op die wijze moet worden beoordeeld. Wel zal de E-tool (waarnaar is verwezen in 4.3.3.) voor een aantal specifieke toepassingen op eisen van dit artikel uit de kaderrichtlijn toetsen.
48.	BK 4, par. 4.3.2	36	Op pagina 39 dient de laatste alinea van 4.3.2 geschrapt te worden. Het klinkt zo erg vrijblijvend. Inspreker doet een tekstvoorstel als alternatief.	Het voorstel van inspreker wordt integraal overgenomen. De laatste alinea van paragraaf 4.3.2 wordt geheel vervangen door: <u>Voor het toetsen of er sprake is van een einde afval status dient ten eerste nagegaan te worden of er Europese criteria zijn voor deze stof. Als dat niet het geval is zal nagegaan moeten worden of er een nationale regeling is voor de betrokken stof. Is hiervan ook geen sprake dan wordt op initiatief van de houder getoetst aan bestaande jurisprudentie of sprake is van een einde afval status.</u>
49.	BK 4, par 4.3.3	25	Inspreker verzoekt onderaan pagina 39 ter verduidelijking toe te voegen "... waarmee niet meer per afzonderlijke	Uiteraard kunnen de opgestelde toetsingscriteria reeds door de producent gebruikt worden voor toetsing van individuele materiaalstomen. Formeel echter zijn deze criteria nog niet vastgesteld en hebben derhalve nog geen status tot op het moment dat de regeling van

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
			case getoetst behoeft te worden. Tot het moment dat de bedoelde regeling tot stand komt, dient recyclinggranulaat, dat nu al aantoonbaar aan de toetsingscriteria voldoet, te worden beschouwd als een product en niet een afvalstof."	kracht wordt. Het voorstel van de inspreker wordt daarom niet overgenomen.
50.	BK 4, par 4.3.3	27	Omdat er geen toetsingscriteria voor bijproducten zijn vraagt inspreker zich af hoe op dit moment kan worden voldaan aan de voorwaarden. Concreet betreft dit de volgende punten 1. Wat wordt bij - een casus specifieke beoordeling - gedaan om geen wild-groei van beoordelingen van licht van elkaar afwijkende productieresiduen te laten ontstaan? 2. Onduidelijk is hoe het kennisnetwerk Afval betrokken wordt bij de genoemde e-tool en op welke termijn er een afgeronde beoordeling kan zijn. Zal er een certificaat komen voor een dergelijke beoordeling? 3. Is er ook een rol weggelegd voor de verschillende Omgevingsdiensten in het kennisnetwerk Afval?	In reactie op de opmerkingen van inspreker het volgende: 1 De casusspecifieke beoordeling is reeds lange tijd gangbare praktijk en heeft tot nu toe niet geleid tot wildgroei. De ontwikkeling van de E-tool moet door zijn uitgewerkte vraagstelling, een uniforme beoordeling verder borgen. Bovendien ligt de primaire verantwoordelijkheid voor deze beoordeling bij de producent van het productieresidu en niet bij de overheid (zie ook inspraakreactie 42). 2 Het Kennisnetwerk Afval is reeds lange tijd bij het formuleren van rechtsoordelen betrokken en blijft haar zelfde rol behouden. Er komt bovendien geen certificaat voor een dergelijk rechtsoordeel gezien de informele status hiervan. Het afgeven van een rechtsoordeel is niet aan een formele termijn gebonden. Dit doet niet af van het feit dat het wenselijk is een zo kort mogelijke termijn na te streven (zie ook inspraakreactie 42). 3 Ja, RUD's kunnen bij dit soort vragen de rol van provincies of gemeenten hebben overgenomen. Zij zijn uitgenodigd om te participeren in het Kennisnetwerk Afval (en deels al betrokken). Zie ook de beantwoording van inspraakreactie 58.
51.	BK 4, par 4.3.3	27	Is er een einddatum voor de toetsingscriteria voor puingranulaat?	De regeling voor einde-afval van recyclinggranulaat zal vermoedelijk nog in 2014 worden vastgesteld.
52.	BK 4, par 4.3.3	32	Inspreker is van mening dat het LAP op dit moment al moet worden geactualiseerd m.b.t. of en wanneer oliehoudende afvalstoffen een product zijn. Recente uitspraken door overheden over al dan niet afvalstoffen zijn door de RvS recent vernietigd (inspreker noemt een voorbeeld).	In het LAP zal niet verwezen worden naar individuele gevallen waarin de rechter, het ministerie of het bevoegd gezag heeft uitgesproken dat sprake is van het verliezen van de afvalstatus. Wel is het zo dat jurisprudentie wordt meegenomen in het formuleren van een rechtsoordeel over de status van een materiaal. Alle relevante jurisprudentie wordt ontsloten via de website van Rijkswaterstaat, directie Leefomgeving.
53.	BK 4, par 4.3.3	32	Inspreker refereert naar de nieuwe E-tool en benadrukt dat de status van het resultaat van groot belang is. Gezien de huidige kwalificatie van de tool in het LAP (deels vergelijkbaar met de conformiteitsverklaring uit de Europese Verordeningen) is het onduidelijk of bedrijven op	De E-tool is niet meer dan een hulpmiddel om de producent/houder van een materiaal te ondersteunen bij zijn eigen beoordeling op bijproduct, dan wel einde afval criteria (zie ook reacties 42 en 50). In die zin is het resultaat te vergelijken met een conformiteitsverklaring. Net als bij een conformiteitsverklaring geldt namelijk dat uitkomst van de E-tool het gevolg is van input die de houder van een materiaal zelf aanlevert. Bij de E-tool verklaart de houder ook zelf dat de ingevulde informatie overeenkomt met zijn proces en materiaal. Met de kanttekening dat de producent/houder de juiste gegevens als input gebruikt kan hij/zij op

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
			de uitkomst kunnen vertrouwen. Inspreker roept op om de procedure voor verificatie van het resultaat van de E-tool verder uit te werken (inspreker noemt diverse aspecten).	basis van het gegenereerde rapport laten zien dat aan de voorwaarden voor bijproduct of de einde-afvalstatus is voldaan. De houder kan aan RWS een rechtsoordeel vragen op zijn beoordeling/resultaat uit de E-tool. Zodra de E-tool wordt gelanceerd zal ook de procedure hiertoe op de website worden beschreven.
54.	BK 4, par. 4.3.3	36	Inspreker vraagt of er voor bijproducten verordeningen worden vastgesteld? Dat lijkt niet de bedoeling. Als de bedoelde alinea blijft staan dan moet het woordje 'eenvoudig' weg en 'testen' veranderd in 'toetsen'.	Voor bijproducten kan de commissie via een verordening ook criteria vastleggen. Dat is nog niet gebeurd, en wordt ook niet op korte termijn verwacht, maar de Kaderrichtlijn biedt wel de mogelijkheid. Het tekstuele voorstellen worden overgenomen en de tekst onder het subkopjes "Europese Criteria" wordt als volgt aangepast: Voor enkele afvalstoffen zijn inmiddels Europese toetsingscriteria ontwikkeld of nog in ontwikkeling, waarmee de houder eenvoudig kan testen <u>toetsen</u> of aan de voorwaarden voor de einde-afvalstatus is voldaan.
55.	BK 4, par. 4.3.3	36	Inspreker stelt voor om op pagina 40 over casus specifieke beoordeling voorstellen de woorden "Slechts voor een beperkt aantal" te veranderen in: "niet voor alle". De formulering is daarmee neutraler	Het voorgestelde 'niet voor alle' suggereert dat er in ieder geval al voor een flink deel van de stromen wel criteria zijn, en dat is niet het geval. Het tekstvoorstel wordt niet overgenomen, maar wel wordt het woord 'slechts' geschrapt: Uit bovenstaande blijkt dat er slechts voor een beperkt aantal afvalstoffen toetsingscriteria ontwikkeld wordt.
56.	BK 4, par. 4.3.3	36	'Bijproduct' kent geen conformiteitsverklaring en er zijn geen wettelijke normen zoals in de verordening opgenomen. Daarom stelt inspreker een tekstwijziging voor: Op basis van dit rapport kan <u>laten</u> de producent/houder van het materiaal <u>laten</u> zien dat aan de voorwaarden voor bijproduct of de einde-afvalstatus is voldaan. Dit rapport is daarmee voor de eerste en daaropvolgende afnemers van het materiaal deels vergelijkbaar met de conformiteitsverklaring uit de Europese verordeningen die hierboven genoemd staan. Een dergelijk rapport heeft vooral informatieve waarde.	De argumentatie van in spreker is correct. Het tekstvoorstel wordt overgenomen met uitzondering van de laatste toevoeging omdat die inhoudelijk niets toevoegt. De tekst wordt als volgt gewijzigd: Op basis van dit rapport kan <u>laten</u> de producent/houder van het materiaal <u>laten</u> zien dat aan de voorwaarden voor bijproduct of de einde-afvalstatus is voldaan. Dit rapport is daarmee voor de eerste en daaropvolgende afnemers van het materiaal deels vergelijkbaar met de conformiteitsverklaring uit de Europese verordeningen die hierboven genoemd staan.
57.	BK 4, par. 4.3.3	36	Voorstel voor de voorlaatste zin: 'afvalstoffen' veranderen in 'materialen'.	Dit voorstel wordt overgenomen en de derde alinea onder subkop 'casus specifieke beoordeling' wordt als volgt aangepast: is een beoordeling voor een bepaalde casus niet zonder meer breed toepasbaar, zelfs niet als het om dezelfde afvalstoffen <u>materialen</u> gaat.
58.	BK 4, par. 4.3.3	36	Inspreker stelt voor alinea over het kennisnetwerk weg te laten. Dit netwerk heeft immers geen formele status. Het bedrijf kan het altijd voorleggen aan het	Het netwerk heeft weliswaar geen formele status heeft, maar wordt wel gebruikt en is belangrijk om expertise te bundelen en een uniforme uitvoering door bevoegde gezagen te stimuleren. En er staat bovendien dat het netwerk 'geraadpleegd' wordt, en niet dat het beslist. Het netwerk wordt dermate belangrijk geacht dat de tekst in het LAP blijft staan.

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
			bevoegd gezag.	
59.	BK 4, par 4.3.3	24	De uitkomst van de beoordeling van de e-tool is 'deels' vergelijkbaar met de conformiteitsverklaring uit de Europese verordeningen. Verzocht wordt concreet aan te geven wat met 'deels' wordt bedoeld en wat de status van het toetsingsrapport van de e-tool is.	Zie voor een reactie het antwoord bij inspraakreactie 53.
60.	BK 4, par 4.4	32	Het bieden van duidelijkheid over de afvalstatus en voorspelbaarheid over bezwaar tegen grensoverschrijdende overbrenging, en of deze juridisch in stand blijven, is van groot belang voor de internationale concurrentiepositie van de branche. Internationaal zaken doen wordt onnodig bemoeilijkt. De tekst van het LAP geeft duidelijk aan dat het allemaal te complex is en versimpeling is hard nodig.	Er is kennisgenomen van de zorg die de inspreker heeft. In het kader van het programma Van Afval Naar Grondstof (VANG) gaat gekeken worden naar belemmeringen in wet- en regelgeving. De inspreker kan dit punt daar inbrengen. Omdat er meerdere inspraakreacties zijn over het vervallen van de status van een afvalstof (zoals bij deze inspraakreactie), maar ook over de indeling van verwerking van afvalstoffen zijn paragraaf 4.4 en de daarmee samenhangende bijlage 4 op een aantal plaatsen gewijzigd. Met deze wijzigingen wordt de tekst eenduidiger en zijn diverse punten scherper beschreven. Omdat de wijzigingen samenhangen zijn ze voor paragraaf 4.4 opgenomen bij inspraakreactie 74 en voor bijlage 4 bij inspraakreactie 238.
61.	BK 4, par 4.4	28	Voor de rechtsduidelijkheid hecht inspreker waarde aan de specifieke vermelding van het tekstdeel "of waarin de rechter heeft uitgesproken dat een afvalstof de productstatus heeft bereikt" tussen "of in een besluit" en "(in een bepaald geval)".	Het klopt dat ook op basis van een rechterlijke uitspraak voor een materiaal de status als afvalstof vervalst. Dit is dan in een bepaald geval op basis van een oordeel van bevoegd gezag. In de wijzigingen onder nummer 74 is dit meegenomen. Omdat er meerdere inspraakreacties zijn over het vervallen van de status van een afvalstof (zoals bij deze inspraakreactie), maar ook over de indeling van verwerking van afvalstoffen zijn paragraaf 4.4 en de daarmee samenhangende bijlage 4 op een aantal plaatsen gewijzigd. Met deze wijzigingen wordt de tekst eenduidiger en zijn diverse punten scherper beschreven. Omdat de wijzigingen samenhangen zijn ze voor paragraaf 4.4 opgenomen bij inspraakreactie 74 en voor bijlage 4 bij inspraakreactie 238.
62.	BK 4, par. 4.4.	36	Op pagina 42 onderaan dient '14b' gewijzigd te worden in: 14.	Inspreker heeft gelijk en de tekst wordt aangepast. In de wijzigingen naar aanleiding van inspraakreactie nummer 74 is dit meegenomen.
63.	BK 4, par. 4.4.1	36	Op pagina 42 bovenaan dient in regel 7 'dat' gevoegd te worden tussen 'mening' en 'ieder geval'.	De tekst wordt aangepast. In het antwoord op inspraakreactie 74 is dit meegenomen.
64.	BK 4, par 4.4.2.1	24	Verzocht wordt de verwijzing naar de uitspraak van 3 april 2003 (zaak C-116/01) te beperken tot datum en zaaknummer en de naam van het betrokken bedrijf uit de tekst te verwijderen.	De tekst wordt aangepast. In het antwoord op inspraakreactie 74 is dit meegenomen.
65.	BK 4, par 4.4.2.2	16	Het tweede bolletje in het kader stelt ten onrechte dat metaal afgescheiden uit een mengsel kan worden ingezet in een hoogoven. Metalen kunnen niet	De tekst wordt aangepast. In het antwoord op inspraakreactie 74 is dit meegenomen. Ook de voetnoot die hierbij hoort wordt aangepast en ook dit is opgenomen in de wijzigingen naar aanleiding van inspraakreactie 74.

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
			rechtstreeks in een hoogoven worden ingezet. Recycling van metalen kan alleen in een staalfabriek.	Zie verder ook de beantwoording van inspraakreactie 257.
66.	BK 4, par 4.4.2.2	24	Verzocht wordt om bij de handelingen van afvalstoffen die worden verbewerkt om deze vervolgens te verwijderen - mede ter verduidelijking - een extra voorbeeld op te nemen, te weten "omvormen tot een monoliet voorafgaande aan storten".	De tekst wordt aangepast ter verduidelijking en het voorbeeld in de opmerking wordt meegenomen. In de reactie op inspraakreactie 74 is dit meegenomen.
67.	BK 4, par. 4.4.2.2	36	In het kader op pagina 44 staat twee maal 'is'.	De tekst wordt aangepast. In de reactie op inspraakreactie 74 is dit meegenomen.
68.	BK 4, par. 4.4.2.2	36	Op pagina 44, eerste tekstblok over scheiden en sorteren, 2 ^e bullit, staat in de laatste regel twee maal 'wordt'.	De tekst wordt aangepast. In de reactie op inspraakreactie 74 is dit meegenomen.
69.	BK 4, par. 4.4.2.2	36	Op pagina 44 staat in de laatste zin een typefout. Het moet zijn: 'aangemerkt'.	De tekst wordt aangepast. In de reactie op inspraakreactie 74 is dit meegenomen.
70.	BK 4, par. 4.4.2.2	36	De eerste zin op pagina 46 loopt niet.	De tekst wordt aangepast. In de reactie op inspraakreactie 74 is dit meegenomen.
71.	BK 4, par 4.4.2.3	25	Hier dient toegevoegd te worden "de situatie als de rechter heeft bepaald dat een afvalstof de productstatus krijgt."	Zie voor een reactie de beantwoording van inspraakreactie 61.
72.	BK 4, par. 4.4.2.3	36	Inspreker vraagt of er ergens een notie op te nemen is om aan te geven dat een definitieve handeling niet per definitie leidt tot een einde-afvalstofstatus voor de verkregen stoffen. Het bedrijfsleven gaat daar namelijk wel van uit.	De opmerking die de inspreker maakt klopt. De status van afvalstof is pas vervallen als is voldaan aan art. 6 van de Kaderrichtlijn. In de wijzigingen onder nummer 74 is dit meegenomen.
73.	BK 4, par. 4.4.2.4	36	Op pagina 47 (zie ook deel II sectorplannen, bijlage IV onder 7). Inspreker vraagt zich af of verwerking van afgewerkte olie wel als R12 is aan te merken? Als dat niet het geval is, dan is het gewenst dat de notie die hiervoor staat ergens in het LAP wordt opgenomen.	Een handeling bij afgewerkte olie kan R12 zijn. Dit is het geval als met de handeling de verwerking van de afgewerkte olie nog niet voltooid is. In de paragraaf waarnaar wordt verwezen door de inspreker is juist sprake van het dat met één handeling de verwerking is voltooid bij olie, dit is dan de R9 handeling. In de laatste alinea bij de betreffende bullit blijkt ook dat als de verwerking nog niet voltooid is na een handeling, er ook geen sprake is van de R9-handeling. De handeling zal dan vaak de R12-handeling zijn.
74.	BK 4, par 4.4	-		Omdat er meerdere inspraakreacties zijn over het vervallen van de status van een afvalstof maar ook over de indeling van verwerking van afvalstoffen zijn paragraaf 4.4 en de daarmee samenhangende bijlage 4 op een aantal plaatsen gewijzigd. Met deze wijzigingen wordt de tekst eenduidiger en zijn diverse punten scherper beschreven. Omdat de wijzigingen samenhangen zijn ze voor paragraaf 4.4 opgenomen bij inspraakreactie 74 en voor bijlage 4 bij inspraakreactie 238.

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
				Met deze wijziging onder dit nummer zijn ook (deels) de wijziging voor inspraakreacties 39, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 72 en 241 meegenomen. Gewijzigde tekst is: -Subparagraaf 4.4.1 Titel: <u>Achtergronden en uitgangspunten bij het onderscheid verwijdering - nuttige toepassing</u> -Subparagraaf 4.4.1 Direct onder de titel invoegen een nieuwe subkop: <u>4.4.1.1 Achtergronden en bij het onderscheid verwijdering - nuttige toepassing</u> -Subparagraaf 4.4.1 derde alinea voor het eind van deze paragraaf Ook is het HvJ van mening <u>dat</u> ieder geval apart dient te worden beoordeeld en dat het aan de nationale rechter is om in concrete gevallen te bepalen of sprake is van nuttige toepassing dan wel verwijdering. -Subparagraaf 4.4.1 toevoeging voor laatste alinea: <u>Het onderscheid tussen subparagraaf 4.3.2 en paragraaf 4.4 is als schema opgenomen in figuur 4.1. Er is een overlap tussen beide delen omdat om te voldoen aan art. 6 van de KRA (onderwerp van paragraaf 4.3.2) er een handeling van nuttige toepassing moet hebben plaatsgevonden. Of een handeling een handeling voor nuttige toepassing is, wordt beschreven in paragraaf 4.4.</u> <u>Figuur 4.1</u> <u>Samenhang tussen vervallen van de status als afvalstof (4.3.2) en indeling naar verwerking (4.4).</u>

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
				-Subparagraaf 4.4.1 Toevoeging van een nieuwe subsubparagraaf: <u>4.4.1.2 Uitgangspunten bij verwerking indelen naar handelingen</u> <u>Bij de verdere uitwerking van dit hoofdstuk zijn ondermeer de volgende uitgangspunten</u> <u>aangehouden (grotendeels slechts een weergave van bestaande inzichten en geen specifiek</u> <u>LAP-beleid):</u> - <u>Hergebruik heeft alleen betrekking op niet-afvalstoffen. "Voorbereiding voor hergebruik" gaat wel over afval.</u> - <u>Bij de indeling van verwerking onder een handeling als bedoeld in de bijlagen I en II bij de kaderrichtlijn wordt gekeken per afvalstof. Dit betekent dat afvalstoffen in dezelfde installatie verschillend verwerkt kunnen worden en kan betekenen dat in één installatie zowel een handeling van nuttige toepassing als een handeling van verwijdering kan plaatsvinden.</u> - <u>Bij dezelfde afvalstof kunnen bij een verwerkingsstap alleen óf handelingen van nuttige toepassing óf verwijderingshandelingen plaatsvinden.</u> - <u>Er zijn voorlopige handelingen en handelingen. De handeling waarmee verwerking wordt voltooid, is geen voorlopige handeling.</u> - <u>Voor het vervallen van de afvalstofstatus moet tevens zijn voldaan aan alle vier de</u>

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
				<u>voorwaarden van art. 6 van de kaderrichtlijn.</u> - <u>Na voorbereiding voor hergebruik of voltooide recycling vervalt voor een materiaal in mogelijk de status van afvalstof. Hiervoor is wel noodzakelijk dat de stof, materiaal of product voldoet aan alle voorwaarden van art. 6 van de Kaderrichtlijn en er geen afval gerelateerde bewerkingen op de stof, materiaal of product meer te gedaan hoeven te worden.</u> - <u>Het mogelijk controleren of een materiaal voldoet aan de voorwaarden voor het vervallen van de status als afvalstof is onderdeel van een handeling. Dit wordt dus niet als een aparte handeling aangemerkt en de voorgaande handeling hoeft dus geen voorlopige handeling te zijn. Bij voorbereiden voor hergebruik kan het wel zijn dat controle een handeling is waarmee de verwerking ook wordt voltooid.</u> - <u>Bij einde-afval (art. 6 van Kaderrichtlijn) is de handeling die is uitgevoerd voorafgaand aan het moment dat de status van afvalstof vervalt geen voorlopige handeling. Met de handeling wordt de verwerking voltooid en dit is een vorm van nuttige toepassing.</u> - <u>Voor het vervallen van de status van afvalstof moet dit per specifieke casus apart worden bekeken, tenzij er een Europese of nationale regeling is.</u> - <u>Als energierecuperatie (R1) is voltooid, dan is de verwerking voltooid en is de afvalstof niet meer aanwezig. De residuen van de afvalstof zijn nieuwe afvalstoffen met een eigen verwerking.</u> - <u>Als opvulling is voltooid, dan is de verwerking voltooid. De afvalstof is er dan nog en heeft de toepassing van primaire grondstoffen voorkomen.</u> - <u>Als verbranding (D10) is voltooid, dan is de verwerking voltooid en is de afvalstof niet meer aanwezig. De residuen van de afvalstof zijn nieuwe afvalstoffen met een eigen verwerking.</u> - <u>Als storten is voltooid, dan is de verwerking voltooid. De afvalstof is er dan nog.</u> - <u>Als lozen is voltooid, dan is de verwerking voltooid. De afvalstof is er dan niet meer, maar omdat er geen primaire grondstoffen zijn vervangen is dit geen nuttige toepassing.</u> -Subparagraaf 4.4.2.1, 1e alinea: Indelen als nuttige toepassing of verwijdering kan alleen voor zelfstandige afgeronde handelingen. Daarvoor moet dus duidelijk zijn wanneer sprake is van één handeling of meerdere handelingen (<u>hierbij kan het ook gaan om voorlopige handelingen</u>). Dit is van belang bij grensoverschrijdend transport van afval. Het HvJ stelt (o.a. uitspraak 3 april 2003, zaak C-116/01, SITA EcoService) dat voorbereidingen als zelfstandige handelingen moeten worden ingedeeld en dat de eerste handeling die een afvalstof na de overbrenging ondergaat bepalend is voor de indeling van een verwerkingsstap als handeling van nuttige toepassing of verwijdering. De Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State sluit zich hierbij aan (o.a. in uitspraken van 14de juni 2006, zaaknr. 200510500/1 en 10 oktober 2007, zaaknr.200608176/1). -Subparagraaf 4.4.2.1, toevoeging na laatste alinea: <u>Ook de controle (monsternamen / analyse) of een afvalstof voldoet aan bepaalde criteria is geen aparte handeling. Hiermee wordt de afvalstof niet bewerkt. Dit is een onderdeel van</u>

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
				een handeling waarmee gecontroleerd wordt of het proces goed verlopen is. Alleen als <u>controle wordt uitgevoerd bij voorbereiding voor hergebruik kan dit een zelfstandige handeling zijn</u>. In de definitie van voorbereiden voor hergebruik is opgenomen dat controleren onderdeel kan zijn van deze verwerkingswijze. -Subparagraaf 4.4.2.2, 1^e en 2^e alinea's: De handelingen R12, R13, en D13 t/m D15 betekenen dat niet het einde van de verwerking van de afvalstof <u>niet is voltooid</u>. Deze handelingen zijn in de EVOA aangemerkt als 'voorlopige handelingen'. Na deze handelingen moeten in ieder geval nog volgende definitieve handelingen plaatsvinden om de <u>verwerking van</u> afvalstoffen te <u>voltooien</u> verwerken. Het onderscheid nuttige toepassing / verwijdering bij een voorlopige handeling hangt er vanaf of de definitieve handeling <u>waarmee de verwerking wordt voltooid</u> nuttige toepassing of verwijdering is. Dit betekent dat de vervolghandelingen relevant zijn voor de juiste indeling van de voorlopige handeling. Bepalend voor de vraag of sprake is van een voorlopige handeling is niet zozeer of er nog een residu ontstaat dat verder moet worden verwerkt, maar of <u>met</u> de handeling zoals omschreven in de bijlagen van de Kaderrichtlijn <u>de verwerking van een afvalstof</u> wel of niet geheel is voltooid. Dit blijkt ook uit de omschrijvingen van de handelingen R12, R13, en D13 t/m D15 in de Kaderrichtlijn. Deze handelingen leggen een expliciete link met bijbehorende vervolghandelingen (R12, R13, en D13 t/m D15 zijn dus zelf geen afgeronde handelingen <u>waarmee de verwerking wordt voltooid</u>), waar dat bij de andere (definitieve) R- en D-handelingen niet wel het geval is. -Subparagraaf 4.4.2.2, 3^e alinea: De eerste handeling is dan vaak een voorlopige handeling - denk aan sorteren, scheiden, drogen, etc. - en afhankelijk van de vervolghandeling is deze <u>voorlopige handeling</u> voorbewerking nuttige toepassing (vaak R12) of verwijdering (vaak D13). -Subparagraaf 4.4.2.2, 4^e alinea: In het geval de verwerking als geheel duidelijk gericht is op het nuttig kunnen toepassen van betreffende deelfractie(s), dan betreft de <u>voorlopige handeling</u> voorbewerking ook een nuttige toepassing. -Subparagraaf 4.4.2.2, kader Wel of geen voorlopige handeling: • Het verbranden van een afvalstof valt onder D10 (of R1; dit onderscheid komt in paragraaf 4.4.2.5 aan de orde). Nadat het verbrandingsproces <u>als handeling heeft plaatsgevonden zoals omschreven in de bijlagen van de Kaderrichtlijn</u> is deze <u>verwerking handeling zoals omschreven in de bijlagen van de Kaderrichtlijn</u> geheel voltooid. Dat er bij de verwerking residuen ontstaan die verder moeten worden verwerkt, betekent niet dat er daardoor sprake is van een voorlopige handeling is. Kwalificatie als D10 (of R1) is dus juist. Als de verwerking <u>met de onder een definitieve handeling is voltooid benoemd</u>, blijven de vervolghandelingen buiten beeld <u>voor de indeling van de uitgevoerde handeling</u>.

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
				ling. - Wanneer metaal wordt afgescheiden uit een mengsel om later te worden ingezet in een hoogovenstaalfabriek, is handeling R4 pas aan de orde bij de inzet in de hoogovenstaalfabriek (pas daar wordt metaal geschikt gemaakt voor een nieuwe toepassing, wordt primair materiaal uitgespaard en is de recycling voltooid). Het uitsorteren van metaal is dus geen R4, maar een voorlopige handeling (R12) die later wordt gevolgd door R4 (zie verder paragraaf 4.4.2.4)¹ -Subparagraaf 4.4.2.2, kader Wel of geen voorlopige handeling, voetnoot bij "zie verder paragraaf 4.4.2.4": Er kan voor het metaal zelf al iets eerder al sprake <u>zijn</u> van – in dit geval – R4 dan bij verwerking in de <u>staalfabriek hoogoven</u>, namelijk wanneer het metaal zo wordt opgewerkt dat het voldoet aan <u>art. 6 van de Kaderrichtlijn einde-afval-criteria</u>. Zie hiervoor paragraaf 4.4.2.3 -Subparagraaf 4.4.2.2, 1^e alinea na kader: Om die reden worden ze in het LAP ook in deze paragraaf besproken <u>en worden dan ook niet gezien als handelingen waarmee de verwerking wordt voltooid</u>. -Subparagraaf 4.4.2.2, onder kop "Scheiden en sorteren van mengsels van afval": aannemelijk is gemaakt (bij overbrenging op basis van de gegevens in het kennisgevingsdossier) dat ten minste een deel van deze componenten of fracties uiteindelijk ook wordt nuttig wordt toegepast. -Subparagraaf 4.4.2.2, voetnoot bij voorlopige handeling na kop "Scheiden en sorteren van mengsels van afval": Dit kan anders zijn wanneer het product van de handeling <u>voldoet aan art. 6 van de Kaderrichtlijn wordt aangemerkt als "einde-afval"</u>. Zie hiervoor paragraaf 4.4.2.4. -Subparagraaf 4.4.2.2; subkop <i>Vorbewerking gericht op latere verwijdering</i> In bepaalde gevallen worden afvalstoffen voorbereid alvorens deze worden verwijderd. Het gaat dan bijvoorbeeld om (niet limitatief) • biologisch drogen/stabiliseren alvorens een afvalstroom te verwijderen door storten, • het mechanisch-fysisch afscheiden van een waterlaag (die wordt geloosd) om de andere deelfractie te kunnen verbranden als vorm van verwijdering, • <u>omvormen tot een monoliet voorafgaand aan storten</u>, • etc. -Subparagraaf 4.4.2.2; subkop <i>Mengen of verdunnen</i> Bij zelfstandig mengen of verdunnen is sprake van nuttige toepassing (R12) als een afvalstof wordt gemengd of verdund ten behoeve van latere verwerking of verwerking elders, wanneer de verwerking later/elders van het afval in de samenstelling vóór het mengen of verdunnen of wordt aangemerkt als handeling van nuttige toepassing.

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
				-Subparagraaf 4.4.2.2, laatste alinea: Is de eerste stap een thermische behandeling (verbranden teneinde daarna componenten terug te winnen) dan geldt hierbij een nuancering. Vindt deze eerste stap namelijk plaats in een installatie die primair is opgericht met oog op de <u>vernietiging/omzetten/verbranden</u> verwijdering van afval, dan betreft het <u>R1 of D10 (definitieve handeling waarmee de verwerking is voltooid)</u>. Indeling als R12 is niet aan de orde, ook niet wanneer de verbranding als neveneffect heeft dat uit de residuen bepaalde componenten efficiënter (kunnen) worden teruggewonnen. <u>Zie voor de uitwerking van indeling in een thermische installatie</u> Het oogmerk waarvoor de thermische installatie is opgericht is dus bepalend; zie hiervoor ook paragraaf 4.4.2.5. -Subparagraaf 4.4.2.3: Een handeling die voorafgaat aan het moment dat een afvalstof voldoet aan <u>art. 6 van de Kaderrichtlijn, te weten op basis van; of de criteria voor einde afvalstof</u>, vastgesteld op Europees niveau, <u>of vastgelegd in een ministeriele regeling</u> (voor een afvalstroom met een bepaalde toepassing) <u>of of in een oordeel van bevoegd gezag besluit</u> (in een bepaald geval) is een handeling van nuttige toepassing. Het soort handeling van <u>nuttige toepassing</u> wordt bepaald door de wijze waarop het materiaal, als het geen afvalstof meer is, uiteindelijk wordt ingezet. Wanneer een afvalstof <u>voldoet aan de einde-afvalstofstatus</u> geen afvalstof meer is, is toegelicht in paragraaf 4.3. <u>Een handeling die voorafgaat aan het moment dat een afvalstof voldoet aan art. 6 van de Kaderrichtlijn is. Handelingen die leiden tot materiaal dat wordt aangemerkt als 'einde-afval' zijn geen voorlopige handelingen maar een definitieve handelingen waarmee de verwerking is voltooid. De nuttige toepassing is voltooid en van afval is een grondstof gemaakt.</u> -Subparagraaf 4.4.2.3, voetnoot bij nieuwe tekst oordeel van bevoegd gezag: <u>Inclusief een rechterlijke uitspraak hierover n.a.v. een genomen besluit.</u> -Subparagraaf 4.4.2.4, toevoeging voor 1^e alinea: <u>Een afvalstof is gerecycled als duidelijk is dat het een product, materiaal of stof is die opnieuw gebruikt gaat worden en daarmee primaire stoffen vervangt. Wordt bovendien ook voldaan aan art. 6 van de Kaderrichtlijn, dan kan er vanaf dat moment sprake zijn van een grondstof (zie hiervoor paragraaf 4.3).</u> -Subparagraaf 4.4.2.4, voetnoot bij laatste zin van 2^e alinea 1^e punt: <u>Is van Wordt het geproduceerde materiaal de status als afvalstof vervallen als 'einde-afval' aangemerkt dan kan toch sprake zijn van een definitieve handeling waarmee de verwerking is voltooid.</u> Zie hiertoe ook paragraaf 4.4.2.3. -Subparagraaf 4.4.2.4, laatste alinea van 2^e punt:

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
				Ook <u>handelingen</u> bewerkingen die leiden tot een stof/materiaal dat nog niet geschikt is om te worden ingezet als secundaire stof <u>grondstof</u> zonder verdere bewerkingen te ondergaan die vergelijkbare primaire grondstoffen niet behoeven te ondergaan, valt niet onder R2, R6, R7, R8 of R9. -Subparagraaf 4.4.2.5, punt c van punt [a]: Er worden ook daadwerkelijk primaire grondstoffen bespaard in het proces zelf <u>of</u> bij een latere <u>toepassing</u> handeling. -Subparagraaf 4.4.2.6: Voor het onderscheid tussen nuttige toepassing en verwijdering bij Bij het op of in de bodem brengen van afval is bepalend in hoeverre dit wel of niet plaatsvindt binnen een inrichting die is gerealiseerd met het hoofddoel afvalberging (stortplaatsen). Er kan sprake zijn van D1, R3, R5 of R-handeling zonder nummer. -Subparagraaf 4.4.2.8, 2^e alinea: Bij monitoring worden alleen definitieve handelingen <u>waarmee de verwerking wordt voltooid</u> beschouwd. -Subparagraaf 4.4.2.8, 3^e alinea: Voor de monitoring wordt - zo nodig - per deel van een afvalstof bezien volgens welke handeling het wordt verwerkt. Het kan dus <u>dat</u> een deel van een afvalstof wordt gerecycled en een deel wordt toegepast voor energierugwinning. Uit uitspraken van het HvJ en de ABRS blijkt wel dat eenzelfde verwerkingsstap <u>handeling</u> niet tegelijkertijd als een handeling van verwijdering en als een handeling van nuttige toepassing kan worden gekwalificeerd.
75.	BK 4, par 4.4.2.5	24	De uitspraken (C-228/00) en (C-458/00) verhouden zich niet meer tot de herziene Kaderrichtlijn Afvalstoffen. Er is sprake van hoofdgebruik als brandstof voor alle afvalstromen die worden ingezet in een R1-installatie en niet slechts voor stedelijk afval (en daarmee vergelijkbaar bedrijfsrestafval).	Als opmerking vooraf geldt dat de beleidslijn van deze passage niet is gewijzigd ten opzichte van vigerende LAP-tekst. De tekst is slechts tekstueel aangepast ter verduidelijking. De uitspraken waarnaar de inspreker verwijst gaan over installaties die niet primair zijn ontworpen voor de verwijdering/vernietiging van afvalstoffen. Hoe de beoordeling van de verwerking van afvalstoffen in dit soort installaties moet worden gedaan is met de nieuwe Kaderrichtlijn Afvalstoffen (2008/98/EG) niet anders geworden. Naar aanleiding van de verwijzing naar vast stedelijk afval wordt door de inspreker bedoeld op de verwerking van afvalstoffen in afvalverbrandingsinstallaties die voldoen aan de voorwaarden voor de R1-status, de zogenaamde R1-AVI's. Indien installaties aan de voorwaarden voor de R1-status voldoen en dit ook door de staatssecretaris van IenM is bevestigd, worden deze installaties bij indeling naar verwerking voor afvalstoffen beoordeeld als waar het installaties die niet primair zijn ontworpen voor de verwijdering/vernietiging van afvalstoffen, zoals cementovens en E-centrales. Dit betekent dat afvalstoffen die in deze R1-AVI's worden verwerkt op een gelijke wijze worden beoordeeld als andere installaties die niet primair zijn ontworpen voor de verwijdering/vernietiging van afvalstoffen. Evenals in E-centrales of cementovens kan dit betekenen dat, bijvoorbeeld wanneer sprake is van een te

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
				kleine bijdrage aan de productie van energie, ook in een R1-AVI sprake kan zijn van verwijdering. Het zou immers vreemd zijn als het verwerken van een afvalstroom in een E-centrale of cementoven als verwijdering wordt aangemerkt terwijl het verwerken van dezelfde afvalstroom bij een AVI wel een vorm van nuttige toepassing is. Alleen voor vast stedelijk afval wordt in de Kaderrichtlijn gesteld dat dit altijd als R1 wordt verwerkt in R1-AVI's. Op wat wordt verstaan onder vast stedelijk afval wordt ingegaan bij inspraakreactie 76.
76.	BK 4, par 4.4.2.5	24 25 28	Diverse insprekers reageren op de passage <i>"De Kaderrichtlijn Afvalstoffen spreekt van stedelijk afval. Dat is afval dat is ingezameld door en/of in opdracht van gemeenten"</i> In de Kaderrichtlijn is geen definitie opgenomen voor stedelijk afval. Daarnaast is de definitie volgens de Eural breder (huishoudelijk afval, industrieel afval en afval van instellingen, ongeacht of het afval door of namens de gemeente dan wel een private onderneming is ingezameld). Inspreker verzoekt om die definitie aan te houden (ook in de voorbeelden van bijlage 4). Het is onjuist om bedrijfsafval te betitelen als stedelijk afval, omdat het in enkele gevallen door een gemeentelijke ophaaldienst wordt ingezameld. Het is van belang dat de kaderrichtlijn afvalstoffen letterlijk gevolgd wordt. De Kaderrichtlijn spreekt niet van stedelijk afval, maar van gemengd stedelijk afval, ingezameld bij particuliere huishoudens. De toevoeging in het LAP <i>"Echter ook het door of in opdracht van gemeenten ingezameld afval van openbare ruimten reinigingsdienstenafval) of afval van met name kleine bedrijven van onder deze definitie."</i> is onterecht en betreft volgens inspreker bedrijfsafval dat in eerste instantie door private bedrijven dient te	Als eerste is het van belang op te merken dat het geenszins de bedoeling is om met een kader in het LAP de zorgplicht van gemeenten uit te breiden. Dat zou ook niet kunnen omdat daarvoor aanpassing van de Wet milieubeheer de enige route zou zijn. Zie verder ook het antwoord op inspraakreacties 194 en 227. Verder is er geen eenduidig gebruik van het begrip stedelijk afval. • Zo is in de kaderrichtlijn sprake van <i>vast</i> stedelijk afval zonder nadere specificering en in relatie tot R1 (overweging 20), van <i>gemengd</i> stedelijk afval met als specificering dat het gaat afval ingezameld bij particuliere huishoudens in relatie tot zelfvoorziening (overweging 32) en van <i>gemengd</i> stedelijk afval als bedoeld in art 3, lid 5 van EVOA wat ook ander afval van huishoudens omvat mits vergelijkbaar met huishoudelijk afval (overweging 33). • Verder spreekt de R1-guidance op enkele plekken van <i>"waste from households as well as commercial, industrial and institutional waste, which because of its nature and composition is similar to waste from households, excluding separately collected fractions of recyclable waste."</i> • Tot slot heeft de Commissie recentelijk een voorstel gepubliceerd voor opname van een definitie in de kaderrichtlijn, luidende <i>"Stedelijk afval omvat huishoudelijk afval en afval van de detailhandel, kleine ondernemingen, kantoorgebouwen en instellingen (zoals scholen, ziekenhuizen, overheidsgebouwen) dat in aard en samenstelling vergelijkbaar is met huishoudelijk afval en dat door of namens de gemeente wordt opgehaald."</i> Het kader over stedelijk afval waarnaar de insprekers verwijzen is bedoeld om aan te geven welke afvalstoffen in een AVI verwerkt kunnen en mogen worden om in aanmerking te kunnen komen voor de R1-status. De basis hiervoor is de Kaderrichtlijn en de bijbehorende guidance van de Commissie waarin over vast stedelijk afval wordt gesproken in relatie tot AVI's die een R1-installatie kunnen zijn. Om duidelijker te maken dat het gaat om vast stedelijk afval in relatie tot de R1-status voor AVI's zal dit overal consequent worden opgenomen. Ook zal in het kader duidelijk worden opgenomen dat vast stedelijk afval een relatie heeft met de R1-status van AVI's. Wat wordt verstaan onder vast stedelijk afval en waar dit op gebaseerd is zal ook scherper worden opgenomen in het kader. In het LAP is niet altijd consequent 'vast stedelijk afval' overgenomen maar soms 'stedelijk afval'. Naast vast stedelijk afval is er voor de overbrenging van afval ook sprake van een vorm van stedelijk afval, namelijk gemengd stedelijk afval. Hierbij is ook niet overal in de tekst dit consequent zo opgenomen. Dit zal ook worden aangepast.

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
			worden ingezameld. Door de gekozen formulering van de definitie voor stedelijk afval lijkt het erop alsof het ministerie de gemeentelijke zorgplicht voor huishoudelijke afval wil uitbreiden. Inspreker heeft ernstig bezwaar tegen deze wijze van onwettelijke regulering. Daarbij is inspreker van mening dat de gemeentelijke zorgplicht uitsluitend dient als achtervang bij het beheer van huishoudelijke afvalstoffen en niet mag leiden tot een gemeentelijk monopoly bij het beheer van huishoudelijk afval.	De aanpassingen in de tekst die betrekking hebben op vast stedelijk afval zijn: - De kaders van subparagraaf 4.4.2.5 en subparagraaf 19.5.1.2 van het beleidskader worden compleet aangepast in <u>Vast stedelijk afval bij R1-AVI's</u> <u>Naast het algemene begrip 'stedelijk afval' hanteert het LAP ook de begrippen 'vast stedelijk afval' en 'gemengd stedelijk afval'. Deze hebben alle een verschillende betekenis en hiervoor wordt verwezen naar bijlage 3 van het LAP (de begripenlijst).</u> <u>AVI's die vast stedelijk afval mogen en kunnen verwerken komen in aanmerking voor de R1-status op basis van bijlage II van de Kaderrichtlijn. Het vast stedelijk afval dat in R1-AVI's wordt verwerkt wordt ook altijd nuttig toegepast (overweging 20 bij de Kaderrichtlijn).</u> <u>Een duidelijke omschrijving wat onder vast stedelijk afval valt is niet gegeven in de Kaderrichtlijn. In de 'Guide Lines on the R1 energy efficiency formule in Annex II of Directive 2008/98/EC' van de EC wordt ingegaan wat verstaan kan worden onder vast stedelijk afval. Hierin wordt voor <i>stedelijk afval</i> verwezen naar hoofdstuk 20 van EU-beschikking 2000/532/EG. In de vervallen Richtlijn betreffende verbranding van afval is opgenomen dat <i>ongesorteerd stedelijk afval</i> is "huishoudelijk afval, alsmede bedrijfs-, industrieel en institutioneel afval dat qua aard en samenstelling te vergelijken is met huishoudelijk afval, behoudens de in de bijlage van Beschikking 94/3/EG (2) onder 2001 genoemde fracties die afzonderlijk aan de bron worden ingezameld en de onder 2002 van die bijlage genoemde andere afvalstoffen". Een duidelijke omschrijving van vast stedelijk afval wordt dus ook hier niet gegeven.</u> <u>Voor de toepassing van de R1-formule wordt hier voor vast stedelijk afval aangehouden "huishoudelijk afval en vergelijkbaar afval van bedrijven, industrie en instellingen waarbij het niet gaat om waterig afval".</u> - In subparagraaf 19.5.1 van het beleidskader: In bijlage II van de Kaderrichtlijn is in de voetnoot bij handeling R1 opgenomen dat afvalverbrandingsinstallaties die primair zijn ontworpen voor het verwerken van <u>vast</u> stedelijk afval toch kunnen worden aangemerkt als installatie voor nuttige toepassing mits zij voldoende energie-efficiënt zijn. - Voorbeeld 5d, bijlage 4: Variant A: verwerking van <u>vast</u> stedelijk afval in een AVI; Bij <u>verwerking</u> invoer in een AVI gaat het in ieder geval primair om de vernietiging/omzetting van het afval. Voor <u>vast</u> stedelijk afval en met huishoudelijk restafval vergelijkbaar bedrijfsrestafval geldt: ...

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
				Variant B: verbranding afval - niet zijnde <u>vast</u> stedelijk afval - (60% organisch, 35% anorganisch, 5% water) in een AVI; - Voorbeeld 12d, bijlage 4: Het betreft hier geen <u>vast</u> stedelijk afval, dus de uitzondering dat het bij een voldoende hoog rendement toch als R1-handeling kan worden aangemerkt speelt hier niet. De aanpassingen in de tekst die betrekking hebben op gemengd stedelijk afval zijn: - kaders in subparagraaf 12.5.4 en subparagraaf 20.3.5 van het beleidskader: De mogelijkheid om overbrenging naar Nederlandse afvalverbrandingsinstallaties die zijn ingedeeld als installatie voor nuttige toepassing te beperken is opgenomen in artikel 16, lid 1 van de Kaderrichtlijn afvalstoffen. Hierin is bepaald dat lidstaten - in afwijking van de Verordening (EG) 1013/2006 - overbrengingen kunnen tegenhouden wanneer daardoor eigen afval moet worden verwerkt op een wijze die niet consistent is met hun afvalbeheerplannen. Wanneer Nederlands brandbaar afval moet worden gestort, kan daarom de overbrenging van <u>gemengd</u> stedelijk afval naar Nederlandse AVI's worden beperkt. Gelet op rechtsoverweging 33 van Kaderrichtlijn afvalstoffen kan dit ook wanneer het over te brengen <u>gemengd</u> stedelijk afval een verwerkingsoperatie heeft ondergaan en daarom niet langer onder de onder de in Verordening (EG) 1013/2006 genoemde Euralcode 20 03 01 wordt overgebracht. Voorwaarde is wel dat de verwerkingsoperatie de eigenschappen ervan niet wezenlijk heeft veranderd en het dus nog steeds als <u>gemengd</u> stedelijk afval kan worden aangemerkt.
77.	BK 4, par. 4.4.2.5	36	Op pagina 49 bovenaan dient "zwavel uit chloor" vervangen te worden door: zwavel en chloor.	De tekst wordt als volgt aangepast: ... (vaak Chloor uit of Zwavel) ...
78.	BK 4, par. 4.4.2.5	36	Aan de tekst over stedelijk afval in het kader dient te worden toegevoegd dat AVI's met een R1-status nog steeds afval onder D10-noemer kunnen verbranden. Namelijk als er gevaarlijke afvalstoffen uit kca/kg-a inzameling of van industriële herkomst in de AVI worden verwerkt. De AVI is in dat kader immers de installatie waarin die afvalstoffen vernietigd worden. Dat die vernietiging bijdraagt aan het energetisch rendement van de AVI is evident maar kan niet leiden tot een R1-handeling. Inspreker doet een voorstel tot wijziging van de tekst.	Zie voor een reactie het antwoord bij inspraakreactie 75 voor hoe afvalstoffen verwerkt in een AVI worden ingedeeld en bij inspraakreactie 76 wat verstaan wordt onder vast stedelijk afval. Verder doet dezelfde spreker elders (zie inspraakreacties 80, 246 en 247) een precies tegengestelde suggestie.
79.	BK 4, par. 4.4.2.5	36	Het eerste tekstblok op pagina 50 is onduidelijk. Waarom wordt verwezen naar een E-centrale? Verbranden in een	De door de spreker genoemde onduidelijkheid wordt niet herkend. Ook als een afvalstof in een elektriciteitscentrale wordt verwerkt moet voldaan worden aan de voorwaarden om als R1 te worden aangemerkt zoals daaronder ook toegelicht onder onderdeel V2. Dat het te

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
			E-centrale betekent toch altijd dat het afval dient ter vervanging van primaire brandstoffen; anders zal de E-centrale het afval niet willen hebben.	verwachten is dat dit het geval zal zijn doet niet ter zake.
80.	BK 4, par. 4.4.2.5	36	Ten aanzien van pagina 50 (tweede tekstblok) vraagt inspreker zich af of verbranding van gevaarlijke afvalstoffen van bedrijven en kca/kg in een AVI niet moet worden ingedeeld als D10.	Dat kan, maar hoeft niet altijd. Zie hiervoor de beantwoording van inspraakreactie 75.
81.	BK 4, par. 4.4.2.6	24	Deze paragraaf (en dan vooral onder 2) is niet in lijn met de paragrafen 19.6 en 21.12. Er dient eenduidig te worden vermeld dat sprake is van nuttige toepassing wanneer het belangrijkste doel van de handeling inhoudt dat de afvalstoffen een nuttige functie kunnen vervullen doordat deze in de plaats van andere materialen voor deze functie worden gebruikt. In andere situaties is sprake van verwijdering. Dit volgt ook uit het aangehaalde arrest van het Europese Hof van Justitie. Het toepassen volgens de (andere) eisen van het Besluit Bodemkwaliteit (pagina 51 en pagina 225) is volgens inspreker te ruim geformuleerd.	De door de inspreker geziene verschil tussen paragraaf 4.4.2.6 en paragrafen 19.6 en 21.12 wordt niet herkend. De tekst bij paragraaf 4.4.2.6 komt grotendeels letterlijk overeen met en is inhoudelijk in ieder geval gelijk aan paragrafen 19.6 en 21.12. Overigens is de tekst in paragraaf 4.4.2.6 niet aangepast ten opzichte van de tekst in paragraaf 4.5.3 van het vigerende LAP en staat dus niet open voor inspraak. Naar aanleiding van deze inspraakreactie is wel duidelijk geworden dat enkele tekstuele aanpassingen die in paragraaf 19.6 zijn doorgevoerd niet overeenkomstig zijn doorgevoerd in de paragrafen 4.4.2.6 en 21.12 Dit wordt alsnog hersteld en zowel in paragraaf 4.4.2.6 als in paragraaf 21.12 worden de volgende wijzigingen aangebracht: 4.4.2.6 onder 1 Alhoewel deze afvalstoffen als bijvoorbeeld steunlaag of als tussentijdse afdeklaag een nuttige functie vervullen, is toch sprake van storten (D1)-, <u>omdat d-De afvalstoffen met die intentie door de ontdoener zijn aangeboden en zijn namelijk</u> ook als zodanig op de stortplaats <u>zijn</u> geaccepteerd. 21.12 tweede tekstblok Alhoewel deze afvalstoffen als bijvoorbeeld steunlaag of als tussentijdse afdeklaag een nuttige functie vervullen, is toch sprake van storten-, <u>omdat d-De afvalstoffen met die intentie door de ontdoener zijn aangeboden en zijn namelijk</u> ook als zodanig op de stortplaats <u>zijn</u> geaccepteerd. 4.4.2.6 onder 2 en 21.12 tweede tekstblok In beide gevallen geldt dat het materiaal moet <u>voldoen aan worden toegepast volgens de kwaliteitseisen</u> van het Besluit bodemkwaliteit (Bbk).
82.	BK 4, par 4.5.2	24	De passage "deze stoffen blijven afvalstoffen en vallen dus niet onder REACH" behoeft nuance. Wanneer een stof ophoudt afval te zijn wordt namelijk bepaald op grond van de Kaderrichtlijn en niet door REACH.	De hele paragraaf lezend is duidelijk dat voor niet wordt beoogd te stellen dat Reach bepaalt of de afvalstatus van een materiaal vervalst. Hiervoor wordt meerdere keren naar de afvalregelgeving in het algemeen en de kaderrichtlijn in het bijzonder verwezen. Door één zin uit deze hele paragraaf ter discussie te stellen wordt het grotere verband buiten beschouwing gelaten. Niettemin wordt de tekst van het LAP als volgt aangepast: In bepaalde terugwinningssystemen verandert de chemische samenstelling van de teruggewonnen stoffen niet. Dit geldt met name (...) waarna ze zonder chemische verandering worden hergesmolten. <u>Zolang d-Deze stoffen volgens de afvalregelgeving</u>

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
				blijven afvalstoffen <u>blijven</u> en vallen zij dus niet onder REACH.
83.	BK 4, par 4.5.2	24	De passage "Dat betekent dat deze bedrijven de teruggewonnen stof niet legaal kunnen produceren of in de handel brengen totdat zij of een andere actor de stof heeft geregistreerd, tenzij het onder het afvalregime blijft" is niet geheel correct. Verzocht wordt dit aan te passen in "Dat betekent dat deze bedrijven de teruggewonnen stof niet legaal kunnen produceren of in de handel brengen totdat zij of een andere actor de stof heeft geregistreerd, tenzij het onder het afvalregime of onder de drempelwaarde voor registratie blijft".	De tekst in de bedoelde paragraaf wordt conform het voorstel van inspreker aangepast: Zolang de stof niet door een andere actor in de keten is geregistreerd, zijn de voorwaarden van artikel 2, lid 7 d, van REACH niet vervuld. In dat geval gelden de registratieverplichtingen van REACH voor recyclingbedrijven die deze stof produceren. Dat betekent dat deze bedrijven de teruggewonnen stof niet legaal kunnen produceren of in de handel brengen totdat zij of een andere actor de stof heeft geregistreerd, tenzij zij het onder het afvalregime <u>of onder de drempelwaarde voor registratie</u> blijft. Onder in de handel brengen wordt ook de invoer in Europa verstaan.
84.	BK 4, par 4.5.2	25	Op blz. 54 kan het voorbeeld van recyclinggranulaat wordt toegevoegd. Door ECHA is vastgesteld dat recyclinggranulaat ook bij EoW geen extra administratieve REACH lasten treft. Volgens het door ECHA opgesteld richtsnoer vormt recyclinggranulaat een "article" in de zin van de regeling. Hiermee is recyclinggranulaat uitgezonderd van de verplichtingen die uit de REACH regeling volgen.	Volgens REACH is een 'voorwerp' een object dat tijdens de productie een speciale vorm, oppervlak of patroon krijgt waardoor zijn functie in hogere mate wordt bepaald dan door de chemische samenstelling. REACH kent geen registratieplicht voor voorwerpen (articles). Wel geldt soms voor chemische stoffen in voorwerpen een registratieplicht. De ECHA heeft inderdaad vastgesteld dat aggregates from demolition waste kan worden gezien als een 'article' als bedoeld in REACH. Het voorbeeld is niet in het LAP opgenomen.
85.	BK 4, par 4.5.2	36	Op pagina 54 moet "zij het" worden vervangen door: de stof.	"zij het" wordt vervangen door "het". Dit is meegenomen in de tekstaanpassing naar aanleiding van inspraakreactie 83.
86.	BK 5, par 5.2	28	Inspreker meent dat brandstoffen geproduceerd uit afvalstoffen hoger moet worden gewaardeerd binnen de afvalhiërarchie dan het integraal verbranden van afvalstoffen. In feite is sprake van recycling (het oorspronkelijke doel van het materiaal of een ander doel voor het materiaal), waarbij de energie-inhoud van het materiaal maximaal nuttig wordt toegepast. De energieconversie in specifieke verbrandingsinstallaties – waarin de brandstoffen geproduceerd uit afvalstoffen worden toegepast – is namelijk (aanzienlijk) hoger dan bij integrale verbran-	Zie zowel voor de vraag of opwerken tot brandstof kan worden aangemerkt als recycling als voor het indelen van materialen die een productstatus hebben gekregen binnen de afvalhiërarchie de beantwoording van inspraakreactie 41. Ten aanzien van de vergelijking die inspreker maakt met granulaten nog het volgende. Ook daar geldt dat wanneer een productstatus is verkregen er geen sprake meer is van afval en indeling volgens de hiërarchie ook niet meer aan de orde is. Volledigheidshalve wordt echter opgemerkt dat het produceren van de granulaten met productstatus uit integraal bouw- en sloopafval wel een handeling blijft die wordt ingedeeld binnen de hiërarchie en ook dat het verwerken van bouw- en sloopafval gewoon een handeling met afvalstoffen blijft met alle bijbehorende verplichtingen op het gebied van vergunningen, melden, afvalregistratie, etc.

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspiraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
			ding van afvalstoffen in een afvalverbrandingsinstallatie waarbij (slechts een deel) energie wordt teruggewonnen. De indeling van brandstoffen geproduceerd uit afvalstoffen niet zijnde producten onder recycling als vorm van nuttige toepassing is dan ook gerechtvaardigd. Bij het produceren van een brandstof uit afvalstoffen kan echter ook sprake zijn van een product met vergelijkbare karakteristieken als de primaire brandstof. Indien voldaan wordt aan de criteria zoals genoemd in artikel 6 van de Kaderrichtlijn afvalstoffen kan deze brandstof als product worden toepast. Logischerwijze dienen deze brandstofproducten dan ook niet ingedeeld te worden in de afvalhiërarchie! Een vergelijk is te maken met de productie van granulaten uit minerale afvalstoffen. Het verkrijgen van de productstatus voor minerale granulaten is in Nederland nabij, ongeacht of betreffende granulaten nu constructief of als vulmateriaal – eventueel in een constructief materiaal – worden toegepast. Het indelen van granulaten geproduceerd uit minerale afvalstoffen zijnde producten onder overige nuttige toepassing dan wel recycling past niet binnen de afvalhiërarchie. Afvalstoffen die voldoen aan de criteria voor de einde-afvalfase en niet langer meer de status afvalstof kennen, moeten beschouwd worden als producten. Vanzelfsprekend dienen deze producten dan ook niet ingedeeld te worden in de afvalhiërarchie!	
87.	BK 5, par 5.2.1	28	De definitie van hergebruik (re-use) in de Kaderrichtlijn afvalstoffen luidt: "Elke handeling waarbij producten of componenten die geen afvalstoffen zijn, opnieuw worden gebruikt voor hetzelfde doel als dat waarvoor zij waren bedoeld".	Dat het bij voorbereiden voor hergebruik wel degelijk gaat om een handeling met afvalstoffen blijkt duidelijk uit de definitie van 'voorbereiding voor hergebruik' opgenomen in bijlage 3 van het LAP. Deze definitie is letterlijk overgenomen uit de kaderrichtlijn afvalstoffen. In het geval van hergebruik van een product (of een component), is geen sprake van een

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
			Deze definitie betekent een belangrijk verschil met wat voorheen als hergebruik werd beschouwd. Voorheen was hergebruik een handeling die met afvalstoffen werd uitgevoerd, maar nu is het een handeling die juist niet met afvalstoffen wordt uitgevoerd. Als hergebruik nu een handeling is met niet-afvalstoffen, dan kan het voorbereiden voor hergebruik nooit een handeling met afvalstoffen zijn. Het voorbereiden voor hergebruik kan dan ook geen onderdeel zijn van de afvalhiërarchie en nimmer vallen onder nuttige toepassing aangezien het blijvend om niet afvalstoffen gaat.	afvalstof. Het kan gaan om producten die nooit in de afvalfase zijn beland of producten die op enig moment wel een afvalstof zijn geworden, maar door een bepaalde handeling met die afvalstof (voorbereiding voor hergebruik), weer een product zijn geworden. In het geval van voorbereiding voor hergebruik is wel sprake van een afvalstof, maar na afronding van een handeling die onder de noemer <i>voorbereiding voor hergebruik valt</i> (denk aan reparatie of schoonmaken) kunnen deze zonder verdere behandeling worden hergebruikt. In feite vervalt met deze eenvoudige voorbereidingshandeling het afvalkarakter aan het voorwerp of materiaal. Vorbereiding voor hergebruik valt derhalve wel onder de afvalhiërarchie.
88.	BK 5, par 5.2.1	28	Inspreker is van mening dat het produceren van brandstoffen uit afvalstoffen waarbij voldaan wordt aan artikel 6 van de Kaderrichtlijn afvalstoffen (de productstatus) niet binnen de afvalhiërarchie past. Het opwerken van brandstoffen uit afvalstoffen waarbij de einde-afvalstatus niet wordt behaald moet volgens inspreker hoger worden beoordeeld dan het integraal verbranden van afval met energierugwinning. Inspreker verzoekt de hiërarchie hierop aan te passen.	Zie voor een reactie de beantwoording van inspraakreactie 86 alsmede de beantwoording van inspraakreactie 41. In aanvulling hierop wordt nog opgemerkt dat – anders dan inspreker stelt - het produceren van brandstoffen waaraan een einde-afval status zou worden toegekend nog weldegelijk een handeling met afvalstoffen is die ook gewoon kan worden ingedeeld binnen de hiërarchie. Pas vanaf het moment dat een productstatus is verkregen wordt dit anders.
89.	BK 5, par 5.2.2	25	Inspreker stelt voor de tekst uit deze paragraaf op te nemen in paragraaf 5.2.3 en de titel van 5.2.2 te laten vervallen.	Deze suggestie wordt overgenomen. • De titel van paragraaf 5.2.2 wordt aangepast: 5.2.2 Hiërarchie is geen dogma <u>Het gebruik van de hiërarchie</u> • Kop 5.2.3 wordt geschrapt 5.2.3 Het gebruik van de hiërarchie • Kop 5.2.4 wordt hernoemd 5.2.4 <u>5.2.3</u> Kosteneffectiviteit • Alle verwijzingen naar hst 5 van het beleidskader worden door het hele LAP heen aangepast
90.	BK 5, par 5.2.2	25	In diverse sectorplannen is aangegeven dat sorteren ten behoeve van recycling alleen mag wanneer geen enkele reststroom overblijft die gestort moet worden. In een aantal situaties is dit niet mogelijk. Om vervolg recycling- en reinigingstappen mogelijk te maken/houden	Zie voor een reactie de beantwoording van inspraakreactie 124.

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspiraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
			wordt voorgesteld betreffende tekst te laten vervallen.	
91.	BK 5, par 5.2.2	28	Inspreker is het volledig eens met de stelling dat de afvalhiërarchie geen dogma is en stelt voor om het levenscyclusdenken in alle sectorplannen te introduceren. Indien een alternatieve verwerking van afvalstoffen (dan genoemd in het sectorplan) wordt ontwikkeld, dient door middel van een LCA aangetoond te worden dat de verwerking minimaal gelijkwaardig is aan de minimumstandaard. De volgende passage in de relevante sectorplannen kan door deze aanpak vervallen: <i>"Sorteren, nascheiden en andere bewerkingen gericht op nuttige toepassing van (een deel van) het restafval van bedrijven zijn alleen toegestaan wanneer er geen deelstromen of residuen worden gestort (in diverse sectorplannen)."</i>	Zie voor een reactie de beantwoording van inspraakreactie 124.
92.	BK 5, par. 5.2.3	36	Op pagina 57 in het midden dient "toetsen bevoegde gezagen...." te worden veranderd in: "toetst het bevoegd gezag...."	Deze suggestie wordt overgenomen en het LAP wordt als volgt aangepast: Dit houdt in dat het bevoegd gezag bevoegde gezagen bij het beoordelen van aanvragen of initiatieven voor stromen waarvoor een minimumstandaard in het LAP is opgenomen, primair toetsen toetst aan deze minimumstandaard als invulling van de hiërarchie.
93.	BK 5, par 5.2.4	14	Het LAP hanteert een grenswaarde van € 175,- per ton om van de hiërarchie af te mogen wijken. Dit vervangt het oude criterium van 150% van de kosten voor storten (inclusief stortbelasting). Deze kosteneffectiviteitstoets wordt gebruikt om afwijking van de minimumstandaard toe te staan en om afwijking van scheiding aan de bron toe te staan. Ook speelt het tarief een rol in de beoordeling of er een stortverbod moet worden geïntroduceerd en bij de beoordeling van de vraag of Nederland een beroep doet op nationale zelfverzorging bij grensoverschrijdend afvaltransport. Deze grenswaarde [1] is strijdig met	In reactie op inspreker 14 wordt het volgende opgemerkt. [1] Niet duidelijk is waarom dit strijdig zou zijn met paragraaf 14.5. De geciteerde tekst uit paragraaf 14.5 weerspiegelt de algemene lijn en gevallen waarin de € 175,- een rol zou gaan spelen zijn juist de uitzonderlijke gevallen (heel aparte afvalstoffen of partijen van een afvalstof met een bijzondere complexe verontreiniging). [2] Het tarief is niet gebaseerd op het bestaande storttarief en de bestaande afvalbelasting anno 2014, maar is een vertaling van het oude criterium van 150% van de storkosten + afvalbelasting in 2009. Dat dit flink hoger ligt dan de situatie in 2012 (geen stortbelasting), 2013 (geen stortbelasting) en 2014 (sinds april een stortbelasting van € 17,-) is logisch en bewust; in een circulaire economie mag recycling wat kosten alvorens alsnog wordt uitgeweken naar storten. [3] Vooralsnog wordt – hoewel in theorie denkbaar - niet gevreesd voor prijsopdrijving door de introductie van dit tarief. Allereerst niet omdat de € 175,- een andere vorm is van een instrument dat we al jaren kennen (150% van de storkosten + afvalbelasting) zonder dat dit eerder tot dergelijke problemen heeft geleid. Ten tweede niet omdat voor de meeste afvalstromen waar dit speelt er voldoende potentiële verwerkers zijn om een goede marktwerking te waarborgen. Ten derde niet omdat het juist ook zekerheid biedt

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
		16	paragraaf 14.5 waar staat dat nuttige toepassing i.h.a. goedkoper is dan verwijderen, [2] is arbitrair en ruim 3 keer stortkosten + afvalbelasting, en [3] kan leiden tot ongewenste marktinterventie omdat partijen straffeloos dit tarief kunnen gaan vragen. Deze grenswaarde [1] is arbitrair gebaseerd op de tarieven uit 2011 terwijl ook die van 2012/2013 had kunnen worden gekozen, [2] gaat leiden tot hogere tarieven voor bijvoorbeeld nuttige toepassing in de mijnen, [3] gaat voorbij aan het feit dat in 2011 ook stromen onder een lage stortbelasting (€ 16,89) vielen in plaats van het genoemde hoge tarief (€ 89,71), [4] gaat inspreker naar verwachting 4 tot 6 miljoen Euro kosten en heeft op korte termijn geen alternatieven. Inspreker wil het oude 150% criterium handhaven.	dat bedrijven geen misbruik kunnen maken van hun monopolypositie en prijzen gaan vragen die nog boven de € 175,- liggen. Hier zijn al diverse concrete voorbeelden van te noemen. In reactie op inspreker 16 wordt het volgende opgemerkt [1] De tarieven zijn gebaseerd op 2009 (tot 1 januari 2010). Weliswaar was de stortbelasting in 2010 en 2011 nog hoger dan in 2010, maar er is bewust voor gekozen om uit te gaan van het moment dat dit criterium voor het eerste in deze vorm in het LAP werd vastgelegd (is 2009, de start van LAP2; in LAP1 werd wel een criterium van 150% gehanteerd, maar zonder link met de Wbm, niet gekoppeld aan het instellen van een stortverbod, etc.). Het is bij introductie van het criterium in 2009 eigenlijk nooit de bedoeling geweest om dit een flexibel criterium te laten zijn [wat het wel is geworden met de stijging van de Wbm] en daarom is nu alsnog de situatie op het moment van introductie van het criterium als basis genomen. [2] Zie ook reactie [3] op inspreker 14. Niet duidelijk is waarom een het feit dat stromen die voor een bepaald bedrag zouden kunnen worden gerecycled en dus niet meer mogen worden gestort – want dat is de essentie van dit criterium – zou leiden tot hogere tarieven voor een vorm van nuttige toepassing die alleen buiten Nederland mogelijk is. [3] Er is bewust voor gekozen niet meer te werken met meerdere tarieven. Niet alleen is dit ook losgelaten binnen de nieuwe systematiek van de afvalstoffenbelasting maar ook is de basis voor het onderscheid tussen beide tarieven (soortelijk gewicht van 1.100 kg/m ³) is komen te vervallen. Nog belangrijker is echter dat de grenswaarde van € 175,- meer dan het oude criterium van 150% in het LAP nu een grenswaarde is voor de prijs die voor hoogwaardige verwerking gevraagd mag worden. Zeker in het streven te komen tot een circulaire economie, is er zo snel geen reden waarom deze prijs voor inerte materialen lager zou moeten zijn dan voor niet-inerte materialen. Ook om die reden is bewust gekozen voor 1 tarief en dat niet te laag te nemen. [4] Inspreker gaat er hierbij vanuit dat zij voortaan een tarief van € 175,- moet betalen voor 40 tot 60 kton aan residustromen en daarmee per ton ongeveer € 100,- meer kwijt is dan tot nu toe het geval is. Inspreker verliest hierbij uit het oog dat er voor alle stromen waarvoor er redelijkerwijs geen alternatief is voor storten – en dat speelt hier gelet op het feit dat inspreker zelf aangeeft geen alternatieven te hebben – niets verandert. De € 175,- is alleen de grens waarop voor een alternatief gekozen moet worden, maar voor technisch niet voor recycling geschikte stromen blijft storten op basis van bestaande contracten en tarieven gewoon mogelijk. Voor stromen die nu wel anders worden verwerkt dan storten verandert er ook niets in bestaande afspraken en contracten. Alleen die stromen die eigenlijke goed voor recycling geschikt zijn, maar nu toch worden gestort zal inspreker te maken krijgen met alternatieve verwerking, mits deze niet meer kost dan € 175,- (waarbij een alternatief dat € 100,- kost voor inspreker dus geen € 175,- gaat kosten). In een circulaire economie zou iedere ontdeener echter ook zelf niet moeten willen dat in potentie voor recycling geschikte afvalstoffen worden gestort.
		19	[1] Inspreker pleit er voor om, in aanvulling op de situaties waarin deze toets wordt gehanteerd, in het LAP op te nemen dat deze toets ook wordt gebruikt bij de beoordeling of voor een bepaalde afvalstroom waarvan de scheiding en recycling volgens het LAP gewenst is, producentenverantwoordelijkheid moet worden toegepast. Door hiervoor een kosteneffectiviteitstoets te hanteren in combinatie met het bestaande beleid ten aanzien van afvalscheiding en recycling ontstaat er een helder afwegingskader voor de toepassing van dit instrument. [2] In het LAP worden bij de kosteneffectiviteitstoets alleen de verwerkingskosten betrokken en blijven inzamel- en transportkosten	

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
		25	buiten beschouwing. In gevallen waarin er in Nederland slechts één verwerker is voor een bepaalde afvalstof, kunnen de transportkosten echter een behoorlijke factor vormen. Dat geldt ook voor hele lichte en/of volumineuze afvalstromen. Zo bleek in 2013 uit een inventarisatie naar de matrasrecycling, dat de transportkosten van matrassen gemiddeld € 135,- per ton bedroegen. Daarom pleit inspreker ervoor om de transportkosten te betrekken in de kosteneffectiviteitstoets. [1] Het is inspreker niet duidelijk of het de verwerkingskosten met of zonder transport betreft, of het gaat om een tussen recycling en verbranden of storten, etc. Het LAP is niet consistent en hier dient eenduidigheid gecreëerd te worden. [2] Daarnaast dient ruimte gemaakt te worden voor alternatieve verwerkingsmethoden die bewezen maatschappelijk beter zijn. Dit kan door onder meer een Maatschappelijke Kosten Baten Analyse.	In reactie op inspreker 19 wordt het volgende opgemerkt. [1] In discussie over de inzet van het instrument Producentverantwoordelijkheid leent zich niet voor de tweede wijziging van LAP2, ook al niet omdat dit een vrij fundamentele beleidsaanpassing zou zijn. Inspreker wordt geadviseerd dit punt in te brengen in de reeds lopende voorbereidingen van LAP3. [2] Zonder een uitspraak te doen over de juistheid van de door inspreker genoemde kosten het volgende. Bij het overstappen van het jaarlijks variërende oude criterium van 150% van de stortkosten + afvalbelasting naar het vaste bedrag van € 175,- heeft ook meegespeeld dat daarmee veel sectorplannen concreter en daardoor bruikbaar voor vergunningverlening en beter handhaafbaar worden. Juist om zaken bruikbaar, uitvoerbaar en vergelijkbaar te houden is gekozen voor een eenduidige en eenvoudige afbakening van de kosten die in het bedrag van € 175,- worden betrokken. Daar komt bij dat in het oude criterium van 150% van de stortkosten + afvalbelasting in beginsel ook geen rekening werd gehouden met kosten voor transport, overslag, verpakken, etc. Vanzelfsprekend maakt het verschil of voor een afvalstroom meerdere verwerkers in Nederland actief zijn – en hoe deze zijn verdeeld over het land – of dat dit er slechts 1 of enkele zijn. Rekening houden hiermee zou het systeem enorm compliceren en betekenen dat men een bepaalde afvalstroom in het ene deel van het land wel zou mogen storten of verbranden en in het andere deel niet. Hier is dus bewust niet voor gekozen.
		24, 28	Het biedt geen ruimte om de kosten van alternatieve verwerkingsmethoden in de afweging te betrekken. Het is inspreker 28 bovendien is het niet duidelijk welke kosten meegerekend moeten worden in de gehele keten van afvalbeheer. Insprekers hebben beide een voorkeur om op basis van LCA's, maatschappelijke kosten/batenanalyses, etc. tarieven te "koppelen" aan een specifieke afvalstroom en dit in overleg tussen het rijk en de sector concreet uit te werken. Dit past naar	In reactie op inspreker 24, 25 en 28 wordt het volgende opgemerkt. • In paragraaf 5.2.4 is duidelijk aangegeven dat het gaat om tarieven bij aanbidding aan de poort. Getuige de reactie van inspreker 19, is dit goed overgekomen. • Het werken met een kosten-baten analyse is, los van de fundamentele vraag of dit een passende methodiek is voor dit soort vragen, in ieder geval veel te complex om als algemeen criterium op te nemen. Het maakt het voor de vergunningverlener/handhaver praktisch gezien ondoenlijk om te bepalen of een specifieke stroom die in potentie voor recycling geschikt is toch mag worden verbrand of gestort. Zonder eenduidig toetsingskader zal dat bovendien zeker leiden tot een ongelijk speelveld omdat bevoegde gezagen daar ieder een eigen invullen aan zullen (moeten) geven. Als differentiëren naar afvalstroom al werkbaar is, dan zal dat concreet moeten worden gemaakt en is dat – zoals inspreker 24 constateert – eerder iets dat in LAP3 aan de orde zou kunnen komen dan dat het zich leent voor de tweede wijziging van LAP2.

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
			oordeel het oordeel van inspreker 24 goed in de inmiddels gestarte trajecten met betrekking tot LAP3 en het VANG-programma.	
94.	BK 5, par 5.2.4	24	Inspreker herkent zich niet in het genoemde storttarief van € 30,-. Zowel in het FFact-rapport uit 2010 als in de onlangs hiervan uitgevoerde actualisatie is het gemiddelde tarief lager, respectievelijk € 23,- en € 19,-. Verzocht wordt de tekst hierop aan te passen.	Evenals voor het niveau van de Wbm (zie de beantwoording van inspraakreactie 93) is voor het gemiddelde storttarief het tarief van 2009 als basis gekozen. Het is best mogelijk dat het storttarief in de jaren daarna is gedaald, maar daar tegenover is het tarief van de Wbm in die periode gestegen. Met beide zaken is bewust geen rekening gehouden.
95.	BK 5, par. 5.2.4	36	Op pagina 58, tweede regel van de tweede alinea dient 'dat' te worden gewijzigd in: dan.	De tekst van het LAP wordt als volgt aangepast: In een aantal sectorplannen (bijlage 6) wordt - wanneer de ondoener meer zou moeten betalen voor recycling dat dit bedrag - ...()
96.	BK 5, par 5.3	19	Inspreker stelt voor de 7 ^e alinea over de stand van zaken m.b.t. bio-energiecentrales in 2008 te actualiseren naar de stand van zaken in 2014.	Inspreker verwijst naar 7 ^e alinea. Dit moet de 9 ^e alinea zijn van de paragraaf. Deze opmerking heeft betrekking op niet gewijzigde tekst, waartegen geen inspraak open staat. Overigens is niet te verwachten dat de bio-energiecentrales die het betreft een grote wijziging kennen van vermeden CO ₂ emissies in de periode van 2008 tot heden. Naast deze bio-energiecentrales zijn er meer installaties die biogeen afval omzetten in energie. De monitoring van biogene energieproductie wordt gedaan door het CBS als onderdeel van de monitoring van hernieuwbare energie. Het gaat hierbij om energieproductie uit zowel afval als ander biogeen materiaal en andere hernieuwbare bronnen. De actuele situatie kan dan ook hier gevonden worden.
97.	BK 5, par 5.3	25	Deze paragraaf benadrukt dat aan de hand van een ketenbenadering een integrale beschouwing van milieuverbeteringen mogelijk is. Dit houdt geen direct verband met de afvalhiërarchie. Deze laatste ziet er op toe dat na het moment van ontstaan van afval de juiste verwerkingswijze wordt gekozen. Door aanpassingen in de keten kan een hogere trede mogelijk worden (bijvoorbeeld: door ecodesign, betere recycling). In deze paragraaf is het onnodig om te suggereren dat kan worden afgeweken van de afvalhiërarchie. De wijze waarop een en ander is beschreven draagt daarbij ook niet bij aan een heldere uitleg.	De inspreker verwijst naar paragraaf 5.3. Dit moet zijn paragraaf 6.3. Deze opmerking heeft betrekking op niet gewijzigde tekst, waartegen geen inspraak open staat. Daarbij komt dat in het inspraakdocument zelf al expliciet is aangegeven dat heel hoofdstuk 6 op onderdelen niet meer actueel is, maar dat aanpassing wordt uitgesteld tot LAP3 mede omdat dan meer duidelijkheid bestaat over de invulling van het programma Van Afval Naar Grondstof.
98.	BK 5, par 5.3	25	Op zich is de opmerking dat <i>de inzet van brandstoffen uit afval in speciale installaties ten behoeve van industriële stoom of</i>	De inspreker vindt de tekst op zich juist, maar leest in de tekst ook dat er een suggestie wordt gewekt dat secundaire brandstoffen geen toegevoegde waarde hebben. Deze suggestie wordt niet herkend. In de voorafgaande alinea in het LAP staat dat inzet in

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
			<i>warmteproductie qua energieopbrengst weinig verschilt met AVI's die direct stoom leveren aan de industrie</i> juist. Echter, voor het overgrote deel van de AVI's zal dit niet de praktijk worden. Betreffende opmerking is een onjuiste suggestie dat secundaire brandstoffen geen toegevoegde waarde hebben. Van belang is de energiebron bij de energie-vraag te brengen en niet andersom.	energiecentrales een gewenste verwerking is voor afval dat niet kan worden gerecycled. Ook wordt in de alinea waarna de inspreker verwijst gesteld dat als stoom of warmte direct wordt geleverd aan industrie dat er weinig verschil is tussen het rendement van speciale installaties en AVI's. Het is zo dat niet alle AVI's stoom of warmte leveren aan de industrie, maar dit staat ook niet in de tekst. Gezien de inspreker beaamt dat de tekst klopt, de suggesties niet worden herkend en dat de opmerking betrekking heeft op een niet gewijzigde tekst (waartegen geen inspraak open staat), wordt de tekst niet aangepast.
99.	BK 5, par 5.3	25	Conform de laatste berekeningen (2012) wordt circa 56% hernieuwde energie geproduceerd. Hierbij dient echter wel de opmerking geplaatst te worden dat van de 7,5 Mton circa 4,6 Mton (2012) bio-geen was, hetgeen in de loop van de jaren zal afnemen bij succesvol VANG-beleid meer materiaalrecycling gerealiseerd zal worden, waardoor extra CO2 gereduceerd wordt.	Deze opmerking heeft betrekking op niet gewijzigde tekst, waartegen geen inspraak open staat. Overigens klopt het dat het aandeel hernieuwbare energie van AVI's in 2012 56% was. Dit is hoger dan de 'ongeveer 50%' zoals opgenomen in de tekst van het LAP. Het aandeel hernieuwbare energie wordt jaarlijks opnieuw vastgesteld en kan variëren. Hoe dit aandeel zich zal gaan ontwikkelen is niet te voorspellen. In de tekst van het LAP is daarom ongeveer 50% aangehouden.
100.	BK 5, par 5.3	24	De zin " <i>In zijn algemeenheid geldt immers dat hoe hoger op de afvalhiërarchie, des te lager zal het energieverbruik zijn en des te lager ook de bijbehorende broeikasgasemissies</i> ", behoeft de nodige nuance. Sommige processen hoog op de afvalhiërarchie, hoe gewenst deze ook moge zijn, hebben een zeer hoog energieverbruik. Verzocht wordt de tekst hierop aan te passen.	Deze opmerking over het energieverbruik heeft betrekking op niet gewijzigde tekst, waartegen geen inspraak open staat. Overigens staat in de tekst van het LAP bewust 'In zijn algemeenheid' omdat bekend is dat het voor sommige processen die hoger op de afvalhiërarchie staan het energieverbruik en/of emissies groter zijn dan processen lager in de afvalhiërarchie. Bij het opstellen van LAP3 zal worden gezien of een passage als deze kan/moet worden genuanceerd.
101.	BK 5, par 5.7	19	In de paragraaf over producentenverantwoordelijkheid worden de conclusies van de evaluatie producentenverantwoordelijkheid uit 2007 uitgebreid toegevoegd. In 2010 is in opdracht van het Rijk eveneens een evaluatie uitgevoerd naar de werking van producentenverantwoordelijkheid, maar dan meer gericht op de conflictvorming die hieruit soms resulteert tussen de bij de uitvoering betrokken partijen. Dit thema is ook nu nog steeds actueel. Het verdient daarom aanbeveling om de belangrijkste conclu-	Deze opmerking heeft betrekking op een inhoudelijk niet gewijzigde tekst, waartegen geen inspraak open staat. Daarnaast is het al dan niet breder toepassen van producentenverantwoordelijkheid sowieso niet iets voor verwerking in de tweede wijziging van LAP2. Inspreker wordt geadviseerd dit in te brengen in het proces voor opstellen van LAP3. De evaluatie waarna de inspreker verwijst staat overigens hier: http://www.rijksoverheid.nl/documenten-en-publicaties/rapporten/2011/08/25/betreft-meer-waarde-uit-afval-bijlage-evaluatie-van-de-werking-van-het-instrument.html

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
			sies van dit onderzoek ook hier te vermelden. Tevens kan hierbij worden vermeld dat voor de uitvoering van de nieuwe regeling AEEA voorzien is in de oprichting van een monitoringsberaad wat de uitvoering van de regeling gaat monitoren en begeleiden en waarin alle betrokken partijen vertegenwoordigd zullen zijn. Dit beraad komt deels tegemoet aan een van de belangrijkste aanbeveling van het onderzoek uit 2011. In het LAP zou voorts kunnen worden vermeld dat wanneer dit beraad goed blijkt te functioneren, de instelling ervan ook voor andere deelstromen bevorderd kan worden.	
102.	BK 5, par 5.9	28	Inspreker is van oordeel dat de wijziging van de minimumstandaard voor grof huishoudelijk afval en de restfractie van milieustraten in zijn geheel niet voldoet aan het voornemen om afval- en milieubeleid te optimaliseren, uniformeren en moderniseren om grote milieuverbeteringen de kans te geven. Overheden – de financiële belanghebbenden – hebben jaren de minimumstandaard sorteren voor grove huishoudelijke afvalstoffen niet uitgevoerd dan wel niet uit laten voeren. Nu wordt de minimumstandaard sorteren gelijkgesteld aan het in 18 fracties apart opslaan van grove huishoudelijke afvalstoffen op milieustraten.	Zie voor een reactie de beantwoording van inspraakreactie 277. In aanvulling nog de opmerking dat de nieuwe regeling juist beoogt om het bewust beperkt laten uitsorteren te ontmoedigen. Ingezet wordt op zoveel mogelijk bronscheiding (wat sorteren overbodig maakt) en op het expliciet vastleggen wat het resultaat moet zijn wanneer er deels toch wordt teruggevallen op sorteren. Verder wordt opgemerkt dat met deze achttien stromen de bulk van het voor recycling geschikte grof huishoudelijk afval wordt gedekt
103.	BK 5, par. 5.9	36	Op pagina 69 onder 5.9 dient '8' te worden gewijzigd in: acht.	De tekst van wordt als volgt aangepast: Eén van deze acht domeinen is "van afval naar grondstof"
104.	BK 5, par. 5.9	36	Op pagina 70 dient de vergelijking in het tweede tekstblok omgedraaid te worden. Inspreker doet een tekstvoorstel.	Het programma VANG heeft een bredere werking dan het LAP dus er is terecht getoetst of het LAP past binnen VANG en niet andersom. Het tekstvoorstel wordt daarom niet overgenomen
105.	BK 5, par. 5.9	36	Inspreker vraagt of bij strijdigheid het LAP wijkt voor het VANG-beleid. Uit de tekst lijkt dat wel zo te zijn.	Het LAP past binnen het programma VANG. Indien er op punten toch strijdigheid zou zijn wijkt het LAP niet automatisch voor VANG maar zal van geval tot geval moeten worden gezien of het LAP dient te worden aangepast.
106.	BK 5, par. 5.9	36	In de derde zin van het tweede tekstblok op pagina 70 ontbreken enkele woorden.	De tekst wordt als volgt aangepast: Omdat al veel afstemming met marktpartijen heeft plaatsgevonden <u>en</u> het ook al in de Tweede Kamer aan de orde <u>is</u> geweest, worden de contouren van het programma Van

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
				Afval Naar Grondstof wel langzaam duidelijk.
107.	BK 6, par 6.1	25	In de eerste alinea past het om in plaats van "Langzamerhand lopen we tegen de grenzen ..." iets te zeggen over VANG en Meer en beter recyclen, waarin aandacht is voor meer en hoogwaardiger recycling.	Deze opmerking heeft betrekking op niet gewijzigde tekst, waartegen geen inspraak open staat. Daarbij komt dat in het inspraakdocument zelf al expliciet is aangegeven dat heel hoofdstuk 6 op onderdelen niet meer actueel is, maar dat aanpassing wordt uitgesteld tot LAP3 mede omdat dan meer duidelijkheid bestaat over de invulling van het programma Van Afval Naar Grondstof.
108.	BK 6, par 6.7.2	25	Ook ten aanzien van de EVOA-regels kunnen mogelijkheden worden onderzocht voor meer en betere recycling van kunststoffen (waaronder PVC) uit geïmporteerd buitenlandsafval.	Deze opmerking heeft betrekking op niet gewijzigde tekst, waartegen geen inspraak open staat. Daarbij komt dat in het inspraakdocument zelf al expliciet is aangegeven dat heel hoofdstuk 6 op onderdelen niet meer actueel is, maar dat aanpassing wordt uitgesteld tot LAP3 mede omdat dan meer duidelijkheid bestaat over het programma Van Afval Naar Grondstof.
109.	BK 6, par 6.7.3	16	De overheid zou bij aanbesteding van projecten voorkeur moeten geven aan het gebruik van secundaire materialen zoals staalslak, betonpuin etc. Voor de meeste primaire grondstoffen zoals zand en grind zijn prima secundaire materialen beschikbaar.	Deze opmerking heeft betrekking op niet gewijzigde tekst, waartegen geen inspraak open staat. Daarbij komt dat in het inspraakdocument zelf al expliciet is aangegeven dat heel hoofdstuk 6 op onderdelen niet meer actueel is, maar dat aanpassing wordt uitgesteld tot LAP3 mede omdat dan meer duidelijkheid bestaat over het programma Van Afval Naar Grondstof.
110.	BK 7, par 7.2	25	Eén van de factoren van ontkoppeling zal zeker ook de crisis zijn geweest.	In paragraaf 7.2 is een aantal factoren opgesomd die een rol gespeeld hebben bij de ontkoppeling tussen de ontwikkeling in het afvalaanbod en het BBP zonder daarbij volledigheid na te willen en kunnen streven. De eerst nog relatieve en later absolute ontkoppeling manifesteert zich al sinds 1985, zoals ook in figuur 7.1 aangegeven. Inspreker heeft gelijk dat in het laatste jaar hier ook de financiële crisis aan bij gedragen heeft. Deze bijdrage is voor de sinds 1985 gerealiseerde preventie echter nog marginaal en geeft daarmee geen aanleiding om de tekst op dit punt aan te passen. Daar komt bij dat de opmerking betrekking heeft op een niet gewijzigde tekst, waartegen geen inspraak open staat.
111.	BK 7, par 7.4	25	Dat de groei van bouw- en sloopafval niet tot problemen in de afzet van de herwonnen grondstoffen voor nuttige toepassing leidt is te stellig aangegeven. Door de huidige crisis is ook de afzet van onder meer recyclinggranulaat sterk achter gebleven. Overigens zal er in 2015 zeker nog geen 27 Mton bouw- en sloopafval zijn.	Met deze wijziging van het LAP zijn de basisjaren geactualiseerd (van 2006 naar 2010) zonder dat er nieuw onderzoek heeft plaatsgevonden naar de nut en noodzaak van het aanpassen van de onderliggende scenario's. Daarmee zijn er ook geen aanpassingen aangebracht in de groeicijfers per afvalstroom. De effecten van de crisis worden onder andere in de bouw gevoeld en leidt, in ieder geval voor de huidige situatie, tot enige stagnatie in de afzet van recyclebare grondstoffen uit bouw- en sloopafval. Op dit moment is nog niet te voorzien hoe dit zich gaat ontwikkelen bij het weer aantrekken van de economie. Ten behoeve van LAP3 zullen weer nieuwe scenario's opgesteld worden met daarin ook mogelijk blijvende gevolgen van de crisis van de laatste jaren.
112.	BK 8	24	Door recycling van bepaalde oliestromen niet mogelijk te maken lijkt het realiseren van de doelstelling van 85% recy-	Het is onduidelijk waar de inspreker op doelt bij "het voor bepaalde oliestromen niet mogelijk maken van recycling". De enige aanpassing van voor oliestromen is dat het opwerken tot secundaire brandstoffen alleen vergund mag worden als daarmee de afzet als

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
			cling voor industrieel afval te worden bemoeilijkt. Verzocht wordt het beleid te laten bijdragen aan meer recycling van oliestromen.	brandstof voor motoren van voer- en vaartuigen wordt voorkomen. Deze aanpassing heeft echter geen relatie met recycling.
113.	BK 8, par 8.3	2, 19	De doelstelling voor recycling van huishoudelijk afval is minder ambitieus dan de staatsecretarissen Atsma en Mansveld eerder hebben aangegeven en dan volgt uit het programma VANG. Verzocht wordt een doelstelling voor recycling van het huishoudelijk afval van op te nemen van respectievelijk 65% in 2015 en 75% in 2020. Inspreker 19 voegt hier nog aan toe dat in het LAP het verbranden van afval om energie op te wekken, in vergelijking met het storten van afval, als positief wordt beschouwd, terwijl de VANG-brief het verbranden van afval als onwenselijk beschouwd in relatie tot het behoud van materialen. Gelet op de ambitie in VANG om materialen te behouden, is het de vraag of verbranden van grondstoffen (aanwezig in restafval) nog wel kan worden beschouwd als een nuttige toepassing. De voorgestelde LAP doelstelling van 99% nuttige toepassing waarvan minimaal 60% door recycling te realiseren past dan ook niet bij een ambitie om het 'verlaten' van materiaal uit de economie te verminderen. Voorstel is het heroverwegen van de doelstelling voor overige nuttige toepassing (specifiek energierugwinning via verbranding) in relatie tot de ambitie van het kabinet om de hoeveelheid materiaal die de economie 'verlaat', zichtbaar te verminderen. Voorkeur heeft een indicator die de voortgang in de afval hiërarchie weerspiegelt (waarbij energiewinning door verbranding een kleiner aandeel heeft dan bijvoorbeeld	In de inspraaknotitie is aangegeven waarom de doelstellingen in dit hoofdstuk op onderdelen kunnen verschillen van de doelen uit het Programma VANG: de wijziging van het LAP heeft met name tot doel de Kaderrichtlijn afvalstoffen te implementeren, gezien de termijnen die daaraan verbonden zijn was het langer aanhouden van de wijziging niet mogelijk en het Programma VANG sluit goed aan bij de richtingen van het huidige LAP. In LAP3 zullen mogelijke accentverschuivingen, nieuwe speerpunten en VANG-doelen wel opgenomen worden. Met de Kaderrichtlijn afvalstoffen is de methodiek vastgesteld op basis waarvan afvalverbrandingsinstallaties wel of niet als nuttige toepassing gezien kunnen worden. De wens vanuit VANG om meer grondstoffen in de keten te behouden staat daar los van en biedt geen mogelijkheid om daarmee anders om te gaan met de verplichtingen vanuit de Kaderrichtlijn. In LAP3 zal dit speerpunt vanuit het Programma VANG doorgevoerd worden in het afvalbeleid. Op jaarlijkse basis zal ook de voortgang in het realiseren van dit doel gevolgd worden conform een nog vast te stellen indicator. De suggestie van inspreker 33 om de VANG-doelstellingen voor gemeenten te differentiëren naar stedelijkheidsklasse en/of hoogbouwpercentages krijgt een plek in de verdere uitvoering van het Programma VANG. Voor het verbeteren van de afvalscheiding van huishoudelijk afval werkt het ministerie van IenM samen met de NVRD en RWS aan het opstellen van een Uitvoeringsprogramma Huishoudelijk Afval. Een van de acties binnen het programma betreft het differentiëren van de doelen.

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspiraakreactie recycling).	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
		33	In aanvulling op de inbreng van inspreker 19 (en 2) merkt deze inspreker op dat aanscherping van de landelijke doelstelling van 65% recycling in 2015 en 75% in 2020 voor een individuele gemeente operationeel gemaakt zou kunnen worden door daarin te differentiëren naar groepen gemeenten op basis van de stedelijkheidsklasse van c.q. het percentage hoogbouw in de betreffende gemeente. Voor Amsterdam zijn deze landelijke percentages in de genoemde peiljaren niet realistisch als we de huidige situatie als uitgangspunt nemen en ondanks de inmiddels in Amsterdam bestuurlijk uitgesproken afvalambities en -doelen. Kortom, Amsterdam pleit voor differentiatie tussen gemeenten, zeker als mogelijk op termijn deze doelen gekoppeld worden aan een malussysteem als de gemeente de doelstelling niet realiseert.	
114.	BK 8, par 8.3	2, 19	Om naast afvalscheiding ook de vermindering van huishoudelijk afval door preventie te simuleren en monitoren suggereert inspreker om naast de opgenomen recyclingdoelstelling een aanvullende doelstelling op niveau van kilogrammen ten aanzien van de reductie van het huishoudelijk restafval te overwegen.	De insprekers hebben een terecht punt dat het goed zou zijn om ook afvalpreventie van huishoudelijk afval zichtbaar als doel te stellen. Door alleen een percentage afvalscheiding af te spreken komt afvalpreventie niet tot uitdrukking. Om die reden wordt onderzocht op welk niveau de hoeveelheid restafval te maximaliseren is (b.v. maximaal 100 kg restafval per inwoner per jaar), zodat naast meer afvalscheiding ook afvalpreventie noodzakelijk is. Bij de verdere uitwerking van het Programma VANG en in LAP3 zal dit geformaliseerd worden.
115.	BK 8, par 8.4	25	Bij doelstelling 9 zijn goed gedefinieerde secundaire brandstoffen conform Europese normen van belang. Hier dient Nederland niet in de valkuil te vallen als in UK gebeurt. Er dienen duidelijke maatregelen getroffen te worden die samen met de sector kunnen worden vastgesteld en ingevuld.	Er is kennisgenomen van de opmerking en suggestie van de inspreker.
116.	BK 8, par 8.4	25	Van belang is bij doelstelling 10 een voetnoot te plaatsen. De mate van recy-	Zie voor een reactie de beantwoording van inspraakreactie 29.

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
			cling en hoogwaardigheid van gerecyclede producten zal in de loop van de jaren verder groeien. Te zeer op kapitaalintensieve investeringen zoals warmtenetten te sturen kan een remmend effect hebben op innovatie in de recyclingindustrie en daarmee eerder minder dan meer CO ₂ -reductie opleveren.	
117.	BK 9, par 9.5	25	Verzocht wordt hier het basispakket van RUD's op te nemen.	De meest recente versie van het basistakenpakket is te vinden op www.omgevingsdienst.nl . Gezien de omvang van het document wordt het niet in het LAP opgenomen.
118.	BK 9, par 9.9	14	De stelling dat bij teveel aan landelijke capaciteit en een laag aanbod van afval de exploitatiekosten van stortplaatsen niet kunnen worden gedekt is achterhaald. Inspreker noemt hiervoor 2 redenen.	Dit onderdeel van het LAP is niet gewijzigd en inspraak hierop is dan ook niet mogelijk. Om die reden wordt hier niet inhoudelijk op deze reactie ingegaan.
119.	BK 10, par 10.4.1	22	De provincie Overijssel heeft nog een grote opgave op het gebied van asbest. Voor het saneren van asbest in de bodem van meerdere woonwijken in de gemeente Hof van Twente is een groot budget vereist. Tevens is er per 1 januari 2014 een belasting ingevoerd, die geheven wordt op het storten van afvalstoffen. Ook bestaat het voornemen deze belasting per 1 januari 2015 nog fors te verhogen. Indien de belasting voor asbest standhoudt, zal de benodigde financiële inspanning nog verder toenemen. Daarnaast bestaat de kans dat door het instellen van de afvalstoffenbelasting het illegaal storten van afval(stoffen) zal toenemen. Voor met name asbest is dit een zeer ongewenste situatie. Wij willen er daarom voor pleiten dat asbest wordt vrijgesteld van stortbelasting. De Staatssecretaris van Financiën heeft aangegeven dat hij in overleg met alle betrokkenen in de eerste helft van 2014 de herinvoering van de afvalstoffenbelasting nader zal onderzoeken. Wij worden graag	Deze inspraak heeft geen betrekking op het afvalbeleid zoals verwoord in het LAP maar op de invulling van een belastingmaatregel. Om die reden wordt hier niet inhoudelijk op deze reactie ingegaan.

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
			geïnformeerd over de uitkomsten van het overleg.	
120.	BK 10, par 10.6.1	25	Boven aan blz. 117 kan ter informatie worden aangegeven dat voor 40 tot 50% van het puin (te weten mobiel gebroken puin), geen meldingsplicht bestaat.	Het LAP wordt als volgt aangepast: Voor een groot aantal afvalstoffen geldt echter een uitzondering op de meldplicht. <u>Ook afval dat buiten een inrichting ontstaat en ter plaatse wordt verwerkt (bijvoorbeeld mobiel breken van puin) valt buiten de meldplicht.</u> In heel Nederland vallen circa 2000 afvalverwerkende bedrijven onder de meldplicht.
121.	BK 10, par 10.7	36	De regeling voor koperschroot is al in werking getreden.	Dat is juist. De tekst wordt als volgt aangepast: Er zijn al einde-afvalverordeningen voor ijzer-, staal en aluminiumschroot- en , kringloopglas en . Op 1 januari 2014 treedt de verordening met betrekking tot koperschroot in werking.
122.	BK 10, par 10.7	36	Op pagina 119 dient 'kan' (1 ^e regel) te worden geschrapt.	De tekst van het LAP wordt als volgt aangepast: Naast wijziging van regelgeving kan zijn er ook andere manieren om belemmeringen uit de weg te nemen.
123.	BK 11	24	Een aantal sectorplannen kent een minimumstandaard die in de praktijk (nog) niet te realiseren is. Hiermee worden bedrijven in de vergunningverlening en handhaving geconfronteerd. Verzocht wordt de minimumstandaarden aan de huidige praktijk te toetsen.	Voor de beantwoording van deze inspraakreactie wordt verwezen naar de specifieke reacties die inspreker heeft ingebracht op de betreffende sectorplannen. Zie ondermeer de beantwoording van inspraakreactie 320.
124.	Bk 11, par 11.3.1	28	Inspreker is van mening dat een te rigide invulling van de afvalhiërarchie wordt gegeven betreffende de minimumstandaard voor nuttige toepassing. Aangezien eerder in het LAP2 aangegeven is dat de afvalhiërarchie geen dogma is, zou dit uitgangspunt hier tot uitdrukking moeten komen door het levenscyclusdenken. De afvalindustrie zou de mogelijkheid gegeven moeten worden om met een LCA alternatieven voor de huidige verwerkingsmogelijkheden te ontwikkelen, ook als een klein deel van de te verwerken afvalstoffen uiteindelijk gestort zou moeten worden.	Allereerst betreft het hier slechts het beter uitschrijven van bestaand beleid. Dit blijkt ondermeer uit het feit dat het samenvattende schema dat wordt opgenomen in paragraaf 11.3.1.3 direct is overgenomen uit de publicatie "Handreiking voor vergunningverleners" die het toenmalige Afval Overleg Orgaan reeds kort na vaststelling van het eerste LAP is uitgebracht. Ten tweede kent het LAP als algemene lijn al dat kan worden afgeweken van de minimumstandaard als middels een LCA wordt aangetoond dat een voorgenomen wijze van verwerking even goed of beter is dan de minimumstandaard. De subparagrafen 11.3.1.1 en 11.3.1.2 moeten dan ook in samenhang worden gelezen. In hoofdlijnen voldoet het LAP dus al aan de wens van de kennisgever. Er is wel een belangrijke kanttekening, namelijk dat in een aantal gevallen in de sectorplannen een specifieke beperking is opgenomen in de zin dat een alternatieve verwerking niet mag worden vergund wanneer als resultaat een deel wordt gestort (zie ook inspraakreacties 90, 91 en 269 [algemeen], 279 [huishoudelijk afval], 334 [shredderafval] en 337, 339 [gemengd bouw- en sloopafval]). In dergelijke gevallen beperkt de tekst van het sectorplan bewust de mogelijkheid om op basis van een LCA af te kunnen wijken van de minimumstandaard. In al deze gevallen betreft het bestaand beleid wat niet open staat voor inspraak, indertijd opgenomen om niet op de glijdende schaal naar steeds meer storten te belanden en omdat het op waarde schatten van (het permanente ruimtebeslag van) storten in LCA's moeilijk tot uiting komt. Daar komt bij dat aanpassing een dermate fundamentele

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
				breuk met het tot nu toe gevoerde beleid zou zijn en dermate grote gevolgen kan hebben voor de vergunbaarheid van verwerkingsopties, dat aanpassing sowieso niet iets is voor deze tweede wijziging. Binnen het Programma VANG wordt gekeken naar recente LCA-methoden en in aanloop naar LAP3 worden fundamentele wijzigingen als deze zorgvuldig bestudeerd en met marktpartijen afgestemd. Inspreker wordt geadviseerd dit punt binnen die trajecten in te brengen.
125.	BK 11, par 11.3.1.1	24	De minimumstandaard "nuttige toepassing" betekent 100 % nuttige toepassing. Inspreker vraagt zich af of deze voorwaarde betrekking heeft op één afgeronde verwerkingshandeling en noemt als voorbeeld de verbranding van restafval in een afvalenergiecentrale aan, waarbij na het verbrandingsproces de bodemasen, ook in het kader van de Green Deal, thans nog niet voor 100% nuttig kunnen worden toegepast. Verder vraagt inspreker of de naleving van dit criterium adequaat handhaafbaar is en verzoekt in de minimumstandaard geen strijdigheden met de Green Deal op te nemen.	Allereerst betreft het hier slechts het beter uitschrijven van bestaand beleid. Dit blijkt ondermeer uit het feit dat het samenvattende schema dat wordt opgenomen in paragraaf 11.3.1.3 direct is overgenomen uit de publicatie "Handreiking voor vergunningverleners" die het toenmalige Afval Overleg Orgaan reeds kort na vaststelling van het eerste LAP is uitgebracht. Verder geldt dit inderdaad voor de handeling zoals deze in de minimumstandaard is omschreven en niet voor vervolghandelingen wanneer die daarin niet zijn vermeld. Bij "hoofdgebruik als brandstof" is aan het uitgangspunt "nuttige toepassing betekent 100% nuttige toepassing" voldaan wanneer de afvalstof compleet in de installatie wordt ingezet. Omdat R1 geen voorlopige handeling is en de verwerking van de afvalstof hiermee wordt afgrond is hiermee ook aan de minimumstandaard voldaan. Het opwerken van eventuele residuen, zoals AVI-bodemas – is een aparte handeling en valt onder een andere minimumstandaard waarin rekening is gehouden met de door inspreker genoemde Green Deal.
126.	BK 11, par 11.3.1.2	28	Inspreker vraagt zich af of voor de aanpassing van de minimumstandaard voor grof huishoudelijk afval en de restfractie van de milieustraten een LCA is uitgevoerd? Zo ja, hoe is deze uitgevoerd, welke variabelen zijn onderling vergeleken en wat waren de uitkomsten? Zo niet, waarom is geen LCA uitgevoerd voor een dergelijke ingrijpende wijziging van een minimumstandaard?	Hiervoor is geen LCA uitgevoerd. Hiervoor is ook geen reden want de doelstelling is ook niet gewijzigd ten opzichte van het beleid van voor de wijziging en is nog steeds "zoveel mogelijk componenten beschikbaar krijgen voor recycling". Zie voor meer achtergronden over de wijziging van deze minimumstandaard de beantwoording van inspraakreactie 277.
127.	BK 11, par. 11.3.1.4	36	Op pagina 126 moet "20015" zijn: 2015.	Hoewel eigenlijk geen gewijzigde LAP-tekst, betreft het hier een evidente typefout en heeft aanpassing hiervan geen enkele beleidsmatige impact. De tekst van het LAP wordt als volgt aangepast: Bij het opstellen van een LCA dient de aanvrager gedurende de looptijd van het LAP (2009-200152015) dezelfde LCA-methode toe te passen als ...()
128.	BK 12, par. 12.4.1	36	Op pagina 134 dient "de kennisgever wordt wel geattendeerd op de onjuiste keuze" veranderd te worden in: "wordt in het besluit de juiste handeling opgenomen."	Hoewel eigenlijk geen gewijzigde LAP-tekst, betreft het hier kennelijk een verkeerde weergave van de uitvoeringspraktijk en heeft aanpassing hiervan geen enkele beleidsmatige impact. De tekst van het LAP wordt als volgt aangepast: Als een kennisgever binnen de indeling verwijdering of nuttige toepassing een verkeerde handeling heeft opgegeven, wordt in beginsel geen bezwaar gemaakt op grond van de verkeerde handeling, maar <u>wordt in het besluit de juiste handeling opgenomen</u> kennisgever wordt wel geattendeerd op de onjuiste keuze.

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
129.	BK 12, par 12.4.2	24	De gevraagde 100% dekkendheid bij de opgave van verschillende componenten en kenmerken zal in de praktijk knelpunten opleveren. Het is immers onontkoombaar is dat een stroom een minimale hoeveelheid afvalstoffen herbergt die minder duidelijk zijn te omschrijven. Verzocht wordt het criterium van 100% dekking niet in de definitieve teksten op te nemen.	Het betreft hier een inspanningsverplichting om de samenstelling van de afvalstoffen zo exact mogelijk weer te geven. Dat het voor de praktijk problematisch zal zijn om aan het criterium van 100% te voldoen wordt niet onderschreven. In de bestaande uitvoeringspraktijk is dit al gebruik, en met het opgeven van een kleine restfractie kan hier ook aan voldaan worden. Wel wordt de tekst iets aangepast op basis van inspraakreactie 131 (zie daar voor deze aanpassing).
130.	BK 12, par 12.4.2	28	De factoren 'zo nauwkeurig mogelijk' en 'zo smal mogelijk' zijn niet duidelijk en kunnen verschillend worden geïnterpreteerd, zeker nu afvalstoffen qua aard en samenstelling nauwelijks homogeen zijn en veelal een baaiert aan stoffen in uiteenlopende concentraties bevatten. Waarom is deze aanvulling opgenomen en op welke wijze gaat de overheid ervoor zorgen dat deze factoren op een duidelijke wijze worden geïnterpreteerd?	Het betreft hier een inspanningsverplichting om de samenstelling van de afvalstoffen zo exact mogelijk weer te geven. Dit is noodzakelijk om te kunnen beoordelen of het afval met een algemene kennisgeving kan worden overgebracht en of de opgegeven wijze van verwerking realistisch is. Omdat er altijd kleine variaties kunnen optreden is bewust gekozen voor de gebruikte formuleringen. Omdat het beoordelen van kennisgevingen wordt gedaan door één overheidsorgaan, namelijk ILT, wordt niet gevreesd voor niet-eenduidige of niet-uniforme interpretatie.
131.	BK 12, par. 12.4.2	36	De tekst op pagina 135, bovenste alinea dient als volgt te worden aangevuld (zie cursief gedrukte tekst) De opgave van de afvalstoffen moet: - zo nauwkeurig mogelijk zijn, op <i>verzoek onderbouwd met analyserapporten</i> - <i>een zo smal mogelijke bandbreedte van verschillende componenten en kenmerken bevatten, en bij een gemiddelde opgave altijd 100% dekkend zijn.</i>	Deze suggestie wordt overgenomen. De tekst van het LAP wordt als volgt aangepast: Factoren die een rol spelen bij de beoordeling zijn: • De opgave van de afvalstoffen moet: - zo nauwkeurig mogelijk zijn <u>en op verzoek onderbouwd met analyserapporten</u> , - een zo smal mogelijke bandbreedte van verschillende componenten en kenmerken bevatten, en <u>bij een gemiddelde opgave altijd 100% dekkend zijn.</u> — altijd 100% dekkend zijn.
132.	BK 12, par. 12.5.2	36	De zin op pagina 136, derde alinea, begint niet goed.	Het LAP wordt als volgt aangepast: Door het zijn Nederland op 1 januari 2007 open gaan van de landsgrenzen voor ...()
133.	BK 12, par 12.5.3	24	Het in het kader van het flexibel invoerplafond refereren naar de 'voorzien' uitbreiding van verbrandingscapaciteit' is niet actueel aangezien geen uitbreiding van verbrandingscapaciteit is voorzien. Verzocht wordt de tekst in lijn te brengen met de actuele situatie.	Betreffende tekst was bij het schrijven van het LAP actueel, maar is inmiddels inderdaad achterhaald. Dit onderdeel van het LAP is niet gewijzigd en inspraak hierop is dan ook niet mogelijk. Omdat de bestaande tekst echter een verkeerde indruk kan wekken en het slechts een kleine tekstuele aanpassing betreft wordt het LAP toch als volgt aangepast: Met de voorzien <u>Eventuele</u> uitbreidingen van de verbrandingscapaciteit, leidt dit dus leiden <u>dus ook</u> tot een steeds hoger (= flexibel) invoerplafondimportplafond.
134.	BK 12, par	24	Gevraagd wordt of het voornemen be-	Hoewel dit met de tweede wijziging meer expliciet in het beleidskader van het LAP is

Ministerie van Infrastructuur en Milieu

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
	12.5.4		zwaar te maken tegen export "indien het afvalstromen bevat die voor recycling in aanmerking komen en de mate van recycling in het land van bestemming lager is dan in Nederland mogelijk is" Europeesrechtelijk voldoende houdbaar zal blijken te zijn, of een en ander in lijn is met de EVOA en jurisprudentie en of dit inmiddels adequaat is onderzocht. In het verlengde vraagt inspreker zich af hoe in deze omstandigheden de toetsing zal plaatsvinden bij het transport van grensoverschrijdend verkeer van groene lijst stromen.	opgenomen is dit een beleidslijn die in veel sectorplannen al was opgenomen en waar in praktijk dus al mee wordt gewerkt. Nog belangrijker is dat de EVOA in artikel 12, lid 1 (subleden a, g en k) de mogelijkheid biedt om strijd met het LAP en te weinig recycling als bezwaargrond in te roepen. Er is dus geen vrees dat de betreffende beleidslijn als principe Europeesrechtelijk niet houdbaar zal zijn. Bij uitvoer van groene lijst stoffen voor nuttige toepassing vindt een dergelijke toets niet vooraf plaats. De stromen op de groene lijst zijn echter juist zo gekozen dan nuttige toepassing voor de hand ligt. Dit wordt nog eens versterkt door de regels die ILT hanteert voor de maximale hoeveelheid verontreiniging die in groene lijst stoffen aanwezig mag zijn. Ook dit verkleint de kans op grote hoeveelheden 'residu' die uiteindelijk toch niet nuttig worden toegepast.
135.	BK 13, par 13.3	19	In deze paragraaf wordt ten onrechte gesproken 610 resp. 743 Mton afval in resp. 2006 en 2021. Dit moet conform hoofdstuk 7 echter zijn 61 resp. 74 Mton.	Deze opmerking is juist. De tweede alinea wordt als volgt aangepast: In hoofdstuk 7 Afvalbeheersscenario's is aangegeven dat het LAP erop is gericht om de jaarlijkse totale hoeveelheid afval van 61061 Mton in 2006 niet meer te laten stijgen dan tot 68 Mton in 2015 en 74374 Mton in 2021
136.	BK 14, par 14.3.1	19	Voorgesteld wordt om de passage over de 'pilot drankenkartons' te actualiseren. De pilot is inmiddels afgerond en de staatssecretaris zal voor de zomer van 2014 beslissen of er een doelstelling voor drankenkartons in het verpakkingenbesluit wordt geëffectueerd.	De tekst van de alinea over de pilot drankenkartons wordt als volgt gewijzigd: Voor drankenkartons loopt in 2013 is een pilot <u>uitgevoerd</u> om te bezien of en zo ja hoe er vanaf 2015 landelijk een gescheiden inzameling kan worden ingevoerd. <u>Inmiddels is duidelijk dat er in 2015 zal worden gestart met het gescheiden inzamelen van drankenkartons - in ieder geval voor een periode van 3 jaar.</u>
137.	BK 14, par 14.3.2 (en 14.6)	19	Het verbaast inspreker dat in de tekst over afvalscheiding het middel (bron- of nascheiding) centraal gesteld wordt, en niet het beoogde doel, namelijk maximaal materiaalhergebruik. Als gekeken wordt naar de bron- of nascheiding van kunststofverpakkingen worden de beide systemen, onder andere in de raamovereenkomst verpakkingen, als gelijkwaardig bestempeld. De normen zijn leidend en niet het middel (bron- of nascheiding). Dit betekent overigens, maar dit geheel terzijde, dat voor veel componenten uit het huishoudelijk afval en bedrijfsafval bronscheiding het meest geëigende systeem zal zijn voor maximaal materiaalhergebruik. Inspreker stelt op basis van bovenstaand	De inspraakreactie betreft een reactie op bestaand beleid (eerder verwoord onder 14.6), en niet op een voorgestelde beleidswijziging. Hierop is in principe geen inspraak mogelijk, maar gezien de omvangrijke inspraak op het gestelde over nascheiding volgt hieronder toch een reactie. Scheiding van huishoudelijk afval aan de bron vorm een peiler van het beleid ten aanzien van het behalen van de doelstelling voor nuttige toepassing van componenten van huishoudelijke afvalstromen. Huishoudelijk afval bestaat voor een groot deel uit natte fracties en de ervaring tot nu toe is dat door nascheiding onvoldoende voor recycling geschikte stromen kunnen worden verkregen. De natte fractie is zelf gevoelig voor vervuiling, maar vervuult op zijn beurt snel een andere belangrijke fractie als papier. Wel wordt erkend dat het potentieel van nascheiding voor 'droge fracties' zoals kunststoffen en metalen een geschikte techniek is met bewezen resultaten. Om die reden is dit ook zo in de Raamovereenkomst verpakkingen als gelijkwaardig opgenomen. Inspreker 19 kan de – overigens bestaande en niet gewijzigde – tekst in paragraaf 14.6 over de ervaringen met nascheiding niet plaatsen en meent dat hiermee voorbij wordt gegaan aan de recentelijke ontwikkelingen die nascheiding heeft doorgemaakt. Nascheiding is

Ministerie van Infrastructuur en Milieu

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
			de voor om het begrip 'afvalscheiding' te definiëren in het LAP (zie inspraaknr. 40). De onterecht negatieve beoordeling van nascheiding komt op verschillende plekken terug. Zo staat bijvoorbeeld in paragraaf 14.6 het volgende: <i>het nascheiden van restafval kan er toe leiden dat de afvalstroom die uiteindelijk bij AVI's wordt aangeboden minder of niet meer geschikt is om te worden verbrand. Dat kan leiden tot minder energie- en warmteproductie door de betreffende installaties</i> Deze conclusie is niet alleen van toepassing op nascheiding, maar geldt evenzeer voor het systeem van bronscheiding. Even verder in deze paragraaf staat: <i>"Gelet op de minder goede ervaringen met de afzet van de door nascheiding verkregen fracties als brandstof in de afgelopen jaren, is er geen garantie dat de door nascheiding verkregen deelstromen allemaal zonder problemen op de markt kunnen worden afgezet voor recycling".</i> Inspreker kan deze opmerking niet plaatsen en vraagt zich af wat hiermee bedoeld wordt. Enerzijds wordt gesproken over een 'brandstof' en anderzijds over 'recycling'. Het verband tussen deze begrippen kan inspreker in deze context niet plaatsen. Als hiermee bedoeld wordt dat nascheiding gericht is op het produceren van een brandstof, gaat dit voorbij aan de ontwikkeling die nascheiding heeft doorgemaakt. Nascheiding is tegenwoordig met name gericht op het terugwinnen van recyclebare stromen uit huishoudelijk afval en vergelijkbaar bedrijfsafval met maximaal materiaalhergebruik als doelstelling. De nascheiding van	volgens inspreker tegenwoordig met name gericht op het terugwinnen van recyclebare stromen uit huishoudelijk afval en vergelijkbaar bedrijfsafval met maximale recycling als doelstelling. De feiten zijn echter dat installaties waar huishoudelijk afval wordt nagescheiden nauwelijks materiaal voor recycling afvoeren. Dit geldt zowel voor het concept waar afval wordt voorgescheiden voordat het residu in dezelfde inrichting wordt verbrand. Van de laatste twee verwerkt er één de laatste jaren vrijwel niets meer en voert de ander nog geen 10% van de input af voor recycling. De door inspreker genoemde deelstromen kunststof verpakkingsafval en metalen zijn weliswaar de uitzondering, maar voor de bulk van het huishoudelijk afval leidt nascheiding niet tot recycling. Overigens blijkt hier wel uit dat de 'bruikbaarheid' van nascheiding voor het realiseren van recycling verschilt per component. Zie hiervoor ook de beantwoording van inspraakreactie 40. In het programma VANG is medio 2014 een traject gestart bij Rijkswaterstaat om te kijken hoe en in hoeverre het rendement van nascheiding verbeterd kan worden t.b.v. het bereiken van de recyclingsdoelstellingen. Tot op het moment dat dit traject binnen VANG tot andere inzichten leidt, blijft de voorkeur voor het scheiden aan de bron van huishoudelijk en bedrijfsafvalstoffen in het LAP behouden. De formulering van de door inspreker 19 aangehaalde passage aan het eind van paragraaf 14.6 is weliswaar bestaande LAP-tekst, maar is blijkbaar niet helder en daardoor lastig interpreteerbaar. Zonder enige intentie om in het kader van deze tweede wijziging qua inhoud iets aan te passen wordt de aangehaalde passage wordt integraal vervangen door: <u>Gelet op het feit dat veelvuldig is vastgesteld dat door nascheiding van huishoudelijk afval en daarmee vergelijkbaar bedrijfsafval verkregen fracties vaak alsnog worden verbrand (al dan niet met energieretourwinning), biedt nascheiding tot op heden geen of onvoldoende garantie dat de door nascheiding verkregen deelstromen allemaal zonder problemen op de markt kunnen en zullen worden afgezet t.b.v. recycling.</u> Specifiek in reactie op sprekers 8 en 24 wordt nog toegevoegd dat hetgeen in de raamovereenkomst staat betrekking heeft op in relatief kleine deelstroom van het huishoudelijk afval en niet zondermeer kan worden geëxtrapoleerd naar huishoudelijk afval in het algemeen. Tot slot heeft inspreker 19 in principe gelijk met zijn opmerking dat de opmerking uit paragraaf 14.6 <i>"het nascheiden van restafval kan er toe leiden dat de afvalstroom die uiteindelijk bij AVI's wordt aangeboden minder of niet meer geschikt is om te worden verbrand. Dat kan leiden tot minder energie- en warmteproductie door de betreffende installaties"</i>, ook zou kunnen gelden voor bronscheiding. Vooralsnog blijft er ook bij bronscheiding echter nog zoveel van de betreffende componenten in het restafval achter dat het overblijvende restafval in praktijk altijd nog voor verbranding geschikt is. Er is op dit moment dan ook geen noodzaak om de betreffende bestaande passage aan te passen in het kader van de tweede wijziging van het LAP. Bij het opstellen van LAP3 kan worden bezien of betreffende passage

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
		8, 24	kunststof verpakkingsafval en metalen uit deze beide afvalstromen zijn daar goede voorbeelden van. Het belang van nascheiding kan de komende jaren mogelijk toenemen. Voor de realisatie van de hergebruikdoelstellingen zoals deze zijn opgenomen in VANG, lijkt nascheiding, dat voor circa 10% bijdraagt aan de realisatie van hergebruikdoelstellingen, met name voor grootste-deelijke gebieden van essentieel belang. De gemeente Rotterdam bijvoorbeeld heeft aangegeven voor haar grondgebied in de toekomst te willen opteren voor nascheiding, in aanvulling op, of in plaats van, bronscheiding. In dit licht verdient nascheiding dan ook een volwaardige, evenwichtige en op feiten gebaseerde behandeling in het LAP. Inspreker dringt erop aan om bij het beoordelen van de vraag welke techniek in welke situatie het meest geëigend is, de kwantitatieve en kwalitatieve hergebruikdoelstellingen centraal te stellen en niet de middelen waarlangs deze doelstellingen worden bereikt. Het LAP stelt <i>"om afval als product of materiaal te kunnen recyclen, is het vrijwel altijd gewenst om het afval direct na het ontstaan gescheiden te houden. Op die manier worden de meest zuivere en daardoor makkelijkst toepasbare afvalstoffen verkregen. Daar komt nog bij dat bepaalde componenten - bijvoorbeeld door breuk, verkleining, verkleiving of verontreiniging door contact met andere componenten in het mengsel - minder goed of met een mindere kwaliteit uit de nascheiding komen."</i> Dit gaat voor diverse afvalstromen zeker	ook daarin moet terugkeren.

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
			op, maar gaat voorbij aan het feit dat in de afgelopen jaren belangrijke ontwikkelingen hebben plaatsgevonden ten aanzien van nascheiding. Er wordt op gewezen dat bronscheiding en nascheiding in de Raamovereenkomst verpakkingen als gelijkwaardig worden bestempeld. Eén van de inspreker wijst ook op ontwikkelingen als inzamelen van droge componenten in combinatie met nascheiding. Het LAP zou zich niet over het middel maar over het doel moeten uitspreken.	
138.	BK 14, par 14.3.2	28	In eerste instantie lijkt een enorme verbetering in de nuttige toepassing van huishoudelijke afvalstoffen plaatsgevonden te hebben, echter de 51% nuttige toepassing van huishoudelijke afvalstoffen in 2006 is niet vergelijkbaar met de voorziene 99% nuttige toepassing van huishoudelijke afvalstoffen in 2015. In 2006 hadden de afvalverbrandingsinstallaties nog geen R1-status en gold het verbranden van huishoudelijke afvalstoffen nog als verwijdering (een D10-handeling). Met de eerste wijziging van LAP2 is in feite uitsluitend de definitie gewijzigd en de praktijk gelijk gebleven: de D10-handeling (verbranden als verwijdering) is een R1-handeling (verbranden met energierugwinning) geworden. Inspreker verzoekt de data van nuttige toepassing onderling vergelijkbaar te maken, door de prestaties in 2006 en 2015 weer te geven in percentages voor recycling, verbranding en storten.	Inspreker heeft gelijk dat de 51% niet te vergelijken is met de 99% omdat tussendoor de status van AVI's is gewijzigd. Om die reden wordt in de doelstellingen naast nuttige toepassingen ook expliciet een doelstelling voor recycling opgenomen en feitelijk is dat een vertaling van de bestaande doelstelling naar de nieuwe situatie en zit daar de grootste uitdaging. Om eventuele verwarring weg te nemen wordt de betreffende tekst – in lijn met hoofdstuk 8 van het beleidskader – als volgt aangepast: De doelstelling voor huishoudelijk afval is het verhogen van de nuttige toepassing van het totaal aan huishoudelijk afval van 51% in 2006 <u>(met alle AVI's als verwijdering)</u> naar 99% in 2015 <u>(waarin AVI's ook nuttige toepassing kunnen zijn)</u> . Van de 99% nuttige toepassing dient minimaal 60%-punt door recycling te worden gerealiseerd <u>(in 2006 was dit 47%-punt materiaalhergebruik)</u> -(zie ook hoofdstuk 8 'Doelstellingen').
139.	BK 14, par 14.3.2	25	De vergelijking tussen 51% en 99% nuttige toepassing is onjuist omdat zich tussentijds definitiewijzigingen hebben voorgedaan.	Zie voor een reactie de beantwoording van inspraakreactie 138.
140.	BK 14, par. 14.3.3	36	Op pagina 150 onderaan moet "uitgeserveerde" zijn: gesorteerde.	De tekst wordt als volgt gewijzigd. Deze gemeenten kunnen vanaf 1 januari 2015 bovendien kiezen voor het zelf vermarkten van het uitgeserveerde <u>gesorteerde</u> materiaal.

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
141.	BK 14, par 14.3.4	19	Voorgesteld wordt de volgende vet gedrukte woorden in te voegen: - 2e alinea (<i>red.: bedoeld wordt 4de alinea</i>) De regeling kent wel een mogelijkheid dat het bevoegd gezag toestemming kan geven - 4e alinea (<i>red.: bedoeld wordt 6de alinea</i>): Nascheiden van mengstromen afkomstig uit een of meerdere opslagvoorzieningen.	De voorgestelde tekstaanvullingen van de inspreker worden overgenomen. Deze woorden zijn abusievelijk weggefallen uit de concepttekst. De respectievelijke zinnen komen te luiden: - De regeling kent wel een mogelijkheid dat het bevoegd <u>gezag</u> toestemming kan geven ... () ... - Nascheiden van <u>mengstromen afkomstig uit</u> één of meerdere opslagvoorzieningen ... () ...
142.	BK 14, par 14.3.4	28	Met deze passage geeft het ministerie nogmaals aan dat in het geval van scheiding van (grove) huishoudelijke afvalstoffen op gemeentelijke milieustraten eerst regels zijn opgesteld en nu het beleid op de regels wordt aanpast. Een onwenselijke volgorde wat ons betreft: regels dienen voort te komen uit goed onderbouwd beleid. Door de volgorde om te draaien wordt het afvalbeleid minder transparant. Een van de belangrijkste kenmerken van grof huishoudelijk afval is het feit dat het om samengestelde afvalstromen gaat (combinaties van hout, glas, metaal, kunststoffen). Het scheiden naar aard en samenstelling is juist op een milieustraat vrijwel onmogelijk, maar in een mechanische sorteerinstallatie prima uit te voeren en met hoge scheidingsrendementen. Het is uiterst teleurstellend dat de kenmerken van grove huishoudelijke afvalstoffen totaal niet worden onderkend en dat er zonder LCA een verlaging van de minimumstandaard wordt ingevoerd.	Zie voor een reactie de beantwoording van inspraakreactie 277.
143.	BK 14, par 14.3.4 en 14.6	25	Op 11 juni 2013 is de motie 145 aangenomen. In deze motie wordt om een onderzoek gevraagd de milieuwinst vast te stellen van nasortering van restafval van milieustraten, die voldoen aan art. 3.115, lid 2 t/m lid 5 uit het Activiteiten-	Zie voor een reactie de beantwoording van inspraakreactie 277.

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
			besluit. Betreffende onderzoek is niet uitgevoerd. Recyclingbedrijven kunnen nog een aanzienlijk volume uit deze restfractie recycleren. Ook de in paragraaf 14.6 genoemde redenen, om geen verdergaande sturing te doen met betrekking tot nascheiding, zijn niet allen ter zake of onjuist. Op bovengenoemde motie een voorschot te nemen is onjuist. De voorgestelde wijziging in het LAP2 zal in de praktijk leiden tot een verlaging van de minimumstandaard voor grof huishoudelijk afval.	
144.	BK 14, par 14.4	24	<i>"Een bevoegd gezag kan in de vergunning aangeven welke afvalstoffen die binnen de vergunde inrichting vrijkomen, gescheiden moeten worden gehouden en gescheiden moeten worden afgegeven en neemt daarbij hoofdstuk 18 en de daarbij horende bijlage 5 als uitgangspunt."</i> Inspreker vreest hier een te grote interpretatieruimte en daarmee rechtsonzekerheid voor de markt. Verzocht wordt dit nader uit te werken.	Zie voor een reactie de beantwoording van inspraakreactie 145.
145.	BK 14, par 14.4	28	Het gebruik van het woord 'kan' geeft het bevoegd gezag vrijheid om de regeling voor het scheiden van afvalstoffen door bedrijven wel of niet toe te passen. De formulering leidt tot rechtsonduidelijkheid, rechtsonzekerheid en rechtsongelijkheid en kan naar mening van inspreker niet gehandhaafd worden.	De gebruikte formulering in het LAP geeft inderdaad interpretatieruimte door het gebruik van het woord 'kan'. Huidige praktijk is dat het bevoegd gezag altijd in de vergunning voorschriften hiertoe opneemt. De toevoeging in deze alinea over het uitgangspunt dat daarbij gehanteerd moet worden (hoofdstuk 18 en bijlage V van het LAP) biedt handvatten t.b.v. beoogde duidelijkheid en gelijkheid. Op basis van de inspraak wordt het LAP als volgt gewijzigd: Voor vergunningplichtige bedrijven is de verplichting tot afvalscheiding onderdeel van de omgevingsvergunning. Het bevoegd gezag kan geeft in de vergunning aangeven welke afvalstoffen die binnen de vergunde inrichting vrijkomen, gescheiden moeten worden gehouden en gescheiden moeten worden afgegeven. Uitgangspunt voor het bevoegd gezag zijn hierbij hoofdstuk 18 en de daarbij horende bijlage 5 van dit beleidsplan.
146.	BK 14, par 14.4	28	Het tarief van € 175,- per ton afvalstoffen wordt nu in verband gebracht met de kosten voor inzameling en afvoer. Dit is een andere benadering als het poorttarief zoals eerder genoemd in de kosteneffectiviteit. Inspreker verzoekt duidelijkheid	Het principe is hetzelfde. In de meeste gevallen als bedoeld in paragraaf 5.2.4 en de meeste sectorplannen betreft het de keuze tussen afvoer naar een stortplaats of een AVI enerzijds versus afvoer naar een bedrijf dat de betreffende afvalstroom verwerkt ten behoeve van recycling en is het poorttarief dat bij de laatste betaald zou moeten worden bepalend. In paragraaf 14.4 gaat het om de vraag of een bedrijf verplicht is een bepaalde afvalstroom ten behoeve van recycling gescheiden te houden. Kan het bedrijf aantonen dat afvoer van de

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
			te verschaffen over de achtergrond van dit tarief en de redenen voor het verschil met het poorttarief. In zijn algemeenheid is het onmogelijk om een vast tarief te introduceren voor alle specifieke onderdelen van de verwerkingsketen van afvalstoffen.	gescheiden te houden stroom voor recycling een verwerkingstarief (dus zonder transport) van meer dan € 175,- zou bedragen dan kan (hoeft niet) van scheiding aan de bron worden afgezien. Anders dan in de meeste gevallen (zie ook de beantwoording van inspraakreactie 172) zal het in deze gevallen als bedoeld in deze paragraaf vaak de gemeente zijn die als bevoegd gezag een oordeel moet vellen. Bij dit oordeel zal ook een rol spelen hoe aannemelijk het is dat het genoemde tarief alleen betrekking heeft op de verwerkingsstap.
147.	BK 14, par 14.6	24	Het LAP stelt "het nascheiden van restafval er toe kan leiden dat de afvalstroom die uiteindelijk bij AVI's wordt aangeboden, minder of niet meer geschikt is om te worden verbrand. Dat kan leiden tot minder energie- en warmteproductie door de betreffende installaties". Gezien het algemene uitgangspunt dat recycling de voorkeur geniet boven energieteerugwinning uit afval, komt deze passage inspreker vreemd voor en verzocht wordt deze te schrappen.	Allereerst is dit bestaande LAP-tekst waarop geen inspraak mogelijk is. Inhoudelijk wordt nog wel opgemerkt dat er inderdaad meer en meer belang wordt gehecht aan recycling ten koste van gebruik van de energie-inhoud. Daar tegenover staat wel dat nascheiding in praktijk voor een deel niet leidt tot recycling maar tot productie van een brandstof. Als dat betekent dat het residu te laagcalorisch wordt voor verwerking in een AVI (zie ook inspraakreactie 338 van dezelfde inspreker) komen we op het gebied van het LAP-brede uitgangspunt dat bewerkingen op verbrandbare stromen er niet toe mogen leiden dat een deel ervan moet worden gestort. Hierop is bij de beantwoording van inspraakreactie 124 op ingegaan.
148.	BK 14, par 14.6	24	In paragraaf 14.6 wordt het gesteld: "Redenen om die verdergaande sturing niet te doen, zijn: (...) gelet op de minder goede ervaringen met de afzet van door nascheiding verkregen fracties als brandstof in de afgelopen jaren, is er geen garantie dat de door nascheiding verkregen deelstromen allemaal zonder problemen op de markt kunnen worden afgezet voor recycling". Deze passage gaat voorbij aan de prestaties die afvalbedrijven die nascheiden realiseren voor zowel kunststof verpakingsafval als drankenkartons. Deze stromen voldoen aan de vigerende DKR-kwaliteitseisen en de markt accepteert de geproduceerde kwaliteit. De ILT heeft bij recente inspecties geconstateerd dat recycling bij nascheiding conform de Raamovereenkomst plaatsvindt. Verzocht wordt de betreffende passage te verwijderen.	Inspreker reageert op bestaande tekst waartegen geen inspraak open staat. Er wordt bij de beantwoording van inspraakreactie 137 toch inhoudelijk op ingegaan.
149.	BK 14, par 14.6	8	Inspreker meent dat nascheiding ten	Beide aangehaalde passages zijn bestaande tekst waartegen geen inspraak open staat. Er

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
			onrechte te negatief wordt neergezet en wijst als voorbeelden concreet op 2 passages waaruit dit blijkt. Inspreker geeft aan dat nascheiding anno 2014 gericht is op het verkrijgen van componenten uit huishoudelijk afval ten behoeve van materiaalhergebruik. Onder verwijzing naar VANG ziet inspreker een toenemende rol voor nascheiding, met name voor stedelijke gebieden. Verzocht wordt nascheiding in het LAP te positioneren als een volwaardig systeem.	wordt bij de beantwoording van inspraakreactie 137 toch inhoudelijk op ingegaan.
150.	BK 14, par 14.6	28	Inspreker is van mening dat de stagnatie van de afzet van brandstoffen geproduceerd uit afvalstoffen aan elektriciteitscentrales niet veroorzaakt wordt door de hoge eisen van het ingangsmateriaal of omgekeerd 'de mindere kwaliteit van de brandstoffen geproduceerd uit afvalstoffen', maar een gevolg is van de (technische) ongeschiktheid van de energiecentrales in Nederland om brandstoffen geproduceerd uit afvalstoffen te stoken. De kwaliteit van een brandstof geproduceerd uit afval wordt onder andere bepaald door een goede voorselectie van het de gebruiken afvalstoffen, de daadwerkelijke opwerking van de fluff en een uitgebreide eindcontrole. Op deze wijze is het wel degelijk mogelijk een brandstof uit afval te produceren met een constante kwaliteit.	Laatste volzin van de eerste alinea integraal vervangen door: <u>Dit komt ondermeer omdat de (technische) mogelijkheden van de energiecentrales en de eisen aan/eigenschappen van brandstoffen geproduceerd uit afvalstoffen nog niet op elkaar zijn afgestemd. Dit komt onder meer omdat er hoge eisen aan het ingangsmateriaal worden gesteld.</u> Zie ook de beantwoording van inspraakreactie 191.
151.	BK 14, par. 14.6	36	SRF toepassing komt niet van de grond, wordt nog niet toegepast in E-centrales. Als de toepassing in de cementindustrie en andere thermische verwerking wel van de grond komt, waarom is dan deze notie opgenomen?	Zie inspraakreactie 150 voor een toelichting waarom de toepassing van SRF in E-centrales niet van de grond komt.
152.	BK 15, par 15.2	28	In geval van inzameling zijnde voorlopige sortering en voorlopige opslag van afvalstoffen is niet duidelijk welke codes uit de Regeling Europese afvalstoffenlijst (de Eural) gebruikt moeten worden bij het	Het LAP, en zeker paragraaf 15.2, bevat geen regels over het gebruik van Euralcodes. Dit is bepaald in aparte regelgeving. Bij twijfel kan in concrete gevallen de visie van de Helpdesk Afvalbeheer worden gevraagd en bij overbrenging in het kader van de EVOA kan contact opgenomen met ILT. De vraag van inspreker heeft geen relatie met de tekst van het LAP, laat staan met paragraaf 15.2.

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
			overbrengen naar de afvalverwerkingsinstallatie. Mogen de Euralcodes van de primaire ontdoener gehandhaafd worden, of moeten de Euralcodes uit hoofdstuk 19 gebruikt worden?	
153.	BK 15, par 15.2	28	Inspreker is verheugd dat - zie definitie van gescheiden inzameling - voor het gescheiden houden van afvalstoffen een relatie wordt gelegd met de soort en aard van de afvalstoffen en niet met de concentratie van stoffen in betreffende afvalstoffen. Verzocht wordt in het geval van scheiden en gescheiden houden ook de concentratie van afvalstoffen (inclusief het Activiteitenbesluit en de Activiteitenregeling) buiten beschouwing te laten.	De visie van inspreker dat de concentraties geen rol zouden spelen wordt niet onderschreven. Dit kan onderdeel van de 'aard' van de afvalstoffen. Zo kent de Wm, waaruit de definitie waar inspreker zich op baseert is overgenomen, bijvoorbeeld ook een verbod om gevaarlijk afval te mengen met niet-gevaarlijk afval. Niet volgehouden kan worden dat bij het onderscheid gevaarlijk afval / niet-gevaarlijk afval concentraties geen rol spelen.
154.	BK 15, par 15.2	28	In de definitie van 'route-inzameling' wordt gesproken van een professionele inzamelaar. Wat moet daar onder worden verstaan en waarom wordt de term gebruikt?	Op grond van de artikelen 10.45 en 10.55 van de Wet milieubeheer en het Besluit inzamelen afvalstoffen zijn niet-beroepsmatige inzamelaars en vervoerders uitgezonderd van de inzamelvergunning- en registratieplicht. Niet-beroepsmatige (of niet-professionele) inzamelaars of vervoerders houden zich alleen bezig met het inzamelen of vervoeren van afvalstoffen die uitsluitend afkomstig zijn van en bestemd zijn voor de eigen onderneming (het zogenaamde eigen vervoer). Bij route-inzameling is altijd sprake van een professionele inzamelaar.
155.	BK 15, par. 15.2	36	De derde verandering van 'inzamelen' in 'meenemen' is niet juist.	Dit is correct. De tekst wordt als volgt aangepast: Uit de toelichting op het Besluit inzamelen afvalstoffen blijkt dat er bijvoorbeeld sprake is van niet-beroepsmatig meenemen <u>inzamelen</u> van afvalstoffen bij een loonwerkbetrijf dat het gras afvoert na het maaien van bermen of bij een hovenier die de afvalstoffen meeneemt die ontstaan bij het onderhoud van tuinen.
156.	BK 15, par 15.4.1.2	24	In deze paragraaf wordt opgemerkt, gelet op de scores van bepaalde gemeenten met de mogelijkheden en instrumenten die ze nu tot hun beschikking hebben, er geen reden is om op dit moment ingrijpende maatregelen te treffen of voor te bereiden zoals een systeem van afrekenbare doelstellingen'. Mede gezien de uitkomsten van het advies "recycling van huishoudelijk afval" uit 2012 vraagt inspreker zich af waarom een systeem van afrekenbare doelen voor de hoeveelheid restafval per inwoner per gemeente buiten beschouwing wordt gelaten. Ook voor de verwezenlij-	De aangehaalde passage staat in het begin van deze paragraaf, onder de subkop "Stimuleren en leren". Een belangrijke reden - namelijk dat het resultaat in bepaalde gemeenten laat zien dat het ook zonder een dergelijk ingrijpend instrument kan - noemt inspreker zelf al. Later in deze paragraaf worden nog diverse andere redenen gegeven. Zo staat er ondermeer onder de subkop "Bonus/malus-systeem - Diftar": <i>Het realiseren van een door de werkgroep geadviseerd landelijk bonus/malus systeem waarin gemeenten worden beloond/beboet voor het halen van afgesproken doelen wordt voorlopig niet overwogen. Dit geeft te veel praktische problemen, zoals het bepalen van de hoogte van de boetes en beloningen van afzonderlijke gemeenten, het beheer van het fonds, het afdwingen van betaling door gemeenten die slecht scoren, enz. Bovendien leidt dit tot het vergroten van de rijksbemoeienis op een domein dat tot de autonome bevoegdheid van de gemeenten behoort.</i> Het LAP geeft dus wel degelijk aan waarom dit (nog) niet wordt overwogen. Ook blijkt uit deze passage dat dit zo fundamenteel is dat dit sowieso niet geschikt is om in de tweede

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
			king van de doelen van het programma VANG acht inspreker concrete sturing en invulling vanuit het rijk nodig. Daarnaast meent inspreker dat ook de ontdoener concreet moeten worden gestimuleerd om de afvalscheiding- en recyclingdoelstellingen te realiseren en daarvoor ziet inspreker een belasting op de productie van huishoudelijk restafval een optie.	wijziging van het LAP mee te nemen. Mogelijk kan dit in LAP3 opnieuw aan de orde komen, ook al omdat dan de inzet van het programma VANG meer vorm begint te krijgen.
157.	BK 15, par 15.4.1.2	2, 19	Naast diftar leiden ook prikkels op service bewezen tot vermindering van het aanbod aan restafval en een beter scheidingsgedrag. Gevraagd wordt deze prikkels ook in het LAP te noemen.	Inspreker heeft inhoudelijk zeker een punt. Indirect komt dit ook in het LAP aan de orde omdat onder het kopje 'Benchmarking' expliciet staat dat dat 'dienstverlening' een aspect is waar de benchmark zich op richt. Omdat het nog meer benadrukken hiervan in de huidige opbouw van de tekst niet zonder flinke aanpassing gaat, wordt het in de tweede wijziging gelaten bij deze indirecte aanwijzing.
158.	BK 15, par 15.4.1.2	2	Er sprake is van een ketendeficit voor onder andere luiers, matrassen en EPS. Inspreker adviseert om voor deze materialen producentverantwoordelijkheid in overweging te nemen en het in het LAP als mogelijkheid te noemen.	Zie voor een reactie de beantwoording van inspraakreactie 160.
159.	BK 15, par 15.4.1.2	19	Bij punt 15.4.1.2. wordt er beurtelings gesproken over % recycling en % gescheiden inzameling zonder duidelijk aan te geven dat dat twee verschillende zaken zijn. Dit schept verwarring.	Bij de beantwoording van inspraakreactie 137 is al aangegeven dat nascheiding van huishoudelijk afval voor recycling van weinig betekenis is. Ook in het begin van deze paragraaf staat voor deze afvalstroom " <i>Om afval als product of materiaal te kunnen hergebruiken of recyclen, is het vrijwel altijd gewenst om het afval direct na het ontstaan gescheiden te houden</i> ". Beide zaken zijn hier inhoudelijk dus minder verschillend dan inspreker mogelijk denkt.
160.	BK 15, par 15.4.1.2	19	Ten aanzien van producentenverantwoordelijkheid wordt aangegeven dat met de raamovereenkomst verpakkingen en de green deal over textiel er op dit moment geen stromen zijn waarvoor het instellen van producentverantwoordelijkheid op nationaal niveau wordt overwogen. Een belangrijke reden om producentenverantwoordelijkheid voor een afvalstof in te voeren, is als er sprake is van een ketendeficit bij het inzamelen en verwerken van die afvalstof. Er is sprake van een ketendeficit als de inkomsten uit de uit het afval gewonnen grondstoffen niet opwegen tegen de kosten van het produceren van die voor recycling ge-	Dat op dit moment geen nieuwe vormen van producentverantwoordelijkheid worden overwogen is feitelijk bestaand beleid, maar is ook dermate fundamenteel dat zo iets zich niet leent voor opname in deze tweede wijziging van het LAP. Het LAP stelt echter niet voor niets dat dit niet betekent dat dit ook in de toekomst niet wordt overwogen. Inspreker wordt derhalve geadviseerd om deze visie in te brengen in het traject naar LAP3. Dat traject leent zich veel beter voor een fundamentele discussie over de in te zetten instrumenten dan de tussentijdse wijziging van LAP2. Overigens worden in het kader van het programma VANG de komende tijd ketenprojecten opgezet voor de stromen luiers en matrassen. Vanzelfsprekend betekent dat zeker nog niet dat er op termijn alsnog producentverantwoordelijkheid komt. Het zal echter wel belangrijke informatie kunnen opleveren, bijvoorbeeld over een eventueel ketendeficit of over de organisatie van de markt en de belangrijkste spelers daarin, die bruikbaar kan zijn om een discussie over het instrument beter te kunnen voeren. Verder wordt de omvang van het ketendeficit zoals dat bij de gemeenten terecht komt – in

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
			schikte secundaire materialen. Dit is onder andere het geval bij matrassen, EPS, vloerbedekking, (delen van) meubilair en incontinentiemateriaal (luiers). In het Activiteitenbesluit wordt aan milieu-straten wel de eis gesteld tot scheiding van onder andere matrassen en EPS. In sectorplan 84 'Overige monostromen' worden ook minimumstandaarden voor deze stromen gedefinieerd. Hiermee wordt het belang van de inzameling en recycling van deze deelstromen onderstreept. Het bestaande ketendeficit komt echter voor rekening van gemeenten. Voor de andere genoemde stromen (vloerbedekking, meubilair en incontinentiemateriaal) wordt de ontwikkeling of toepassing van recycling gefrustreerd als gevolg van het ketendeficit. Voorgesteld wordt voor matrassen, vloerbedekking, meubilair en incontinentiemateriaal in het LAP op te nemen dat de introductie van producentverantwoordelijkheid voor deze stromen in overweging wordt genomen en om voor EPS een doelstelling te formuleren in het verpakkingenbesluit.	ieder geval ook in sectorplan 84 – beperkt door de bepaling dat de verwerkingskosten niet hoger mogen zijn dan € 175,- per ton. Is dat wel het geval dan kan de gemeente alsnog uitwijken naar een goedkopere vorm van verwerking.
161.	BK 15, par 15.6	28	De definitie van handelaar luidt: "<i>Natuurlijke of rechtspersoon die als verantwoordelijke optreedt bij het bedrijfsmatig aankopen en vervolgens verkopen van afvalstoffen, met inbegrip van natuurlijke of rechtspersonen die de afvalstoffen niet fysiek in hun bezit hebben.</i>". Inspreker verzoekt het al dan niet in bezit hebben van afvalstoffen door een handelaar nader toe te lichten.	Deze definitie is opgenomen in de Wet milieubeheer ter implementatie van de kaderrichtlijn afvalstoffen. Uit de definitie volgt dat een bemiddelaar het afval al dan niet in zijn bezit kan hebben. Als een bemiddelaar het afval in zijn bezit heeft zal hij veelal ook de drijver zijn van een inrichting voor de op- (en overslag) van afvalstoffen. Dit hoeft echter niet het geval te zijn. Overigens zal de Wet milieubeheer (artikel 10.37) worden aangepast in die zin dat afval alleen mag worden afgegeven aan inzamelaars en handelaren met een inrichting.
162.	BK 15, par. 15.6	36	Als een handelaar afval fysiek kan ontvangen is deze een inzamelaar of heeft hij een inrichting. Een handelaar kan per definitie niet fysiek ontvangen. Sommige bedrijven hebben zowel een eigen inrichting en spelen een rol als	Zowel uit de definitie van <i>handelaar</i> in de Wm als uit artikel 10.37 Wm blijkt dat een handelaar afvalstoffen in zijn bezit kan hebben. Daarbij kan het zijn dat de handelaar een eigen inrichting drijft –derhalve ook een afvalverwerker is- maar het is ook mogelijk dat ergens opslagruimte wordt gehuurd en er een andere vergunninghouder is. Overigens zal de Wet milieubeheer (artikel 10.37) worden aangepast in die zin dat afval alleen mag worden afgegeven aan inzamelaars en handelaren met een inrichting.

Ministerie van Infrastructuur en Milieu

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
			handelaar. Inspreker doet een voorstel voor wijziging van de tekst.	
163.	BK 15, par 15.7	28	Het LAP stelt "Een bemiddelaar kan wel het fysieke bezit van de afvalstoffen." Deze zin loopt niet.	De zin wordt als volgt aangepast: Een bemiddelaar kan wel het fysieke bezit van de afvalstoffen <u>hebben</u> .
164.	BK 15, par 15.7	28	De definitie van bemiddelaar luidt: "Natuurlijke of rechtspersoon die ten behoeve van anderen bedrijfsmatig de verwijdering of de nuttige toepassing van afvalstoffen organiseert, met inbegrip van de natuurlijke of rechtspersonen die de afvalstoffen niet fysiek in hun bezit hebben." Inspreker verzoekt het al dan niet in bezit hebben van afvalstoffen door een bemiddelaar nader toe te lichten.	Deze definitie is opgenomen in de Wet milieubeheer ter implementatie van de kaderrichtlijn afvalstoffen. Uit de definitie volgt dat een handelaar het afval al dan niet in zijn bezit kan hebben. Als een handelaar het afval in zijn bezit heeft zal veelal, zal hij vaak ook de drijver zijn van een inrichting voor de op- (en overslag) van afvalstoffen. Dit hoeft echter niet het geval te zijn. Overigens zal de Wet milieubeheer (artikel 10.37) worden aangepast in die zin dat afval alleen mag worden afgegeven aan inzamelaars en handelaren met een inrichting.
165.	BK 15, par. 15.7	36	De oude tekst moet blijven staan. Afgifte aan bemiddelaar is op grond van 10.37 niet toegestaan.	Gelet op de definitie van <i>bemiddelaar</i> in artikel 1.1. van de Wet milieubeheer, die is overgenomen uit de kaderrichtlijn afvalstoffen, kan een bemiddelaar wel degelijk het bezit hebben van afvalstoffen. Dat betekent, hoewel een bemiddelaar niet worden genoemd in artikel 10.37, dat afgifte aan een bemiddelaar mogelijk moet zijn: er moet immers afgifte aan hem hebben plaatsgevonden wil sprake kunnen worden/zijn van bezit.
166.	BK 16	27	Inspreker vraagt in hoeverre de wijziging van het LAP 2 gevolgen voor het activiteitenbesluit en de -regeling. Zijn er nog wijzigingen te verwachten inzake de acceptatie en registratie van afvalstromen door bedrijven?	In het Activiteitenbesluit en de -regeling zullen vergelijkbare bepalingen omtrent het gescheiden houden van afvalstoffen worden opgenomen als in de tweede wijziging van LAP2. Deze aanpassing is geen gevolg van de wijziging van het LAP. Beide aanpassingen volgen –als het gaat om gevaarlijk afval- uit de noodzaak artikel 10.54a van de Wet milieubeheer uit te werken en het niet synchroon lopen van de categorieën van afvalstoffen die in de Regeling scheiden en gescheiden houden van gevaarlijke afvalstoffen met de sectorplannen van LAP2. Op korte termijn zijn er geen wijzigingen in regelgeving te verwachten met betrekking tot acceptatie en registratie.
167.	BK 16, par 16.2	18, 19, 22, 24, 25, 26, 18, 31	Op basis van jurisprudentie over artikel 10.37 van de Wet milieubeheer werd tot op heden aangenomen dat het niet is toegestaan afvalstoffen na fysieke inname terug te leveren aan de oorspronkelijke ontdoener, tenzij deze ook zelf beschikt over een vergunning of ontheffing om de betreffende afvalstoffen in ontvangst te nemen. Deze interpretatie van artikel 10.37 betekende dat een bedrijf feitelijk verantwoordelijk was voor het op correcte wijze opslaan en (laten) be-/verwerken van de afvalstoffen zodra deze zich op het terrein van de inrichting of in het eigen inzamelmiddel bevinden.	Insprekers hebben gelijk. De volgende passages worden uit de tekst verwijderd: - de laatste alinea in het kader "Afgeven, accepteren en houder zijn", dus Van belang hierbij is, dat als de inzamelaar of verwerker de afvalstoffen uiteindelijk niet accepteert, hij ...() ... die daar krachtens artikel 10.37 van de Wet milieubeheer toe bevoegd is (zie verderop in deze paragraaf). - de hele kop onder "Terugleveren van afgegeven (niet geaccepteerde) afvalstoffen (10.37 Wet milieubeheer)" en alle bijbehorende tekst, inclusief het kader "10.37 Wetmilieubeheer" dus: Terugleveren van afgegeven (niet geaccepteerde) afvalstoffen (10.37 Wet milieubeheer) Zoals eerder in deze paragraaf is aangegeven, is de inzamelaar ...() ... daartoe bevoegd is omdat voldaan is aan één van de onderdelen van artikel 10.37, tweede lid van de Wet milieubeheer. Overigens zal de Wet milieubeheer (artikel 10.37) worden aangepast in die zin dat afval

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
		18, 26, 33	Dit geldt ook indien blijkt dat ze niet voldoen aan de acceptatievoorwaarden. Op 29 januari 2014 heeft de Raad van State geoordeeld dat de voorgaande interpretatie verder gaat dan het in artikel 10.37 neergelegde verbod. Geoordeeld is dat de verplichtingen van artikel 10.37 op de ontdoener blijven rusten tot het moment waarop de gehele acceptatieprocedure is doorlopen. De huidige beschrijving in Hoofdstuk 16 geeft daarmee volgens ons een onjuiste invulling aan artikel 10.37. Inspreker pleit pleiten voor aanpassing van het LAP. Verschillende insprekers voegen hier nog aan toe: Benadrukt dat het LAP nu zeer verwarrend is voor de uitvoeringspraktijk en dat het regelmatig voorkomt dat blijkt dat een partij afvalstoffen, nadat deze aan een be- of verwerker is geleverd, afwijkt van de specificaties zoals die door de ontdoener zijn voorgesteld. Ook noemt inspreker – naast de uitspraak van 29 januari 2014 ook nog een uitspraak van 2 september 2009, nr. 200806740/1/M1	alleen mag worden afgegeven aan inzamelaars en handelaren met een inrichting.
168.	BK 16, par 16.2	18	Inspreker stelt voor een goedkeuringsregeling voor de acceptatie en verwerking van niet-vergunde afvalstoffen die wat aard en samenstelling betreft vergelijkbaar zijn met de al vergunde afvalstoffen op te nemen.	Een dergelijke regeling kan niet in het LAP worden opgenomen. Niet voor elk geval waar de acceptatie van niet-vergunde afvalstoffen speelt, kan eenzelfde procedure voor legalisatie worden doorlopen. Welke procedure moet worden doorlopen hangt onder meer af van de bestaande vergunning (als de inrichting niet onder algemene regels valt), de hoeveelheid te accepteren afvalstoffen (en is sprake van uitbreiding of vervanging van bestaande afvalstoffen) en eventuele milieugevolgen ten gevolge van acceptatie en verwerking van de 'nieuwe' afvalstoffen. Het is aan het bevoegd gezag te beoordelen op welke wijze e.e.a. geregeld kan worden.
169.	BK 16, par. 16.2	36	Uit een recente uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak blijkt dat het teruggeven of retourneren van niet-geaccepteerde afvalstoffen aan de laatste ontdoener niet in strijd hoeft te zijn met artikel 10.37 van de Wet milieubeheer.	Zie voor een reactie de beantwoording van inspraakreactie 167.

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
170.	BK 16, par 16.2 (par 2.4, 14.6, 19.5 en 20.3)	25	De zinsnede "... onder meer omdat er hoge eisen aan het ingangsmateriaal worden gesteld." Als verklaring waarom inzet van secundaire brandstoffen niet goed op gang komt, is op zijn minst dubieus als men weet van de lage AVI-tarieven en het feit dat (mee)stook van biomassa gesubsidieerd wordt.	De inspreker reageert op paragraaf 16.2, maar de geciteerde tekst komt daar niet voor. De tekst komt wel voor in de paragrafen 2.4, 14.6, 19.5 en 20.3. Deze reactie heeft betrekking op niet gewijzigde tekst in 2.4, 19.5 en 20,3, waartegen geen inspraak open staat. De tekst in 14.6 is inhoudelijk niet gewijzigd, maar alleen verplaatst. Dit is feitelijk niet gewijzigde tekst, waartegen geen inspraak open staat. Toch wordt de betreffende tekst in paragraaf 14.6 aangepast; zie daarvoor de beantwoording van inspraakreactie 150.
171.	BK 16, par 16.2	25	Er wordt geconstateerd dat er geen ontwikkeling tot stand is gebracht van de markt voor SRF. Dit wordt geweten aan ondermeer de hoge eisen die aan het ingangsmateriaal worden gesteld. Dit is een verkeerde voorstelling van zaken. Er is een bredere markt voor SRF dan alleen kolengestookte centrales. In Europa wordt SRF vooral afgezet in cementcentrales en WKK installaties. Nota bene wordt in Nederland hoogwaardige SRF geproduceerd en als product afgezet in Scandinavië. De belangrijkste reden voor het falen van de SRF markt is de concurrentie van AVI's en brandstoffen die meer subsidie kennen. Door de lage AVI-tarieven ontstaat overal in Noord-West Europa een sterk zuigende werking, die de SRF markt beïnvloed. Dit leidt uiteindelijk tot een laagwaardiger oplossing met meer milieudruk.	De inspreker verwijst voor zijn reactie naar paragraaf 16.2. Dit is niet correct. Hier wordt aangenomen dat bedoeld is paragraaf 14.6. Zie voor een reactie de beantwoording van de inspraakreacties 150 en 191. De mening dat de lage AVI-tarieven oorzaak zouden zijn blijft verder voor rekening van de inspreker. Wel is het vreemd dat de productie van hoogwaardige SRF in Nederland ten behoeve van inzet in Scandinavië schijnbaar wel kan concurreren met dezelfde lage AVI-tarieven en alleen de Nederlandse SRF-markt kennelijk last heeft van die AVI-tarieven.
172.	BK 16, par 16.5.2	28	Het lijkt erop dat het tarief in de tekst over de situatie dat recycling niet mogelijk is, een poorttarief van € 175,- per ton afvalstoffen betreft. Met andere woorden indien recycling van een afvalstof – aangeleverd – duurder is dan € 175,-, dan mag worden afgeweken van de minimumstandaard zijnde recycling. Op welke wijze is het bedrag bepaald en welke kosten en opbrengsten zijn in dit bedrag verdisconteerd? Onduidelijk is ook wie de vrijstelling gaat verlenen. Inspreker is van mening dat deze vrijstellingen door de Rijksoverheid	Zie voor een reactie op de bepaling van het tarief en wat daarin is verdisconteerd de beantwoording van inspraakreactie 93. In aanvulling daarop nog het volgende. De beslissing op de vraag of een afvalstroom die in beginsel voor recycling geschikt is, toch mag worden gestort of verbrand ligt bij het bevoegd gezag, in het algemeen de provincie (of RUD namens deze) omdat het primair zal gaan om de vraag of verbrandingsinstallaties of stortplaatsen die stroom mogen accepteren en zo ja, onder welke voorwaarden. In bepaalde gevallen kunnen echter ook gemeenten met het toetsen van dit criterium te maken krijgen (zie de beantwoording van inspraakreactie 146).

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
			(centraal) moeten worden verleend om rechtsongelijkheid te voorkomen.	
173.	BK 18	21	De inrichting van inspreker is er mede op gericht om gevaarlijke afvalstoffen te bewerken tot brandstoffen. In de voorgestelde wijziging van LAP2 wordt de duurzame verwerkingstechniek van inspreker niet langer ondersteund, omdat er een praktisch verbod gaat gelden voor het verwerken van vloeibare afvalstoffen tot brandstoffen voor o.a. vaar- en voertuigen of installaties buiten inrichtingen.	Zie voor een reactie de beantwoording van inspraakreactie 184.
174.	BK 18	22	Niet duidelijk is welke stoffen zoals bedoeld in hoofdstuk 18 gescheiden gehouden moeten worden en welke gemengd mogen danwel kunnen worden. Mengen dient expliciet in de vergunning opgenomen te zijn. Er zijn verschillende niet-gevaarlijke afvalstoffen die eenzelfde verwerkingsmethode ondergaan, die niet gemengd mogen worden, tenzij onthefing is verleend. Dit is een extra administratieve last. Voorgesteld wordt om in het LAP op te nemen dat afvalstoffen die eenzelfde verwerkingsmethode ondergaan vooraf gemengd mogen worden.	In artikel 10.54a Wet milieubeheer is ter implementatie van de kaderrichtlijn afvalstoffen een verbod opgenomen om categorieën van gevaarlijke afvalstoffen te mengen met andere (gevaarlijke) afvalstoffen, stoffen of materialen. Zodra er een menghandeling met een gevaarlijke afvalstof plaatsvindt, is er derhalve een vergunning voor nodig. In die gevallen waarin die menghandeling nog niet in de omgevingsvergunning is geregeld, heeft dit een verhoging van de administratieve lasten tot gevolg. Dat is in dit geval niet te voorkomen, omdat de verplichting volgt uit Europese regelgeving en derhalve niet kan worden genegeerd. Artikel 10.54a Wet milieubeheer bevat geen verbod om niet-gevaarlijke afvalstoffen met elkaar te mengen zonder vergunning. Een dergelijke menghandeling valt nu in veel gevallen onder algemene regels (bij type A of B-bedrijven), of er is al vergunning voor verleend. Binnen afzienbare tijd zal het mengen van niet-gevaarlijke afvalstoffen met niet-gevaarlijke afvalstoffen of met niet-afvalstoffen in type C-inrichtingen ook in het Activiteitenbesluit en de –regeling zijn opgenomen.
175.	BK 18, par 18.2	28	Inspreker wenst toegevoegd te zien dat bedrijven die voor het tot stand komen van deze wijziging al een vergunning hadden waarin het mengen van afvalstromen is toegestaan deze rechten zullen behouden.	De structuur van de wetgeving in Nederland is zo dat bestaande vergunningen niet direct door het LAP worden overruled. Bestaande rechten blijven dus behouden, totdat de vergunning is aangepast. Vanaf het moment dat het gewijzigde LAP in werking treedt of het Activiteitenbesluit milieubeheer is aangepast en er menghandelingen plaatsvinden die met het LAP of dit besluit in strijd zijn, zullen de omgevingsvergunningen, onderdeel milieu, op dit punt wel aangepast moeten worden.
176.	BK 18, par 18.2	28	Inspreker is van mening dat de toevoeging 'of concentraties' bij mengen en opbulken leidt tot rechtsonzekerheid, nu afvalstoffen qua aard en samenstelling nauwelijks homogeen zijn en veelal een baaiert aan stoffen in uiteenlopende concentraties bevatten. Wij verwachten dat afvalstoffen die tot heden worden gemengd of gebulkt in de toekomst niet	Het geformuleerde in 18.2 'of concentraties' waarnaar verwezen door inspreker betreft geen toevoeging of wijziging en derhalve gaat het hier om bestaand beleid. Deze formulering blijft daarom op deze wijze in het LAP gehandhaafd. Zie verder ook het antwoord op inspraakreactie 153 van dezelfde inspreker.

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
			meer gemengd of gebulkt kunnen worden door verschillen in concentraties van stoffen. De oude benaming 'qua aard en samenstelling' biedt naar de mening van de inspreker voldoende zekerheid.	
177.	BK 18, par 18.3.1	25	Op pag. 180, 2 ^e alinea dient naast brengpunten ook de sloop van bouwwerken te worden genoemd.	Sloop van bouwwerken en de regels die daarbij gelden ten aanzien van afvalstoffenbeheer zijn expliciet geregeld via de Regeling Bouwbesluit, artikel 4.1, waarin is opgenomen hoe met bepaalde afvalstoffen om te gaan i.v.m. gescheiden houden, gescheiden afvoeren en mengen (van gevaarlijke afvalstoffen). Opname hiervan in het LAP voegt niets toe.
178.	BK 18, par 18.3.1	24	<i>"Voor niet-gevaarlijk afval kan mengen van categorieën afvalstoffen ook worden toegestaan via algemene regels, maar voor gevaarlijk afval uitsluitend op basis van een vergunning"</i> . Inspreker vreest hier een te grote interpretatieruimte en daarmee rechtsonzekerheid voor de markt. Verzocht wordt dit nader uit te werken.	Zie als eerste de beantwoording van inspraakreactie 174 over de reden van het soms opnemen van een vergunningplicht. In en op basis van het Activiteitenbesluit milieubeheer zal worden bepaald voor welke menghandelingen een (wijziging van de) omgevingsvergunning, onderdeel milieu, niet noodzakelijk is. Voor een menghandeling met een of meer gevaarlijke afvalstoffen is altijd een (wijziging van de) vergunning nodig. De uitwerking heeft plaatsgevonden in de vorm van de uitgangspunten voor mengen zoals opgenomen in hoofdstuk 18 van het beleidskader en in de vorm van bijlage 5 welke t.z.t. ook in het Activiteitenbesluit wordt opgenomen.
179.	BK 18, par. 18.3.2	36	Inspreker vraagt waarom 'deel I' en 'deel II' niet geschreven wordt zoals in verordening 2004/850, namelijk als DEEL 1 en DEEL 2?	Deze suggestie wordt overgenomen en het LAP wordt als volgt aangepast: 1. Het mengen geschiedt voorafgaand aan een handeling bedoeld in deel I <u>deel 1</u> van bijlage V van de Verordening en heeft ...()... betreffende componenten. 2. ...()... 3. Het mengen geschiedt voorafgaand aan een handeling bedoeld in deel II <u>deel 2</u> van bijlage V van de Verordening.
180.	BK, par 18.3.4	22	Laatste zin, tweede bolletje en de volgende alinea zijn tegenstrijdig aan elkaar. Eerst wordt gesuggereerd dat het samenvoegen (is een menghandeling als bedoeld in artikel 10.54a Wm) van niet-gevaarlijke afvalstoffen behorende tot verschillende categorieën met toestemming mogelijk is binnen algemene regels <i>in plaats van een vergunning</i> ,... ... vervolgens staat er dat het mengen van afvalstoffen behorend tot verschillende categorieën alleen toegestaan is in een omgevingsvergunning.	Voor het mengen van of met een gevaarlijke afvalstof is altijd een vergunning nodig. Voor het mengen van niet-gevaarlijke afvalstoffen onderling – ook als ze van verschillende categorieën zijn, geldt dat dit voor type C inrichtingen altijd in de omgevingsvergunning is gereguleerd. Voor type A en B inrichtingen (en een deel van type C inrichtingen) gelden voor mengen van niet-gevaarlijke afvalstoffen algemene regels uit het Activiteitenbesluit. De tekst van de laatste zin, tweede bullit wordt als volgt gewijzigd: De zelfde lijn wordt aangehouden voor niet gevaarlijk afval, met als kanttekening dat toestemming hiervoor ook <u>mogelijk is via algemene regels voor bepaalde type inrichtingen (type A en B, en een deel van C), in plaats van een vergunning via algemene regels in plaats van een vergunning mogelijk is.</u> De volgende alinea lijkt strijdig met bovenstaande op basis van de gekozen formulering. Bedoeld is hier te zeggen dat, in de dagelijkse vergunningspraktijk, het er eigenlijk altijd op neer komt dat elke menghandeling in een vergunning wordt geregeld ongeacht of het over gevaarlijk of niet gevaarlijk afval gaat van verschillende categorieën en dat dat ook wenselijk is in verband met het maken van casus specifieke afwegingen en toetsing aan het LAP. De formulering van de eerste zin van deze alinea wordt daarom als volgt aangepast: In het algemene <u>de dagelijkse uitvoeringspraktijk</u> wordt mengen van afval behorende tot verschillende categorieën van deze tabellen met elkaar of met niet-afvalstoffen <u>–</u>

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
				<u>behoudens hieronder genoemde uitzonderingen - altijd geregeld in een omgevingsvergunning.</u>
181.	BK 18, par 18.4.3, subkop <i>Bouwstoffen</i>	7	Ten aanzien van de opgenomen alinea over de productie van immobilisaten is naar mening van de inspreker onduidelijk qua tekst en verwijzingen. Ook verwijst inspreker naar de BRL SIKB 7500, protocol 7510 waarin aanvullende voorwaarden staan opgenomen ten aanzien van de grondstoffen (minerale afvalstoffen) voor immobilisatie. Inspreker doet een tekstvoorstel voor de betreffende alinea met volgende inhoud: [1] voor het maken van immobilisaten hoeven de uitgangsstoffen zelf niet te voldoen aan de uitloogeisen van het Besluit bodemkwaliteit, en [2] dat er aanvullende restricties gelden t.a.v. aanwezige organische componenten. Voorgesteld wordt teerhoudend steenachtig materiaal, teerhoudend zeefzand, teerhoudend asfalt en/of dioxinehoudend materiaal uit te sluiten.	[1] De door inspreker aangehaalde passage (inclusief verwijzingen) wordt ter verduidelijking van wat bedoeld wordt als volgt gewijzigd: Dit uitgangspunt beoogt overigens niet immobilisatie van verontreinigingen door te mengen met bijvoorbeeld cement te verbieden. Het maken van immobilisaten <u>via het mengen van bindmiddelen met afvalstoffen die op zichzelf niet aan de eisen van het Besluit bodemkwaliteit voldoen</u>, is toegestaan die voldoen aan de kwaliteitseisen van het Besluit bodemkwaliteit — onder voorbehoud van de uitgangspunten van paragraaf 18.3.2. (uitgangspunten vergunningverlening) — <u>toegestaan en onder voorwaarde dat het immobilisaat voldoet aan de kwaliteitseisen van het Besluit bodemkwaliteit</u>. Zie voor immobilisatie verder paragraaf 18.4.6. [2] De suggestie voor het in deze paragraaf noemen van de door inspreker voorgestelde restricties wordt niet opgenomen omdat deze hun plek hebben in paragraaf 18.4.6. Wel wordt daar aan de laatste zin onder het tweede lid van de opsomming toegevoegd: ...()... het betreft bijvoorbeeld (niet limitatief) de sectorplannen ..()... <u>34 (teerhoudend asfalt) en 30 (teerhoudend zeefzand)</u>. In SP34 (asfalt) wordt hiertoe onderstaande alinea toegevoegd onder paragraaf II: <u>Het recyclen van teerhoudend asfalt tot bouwstof, zonder voorafgaande vernietiging van de aanwezige PAK, is derhalve niet toegestaan, ook niet in combinatie met immobilisatie.</u> In SP 30 (zeefzand) wordt hiertoe onderstaande alinea toegevoegd aan de tweede alinea onder paragraaf II: <u>Het recyclen van teerhoudend zeefzand tot grond of bouwstof, zonder voorafgaande vernietiging van de aanwezige PAK, is derhalve niet toegestaan, ook niet in combinatie met immobilisatie.</u> De verwijzing naar SP29 'teerhoudend' steenachtig materiaal wordt niet overgenomen gezien teerhoudend steenachtig materiaal niet onder SP29 valt. PCB en dioxinehoudend materiaal valt in paragraaf 18.4.6. onder het eerste lid van de opsomming en is zo voldoende benoemd.
182.	BK 18, par 18.4.3 (i.r.t. par 4.4.2.5)	31	Onder het kopje "grond en bagger" is, onder meer, het volgende opgenomen: <i>"Het mengen van grond en bagger met afvalstoffen is niet toegestaan. Bij verwerking van grond en baggerspecie mogen in principe alleen stromen van dezelfde bodemkwaliteitsklasse worden gemengd."</i>	Thermische reiniging van grond (of baggerspecie) is een proces dat is aan te merken als "inzet met als primair oogmerk iets anders dan vernietigen/omzetten/verbranden van een afvalstof". Het valt dus onder subkop [a] van paragraaf 4.4.2.5 en hier wordt "processen als thermische reiniging van grond of teerhoudend asfalt" ook expliciet als voorbeeld genoemd. Ook in bijlage 4 (onder voorbeeld 3) staat "Het doel van de inzet van grond in het proces is primair het terugwinnen van schone grond en niet het vernietiging/omzetting ervan, zodat het niet gaat om het onderscheid R1-D10". De door inspreker geciteerde tekst komt uit subkop [b] van deze paragraaf en is alleen van toepassing op processen die wel

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
			Inspreker citeert vervolgens de tekst uit § 4.4.2.5 "Thermische verwerking van afvalstoffen" onder V2 waarin is aangegeven dat de vraag of thermische verwerking moet worden gekwalificeerd als R1 danwel als D10 een rol kunnen spelen - of er energie wordt opgewekt en teruggewonnen - of de afvalstroom aan die energie bijdraagt (het gehalte aan organische stof is hier relevant) Inspreker vraagt hoe deze beschrijvingen zich tot elkaar verhouden in het geval van thermische reiniging van grond en/of baggerspecie. In dit geval worden vaste brandstoffen (afvalstof) in de reinigingstrommel ingezet (R1). Deze (afval)brandstof zal moeten voldoen aan de criteria (LAP). Eén van deze criteria betreft echter dat het merendeel van de afvalstoffen moet worden verbrand (organisch stofgehalte > 50%). Concreet betekent dit echter dat in betreffende situatie afvalstoffen (in de vorm van het inerte deel van de vaste brandstof) worden gemengd met grond en/of baggerspecie.	"vernietigen/omzetten/verbranden van een afvalstof" als primair als oogmerk hebben en is dus niet van toepassing op thermische reiniging van grond. Thermische reiniging van grond wordt daarom ook niet ingedeeld als R1 maar als (R12 gevolgd door) R5. Inspreker zoekt dus naar een relatie tussen teksten die in haar geval niet met elkaar in verband gebracht kunnen worden. Wat betreft het mengen van de grond met afvalbrandstoffen. Wanneer het bevoegd gezag tot het oordeel komt dat dit een doelmatige handeling is die niet strijdig is met de uitgangspunten van het mengbeleid uit het LAP zal dit, als onderdeel van de toegestane werkwijze, in de vergunning worden toegestaan. Indien het in de vergunning is toegestaan om de grond of baggerspecie te mengen met afvalstoffen die als brandstof dienen, moeten deze afvalstoffen die als brandstof toch worden beoordeeld op de bijdrage aan de energieproductie, zoals dat beschreven staat bij [b] van paragraaf 4.4.2.5. Voor deze afvalstoffen geldt dat de inzet primair als oogmerk heeft het vernietigen/omzetten/verbranden van de afvalstof.
183.	BK 18, par. 18.4.3	36	Inspreker vraagt of in de tekst over bouwstoffen kan worden aangegeven dat de afvalstoffen die als bouwstoffen kwalificeren, eventueel na immobilisatie, nog wel als afvalstoffen worden gezien en dus ook aan de afvalstoffenregelgeving moet voldoen. Inspreker doet een tekstvoorstel.	Gelet op relevante casus specifieke aspecten is het niet mogelijk om in het LAP uitspraken te doen over de afvalstatus van specifieke producten/materialen. Daar komt bij dat hoofdstuk 18 van het beleidskader, alinea bouwstoffen, niet gaat over de wijze waarop of de fase waarin bepaalde stoffen de afvalstatus moeten houden of zouden kunnen verliezen. Voor het beleid / de regelgeving rond de afvalstatus van materialen/producten wordt verwezen naar hoofdstuk 4 van het beleidskader.
184.	BK 18, par. 18.4.5		Diverse insprekers reageren op het voornemen om het opwerken van oliehoudende afvalstoffen tot brandstof voor voer- en vaartuigen te verbieden. De volgende zaken worden aangevoerd:	De hier opgenomen beleidslijn heeft als belangrijkste achtergrond dat de kwaliteitseisen die gelden voor brandstoffen voor een groot deel betrekking hebben op het niet beschadigen en goed laten functioneren van de motor en slechts in beperkte mate op milieu hygiënische aspecten. Zo lang brandstoffen worden geproduceerd uit primaire bronnen is de kans op onverwachte verontreinigingen niet zo groot, maar bij productie uit afvalstoffen – waarvan het verleden en daarmee de samenstelling en potentieel aanwezige verontreinigingen

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspiraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
		19	De basis voor dit verbod is de constatering van de VROM-Inspectie dat gevaarlijke afvalstoffen worden weggemengd in bunkerolie (kamerbrief 30 872, 9 november 2011). In diverse sectorplannen is dit verbod expliciet opgenomen. Ook andere afvalstromen kunnen echter via thermische of biologische processen worden omgezet in brandstoffen voor motorvoertuigen. Zo kunnen biomassastromen worden ingezet voor de productie van bio-ethanol en/of pyrolyse-olie terwijl kunststoffen via pyrolyse eveneens kunnen worden omgezet in olie. Inspreker pleit voor het opnemen van een passage waarin wordt aangegeven dat het biologisch, chemisch en/of thermisch omzetten van afvalstoffen in brandstoffen voor motorvoertuigen voor zover dat niet expliciet is verboden, is toegestaan.	minder eenduidig is – is dit minder zeker. De door insprekers aangehaalde voorbeelden van mengen van gevaarlijke afvalstoffen maakt dit nog erger. Juist bij gebruik in motoren van voer- en vaartuigen, die in het algemeen niet zijn voorzien van uitgebreide nageschakelde reinigingsstappen kan dit tot nadelige gevolgen voor mens en milieu leiden. Daar komt nog eens bij dat ook de geldende emissie-eisen voor dit soort mobiele toepassingen niet zijn opgesteld met de inzet van brandstoffen geproduceerd uit afvalstoffen als uitgangspunt. Zoals al eerder aan de Tweede Kamer toegezegd is er bewust voor gekozen de inzet van uit specifieke afvalstoffen geproduceerde brandstoffen in motoren van voer- en vaartuigen niet langer toe te staan. Deze beleidslijn wordt dan ook niet aangepast. De suggestie van een aantal insprekers om te gaan werken aan einde afval criteria voor brandstoffen uit een aantal specifieke afvalstromen wordt echter wel omarmd. Dit biedt de mogelijkheid om [1] vast te stellen voor welke afvalstromen recycling – technisch, economisch of milieuhygiënisch - niet mogelijk of wenselijk is en opwerken tot brandstof daarom kan worden toegestaan, en [2] waarborgen in te bouwen dat inzet van de geproduceerde brandstoffen ook in motoren voor voer- en vaartuigen acceptabel is. Voor die gevallen waarin wordt voldaan aan de betreffende criteria vervalt de afvalstatus en daarmee het verbod op inzet in motoren van voer- en vaartuigen. Aan paragraaf 18.4.5 van het LAP wordt daarom de volgende passage toegevoegd: <u>Wel zal RWS-Leefomgeving nog in 2014 een traject starten om samen met marktpartijen te bezien of het mogelijk is om te komen tot nationale einde-afval-criteria voor uit specifiek te bepalen afvalstoffen geproduceerde brandstoffen. Uitgangspunten hierbij zullen zijn [1] dat het moet gaan om afvalstoffen waarvoor recycling – technisch, economisch of milieuhygiënisch - niet mogelijk of wenselijk is en opwerken tot brandstof daarom kan worden toegestaan en [2] dat de afvalstatus alleen vervalt in die gevallen waarin inzet in motoren van voer- en vaartuigen geen milieu hygiënische risico's met zich mee brengt.</u> <u>Vanzelfsprekend moet aan alle eisen om te komen tot einde-afval worden voldaan.</u> Bij de uitvoering van deze actie worden zowel de wijze waarop dat in Engeland en België is geregeld, als de ervaringen met het door insprekers aangehaalde traject van bunkerolie betrokken.
		21	Inspreker verwijst naar de end of waste-criteria die de Britse overheid heeft opgesteld. Daarin zijn verschillende eisen opgenomen zodat voorkomen wordt dat allerlei verontreinigingen in de brandstof aanwezig kunnen zijn. In Nederland zou een vergelijkbare lijn aangehouden kunnen worden. Inspreker verzoekt het LAP hierop aan te passen.	
		21	Een omgevingsvergunning is niet het enige middel om emissies te reguleren. In de wijziging van het LAP wordt dit wel als enig reguleringsmiddel gehanteerd. Inzet van de brandstof buiten een inrichting is daarmee niet toegestaan. Inspreker verzoekt het LAP hierop aan te passen, zodat het wel mogelijk blijft deze brandstof ook in te kunnen zetten installaties buiten inrichtingen waarvoor wel emissie-eisen gelden en als	Naast dit algemene antwoord nog een reactie op enkele specifieke ingebrachte reacties - Voor pyrolyse-olie geproduceerd uit kunststoffen is deze beperking niet in het betreffende sectorplan (sectorplan 11) opgenomen en is de inspraakreacties dus niet relevant. Bovendien is voor veel kunststoffen het opwerken tot pyrolyse-olie sowieso niet toegestaan omdat recycling mogelijk is. Wel zal worden bezien of de op te stellen nationale einde-afval-criteria ook voor deze afvalstroom kan gelden, of dat het proces dan te complex wordt. - Ook voor brandstoffen uit biomassa en brandstoffen geproduceerd uit frituurvet is – voor zover zij sowieso al onder een sectorplan van het LAP vallen – de beperking voor inzet in motoren van voer- en vaartuigen niet opgenomen. Reden is dat hiervoor het

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
		21	voorbeeld wordt gewezen op mobiele stoomketels in de landbouw. Inspreker doet een tekstvoorstel. Het verbaast inspreker dat de overwegingen in het LAP slechts betrekking lijken te hebben op vloeibare brandstoffen. Ook in vaste en gasvormige brandstoffen kunnen verontreinigingen aanwezig zijn. Voor deze stromen lijkt ervoor gekozen te zijn om door ruimere emissie-eisen verbranding alsnog mogelijk te maken. De suggestie wordt gewekt dat door een algeheel rigoureuus verbod op het verwerken van vloeibare afvalstoffen tot brandstoffen de markt op een hoger niveau wordt gebracht. Een dergelijk verbod zal volgens inspreker leiden tot het weren van Nederlandse toeleveranciers en inkoop van buitenlandse brandstoffen door transportbedrijven. De regelgeving dient volgens inspreker naar een hoger niveau te worden gebracht door en vaststellen van een helder kader met bijvoorbeeld samenstellingseisen voor de brandstof en herkomst eisen voor de in te zetten afvalstoffen.	risico op vervelende verontreinigingen minder groot wordt ingeschat. Ook voor deze stromen is de inspraakreactie dus niet relevant. Wel zal worden gezien of de op te stellen nationale einde-afval-criteria ook voor deze afvalstroom kan gelden, of dat het proces dan te complex wordt. - Dat het verbod een probleem zou zijn voor de bunkerbranche wordt niet onderschreven. In de intensieve overleggen die worden gevoerd tussen overheid en belangrijke spelers uit de bunkerbranche is gebleken dat deze laatste afvalstoffen helemaal niet in hun bunkerolie terug willen zien. Wel wordt de suggestie overgenomen om te komen tot kwaliteitscriteria voor uit afval geproduceerde brandstoffen (zie hiervoor) - Uitgangspunt is sowieso dat alleen die afvalstoffen worden opgewerkt tot brandstof wanneer recycling niet mogelijk is. Niet duidelijk is dus waarom de hier opgenomen beleidslijn in strijd zou zijn met de eis uit de Kaderrichtlijn om afval zo hoogwaardig mogelijk te verwerken. Bovendien betreft het hier alleen een beperking van de toepassingsmogelijkheden van geproduceerde brandstoffen en geen wijziging van het al dan niet hoogwaardig verwerken van afvalstroom zodat de inspraakreactie geen betrekking heeft op een wijziging van het LAP. - Dat sprake zou zijn van een algeheel en rigoureuus verbod op het verwerken van vloeibare afvalstoffen tot brandstoffen wordt niet onderschreven. Het betreft een specifieke selectie van afvalstoffen waarvoor alleen een specifieke vorm van inzet niet langer is toegestaan. Bovendien wordt met eerder vermelde actie om te gaan werken aan einde afval criteria voor uit deze afvalstoffen geproduceerde brandstoffen op termijn de mogelijkheid geboden om dergelijke toepassingen alsnog weer te gaan benutten, maar dan zonder potentiële risico's voor mens en milieu. - Wat geldt voor voer- en vaartuigen geldt ook voor andere mobiele installaties waarin buiten inrichtingen brandstoffen worden ingezet. Ook hier kan het inzetten van uit afval geproduceerde brandstoffen waarin verontreinigingen zitten tot onwenselijke emissies leiden. De beperking tot inzet binnen inrichtingen met een passende rookgasreiniging blijft dus overeind. - Naar aanleiding van het verschil in formulering tussen paragraaf 18.4.5 en de verschillende sectorplannen dat inspreker 32 constateert worden de verschillende passages beter op elkaar afgestemd. De betreffende passage in het beleidskader wordt als volgt aangepast: Opwerken van dit soort afvalstoffen tot een brandstof is dus niet per definitie verboden, maar kent als voorwaarde dat de betreffende brandstof wordt ingezet in een inrichting <u>met rookgasreiniging en waarin emissiebeperking is gereguleerd in specifieke regelgeving en/of in een omgevingsvergunning waarin waarborgen voor mens en milieu kunnen worden vastgelegd.</u> De passages in de sectorplannen 3, 56, 57, 58, 59, 63, 67 en 68 worden als volgt aangepast: ... () ...binnen inrichtingen waarin emissiebeperking is gereguleerd in specifieke regelgeving en/of <u>daarop gebaseerde vergunningen en/of in een omgevingsvergunning waarin waarborgen voor mens en milieu kunnen worden vastgelegd.</u>
		24	Het verbod houdt geen rekening met de opwerking van frituurvet tot biodiesel. Verzocht wordt dit bij de redactie van deze paragraaf te borgen.	
		28	Inspreker meent dat wordt voorbijgegaan aan de bestaande verwerking afvalstoffen tot brandstoffen die buiten inrichtingen worden ingezet, bijvoorbeeld de opwerking van frituurvet tot biodiesel onder ISCC, Redcert of NTA8080. De verwerking van afvalstoffen tot brandstoffen (inclus de opwerking	

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
	BK 18, par 18.4.5 + SP 56 + SP 58	32	van frituurvet tot biodiesel) voor toepassing buiten inrichtingen onder certificering van daartoe geëigende regelingen moet mogelijk blijven. Inspreker zou eerder kiezen voor het opstellen van specifieke eisen waaraan opgewerkte oliehoudende afvalstoffen moeten voldoen. Een verbod pakt nadelig uit voor Nederlandse ondernemers in de milieudienstverlening voor schepen en de concurrentiepositie van Nederlandse havens (NL gaat nu afwijken van het buitenland). Bovendien druist dit in tegen de verplichting van de Kaderrichtlijn en de Wm om afvalstoffen zo hoogwaardig mogelijk te verwerken (voorkeur van recycling boven andere nuttige toepassing). Inspreker refereert naar voorbeelden waarbij wel de keuze is gemaakt tot het opstellen van criteria (bunkerbranche) en adviseert het opstellen van criteria als actiepoint in het LAP op te nemen.	Tevens is naar aanleiding van al deze reacties nogmaals gekeken naar de sectorplannen waar dit kan spelen en besloten ook sectorplan 69 aan deze lijst toe te voegen. Aan de minimumstandaard van dat sectorplan wordt daarom toegevoegd: De minimumstandaard voor...())... als vorm van verwijdering. <u>Opwerken tot secundaire brandstoffen wordt alleen vergund wanneer sturingsvoorschriften worden opgenomen om afzet als brandstof voor motoren van voer- en vaartuigen te voorkomen en zo zeker te stellen dat hoofdgebruik als brandstof alleen kan plaatsvinden binnen inrichtingen waarin emissiebeperking is gereguleerd in specifieke regelgeving en/of in een omgevingsvergunning waarin waarborgen voor mens en milieu kunnen worden vastgelegd.</u>
	BK 18, par 18.4.5 + SP 56 + SP 58	32	Inspreker meent dat er verduidelijking nodig is over wanneer inzet als brandstof wel is toegestaan. Inspreker refereert naar het verschil in formulering hiervan tussen het gestelde in 18.4.5 en sectorplannen 56 en 58. Inspreker heeft de formuleringen naast elkaar gezet. Verzocht wordt aan te geven aan welke inrichtingen wel mag worden afgegeven.	
185.	BK 18, par. 18.4.5	36	Moet hier niet worden duidelijk gemaakt dat het feit dat het materiaal brandt en als brandstof is in te zetten niet per definitie betekent dat het een niet-afvalstof/product is? Veel brandstoffen zijn nog steeds afvalstof. De tekst ademt nu teveel uit dat dergelijke materialen dan 'niet-afvalstof' zijn geworden. Kan de notie worden opgenomen dat de afvalstoffen zijn toegepast of verwerkt	Allereerst wordt niet onderschreven dat de tekst ademt dat secundaire brandstoffen een product zijn. Daarnaast geldt hetgeen is gezegd naar aanleiding van inspraakreactie 183 van dezelfde inspreker is ook voor deze inspraakreactie. Tot slot wordt verwezen naar de beantwoording van inspraakreactie 184. Op basis daarvan wordt al een tekstblok aan deze paragraaf toegevoegd over einde-afval-criteria waarmee ook aan de wens van inspreker tegemoet wordt gekomen.

Ministerie van Infrastructuur en Milieu

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
			nog steeds als afvalstof kwalificeren zolang voor de verwerkte afvalstoffen c.q. de geproduceerde secundaire brandstoffen geen einde-afvalstof criteria zijn vastgesteld.	
186.	BK 18, par 18.4.5	36	Inspreker stelt voor op pagina 190 'niet altijd' te vervangen door 'soms'.	Dit tekstvoorstel wordt niet gezien als een verbetering.
187.	BK 18, par 18.4.6	25	Aangegeven wordt volgens inspreker: "Middels immobilisatie kunnen <u>alleen</u> afvalstoffen, die normaal alleen verwijderd hadden kunnen worden op verantwoorde wijze " <i>(red: het eerste door ons onderstreepte woordje 'alleen' staat niet in de LAP-tekst zelf en is door inspreker zelf toegevoegd)</i> Dit betekent dat diverse afvalstoffen die nu nog geïmmobiliseerd worden dat in de toekomst niet meer kunnen.	Bedoeld is dat immobilisatie een mogelijkheid kan zijn om afvalstoffen die eigenlijk niet voor nuttige toepassing geschikt zijn alsnog voor nuttige toepassing geschikt te maken. Het is niet bedoeld hier te zeggen dat immobilisatie niet is toegestaan voor afvalstoffen die ook zonder immobilisatie al aan de kwaliteitseisen van het Besluit bodemkwaliteit voldoen. Hoewel we het probleem dat inspreker zien niet echt herkennen wordt toch een kleine aanpassing in de tekst aangebracht: Middels immobilisatie kunnen <u>ook</u> afvalstoffen die normaal alleen verwijderd hadden kunnen worden, op een verantwoorde wijze toch voor recycling geschikt worden gemaakt.
188.	BK 19, par 19.4	25	Boven het kader past het voorbeeld: Ook de restfractie van milieustraten wordt door sorteerbedrijven nagescheiden in recyclebare monostromen.	De opmerking van de inspreker dat de restfractie van milieustraten gesorteerd kan worden is correct. Maar er zijn meer voorbeelden te bedenken. Er is voor gekozen - om maar één voorbeeld op te nemen. Inhoudelijk is er geen opmerking over de tekst.
189.	BK 19, par 19.5	25	Nederlands SRF wordt zowel in buitenlandse elektriciteitscentrales als in (Nederlandse) cementovens toegepast.	De reactie van de inspreker wordt voor kennisgeving aangenomen. Zie verder ook de beantwoording van de inspraakreacties 150, 171 en 191.
190.	BK 19, par 19.5	25	Voetnoot 13: het betreft een hele serie standaarden, de genoemde zijn daarvan slechts een deel.	De tekst wordt als volgt aangepast: Dit zijn <u>onder andere</u> de standaarden
191.	BK 19, par 19.5	28	De elektriciteitscentrales in Nederland zijn niet ingericht op het verwerken van SRF en de vraag naar SRF vanuit de zware industrie is beperkt (kleine markt). Buiten Nederland zijn er installaties die directe verbranding van brandstoffen geproduceerd uit afvalstoffen toepassen. Het opstellen van standaarden van SRF was er niet op gericht deze om de toepassingen van de brandstoffen geproduceerd uit afval in installaties te verhogen,	De opmerking van de inspreker klopt dat met de introductie van standaarden voor SRF niet zo is dat SRF ook daarmee verwerkt kan worden in elektriciteitscentrales. De tekst wordt als volgt aangepast: In 2011 zijn <u>internationale</u> standaarden voor SRF gepubliceerd ¹³ . De opzet hiervan is om SRF beter verhandelbaar te maken. <u>Hiermee wordt niet direct de kwaliteit van SRF hoger waardoor het ook geschikt kan zijn voor installaties in Nederland.</u> Een merkbaar effect van deze standaarden <u>op inzet</u> in Nederland is er nog niet. Zie verder ook de beantwoording van de inspraakreacties 150 en 171.

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
			maar een toetsingskader voor SRF te vormen. De standaarden voor SRF zorgen er uiteraard ook niet voor dat de Nederlandse elektriciteitscentrales ineens wel SRF gaan toepassen.	
192.	BK 19, par 19.5.1.2	25	Verzocht wordt uitleg te geven over de bruto en netto benadering van het honoreren van de door een AVI geproduceerde en toegepaste energie. Een goede uitleg is te vinden in bijlage 4 van het visiedocument "Kansen benutten" oktober 2008 van BRBS Recycling. Tevens dient aangegeven te worden dat Nederland heeft gekozen voor de bruto benadering en niet voor de netto benadering.	Nederland heeft ervoor gekozen om de lijn voor de bepaling van de R1-status van AVI's zoals gepubliceerd door de EC over te nemen. Dit staat in het kader in paragraaf 19.5.1. Hoe hierbij de geproduceerde energie wordt meegenomen staat beschreven in de subparagrafen van 19.5 en in de documenten waarnaar wordt verwezen. Er is hierbij door Nederland geen keus gemaakt tussen wat de inspreker een bruto of netto benadering noemt. Een uitleg over het verschil tussen bruto of netto is dan ook niet relevant. In het door de inspreker genoemde document is geen uitleg opgenomen over het verschil tussen een bruto of netto benadering.
193.	BK 19, par 19.5.1.2	25	In het kader wordt een omgekeerde redenering gevolgd. De Kaderrichtlijn zegt dat een R1 status enkel kan gelden voor AVI's die specifiek zijn opgericht voor stedelijk afval. Ten aanzien van 'stedelijk afval' zie opmerking bij 4.4.2.5. <i>(Red: dit is nummer 76 in deze inspraaknotitie)</i>	De tekst in het kader is aangepast, zie hiervoor de beantwoording van inspraakreactie 76. De mogelijk omgekeerde redenering die de inspreker ziet in de tekst komt na aanpassing niet meer voor.
194.	BK 19, par 19.5.1.2	28	De Kaderrichtlijn afvalstoffen spreekt niet van stedelijk afval, maar van gemengd stedelijk afval, ingezameld bij particuliere huishoudens. De toevoeging van "Echter ook het door of in opdracht van gemeenten ingezameld afval van openbare ruimten (reinigingsdienstenafval) of afval van met name kleine bedrijven van onder deze definitie." is onterecht en betreft bedrijfsafval dat in eerste instantie door private bedrijven dient te worden ingezameld. Door de gekozen formulering van de definitie voor stedelijk afval lijkt het erop alsof het ministerie de gemeentelijke zorgplicht voor huishoudelijke afval (afvalstoffen afkomstig van particuliere huishoudens, behoudens voor zover het afgegeven of ingezamelde bestanddelen van die afvalstoffen betreft, die zijn aangewezen als gevaarlijk afval) wil	Zie hiervoor de beantwoording van inspraakreacties 76 en 227. Overigens is de tekst in het betreffende kader aangepast waardoor nog duidelijker wordt dat het geenszins de bedoeling is om een relatie te leggen met de gemeentelijke zorgplicht.

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
			uitbreiden. Als private onderneming heeft inspreker bezwaar tegen deze wijze van onwettelijke regulering.	
195.	BK 19, par. 19.5.1.2	36	Op pagina 199, kader, stedelijk afval staat 'afval van met name kleine bedrijven'. Welk afval betreft dat? Betreft het met huisvuil vergelijkbaar afval of vallen ook kca/kg stromen daaronder? Inspreker verzoekt het tekstblok in overeenstemming te brengen met pagina 49.	De tekst in het kader is aangepast; zie hiervoor het antwoord op inspraakreactie 76.
196.	BK 19, par 19.6	24	Het schrappen van de zin "Tevens hoeft de exploitant geen Wbm heffing te betalen over het gebruik van deze bouwstoffen of grond" is met de herinvoering van de stortbelasting per 1 april 2014 achterhaald.	Wat inspreker aangeeft klopt op dit moment. Er loopt echter nog een discussie over de toekomst van de afvalstoffenbelasting. Het alsnog laten staan van deze zin betekent een risico dat het LAP al snel weer achterhaald is. Verder heeft deze zin beleidsmatig niet direct een waarde omdat het niet meer is dan een weergave van wat in de belastingwetgeving is geregeld. Het schrappen van de betreffende zin wordt dus niet ongedaan gemaakt.
197.	BK 19, par 19.6	25	Als de IBC categorie uit het Besluit Bodemkwaliteit verdwijnt, zullen alleen nog vrij toepasbare stoffen als bouwstof op de stort kunnen worden gebruikt. Het eerst opwerken tot een vrij toepasbare bouwstof om vervolgens in een IBC voorziening als de stort weer toe te passen is contraproductief. Met uitzondering van AVI bodemas (waarvoor een Green Deal bestaat), dient de mogelijkheid te blijven bestaan dat IBC kwaliteit bouwstoffen kunnen worden toegepast. In dit LAP2 staan hierover sterk van elkaar verschillende teksten.	Het betoog van inspreker over de IBC categorie betreft een zienswijze en zorg ten aanzien van het Besluit bodemkwaliteit en betreft derhalve geen inspraak op deze LAP-wijziging. Over de sterk van elkaar verschillende teksten: de tekst in par.19.6 is beoogt dezelfde te zijn als in par 21.12. De voorgestelde wijzigingen in 19.6 zijn echter niet allemaal, maar slechts gedeeltelijk overgenomen in par 21.12. Dit wordt hersteld; zie hiervoor het antwoord op inspraakreactie 81.
198.	BK 19, par 19.6	25	Het behouden en actualiseren van tabel 19.2 zal als zeer informatief worden ervaren.	De tabel is vervallen omdat het actueel houden van de tabel alleen kan door jaarlijks het LAP te wijzigen. Dit is niet gewenst. Er is gekozen om op www.LAP2.nl een actueel overzicht te houden van de status van alle AVI's die een aanvraag hebben gedaan voor de R1-status. De informatie blijft dus wel beschikbaar, maar niet meer in het LAP zelf.
199.	BK 20	2, 19	Omdat als gevolg van de ambities van het programma VANG de hoeveelheid te verbranden afval zal dalen is het, gezien het (economische) belang dat (lokale) overheden hebben in afvalverbrandingsinstallaties, wenselijk een paragraaf op te nemen over de "toekomst van de afvalverbrandingssector".	In dit LAP wordt geen paragraaf opgenomen over de toekomst van afvalverbranding. Zoals al is opgemerkt in het kader in de colofon zal in LAP3 het programma VANG worden verwerkt in het landelijk afvalbeheerplan. De inspreker kan dan dit punt ook inbrengen als aandachtspunt voor LAP3.

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
200.	BK 20, par 20.2	25	De tekst bij het tweede bolletje suggereert dat AVI's in Nederland geen R1 status kunnen verwerven. Er dient een duidelijk uitleg/vertaling van de Kaderrichtlijn te worden gegeven qua installatie en qua afval waarmee een R1 status verworven kan worden. Zie ook laatste alinea in paragraaf 4.4.2.2. "Het oogmerk waarvoor de thermische installatie is opgericht is dus bepalend."	Dat AVI's in Nederland wel een R1-status kunnen krijgen staat niet in het tweede bolletje, maar in het derde bolletje. De tekst wordt toch iets aangepast om een en ander duidelijker te maken. De aanpassingen betreffen de tekst bij het eerste en derde bolletje. Alle bolletjes dienen in samenhang moet worden gelezen. De aanpassing is als volgt: • er is sprake van D10 als afvalstoffen worden verbrand in een installatie die primair is ontworpen met het oog op de verwijdering van afvalstoffen, zelfs wanneer bij de verbranding de geproduceerde warmte geheel of gedeeltelijk wordt teruggewonnen. <u>Hierop is één uitzondering die bij het derde punt wordt toegelicht;</u> • het verbranden van afvalstoffen kan worden aangemerkt als R1 als er geen sprake is van een installatie die primair is ontworpen voor het verwijderen van afvalstoffen en als het verbranden voornamelijk tot doel heeft de afvalstoffen te gebruiken voor energieopwekking. De afvalstoffen vervullen dan namelijk een nuttige functie doordat zij in de plaats komen van een primaire energiebron die voor deze functie had moeten worden aangewend. • <u>Een bijzondere positie hebben afvalverbrandingsinstallaties (AVI's) die voldoen aan de voorwaarden zoals opgenomen in bijlage II van de Kaderrichtlijn. Deze installaties zijn weliswaar primair ontworpen voor de verwijdering van afvalstoffen maar hebben toch de R1-status.</u> Het verbranden van afvalstoffen <u>in zo'n AVI</u> kan worden aangemerkt als R1 <u>mits deze daadwerkelijk bijdragen aan de energieopwekking of als het gaat om vast stedelijk afval. In paragraaf 4.4 is dit uitgewerkt.</u> worden verwerkt in een afvalverbrandingsinstallatie (AVI) die de R1-status heeft. In paragraaf 19.5 is uitgewerkt wanneer een AVI in aanmerking komt voor de R1-status en hoe dit kan worden aangevraagd. Een actueel overzicht van AVI's met de R1-status is te vinden op www.LAP2.nl.
201.	BK 20, par. 20.2	36	Zo opgeschreven betekent het dat verbranden van gevaarlijk industrieel afval ook als R1 is te zien. Inspreker doet een tekstvoorstel waarbij 'afvalstoffen' wordt vervangen door: stedelijk afval.	Zie de beantwoording van inspraakreacties 75 en 76.
202.	BK 20, par 20.3	25	Inspreker verwijst naar de eerdere opmerkingen over secundaire brandstoffen (SRF).	Zie de beantwoording van inspraakreacties 150, 171 189, 190 en 191.
203.	BK 20, par 20.3.1	19	Opgenomen is dat het voor AVI's wenselijk kan zijn om voorraden aan te leggen van afval (bufferen van afval). In paragraaf 20.3.1 wordt daartoe de mogelijkheid geboden binnen de inrichting van een stortplaats. Het bufferen op of in de nabijheid van de AVI behoort op basis van deze passage echter niet tot de mogelijkheden. Afhankelijk van lokale omstandigheden kan deze mogelijkheid tot buffering mogelijk ook worden gevonden binnen	De inspraakreactie gaat in op een niet gewijzigd tekstdeel. Hiertegen staat geen inspraak open. De inspreker kan dit punt inbrengen bij het opstellen van LAP3.

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
			bijv. de inrichtingsgrenzen van een AVI. Voorgesteld wordt om de passage "binnen de inrichting van een stortplaats" te laten vervallen. Uiteraard moet wel worden voldaan aan de voor de opslag van brandbaar afval geldende milieueisen.	
204.	BK 20, par 20.3.5	19	In de tekst wordt nog gesproken over: ' <i>voorzien</i> e uitbreidingen van de verbrandingscapaciteit'. Hierbij wordt voorbij gegaan aan de afspraken zoals die zijn vastgelegd in het 'Convenant capaciteitsregulering afvalverbranding' waarin o.a. is vastgelegd dat de capaciteit om afval te verbranden tot 1 januari 2020 niet zal worden uitgebreid. Voorgesteld wordt om de tekst aan te passen in lijn met de in dit convenant gemaakte afspraken.	Zie voor een inhoudelijke reactie de beantwoording van inspraakreactie 133. De betreffende aanpassing wordt ook hier doorgevoerd: Met de voorziene Eventuele uitbreidingen van de verbrandingscapaciteit, leidt dit dus <u>leiden dus ook</u> tot een steeds hoger (= flexibel) invoerplafondimportplafond. In aanvulling hierop wordt de tekst niet toegesneden op het door inspreker genoemde convenant omdat dit convenant volgens de Nederlandse Mededingingsautoriteit (NMa) - tegenwoordig Autoriteit Consument en Markt (ACM) - niet is toegestaan en daarom zal worden ingetrokken.
205.	BK 21	14	Het LAP gaat er ten onrechte aan voorbij dat een landelijke spreiding van stortcapaciteit gewenst is. Met name emissies van transport maken een onevenwichtige spreiding van de capaciteit over het land ongewenst.	In het verleden maakte spreiding onderdeel uit van de doelmatigheidstoets. Door de relatief korte afstanden bleek dit zelden een relevant criterium. Met ingang van de wijziging van de Wet milieubeheer in mei 2002 (Wet structuur beheer afvalstoffen) is de spreidingstoets uit de Wet milieubeheer geschrapt.
206.	BK 21, par 21.2	22	In het LAP is opgenomen wanneer voor een afvalstof een stortverbod is ingesteld. Eén van de vier criteria was dat wanneer het alternatief meer kostte dan 150% van het tarief voor storten, de afvalstof alsnog verbrand c.q. gestort mocht worden. Het percentage van 150% wordt vervangen door een bedrag van € 175,-. Niet duidelijk is welke kosten van de ontdoener in dit bedrag van € 175,- meegenomen mogen worden (vervoerskosten, personeelskosten, administratiekosten etc.). Indien deze kosten meegenomen mogen worden in de berekening kunnen deze per bedrijf verschillen. Voorgesteld wordt het bedrag van 175,- te relateren aan de gangbare kosten op brancheniveau.	Zie voor een reactie de beantwoording van inspraakreactie 93.

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspiraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
207.	BK 21, par 21.2	24	Onder a is een criterium toegevoegd dat de basis van stortverboden breder trekt dan milieuoverwegingen, terwijl het LAP een uitwerking binnen de Wet milieubeheer is en arbeidsomstandigheden en volksgezondheid hierin in principe geen rol spelen. Voor het tegen elkaar afwegen van de milieudruk van verschillende technieken bestaan min of meer uitgekristalliseerde werkwijzen. Voor het afwegen van risicobeheersing of volksgezondheid bestaan deze werkwijzen (nog) niet. Inspreker vraagt zich daarom af of deze uitbreiding vanuit het perspectief en doelstellingen van het LAP wenselijk is en afwegingen van deze aard niet elders moeten worden geformaliseerd.	Als het gaat om risicobeheersing en volksgezondheid, gaat het hier niet om bescherming van de personen die binnen de inrichting werkzaam zijn. Daarvoor geldt de arbeidsomstandighedenregelgeving. In de Wet milieubeheer zijn diverse bepalingen opgenomen die direct (zie bijvoorbeeld de bepalingen over milieukwaliteitseisen) als indirect (als het gaat om milieugevolgen zoals geluidbelasting en emissies naar de lucht gaat het wel degelijk (ook) over de gevolgen voor de menselijke gezondheid) betrekking hebben op de gezondheid van mensen. Hetzelfde geldt voor risicobeheersing op korte en langere termijn.
208.	BK 21, par 21.2	24	De toevoeging aan het eerste criterium voor nieuwe stortverboden vindt de basis in de toelichting op het Besluit stortplaatsen en stortverboden afvalstoffen en is (onder meer) gericht op invoering van een stortverbod voor asbesthoudend afval. Inspreker meent dat juist een stortplaats bij uitstek de locatie is om risico's uit de keten te nemen en stoffen te borgen waarvan het ongewenst is dat deze in de keten terugkeren. Dit geldt in het bijzonder voor immobiele stoffen zoals asbest. Dit is één van de belangrijke rollen die stortplaatsen vervullen in het proces om te komen tot een circulaire economie.	Het is juist dat een stortplaats bij uitstek geschikt is om asbesthoudend afval te bergen. Storten is echter wel de minst gewenste wijze van afvalbeheer. Daarnaast blijven de schadelijke afbestvezels in het milieu aanwezig, hetgeen bij het (gedeeltelijk) afgraven van de stortplaats tot verspreiding van de vezels kan leiden. Op het moment dat er een verwerkingswijze beschikbaar komt, waarbij de schadelijkheid van de asbestvezels wordt weggenomen, ligt wijziging van de minimumstandaard en eventueel ook het instellen van een stortverbod voor de hand.
209.	BK 21, par 21.3	17	In paragraaf 21.3 is als uitgangspunt opgenomen dat de landsgrenzen voor storten gesloten blijven. Uitzonderingen hierop worden alleen gemaakt als blijkt dat storten buiten Nederland de enige verwerkingsmogelijkheid voor de stof is. Eveneens wordt geen beroep op nationale zelfverzorging gedaan als afval	Zie voor een reactie de beantwoording van inspraakreactie 421.

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
			na overbrenging naar, en verwerking in, het land van ontvangst moet worden teruggevoerd naar het land van herkomst. Hier wordt voorbij gegaan aan de bedrijfssituatie die zich regelmatig bij inspreker voordoet bij de import van kwikhoudende afvalstoffen: namelijk dat het residu in een aantal gevallen moet worden gestort. Door in de voorgenen aanpassing te eisen dat het land van herkomst het te storten materiaal moet terugnemen wordt deze bedrijfssituatie in bepaalde gevallen onmogelijk gemaakt. Veel van het kwikhoudend afval dat bij inspreker wordt ontkwikt, komt namelijk uit verre landen (bijv. Azië of het Midden-Oosten) en het is zeer de vraag of het overblijvende residu zal worden teruggenomen. Daarbij kunnen de kosten van storten in deze landen (incl. de kosten van retourtransport) buitenproportioneel hoog zijn en de milieueffecten in verband met het moeten terug vervoeren van het residu belangrijke nadelige milieueffecten met zich brengen. Het gaat overigens om beperkte hoeveelheden te storten residu. Hier had dan ook voorzien moeten worden in een uitzonderingsmogelijkheid waarin met deze omstandigheden rekening wordt gehouden. Inspreker verzoekt om in de definitieve aanpassing van het LAP alsnog een dergelijke uitzondering op te nemen.	
210.	BK 21, par 21.4	24	Inspreker plaatst vraagtekens bij de stelling dat de restcapaciteit van alle stortplaatsen gezamenlijk bijna twee keer zo groot is als de benodigde capaciteit en verzoekt dit opnieuw in beschouwing te nemen.	Naar aanleiding van diverse inspraakreacties is dit onderdeel van het LAP heroverwogen en aangepast. Zie hiervoor verder de beantwoording van inspraakreactie 214.

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP							
211.	BK 21, par 21.4 (tabel 21.2)	14	Inspreker wijst op een lopende discussie met provincie Groningen over de beschikbare stortcapaciteit in de provincie. Naar oordeel van de inspreker is de visie van de provincie juridisch niet houdbaar. Verzocht wordt daarom bij tabel 21.1 van het LAP expliciet op te nemen dat er mogelijk meer capaciteit in de provincie Groningen is dan de tabel vermeldt, en dit te beschouwen als plankcapaciteit voor een toekomstige uitbreiding van locatie Stainkoeln.	De capaciteit waar inspreker op doelt was indertijd nog beschikbaar op een inmiddels al lang gesloten stortplaats en wordt al sinds het in werking treden van het eerste LAP niet beschouwd als vergunde capaciteit of als op de plank liggende capaciteit. Het is bekend dat er op dit punt een verschil van mening bestaat tussen inspreker en de provincie Groningen. Dit is echter geen reden om de betreffende capaciteit nu opeens in het LAP te vermelden.							
212.	BK 21, par 21.4 (tabel 21.2)	24	Als status van Afvalberging Derde Merwedehaven vermeldt het LAP “exploitatie”. Per 1 januari 2013 wordt echter geen afval meer aangevoerd. Thans vinden voorbereidende werkzaamheden plaats voor de eindafwerking/bovenafdichting. Feitelijk is de status derhalve “gesloten” voor het storten van afvalstoffen. Verzocht wordt dit aan te passen.	Het is correct dat stortplaats de Derde Merwedehaven per 1 januari 2013 in afwerking is en geen afval meer accepteert om te storten. De status van Derde Merwedehaven is aangepast: <table><tr><td rowspan="3">Zuid-Holland</td><td>Crayesteijn-West</td><td>afwerking</td></tr><tr><td>Derde Merwedehaven</td><td>exploitatieafwerking</td></tr><tr><td>VBM</td><td>exploitatie</td></tr></table>	Zuid-Holland	Crayesteijn-West	afwerking	Derde Merwedehaven	exploitatie afwerking	VBM	exploitatie
Zuid-Holland	Crayesteijn-West	afwerking									
	Derde Merwedehaven	exploitatie afwerking									
	VBM	exploitatie									
213.	BK 21, par 21.4 (tabel 21.2)	34	Inspreker reageert op het schrappen van de capaciteit van 3,7 mln. m3 aan stortcapaciteit in Noord Holland, waarbij in de voetnoot wordt aangegeven dat deze capaciteit ook niet in aanmerking komt voor uitruil naar een andere stortlocatie. Inspreker meldt dat dit formeel klopt, maar niet in lijn is met de achterliggende gedachte. Inspreker refereert naar tabel 2 van de WAR en merkt op dat er geen nieuwe informatie is om daar in het LAP nu vanaf te gaan kijken. Ook het feit dat op de oorspronkelijk beoogde locatie (de ooit geplande stortplaats Noord Holland Zuid) geen stortplaats zal komen is geen nieuw gegeven. Inspreker wijst op vergaande gesprekken met en akkoord van diverse stakeholders (waaronder overheden) over het uitbreiden van stortplaats Nauerna met deze capaciteit om het	In juni 2013 is door de betrokken partijen een overeenkomst gesloten over de toekomst van de stortplaats Nauerna. De stortplaats mag worden uitgebreid, maar hiervoor heeft inspreker voldoende capaciteit op de plank liggen. De relatie die inspreker legt tussen den voorgenomen uitbreiding van Nauerna en de capaciteit van de nooit gerealiseerde stortplaats Noord-Holland Zuid is er dus niet en wordt ook in genoemde overeenkomst niet gelegd (wat overigens uiteindelijk ook geen verschil zou maken). Daarnaast is in het LAP nooit een link gelegd tussen de betreffende capaciteit enerzijds en inspreker anderzijds. Niet duidelijk is dus waarom inspreker deze capaciteit – vermeld als ‘in procedure’ bij Noord-Holland Zuid opeens als ‘op de plank’ zou krijgen toegewezen. Verder staat in het LAP dat de betreffende capaciteit deze planperiode sowieso niet vergund kan worden (zelfs niet wanneer het oude initiatief van Noord-Holland Zuid zou herleven), is duidelijk dat deze capaciteit in deze en ook de komende planperiode niet nodig zal zijn en is iedereen het er over eens dat stortplaats Noord-Holland Zuid niet gerealiseerd zal worden. Allemaal redenen om deze overbodige en nooit te realiseren capaciteit te schrappen.							

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
			verwachte tekort aan capaciteit in Noord Holland op te vangen. Pas als de gesprekken over de uitbreiding van Nauerna rond zijn vervallen alle aanspraken op de oorspronkelijke locatie definitief. Inspreker geeft aan dat het schrappen van de capaciteit voor stortplaats noord Holland Zuid zonder dat deze terugkomt als uitbreiding van Nauerna, in strijd is met de gewekte verwachtingen. Deze capaciteit zou moeten worden toegevoegd als capaciteit in procedure aan stortplaats Nauerna.	
214.	BK 21, par 21.4 en 21.5	24	Bij de teksten over de toereikendheid van de hoeveelheid stortcapaciteit plaatst inspreker de volgende kanttekeningen: ❖ Ffact en Seor constateren in hun rapporten uit 2010 en 2013 dat de vergunde capaciteit ruim voldoende is. De risico's zitten echter meer in de richting van de ingerichte capaciteit. Inspreker verzoekt dit in de teksten tot uiting te brengen of toe te lichten waarom hierop niet is ingegaan. ❖ Het is niet duidelijk uit welke bron de genoemde dichtheid van gestort afval van 1,3 à 1,4 ton per kuub komt. ❖ Sinds 2010 is het (gecorrigeerde) stortaangebod zo'n 1,7 à 1,8 Mton. ❖ Het onderzoek waaruit wordt afgeleid dat voldoende capaciteit voorhanden is, plaatst daarbij een aantal voorwaarden. Deze voorwaarden moeten naar ons oordeel worden aangehaald bij het aanhalen van de conclusie (laatste alinea paragraaf 21.5).	❖ Het moment dat capaciteit daadwerkelijk wordt ingericht is aan de exploitanten zelf. De capaciteit is vergund en kan wanneer marktpartijen dat noodzakelijk achten in gebruik worden genomen. Het is niet aan de overheid om hierop te sturen. Terzijde wordt nog opgemerkt dat ook de op dit moment aanwezige ingerichte capaciteit voldoende is om nog een hele beleidsperiode van 6 jaar vooruit te kunnen. ❖ De gemiddelde dichtheid van 1,3 à 1,4 ton per kuub is afkomstig uit de verschillende War-enquêtes en wordt in het algemeen gezien als een goede benadering. Hierin is ook rekening gehouden met het feit dat er de laatste jaren steeds minder brandbaar afval wordt gestort. ❖ Van belang is dat voor de benutting van restcapaciteit ook de hoeveelheid Bbk bouwstoffen en grond moet worden meegenomen. Hierom is de 1,7 à 1,8 Mton die inspreker noemt te laag. Wel heeft inspreker gelijk dat de 3 Mton waar in het LAP van wordt uitgegaan aan de hoge kant is, ondermeer omdat ook gekeken is naar het jaar 2012 en omdat de hoeveelheid Bbk-bouwstoffen wat ruim is ingeschat. Bovendien zal het programma VANG naar verwachting leiden tot ene nog verder dalend aanbod te storten afval. Een meer accurate inschatting lijkt het hoogste scenario dat het rapport Ffact noemt (2,0 Mton), verhoogd met ongeveer 15 % bouwstoffen (info WAR). Naar boven afgerond – omdat te krap inschatten erger is dan te ruim inschatten - komen we dan op 2,5 Mton. De tekst van het LAP wordt als volgt aangepast: De afgelopen 5 jaar is – inclusief Bbk bouwstof en verontreinigde grond – respectievelijk op de stort gebracht 3,6 Mton (2008), 2,7 Mton (2009), 2,1 Mton (2010), 1,9 Mton (2011) en 3,3 Mton (2012). In het rapport van Ffact over de toekomst van de stortsector wordt de hoeveelheid te storten afval in het hoogste scenario geschat op 2 Mton/jaar (zie paragraaf 21.5). Gelet hierop en rekening houdend met het op de stort brengen van Bbk bouwstoffen en grond en met een zekerheidsmarge wordt als uitgangspunt genomen dat er jaarlijks 32,5 Mton afval gestort wordt. In een planperiode van 6 jaar, met een vooruitzicht van 6 jaar, betekent dit een hoeveelheid van 3630 Mton. Dit correspondeert met een benodigde capaciteit tussen de 25,721,4 en 27,723,1 miljoen m³.

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
				De restcapaciteit was aan het einde van 2012 groter - bijna ongeveer 2 keer zo groot - dan de benodigde capaciteit. ❖ Dit wordt overgenomen en halverwege deze tekst wordt een zin als volgt aangepast: Het antwoord luidde dat <u>bij ongewijzigd beleid</u>, uitgaande van het scenario met een hoog aanbod van afval à 2.000 kton/jaar, <u>voldoende winstgevendheid van andere activiteiten op stortplaatsen</u> en geen voortijdige sluiting van stortplaatsen, de nutsfunctie tot ongeveer 2018 is veiliggesteld.
215.	BK 21, par. 21.4	36	Pg 218 dient 'ten alle tijden' te worden vervangen door 'te allen tijde'.	In de door inspreker aangegeven paragraaf en op de genoemde pagina wordt dit tekstfragment niet gebruikt. Het komt wel voor in paragraaf 21.6.1 (pagina 222) en die tekst wordt aangepast: Bij opslag van brandbaar geldt als uitgangspunt dat het om een tijdelijke situatie gaat. Het afval zal binnen afzienbare tijd tenminste verbrand moeten worden als vorm van verwijdering of nuttige toepassing, of moeten worden gerecycled. Ten alle tijden. <u>Te allen tijde</u> moet voorkomen worden dat opslag leidt tot storten.
216.	BK 21, par 21.5	24	Verzocht wordt overal waar in het LAP gerefereerd wordt aan onderzoek naar de toekomst van de stortsector, steeds zowel het onderzoek uit 2010 als de recent uitgevoerde quickscan te noemen.	Aan volgende zin uit paragraaf 21.5 "<i>In 2010 is in opdracht van het ministerie de financiële situatie van de stortsector onderzocht en zijn mogelijke toekomstscenario's bij ongewijzigd beleid opgesteld</i>" wordt de volgende voetnoot toegevoegd: <u>De toekomst van de stortsector: op weg naar 2030, SEOR, FFACT, november 2010; Modernisering en verduurzaming stortsector, financiële quickscan, SEOR, FFACT, november 2013.</u> Aan volgende zin uit par. 9.9 "<i>Het ministerie van IenM heeft daarom in 2010 als invulling van haar bijzondere verantwoordelijkheid de economische situatie van de stortsector in een onafhankelijk onderzoek in kaart laten brengen</i>" wordt diezelfde voetnoot toegevoegd: <u>De toekomst van de stortsector: op weg naar 2030, SEOR, FFACT, november 2010; Modernisering en verduurzaming stortsector, financiële quickscan, SEOR, FFACT, november 2013.</u>
217.	BK 21, par 21.6	24	Onder verwijzing naar de Europese Richtlijn Storten, wordt gesteld dat het niet is toegestaan om afvalstoffen langer dan 1 jaar voorafgaand aan verwijdering en langer dan 3 jaar voorafgaand aan nuttige toepassing op te slaan. Dit is naar het oordeel van inspreker geen juiste interpretatie van de Richtlijn en legt daarnaast een onnodige beperking op aan de Nederlandse afval- en recyclingindustrie en de stortsector in het bijzonder.	Deze reactie heeft geen betrekking op de wijziging die thans ter inzage ligt, maar op een bestaande passage in het LAP waarop geen inspraak mogelijk is. Daarnaast heeft de reactie met name betrekking op een -als belemmerend ervaren- bepaling in het Besluit stortplaatsen en stortverboden afvalstoffen (Bssa). Desondanks wordt het volgende opgemerkt. Van het toepassingsgebied van de richtlijn storten zijn uitgesloten inrichtingen voor de opslag van afvalstoffen, indien de opslag voorafgaand aan verwijdering van die afvalstoffen minder is dan een jaar of indien de periode van opslag voorafgaande aan de behandeling of nuttige toepassing, minder is dan drie jaar is. Met andere woorden: indien in een inrichting voor de opslag van afvalstoffen partijen afvalstoffen langer dan de aangegeven periode (bij opslag, voorafgaand aan behandeling of nuttige toepassing drie jaar, en bij opslag, voorafgaand aan verwijdering één jaar) liggen opgeslagen, valt deze inrichting onder de definitie van stortplaats in de zin van de richtlijn en dient dan ook te worden voldaan aan de eisen van de richtlijn. Met name dit laatste is in de praktijk moeilijk. Indien het bevoegd

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
			Richtlijn Storten aan stortplaatsen stelt, en niet dat langere opslag niet is toegestaan. Artikel 11e van het Besluit stortplaatsen en stortverboden afvalstoffen (Bssa) vormt daarmee een ongewenste en overbodige nationale kop op de Europese regelgeving. In het belang van de transitie naar een circulaire economie gaat de opslag in afwachting van recycling of andere nuttige toepassing een steeds grotere rol spelen. De stortplaatsen kunnen hier een belangrijke rol vervullen, omdat langdurigere opslag aldaar mag plaatsvinden. Inspreker verzoekt de Richtlijn op deze wijze te interpreteren en stortplaatsen in het LAP en het Bssa een opslagduur in overeenstemming daarmee toe te staan. In het verlengde hiervan meent inspreker dat het LAP ten onrechte vermeldt dat het langer opslaan in strijd zou zijn met het Bssa. Een en ander richt zich namelijk tot de vergunningverlener, die een voorschrift in de vergunning moet opnemen waarin bepaald wordt dat de opslag van afvalstoffen niet langer mag duren dan 1 respectievelijk 3 jaar. In de wet- en regelgeving is niet bepaald dat het langer opslaan wordt aangemerkt als het storten van die afvalstoffen. Er kan dan sprake zijn van de overtreding van een vergunningvoorschrift, maar niet van strijdigheid met wet- en regelgeving. Verzocht wordt de tekst hier op aan te passen.	gezag namelijk constateert dat bij een opslag de hierboven genoemde termijnen worden overschreden en er dus sprake blijkt te zijn van een «stortplaats» in de zin van de richtlijn, voldoet deze bij voorbaat al niet aan de eisen van het Stortbesluit bodembescherming (onderafdichting etc.). Ter implementatie van deze bepaling van de richtlijn is in artikel 11e van het Bssa bepaald dat het bevoegd gezag in de vergunning voor opslaginrichtingen een maximumtermijn opneemt (drie respectievelijk één jaar) voor de duur van de opslag van partijen afvalstoffen. Op deze wijze wordt voorkomen dat opslagen langer duren dan de voorgeschreven termijn, waardoor zij zouden moeten worden aangemerkt als stortplaats in de zin van de richtlijn. <i>Stortplaatsen zijn, in die gevallen dat zij mede functioneren als tijdelijke opslagplaats/ opslaginrichtingen, niet uitgezonderd van deze verbodsbepalingen.</i> Het is juist dat bij overtreding sprake is van overtreding van het - verplicht op te nemen - vergunningvoorschrift en niet van strijd met de regelgeving. De tekst wordt daarom aangepast: Het afval kan ook te lang in opslag blijven liggen, waardoor de opslag op basis van het <u>voorschrift dat het bevoegd gezag op grond van het de Besluit stortplaatsen en stortverboden afvalstoffen in de vergunning op moet nemen</u>, niet langer als opslag van afval maar als storten van afval wordt gezien. Het afval is dan feitelijk zonder toestemming in strijd met <u>het desbetreffende voorschrift</u> het Bssa gestort en zonder dat hierbij de regels voor acceptatie van afvalstoffen zijn gevolgd.
218.	BK 21, par 21.6	24	De praktijk heeft uitgewezen dat bij opslag "degradatie" van het brandbaar afval kan plaatsvinden zodat het niet meer voor verbranding in aanmerking kan komen zich niet voordoet. Inspreker ziet geen reden om vanwege deze suggestie beperkingen te verbinden aan	Tijdens overleg met vertegenwoordigers van het bedrijfsleven en overheden over de tijdelijke opslag van brandbaar afval, is door hen aangegeven dat degradatie van brandbaar afval zich wel degelijk heeft voorgedaan. In de meeste gevallen zal het afval in theorie dan nog wel geschikt zijn voor verbranding, maar het opnemen, ontbalen e.d. levert zoveel problemen (denk aan emissies, hanteerbaarheid) op, dat afvoer naar een verbrandingsinstallatie praktisch niet haalbaar is. Indien sprake is van de opslag van afval waarbij degradatie van afval niet kan plaatsvinden,

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
			de opslag van dit afval.	is het vanzelfsprekend niet nodig om om die reden beperkingen te verbinden aan de opslag van het afval. Het is aan het bevoegd gezag dat de vergunning verleent of aanpast hierover een oordeel te vellen.
219.	BK 21, par 21.12	24	Het schrappen van de zin " <i>Tevens hoeft de exploitant geen Wbm-heffing te betalen over het gebruik van deze bouwstoffen of grond.</i> " is met de herinvoering van de stortbelasting per er 1 april 2014 achterhaald.	Zie voor een reactie de beantwoording van inspraakreactie 196.
220.	BK 21, par 21.14	24	In het kader van nazorg van stortplaatsen wordt vermeld dat op basis van de quickscan "Modernisering en Verduurzaming Stortsector" van 15 november 2013 door het ministerie -in overleg met de branche en provincies- de vervolgstappen worden bepaald om de financieel-economische situatie van de stortsector verder te gaan bezien. Inspreker verzoekt hierbij eveneens te vermelden dat de Nazorgwet zal worden geëvalueerd en overeenkomstig de aanbevelingen uit de quickscan te besluiten tot verdiepend en verbredend nader onderzoek.	Aan paragraaf 21.14 wordt de volgende bijzin toegevoegd: Het ministerie zal over de inhoud van het rapport in overleg treden met IPO en branche, <u>en de inhoud van het rapport tevens betrekken bij de nog te houden evaluatie van de nazorgwet.</u>
221.	BK 21, par 21.14	24	Verzocht wordt om in paragraaf 21.14 de relatie van de onderzoeken naar de toekomst van de stortsector, dus zowel het onderzoek uit 2010 als de recent uitgevoerde quickscan, met nazorg toe te lichten en om de evaluatie van de Nazorgwet hier te noemen.	Zie voor een reactie de beantwoording van inspraakreactie 220.
222.	BK 21, par 21.16.2	22	Onder paragraaf 21.16.2 is een opvolplicht opgenomen voor potentieel instabiele cavernes. Voor deze cavernes loopt een pilot om te beoordelen welke stoffen gebruikt kunnen worden voor stabilisatie. Hiervoor worden ook stoffen toegepast waarvoor een stortverbod van kracht is. Deze stoffen mogen wel gebruikt worden als er sprake is van nuttig hergebruik. Voor de opvolplicht van potentieel instabiele cavernes mogen deze stoffen wel gebruikt worden. Bij de pilot stabilisatie potentieel instabiele cavernes is er echter	Het is juist dat de opvolplicht niet geldt voor de pilot met het opvullen van instabiele zoutcavernes. De desbetreffende passage in het LAP wordt aangepast. Deze aanpassing is verwerkt in de beantwoording van inspraakreactie 224.

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
			geen sprake van een opvolplicht waardoor deze stoffen niet toegepast zouden mogen worden. Inspreker stelt voor in de tekst van het LAP op te nemen dat de opvolplicht van de instabiele cavernes niet van toepassing is voor de pilot.	
223.	BK 21, par 21.16.3	5, 15	De verwijzing naar 'uitgangspunten uit paragraaf 21.17.2' moet zijn 'uitgangspunten uit paragraaf 21.16.2'.	Inspreker heeft gelijk. De verwijzing het kader wordt aangepast: ...()... Er moet dan wel worden voldaan aan de in paragraaf 21.17.2 21.16.2 opgenomen uitgangspunten. ...()... De tekst in het kader wordt overeenkomstig aangepast en dit is verwerkt in de beantwoording van inspraakreactie 224.
224.	BK 21, par 21.16.3	5, 15	Volgens het LAP gelden bepaalde uitgangspunten van het beleid niet voor de pilot gericht op het vullen van zoutcavernes. Inspreker meent dat dit toch onvoldoende duidelijk is en doet een tekstvoorstel om toe te voegen aan het kader van deze paragraaf.	De tekst van de tweede alinea in het kader wordt als volgt aangepast: Als gevolg van overleg tussen de Minister van IenM en de Tweede Kamer op 8 oktober 2009 geldt dat voor dit pilotproject de uitgangspunten uit paragraaf 21.17.2 21.16.2 van dit LAP niet gelden. Dat betekent onder meer dat bij het pilotproject geen rekening hoeft te worden gehouden met <u>de volgende uitgangspunten: eis tot terugneembaarheid van de in de cavernes gebruikte afvalstoffen:</u> - <u>de eis van terugneembaarheid;</u> - <u>de opvolplicht;</u> - <u>onvoldoende hoeveelheid kalkslurry;</u> - <u>daadwerkelijk instabiele caverne;</u> - <u>kapitaalintensief gebruik van de bovengrond.</u> <u>Binnen het kader van het pilotproject geldt de toepassing van afvalstoffen voor het preventief stabiliseren van drie representatieve potentieel instabiele cavernes in Twente als nuttige toepassing.</u>
225.	BK 23, par 23.1	28	Onderdeel van de omschrijving van het begrip 'handhaving' is de term dienstverlening opgenomen. Waarom is dat en waarom wordt dit begrip als eerste in de opsomming genoemd?	De gedachte achter deze aanpassing is dat handhavende instanties ook een rol hebben in het toelichten en uitleggen van procedures en bepalingen om zo te voorkomen dat burgers of bedrijven te maken krijgen met handhavend optreden en pas dan worden geconfronteerd met een eventueel van hun eigen uitleg afwijkende visie van de handhaver
226.	BK 23, par. 23.4	36	Op pagina 241 dient 'VROM-inspectie' te worden vervangen door: ILT	Onduidelijk is waar inspreker op doelt. Op pagina 241 – maar ook elders in het LAP – is betreffende aanpassing overal al doorgevoerd
227.	BIJL 3	2, 19	Het verdient aanbeveling om in deel 3, in bijlage 3 een begripsomschrijving op te nemen van "gemengd stedelijk afval".	Zie ook de beantwoording van inspraakreactie 76 voor de verschillende definities voor stedelijk afval die worden gebruikt. In bijlage 3 wordt het volgende opgenomen: <u>Stedelijk afval [algemene betekenis]</u> <u>Afval - niet zijnde waterig afval - dat is ingezameld door en/of in opdracht van gemeenten; voor Nederland is dit met name huishoudelijk afval en grof huishoudelijk afval, maar ook het door of in opdracht van gemeenten ingezameld afval van openbare ruimten en afval van met name kleine bedrijven valt onder deze definitie.</u> <u>Vast stedelijk afval [in relatie tot de R1-status van AVI's]</u> <u>Huishoudelijk afval en vergelijkbaar afval van bedrijven, industrie en instellingen waarbij het niet gaat om waterig afval.</u>

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
				<u>Gemengd stedelijk afval [in het kader van het invoerplafond]</u> <u>Afval vallend onder Euralcode 20.03.01, ingezameld van particuliere huishoudens, inclusief</u> • <u>indien het ook vergelijkbaar afval van andere producenten omvat, en</u> • <u>wanneer het een verwerkingsoperatie heeft ondergaan en daarom niet langer onder Euralcode 20 03 01 wordt overgebracht, maar de operatie de eigenschappen ervan niet wezenlijk heeft veranderd en het dus nog steeds als stedelijk afval kan worden aangemerkt.</u> Tevens worden in het LAP nog de volgende aanpassingen doorgevoerd: <i>In het kader aan het eind van paragraaf 12.5.4 op drie plaatsen:</i> 'stedelijk afval' wordt '<u>gemengd</u> stedelijk afval'; [dit was ook al opgenomen in wijziging 76 en wordt hier alleen voor het overzicht herhaald] paragraaf 19.5.1, eerste alinea 'stedelijk afval' wordt '<u>vast</u> stedelijk afval' [dit was ook al opgenomen in wijziging 76 en wordt hier alleen voor het overzicht herhaald] <i>In het kader aan het eind van paragraaf 20.3.5 op drie plaatsen:</i> 'stedelijk afval' wordt '<u>gemengd</u> stedelijk afval' [dit was ook al opgenomen in wijziging 76 en wordt hier alleen voor het overzicht herhaald]
228.	BIJL 3	19	In de definitie van grof huishoudelijk afval wordt gesproken over 'particulier bouw- en sloopafval'. Op andere plaatsen in het LAP wordt deze stroom aangeduid met 'particulier verbouwingsafval'. De definitie moet hierop worden aangepast.	De opmerking van de inspreker leidt tot de volgende aanpassing van de laatste zin van de definitie van grof huishoudelijk afval: Voorbeelden zijn grof tuinafval, meubels, tapijten en particulier <u>verbouwingsafval</u> bouw- en sloopafval .
229.	BIJL 3	25	Inspreker verzoekt een nadere uitleg over de bruto- en nettobenadering van energiebenutting bij AVI's op te nemen.	Zie voor een reactie de beantwoording van inspraakreactie 192.
230.	BIJL 3	25	Inspreker verzoekt een definitie van 'opvulmateriaal' op te nemen.	Zie voor een reactie de beantwoording van inspraakreactie 232.
231.	BIJL 3	25	Inspreker verzoekt onder de definitie Sorteerresidu toe te voegen: ".....en over een sorteerinstallatie is geweest	Zie voor een reactie de beantwoording van inspraakreactie 233.
232.	BIJL 3	28	In de definitie van 'recycling' wordt gebruik als opvulmateriaal genoemd. Wat wordt bedoeld precies bedoeld met opvulmateriaal, betreft het uitsluitend het toepassen van secundaire stoffen voor het opvullen van (zout)mijnen of ook het toepassen van granulaten in	Allereerst wordt inspreker verwezen naar de in het LAP opgenomen definitie voor 'opvulling' die het antwoord geeft op de vragen van inspreker. In aanvulling hierop wordt in bijlage 3 de volgende definitie opgenomen: <u>Opvulmateriaal</u> <u>Materiaal dat wordt ingezet voor opvulling zoals gedefinieerd elders in deze begrippenlijst.</u>

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
			constructiebeton?	
233.	BIJL 3	28	Inspreker verzoekt om een aanvulling van de definitie van sorteeresidu, waardoor uitsluitend sprake is van een sorteeresidu indien het afval het sorteerproces via een mechanische sorteerinstallatie heeft doorlopen. In de praktijk komen veel sorteer- of bewerkingsprocessen voor, met uitsluitend een grove voorsortering. In onze ogen is dan nog geen sprake van een sorteeresidu. Inspreker is van mening dat eerst dan sprake is van een sorteeresidu. De term 'zoveel mogelijk' biedt onvoldoende duidelijkheid.	Op zich hangt het onderscheid sorteeresidu / gemengde fractie niet af van de manier waarop is gesorteerd, maar van het resultaat en vooral van de vraag of er in redelijkheid nog voor recycling geschikte delen uit kunnen worden afgescheiden. De belangrijkste afvalstromen waarvoor dit onderscheid relevant is zijn huishoudelijk restafval (sectorplan 1) en gemengd bouw- en sloopafval (sectorplan 28). Voor die stromen is inderdaad slecht voor te stellen dat hier zonder mechanische sorteertechnieken sprake kan zijn van een sorteeresidu. De definitie wordt als volgt aangepast: Sorteeresidu Deelstroom uit het sorteren van afval sorteerproces waarin meerdere materiaalsoorten voorkomen en die overblijft nadat zoveel mogelijk componenten ten behoeve van recycling of nuttige toepassing zijn afgescheiden. Een sorteeresidu is - anders dan een gemengde fractie - redelijkerwijs niet meer geschikt voor verdere sortering/scheiding in materialen die dan apart voor recycling geschikt gemaakt kunnen worden. <u>In het geval van huishoudelijk restafval en gemengd bouw- en sloopafval is in ieder geval geen sprake van sorteeresidu (maar van 'gemengde fractie') wanneer het materiaal niet is verwerkt in een mechanische sorteerinstallatie.</u>
234.	BIJLAGE 3	36	Bij de definitie van ontdoener wordt gesproken over fysieke afgifte. Inspreker verzoekt dit begrip toe te voegen aan de definities.	Aan bijlage 3 wordt het volgende toegevoegd: <u>Afgifte van afvalstoffen, fysieke-</u> <u>Feitelijk afgifte van afvalstoffen; de ontvanger krijgt bij afgifte het bezit van de afvalstoffen, maar niet noodzakelijkerwijs het eigendom.</u> <u>Afgifte van afvalstoffen, juridische-</u> <u>Afgifte van afvalstoffen waarbij de ontvanger niet of niet uitsluitend het bezit krijgt van de afvalstoffen maar juist of ook het eigendom van de afvalstoffen.</u>
235.	BIJLAGE 3	36	De definitie van PCB's is vreemd, want de norm heeft alleen betrekking op bepaalde congenen van echte PCB's. Het erbij betrekken van andere gechloreerde koolwaterstoffen heeft geen nut.	De definitie is nu wel voor het eerst opgenomen in de begrippenlijst, maar staat al langer in het sectorplan en is dus bestaand beleid. Verder is dit geen definitie die alleen geldt voor het LAP, maar sluit het LAP hier aan bij de Regeling verwijdering PCB's. Ook de andere gechloreerde koolwaterstoffen worden in die regeling bij de definitie betrokken.
236.	BIJLAGE 4	22	De voorbeelden genoemd in bijlage 4 zijn niet allemaal duidelijk.	Inspreker specificeert niet wat onduidelijk is. De opmerking wordt voor kennisgeving aangenomen. Overigens is het opnemen van voorbeelden niet nieuw. Deze bijlage is feitelijk een meer uitgebreide variant van de kaders met voorbeelden die tot aan het moment van de tweede wijziging waren opgenomen in paragraaf 4.5 van het LAP (inhoudelijk nu paragraaf 4.4)
237.	BIJLAGE 4	28	Inspreker stelt voor bijlage 4 te schrappen omdat de voorbeelden die worden gebruikt eerder vragen oproepen dan uitleg geven. Een voorbeeld: op pagina 28 wordt bij papier en karton dat nascheiding van huishoudelijk restafval	Aangenomen wordt dat de inspreker in zijn voorbeeld verwijst naar de minimumstandaard van sectorplan 4 Gescheiden ingezameld papier en karton. In het voorbeeld van bijlage 4, casus 4 gaat het niet om gescheiden ingezameld papier en karton maar om nagescheiden papier en karton, zoals aangegeven in punt 4e van de casus. De minimumstandaard voor sectorplan 4 geldt niet voor nagescheiden papier en karton.

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
			vrijkomt, aan E-centrales geleverd. Dit is niet conform de minimumstandaard voor papier/karton.	Inspreker specificeert verder niet wat vragen oproept. De opmerking wordt verder voor kennisgeving aangenomen.
238.	BIJLAGE 4	-		Omdat er meerdere inspraakreacties zijn over het vervallen van de status van een afvalstof maar ook over de indeling van verwerking van afvalstoffen zijn paragraaf 4.4 en de daarmee samenhangende bijlage 4 op een aantal plaatsen gewijzigd. Met deze wijzigingen wordt de tekst eenduidiger en zijn diverse punten scherper beschreven. Omdat de wijzigingen samenhangen zijn ze voor paragraaf 4.4 opgenomen bij inspraakreactie 74 en voor bijlage 4 bij inspraakreactie 238. Met deze wijziging onder dit nummer zijn ook (deels) de wijziging voor inspraakreacties 240, 241, 242, 245, 248, 249, 250, 252, 253, 254, 255 en 256 meegenomen. Daarnaast zijn er nog een aantal kleine tekstuele aanpassingen doorgevoerd die indirect voortvloeien uit inspraak op paragraaf 4.4 of die anderszins zijn bedoeld als verduidelijking De doorgevoerde wijzigingen zijn: - Boven het kader: In deze bijlage worden voorbeelden gegeven hoe de behandeling van afvalstoffen ingedeeld wordt. Dit is ter verduidelijking van paragraaf 4.4 van het beleidskader. <u>Het gaat hierbij om een casus specifieke keuze uit de mogelijke behandelingen van de betreffende afvalstoffen. Naast de opgenomen behandelingen in de voorbeelden zijn er vaak ook alternatieve behandelingen voor een afvalstof denkbaar. Ook de mogelijkheden van processtappen bij de behandeling van een afvalstof in een casus zijn niet uitputtend opgenomen. Het zijn dus VOORBEELDEN.</u> - Kader: Belangrijk voor een goed begrip van de voorbeelden <u>Hier wordt de definitie van nuttige toepassing en recycling zoals die gebaseerd zijn op de Kaderrichtlijn toegepast. Met de introductie van de Kaderrichtlijn is – in artikel 6 – ook opgenomen wanneer de status van afval voor een afvalstof kan vervallen. De definitie van nuttige toepassing, met name de zinsnede “of waarvoor de afvalstof wordt klaargemaakt” maken dat als een afvalstof gereed is om als product, materiaal of stof een ander materiaal te vervangen de status van afvalstof ook kan vervallen. Hierbij moet wel worden voldaan aan alle voorwaarden van art. 6 van de Kaderrichtlijn.</u> <u>In de voorbeelden wordt er in veel gevallen vanuit gegaan dat de kwalificatie van afvalstof pas komt te vervallen indien een afvalstof daadwerkelijk is ingezet als bouwstof, het product waarin de afvalstof is ingezet, gereed is etc.</u> <u>De nieuwe definitie van nuttige toepassing (gebaseerd op de kaderrichtlijn afvalstoffen</u>

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
				uit 2008), met name de zinsnede "of waarvoor de afvalstof wordt klaargemaakt" in combinatie met de bepalingen over einde afval, maken echter duidelijk dat niet alleen processen waarbij een stof een materiaal vervangt, maar ook processen waarbij een afvalstof zodanig wordt behandeld dat er geen sprake meer is van afvalgerelateerde risico's voor de volksgezondheid en het milieu en de stof gereed is voor toepassing als ware het een primaire grondstof, kunnen worden beschouwd als een voltooide nuttige toepassing. Dit kan tot gevolg hebben dat de kwalificatie van afvalstof in de toekomst eerder aan een afvalstof zal ontvallen. Zo oordeelde de Afdeling bestuursrechtspraak in zaak 201102730/1 dat vliegass die zodanig was bewerkt dat het voldeed om te worden ingezet bij de productie van beton geen afvalstof meer is. Er is sprake van een reguliere markt, een commerciële prijs en de vliegass kan zonder nadere bewerking en zonder nadelige gevolgen voor het milieu worden ingezet in het productieproces. Op het moment dat het vliegass bij de betoncentrale binnenkomt, is daaraan het karakter van afvalstof komen te ontvallen. <u>De vliegass was hierbij dus nog niet ingezet ter vervanging van andere materialen.</u> <u>Bij enkele voorbeelden wordt uitgegaan van het vervallen van de status als afvalstof of wordt een opmerking geplaatst wat het effect kan zijn op de indeling naar verwerking hiervan. Hierbij wordt dan ervan uitgegaan dat wordt voldaan aan alle voorwaarden van art. 6 van de Kaderrichtlijn. Wanneer de status van een afvalstof kan vervallen staat toegelicht in paragraaf 4.3. In andere situaties dan in het voorbeeld kan de einde-afvalfase op een ander moment zijn bereikt. Als dat het geval is heeft dit gevolgen voor de indeling van een handeling.</u> <u>In andere situaties kan de einde-afvalfase eerder zijn bereikt dan in het voorbeeld is aangegeven. Dit is het geval als de stof voldoet aan op Europees niveau vastgestelde criteria, of op grond van een ministeriele regeling (daartoe wordt artikel 1.1, zesde lid, van de Wet milieubeheer aangepast) of op basis van een besluit (waarbij rekening moet worden gehouden met de voorwaarden genoemd in artikel 1.1, zesde lid, Wet milieubeheer). Als dat het geval is heeft dit gevolgen voor de indeling van de handeling.</u> - Casus 1a: Blijkens het, <u>voor dit schip opgestelde</u>, sloopplan moet, alvorens <u>daadwerkelijk</u>¹ met de ontmanteling van het schip te kunnen starten, dit asbest eerst worden weggehaald. <u>1 het is natuurlijk niet de bedoeling dat eerst ergens een raampje uit de stuurhut wordt gedemonteerd en afgevoerd voor recycling om zo de eerste handeling 'verwijderen van asbest' te ontduiken. Er is altijd wel een plint of een deurkruk los te schroeven zonder dat het asbest een probleem wordt, maar voor het echte ontmantelen van het schip moet het asbest toch echt eerst worden verwijderd en dat is dus de eerste handeling.</u> - Casus 1g:

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
				Er is hiervoor vanuit gegaan dat recycling van de metalen pas is voltooid op het moment dat deze daadwerkelijk worden ingezet voor de productie van nieuwe materialen. Aanname in deze casus is dat het metaal zoals dat ontstaat bij het ontmantelen van het schip nog niet voldoet aan <u>alle voorwaarden van art. 6 van de Kaderrichtlijn op Europees niveau vastgestelde criteria of op grond van een ministeriele regeling of op basis van een besluit al geen afval meer is</u>. Zie verder ook het kader aan het begin van deze bijlage. <u>Voor het gestorte asbest is de afvalstofstatus sowieso niet vervallen.</u> - Casus 2c: De verwerking is hiermee niet <u>voltooid afgerond</u> ofwel het mengen is een voorlopige handeling - Casus 2d, onder a: Indien aantoonbaar is dat de gestolde afvalstoffen als bouw materiaal primaire grondstoffen vervangen en het niet om opvulling gaat is het mengen van de inerte afvalstof met andere afvalstoffen R12. Het thermische proces is <u>R5, tenzij er nog handelingen plaatsvinden voordat het gestolde materiaal daadwerkelijk toegepast kan worden. In dat laatste geval is het thermische proces R12 en het ook R12. Het toepassen van de gestolde afvalstoffen is dan R5.</u> - Casus 2f: Er is hiervoor vanuit gegaan dat het ruwe gestolde materiaal nog moet worden beschouwd als afval. <u>Dit betekent bij (a) dat de status als afvalstof kan vervallen als het wordt toegepast als bouwstof, Hiervoor moet worden voldaan aan alle voorwaarden van art. 6 van de Kaderrichtlijn. Bij (b) kan de status als afvalstof ook vervallen als wordt voldaan aan alle voorwaarden van art. 6 van de Kaderrichtlijn. Bij (c) vervalt de status als afvalstof niet.</u> In het geval dit materiaal direct geschikt zou zijn om te worden ingezet als bouwstof zou de daartoe bevoegde gezag <u>autoriteit</u> kunnen <u>oordelen besluiten</u> dat de afvalstatus al eerder vervalt (zie ook het kader aan het begin van deze bijlage). In die situatie blijft het mengen een voorlopige handeling (R12) maar wordt het thermische proces (inclusief stollen) aangemerkt als R5 en is geen voorlopige handeling meer. - Casus 3e, voetnoot: Er wordt geen rekening mee gehouden dat de organische componenten verdwijnen en er dus wat minder tonnen voor R5 uit <u>het proces</u> komen dan er ter verwerking in zijn gegaan. - Casus 3g Er is hiervoor vanuit gegaan dat de recycling pas is voltooid op het moment dat de gereinigde grond weer wordt toegepast. Indien <u>wordt voldaan aan alle voorwaarden van art. 6 van de Kaderrichtlijn kan het zo zijn dat de status als afvalstof al is vervallen na de thermische reiniging. In dit geval de grond op basis van een besluit van de daartoe bevoegde autoriteit al eerder geen afval meer is</u>, wordt het hele proces in dit voorbeeld

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
				één handeling en de thermische reiniging is dan direct aan te merken als recycling (R5). - Casus 4f: Er is in dit voorbeeld vanuit gegaan dat de fracties die ontstaan bij de sortering niet direct voldoen aan <u>alle voorwaarden van art. 6 van de Kaderrichtlijn</u> éinde afval dan wel op andere gronden al geen afval meer zijn. - Casus 5b, 1e punt: Het mengen, verbranden, afkoelen van de bodemassen en reinigen van de rookgassen vindt plaats in één geïntegreerde installatie en is daarmee één handeling. Het mengen van verschillende afvalstromen in de stortbunker is hier onderdeel van de handeling omdat het direct voorafgaat aan de volgende stap van het proces, de verbranding, <u>en daarmee ook onlosmakelijk mee verbonden.</u> Het afkoelen van ...()... - Casus 5d: <u>Variant A: ...()...</u> Bij invoer in een AVI <u>verwerken in een AVI</u> gaat het in ieder geval primair om ...()... <u>Variant B: ...()...</u> Bij invoer in een AVI <u>verwerken in een AVI</u> gaat het primair om ...()... - Casus 6f: Er is in dit voorbeeld vanuit gegaan dat de fracties die ontstaan bij fysisch-chemische scheiding niet direct voldoen aan <u>alle voorwaarden van art. 6 van de Kaderrichtlijn</u> éinde afval criteria dan wel op andere gronden al geen afval meer zijn. - Casus 7a: Een partij afgewerkte olie <u>als bedoeld in sectorplan 56 en</u>, verontreinigd met additieven en andere verontreinigingen, wordt aangeboden aan de distillateur. - Casus 7b: Deze <u>stap</u> vindt in tijd en plaats gescheiden van de vervolginzet van de olie <u>en</u> het verbranden van het residu plaats en is dus een aparte afgeronde handeling. - Casus 7c: De eerste als aparte handeling aan te merken verwerkingsstap is het destilleren. De hierbij vrijkomende olie (en het residu) moeten nog verder worden verwerkt, ofwel de recycling is nog niet voltooid. Echter, Aangezien de omschrijving van handeling R9 bevat ook niet het begrip recycling bevat, is met. Met de herraffinage is de olie teruggewonnen en is de hele handeling voltooid. Er is dus geen sprake van een voorlopige handeling. Dat er nog vervolgstappen volgen is in dit geval niet van belang om dat met de eerste handeling omdat met het destilleren een handeling uit de R-lijst

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
				volledig is voltooid. - Casus 7d: <u>Kanttekening:</u> <i>Cruciaal is wel dat de teruggewonnen olie vervolgens kan worden ingezet om primaire grondstoffen te vervangen zonder andere bewerkingen dan die ook voor primaire grondstoffen gebruikelijk zijn te ondergaan. Moet de teruggewonnen olie alsnog verder worden gezuiverd omdat het na de eerste destillatie nog niet geschikt is om bijvoorbeeld als basis voor smeeroilie te dienen (is bijvoorbeeld verdere gefractioneerde destillatie nodig om van laatste uit het gebruik afkomstige verontreinigingen af te vangen) of is zij helemaal niet geschikt te maken voor inzet als basisolie en moet worden teruggevalen op inzet als brandstof, dan is indeling onder R9 niet aan de orde en is de eerste destillatie slechteslechts een voorstap (R12).</i> - Casus 7e: Voor monitoring zijn zowel wordt het destillaat (in deze casus 95%) meegeteld als <u>recycling</u> (R9) en het residu (in deze casus 5%) als R1. <u>Na de destillatie is de verwerking voltooid voor het destillaat.</u> - Casus 7g: Er is in dit voorbeeld vanuit gegaan dat de olie die ontstaat bij de destillatie niet direct voldoet aan alle voorwaarden van art. 6 van de Kaderrichtlijn <u>ende afval criteria dan wel op andere gronden al geen afval meer is</u>. De nuttige toepassing is in dat geval pas voltooid wanneer deze geregenereerde olie daadwerkelijk worden ingezet ter vervanging van primaire materialen of op zijn minst zodanig is bewerkt dat ze voor inzet geschikt is. In het geval de dat het bevoegde gezag <u>autoriteit</u> wel oordeelt dat de olie geen afval meer is, verandert er niets in de kwalificatie van de eerste stap; dat blijft R9. Wel kan de olie dan verder als <u>grondstof product</u> op de markt worden gezet en hoeft niet te voldoen aan specifieke afvalregelgeving. Zie verder ook het kader aan het begin van deze bijlage. - Casus 8f: Er is in dit voorbeeld vanuit gegaan dat de het zuiveringsslib noch na mechanisch drogen, noch na composteren voldoet aan <u>alle voorwaarden van art. 6 van de Kaderrichtlijn</u> ende afval criteria dan wel op andere gronden al geen afval meer is. - Casus 9c: Na de vergisting is de <u>verwerking recycling</u> nog niet gereed omdat de nuttige toepassing van het digestaat nog niet is voltooid. - Casus 9d, 2^e en 3^e punt: • Toepassen van het residu als recultiveringslaag is <u>R35</u>. • De inzet van biogas als brandstof is R1. <u>Dit geldt ook als het biogas wordt opgewerkt</u>

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP <u>tot aardgaskwaliteit.</u>
				- Casus 9f: Er is in dit voorbeeld vanuit gegaan dat de het zuiveringsslib na vergisten composteren nog niet voldoet aan <u>alle voorwaarden van art. 6 van de Kaderrichtlijn</u> en de afval criteria danwel op andere gronden al geen afval meer is. - Casus 10f: Er is in dit voorbeeld vanuit gegaan dat de fracties het mengsel dat ontstaat bij de menging niet direct voldoet <u>alle voorwaarden van art. 6 van de Kaderrichtlijn</u> en de afval criteria danwel op andere gronden al geen afval meer is. De nuttige toepassing is in dat geval pas voltooid wanneer dit mengsel daadwerkelijk wordt ingezet ter vervanging van primaire materialen of op zijn minst zodanig zijn bewerkt dat ze voor inzet geschikt is. In het geval <u>dat</u> toch <u>het bevoegd gezag oordeelt een besluit wordt genomen</u> dat het verkregen mengsel geen afval meer is, is de menghandeling geen voorlopige handeling (R12) meer maar direct R5 - Casus 13f: Er is in dit voorbeeld bij variant b2 van paragraaf 13d vanuit gegaan dat de terugge- wonnen componenten nog steeds afvalstoffen zijn en nog de nodige bewerkingen moe- ten ondergaan om als product op de markt gezet te kunnen worden en daadwerkelijk primaire materialen te vervangen. <u>In het geval dat er een oordeel is van het bevoegd gezag voor Mochten deze componenten uit het thermische proces dat de status van af- valstof is vervallen op basis van de voorwaarden van art.6 van de Kaderrichtlijn komen</u> in een vorm die ze direct geschikt maakt voor inzet als grondstof en mocht dat leiden tot een besluit dat er geen sprake meer is van afvalstoffen, dan zal kan variant b2 van paragraaf 13d Fout! Verwijzingsbron niet gevonden. veranderen van R12 naar R5. - Casus 15a: Papierslib (is een restfractie die ontstaat bij de productie van papier) wordt in een ther- misch proces geconverteerd en hierbij komt ongebluste kalk vrij. De energie die hierbij vrijkomt wordt toegepast. Het residu dat vrijkomt wordt verkocht als additief voor ce- ment. Dit residu <u>is dan geschikt wordt aangemerkt als grondstof product en kan dan</u> worden niet meer beschouwd als <u>een stof waarvan de status als afvalstof is vervallen,</u> <u>hiervoor moet wel worden voldaan aan alle voorwaarden van art. 6 van de Kaderrichtlijn.</u> - Casus 15c: Omdat in één verwerkingsstap een product ontstaat is <u>na</u> de eerste en enige handeling <u>de verwerking voltooid een definitieve handeling.</u> - Casus 17b: Handelingen in deze context hebben alleen betrekking op afval en na bij overdracht is het glas geen afval meer.

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
				- Casus 17c: Omdat de output van de sortering <u>bij overdracht na afgifte</u> geen afval meer is, is met de sorteringshandeling de <u>verwerking handeling</u> voltooid. Er is geen sprake van een voorlopige handeling. Het overgaan van afval naar geen afval kan alleen door een <u>niet voorlopige definitieve</u> handeling. - Casus 18b: De handeling is het wassen van de afgedankte kleding. Dit is slechts één handeling <u>waarmee de verwerking is voltooid</u>. Daarna komt de kleding weer op de markt. - Casus 19a: Kleding waarvan men zich heeft ontdaan wordt gewassen en daarna versneden tot poetsdoeken. Na het <u>wassen en versnijden</u> is de poetslap <u>ontdaan van verontreinigingen en</u> voorbereid voor het kunnen vervullen van een functie en (<u>normaalgesproken - dit is wel een vereiste</u>) niet (meer) gevaarlijk voor het milieu. - Casus 19d: Het wassen is nuttige toepassing als R12. Het versnijden is R3 omdat daarna het voorbereid is voor het vervangen van primaire materialen en <u>- mits het voldoet aan alle de voorwaarden van art. 6 van de de Kaderrichtlijn -</u> geen afvalstof meer is. - Casus 19f: Er is in dit voorbeeld vanuit gegaan dat er na het versnijden geen sprake meer is van afval (<u>er moet wel worden voldaan aan alle voorwaarden van art. 6 van de de Kaderrichtlijn</u>). - Casus 20b Er van uitgaande dat er geen voorbehandeling van de baden nodig is, is er slechts sprake van <u>één</u> handeling waarmee de verwerking van de afvalstof geheel voltooid is. - Casus 20d <u>Deze Dit is</u> nuttige toepassing is <u>echter</u> een vorm van 'andere nuttige toepassing' waarvoor in bijlage II van de Kaderrichtlijn geen passende R-handeling is opgenomen - Voetnoot 8 Dit heeft het karakter van een voorlopige handeling, maar omdat we in deze casus uitkomen op D9 (zie paragraaf Fout! Verwijzingsbron niet gevonden. is dit volgens de EVOA geen voorlopige handeling; zie verder paragraaf 4.4.2.2 van het beleidskader.
239.	BIJLAGE 4	36	Waarom verliest vliegde afvalstatus pas als het bij de betoncentrale	De rechterlijke uitspraak waarna wordt verwezen in het kader betreft een casus waarin het vliegde eerst wordt bewerkt voordat het geleverd wordt aan een betoncentrale. De rechter

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspiraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
			binnenkomt? Waarom al niet bij verlaten van de E-centrale? Het is toch vreemd dat er pas op zo'n laat moment een niet-afvalstof etiket ontstaat.	stelt vast dat de vliegkas geen afvalstof meer is als het bij de betoncentrale komt. In de uitspraak wordt dus niet expliciet gezegd wanneer de status van afvalstof vervalt, alleen dat als het vliegkas bij de betoncentrale komt het dan in ieder geval geen afval meer is.
240.	BIJLAGE 4, voorbeeld 1	36	Zoals de tekst over het sloopschip nu luidt wordt ruimte gelaten voor misbruik. Het sloopplan geeft niet aan dat men begint met het wegnemen van asbest en gevaarlijke stoffen, maar met het ontmantelen en wegnemen van nog bruikbare goederen van de brug, uit de machinekamer etc. Of is het de bedoeling dat bedrijven dit tussen de regels door lezen?	Ter verduidelijking wordt de tekst aangepast en wordt een voetnoot opgenomen. De wijziging is terug te vinden onder kopje 'casus 1a' in het antwoord van inspraakreactie 238.
241.	BIJLAGE 4, voorbeeld 3	31	Bijlage 4, voorbeeld 3 ziet toe op het thermisch reinigen van verontreinigde grond (of teerhoudend asfalt). In dit voorbeeld wordt voor het "moment van vervallen van de afvalstatus" het volgende aangegeven: <i>"Er is hiervoor uitgegaan dat de recycling pas is voltooid op het moment dat de gereinigde grond weer wordt toegepast."</i> Uit bovenstaande kan worden geconcludeerd dat gereinigde grond haar afvalstatus verliest op het moment dat deze wordt toegepast. Inspreker verwijst nu naar I. De voorwaarden voor vervallen van de afvalstofstatus" zoals die staan in de kaderrichtlijn en in § 4.3.2 van het beleidskader II. Het kader op de eerste pagina's van bijlage 4 en dan met name enkele teksten over de nieuwe definitie van nuttige toepassing (onderstreping door de inspreker): <i>"De nieuwe definitie van nuttige toepassing (gebaseerd op de kaderrichtlijn afvalstoffen uit 2008), met name de zinsnede "of</i>	De inspreker gaat in op een uitwerking van een casus. Zoals bij de inleiding van de bijlage is opgenomen gaat het om voorbeelden. Dus er zijn naast in de casus opgenomen verwerking ook nog andere wijze van verwerking en daarbij ook mogelijkheden dat een materiaal de status van afvalstof op een ander moment dan in de casus kan vervallen. Om dit duidelijker aan te geven is de tekst van de inleiding aangepast. Deze aanpassing is verwerkt in de beantwoording van inspraakreactie 238. Voor grond zijn noch op Europees noch op nationaal niveau criteria opgesteld wanneer de status als afvalstof kan vervallen. Dit betekent dat dit per specifieke stroom en verwerking beoordeeld moet worden. Hier is dus niet in het algemeen te zeggen of en wanneer voor grondde status van afvalstof kan vervallen, zie verder paragraaf 4.3 van het beleidskader. Op het verzoek van de inspreker om uit te spreken dat er na het door haar beschreven reinigingsproces geen sprake meer is van afval wordt daarom niet ingegaan. Om meer duidelijkheid te geven over het vervallen van de status als afvalstof wordt de tekst wel iets gewijzigd. De wijziging is terug te vinden onder kopje 'casus 3g' in het antwoord van inspraakreactie 238. Deze inspraakreactie heeft – samen met inspraakreacties op paragraaf 4.4 van het beleidskader - er mede toe geleid dat ook op andere punten teksten zijn aangepast die betrekking hebben de (het vervallen van) de afvalstatus. Voor bijlage 4 betreft het in ieder geval aanpassingen aan het kader, casus 1g, casus 2d onder a, casus 2f, casus 4f, casus 6f, casus 7g, casus 8f, casus 9f, casus 10f, casus 13f en casus 15a.

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
			<i>waarvoor de afvalstof wordt klaargemaakt" in combinatie met de bepalingen over einde afval maken echter duidelijk dat niet alleen processen waarbij een stof materiaal vervangt, <u>maar ook processen waarbij een afvalstof zodanig wordt behandeld dat er geen sprake meer is van afval</u> <u>gerelateerde risico's voor de volksgezondheid en het milieu en de stof gereed is voor toepassing als ware het een primaire grondstof</u>, kunnen worden beschouwd als een voltooide nuttige toepassing. Dit kan tot gevolg hebben dat de kwalificatie van afvalstof in de toekomst eerder aan een afvalstof zal ontvallen."</i> III. BRL 7500 / 9335 op grond waarvan kan worden betoogd dat de grond (afvalstof) zodanig is behandeld dat er geen sprake meer is van afval gerelateerde risico's voor de volksgezondheid en het milieu en de stof gereed is voor toepassing als ware het een primaire grondstof. IV. Uitspraak 201102730/1, waarbij vliegass zodanig was bewerkt dat deze voldeed om te worden ingezet bij de productie van beton en het hierdoor geen afvalstof meer is (er was sprake van een reguliere markt, commerciële prijs en de vliegass kon zonder nadere bewerking en zonder nadelige gevolgen voor het milieu worden ingezet in het productieproces) Inspreker concludeert nu dat, onder BRL 7500/9335 geproduceerde, gereinigde grond voldoet aan de criteria (er is een	

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
			reguliere markt, commerciële prijs, en de gereinigde grond kan zonder nadere bewerking en zonder nadelige gevolgen voor het milieu worden ingezet in grootschalige toepassingen (o.a. wegenbouw). Inspreker meent dan ook dat gereinigde grond haar "afvalstatus" verliest op het moment dat deze geproduceerd is en niet pas nadat deze is toegepast. Ter ondersteuning van dit feit merkt inspreker op m dat grondreinigers aldus geproduceerde grond in geval van afzet afmelden bij het LMA (m.a.w.: de stof verlaat de keten). Concreet verzoekt inspreker om in Deel 3, bijlage 4, voorbeeld 3 op te nemen dat Thermische reiniging in een dergelijke situatie direct is aan te merken als recycling (R5) en de aldus gereinigde grond de afvalstatus verliest nadat deze het Thermische reinigingsproces heeft doorlopen.	
242.	BIJLAGE 4, voorbeeld 4	25	Naast genoemde voorbeelden van mechanische en fysische processtappen kunnen onder meer ook NIR, kleurscheiding, Eddy Current en X-ray genoemd worden.	De casus is een voorbeeld en naast dit voorbeeld zijn er natuurlijk meer mogelijke processtappen en technieken denkbaar. Om dit duidelijker te maken is de inleiding van bijlage 4 aangepast. Deze aanpassing is verwerkt in de beantwoording van inspraakreactie 238.
243.	BIJLAGE 4, voorbeeld 4	25	Papier/karton wordt ook als materiaalrecycling toegepast.	De casus geeft een mogelijk voorbeeld voor verwerking. Daarnaast zijn er nog andere verwerkingsmogelijkheden.
244.	BIJLAGE 4, voorbeeld 4	25	Sorteerinstallaties staan meestal binnen dezelfde inrichting als een AVI.	De casus geeft een mogelijk voorbeeld voor verwerking, er zijn meer mogelijkheden.
245.	BIJLAGE 4, voorbeeld 5	36	Op pagina 29 moet 'invoer in een AVI' zijn 'verwerken in een AVI'.	Overigens zijn er maar enkele AVI's waar ook sortering plaatsvindt en daartegenover vele los van een AVI opererende sorteerbeidrijven.
246.	BIJLAGE 4, voorbeeld 5	36	Pg 29 casus 5, variant B: Bij een R1-AVI zou verbranding van niet-stedelijke afvalstromen ook een R1-handeling zijn? De R1-status is alleen maar mogelijk voor stedelijk afval, bij andersoortige afvalstromen is de AVI per definitie opgericht ter verwijdering	De aanpassing van de tekst is terug te vinden onder kopje 'casus 5d' in het antwoord van inspraakreactie 238.
				Zie voor een reactie de beantwoording van inspraakreactie 75. Zie overigens ook inspraakreacties 78 en 80 van dezelfde inspreker.

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
			(D10). Inspreker doet een tekstvoorstel.	
247.	BIJLAGE 4, voorbeeld 5	36	Pg 30 casus 5, variant C 2 ^e tekstblok Inspreker stelt voor op te merken dat de R1-status alleen is voor stedelijk afval en doet daarvoor een tekstvoorstel.	Zie voor een reactie de beantwoording van inspraakreactie 75. Zie overigens ook inspraakreacties 78 en 80 van dezelfde inspreker.
248.	BIJLAGE 4, voorbeeld 7	36	Op pagina 31 ontbreekt het woord "en".	De wijziging is terug te vinden onder kopje 'casus 7b' in het antwoord van inspraakreactie 238.
249.	BIJLAGE 4, voorbeeld 7	36	Op pagina 31 dienen de woorden "zijn zowel" geschrapt te worden in de zin "Voor monitoring zijn zowel wordt het destillaat (in deze casus 95%) meegeteld als R9 en het residu (in deze casus 5%) als R1".	De aanpassing van de tekst is meegenomen onder kopje 'casus 7f' bij inspraakreactie 238.
250.	BIJLAGE 4, voorbeeld 7	36	Pagina 31 over herraffinage van afgewerkte olie is niet duidelijk. Gaat het hier ook over afvalolie, olie uit ows-mengsels, oliefractie uit bssw-emulsies? Of is dit alleen de afgewerkte smeer- en systeemolie uit de automobielbranche?	Er staat "afgewerkte olie" en geen olie uit ows-mengsels, oliefractie uit bssw-emulsies of wat dan ook. Ook de toevoeging over de aanwezige verontreinigingen sluit exact aan bij het beleid voor afgewerkte olie en het streven naar het maken van een basisolie. Het is dus evident dat het gaat om afval als bedoeld in sectorplan 56. Om iedere twijfel echter weg te nemen is toch een kleine aanpassing in de tekst doorgevoerd. De aanpassing van de tekst is meegenomen onder kopje 'casus 7a' bij inspraakreactie 238.
251.	BIJLAGE 4, voorbeeld 7	36	Pg 31, casus 7, 7a: Een partij afgewerkte olie, verontreinigd met additieven en andere stoffen zoals water, sediment, verbrandingsproducten etc., wordt aangeboden bij een verwerkingsbedrijf. De additieven zijn meestal al aan de olie toegevoegd dus waarom dat als verontreiniging bestempelen?	Deze toevoeging is bewust opgenomen om duidelijk te maken dat een regeneratie noodzakelijk is en dat het niet zondermeer kan worden beschouwd als basisolie. De formulering sluit aan op de – op verzoek van inspreker zelf – in het LAP opgenomen definitie van basisolie (zie bijlage 3).
252.	BIJLAGE 4, voorbeeld 7	36	Pg 31, casus 7, 7c: de gegeven redactie maakt het lastiger om te stellen dat na deze handeling nog een afvalstof resulteert. Inspreker doet een tekstvoorstel.	Met uitzondering van de tekst over de afvalstatus wordt het tekstvoorstel overgenomen is terug te vinden onder kopje 'casus 7c' bij inspraakreactie 238.
253.	BIJLAGE 4, voorbeeld 7	36	Beschrijving in de casus staat haaks op de bewoording van herraffinage uit de kaderrichtlijn. R9 wordt omschreven als "Herraffinage van olie en ander hergebruik van olie". Naar onze perceptie impliceert dit, dat de bewerking moet zijn voltooid. Dit ook met oog op het asteriskje bij R12: (****) Indien er geen andere passende R-code voorhanden is, kan dit	De essentie is dat met het destilleren een handeling is voltooid. Dit onderstreept inspreker zelf ook in haar tekstvoorstel voor kopje 7c (zie inspraakreactie 252). Natuurlijk moet de resulterende olie vervolgens geschikt zijn voor recycling en moeten geen afvalgerelateerde verwerkingen nog nodig zijn, maar is dat het geval dan is sprake van R9. Betreft het slechts een eerste scheiding en zijn nog verdere zuiveringsstappen nodig, of als de olie helemaal niet geschikt voor inzet als basisolie en alsnog moet worden verbrand, dan is inderdaad geen sprake van R9 maar (mogelijk) van R12. Hier heeft inspreker gelijk, maar deze kanttekening is al expliciet opgenomen onder kop 7d.

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
			voorbereidende handelingen voorafgaand aan nuttige toepassing omvatten inclusief voorbehandeling, zoals demonteren, sorteren, verbrijzelen, verdichten, pelletiseren, drogen, versnipperen, conditioneren, herverpakken, scheiden of mengen voorafgaand aan een van de onder R 1 tot en met R 11 genoemde handelingen. De destillatie handeling in de casus 7a is dus alleen maar een scheidingshandeling zoals beschreven in het asteriskje van R12.	De tekst van deze kanttkening wordt nog iets aangepast (zie onder kopje 'casus 7d' bij inspraakreactie 238), maar verder leidt deze reactie niet tot aanpassing van de tekst.
254.	BIJLAGE 4, voorbeeld 20b	36	Op pagina 41 dient '1' te worden vervangen door: één.	De aanpassing van de tekst is meegenomen onder kopje 'casus 20b' bij inspraakreactie 238.
255.	BIJLAGE 4, voorbeeld 20d	36	Op pagina 42 dient "Dit is nuttige toepassing...." te worden vervangen door: Deze nuttige toepassing is echter een vorm van 'andere nuttige toepassing' waarvoor in bijlage II van de Kaderrichtlijn geen passende R-handeling is opgenomen.	De aanpassing van de tekst is meegenomen onder kopje 'casus 20d' bij inspraakreactie 238.
256.	BIJL 4, voorbeeld 21	26, 33	Noot 8 is niet compleet: Er is een verwijzing verwerkt die een foutmelding in de tekst genereert.	De tekst wordt aangepast en is verwerkt aan het eind van inspraakreactie 238.
257.	BIJLAGE 5, punt 7, 2 ^e bolletje	16	Het tekst stelt ten onrechte dat metaalafval kan worden ingezet in een hoogoven. Recycling van metalen kan alleen in een staalfabriek.	Tekst wordt as volgt aangepast: Gedacht kan worden aan de productie van papier, de inzet van metaal in een <u>staalfabriek</u> hoogovens , Zie ook de beantwoording van inspraakreactie 65.
258.	BIJLAGE 5	22	Deze bijlage komt in de plaats van de Regeling scheiden en gescheiden houden van gevaarlijke afvalstoffen. Door het ontbreken van een overgangstermijn bestaat de mogelijkheid dat per direct een groot aantal vergunningen niet meer kunnen kloppen, omdat de categorie-indeling van het LAP kan afwijken van de indeling uit genoemde Regeling. Voor de bevoegde gezagen kan dit problemen opleveren.	De regeling wordt formeel vervangen door (een aanpassing van) het Activiteitenbesluit. Dit wordt voorzien voor 1 juli 2015. Het LAP loopt met deze bijlage vooruit op de aanpassing van het Activiteitenbesluit. De betrokken bedrijven kunnen nu al nagaan in hoeverre hun vergunning aanpassing behoeft. Naar verwachting behoeven de meeste vergunningen geen aanpassing, omdat ze niet alleen gebaseerd zijn op de Regeling scheiden en gescheiden houden van gevaarlijke afvalstoffen maar ook op LAP2, zoals dit vóór de onderhavige aanpassing gold.
259.	BIJLAGE 5	24	Inspreker meent dat het opnemen van categorieën niet gevaarlijke afvalstoffen in de tabellen van deze bijlage NIET met	Zie voor een reactie de beantwoording van inspraakreacties 174, 178 en 180.

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
			zich meebrengt dat het mengen van twee categorieën van niet-gevaarlijke afvalstoffen ook in de omgevingsvergunning moet worden geregeld. Verzocht wordt aan te geven of de overheid deze mening deelt.	
260.	BIJLAGE 5	24	Inspreker heeft een aantal opmerkingen bij tabel 1: 1. Er wordt in de praktijk geen onderscheid gemaakt tussen brandblussers uit cat. 5A en 5B. Verzocht wordt deze categorieën samen te voegen. 2. Er wordt onderscheid gemaakt tussen composiet dakafval met minder dan 10% dakbedekkingvreemd materiaal (cat. 34) en meer dan 10% dakbedekkingvreemd materiaal (cat 35). In praktijk is dit onderscheid vaak lastig of niet te bepalen. Verzocht wordt deze categorieën samen te voegen. Op basis van acceptatiecriteria kan worden bepaald of sprake is van dakafval, of gemengd bouw- en sloopafval. 3. Inspreker vraagt zich af waarom de categorieën 43 en 44 van elkaar gescheiden moeten blijven. Beide categorieën zijn gebaseerd op recycling van zilver. Het gelijktrekken van de grenswaarden en het mogelijk maken deze bij elkaar te voegen acht inspreker effectiever. 4. Categorie 51: In praktijk vindt verwerking plaats met cat. 47 of 48. Verzocht wordt categorie 51 samen te voegen met 47 resp. 48. 5. De verwijzing in categorie 66 moet waarschijnlijk zijn 61 t/m 65 i.p.v. 64 t/m 68. 6. Bij categorie 73 wordt gesproken over voorwerpen met een gehalte aan kwik van meer dan 10 mg/kg. Volgens inspreker passen de gekozen eenheid en de afvalomschrijving niet bij elkaar.	1. Vanuit de kaderrichtlijn afvalstoffen is het in beginsel verplicht gevaarlijk afval gescheiden van niet gevaarlijk afval en van niet-afval en is mengen vergunningplichtig. Dit is in de Wet milieubeheer vastgelegd middels artikel 10.54a. Het schrappen van het onderscheid uit de tabel is dus in strijd met de kaderrichtlijn en de Wet. Juist omdat in de (inzamel)praktijk geen onderscheid wordt gemaakt en dit ook niet nodig is omdat de blussers altijd als apart voorwerp aanwezig blijven en zo nodig alsnog apart kunnen worden verwerkt (bij verwerking kan onderscheid wel nodig zijn, afhankelijk van het type blusser en het gebruikte blusmiddel; zie sectorplan 45) is gekozen voor A- en B-categorie en geen aparte categorieën. Zoals blijkt uit de toelichtende tekst in bijlage 5 is bedoeld om aan te geven dat mengen in deze gevallen in het algemeen met een eenvoudige procedure kan worden toegestaan. 2. Dit onderscheid is ook in het sectorplan opgenomen en juist op voorstel van de verwerkers van dakafval op deze manier opgenomen. Dat het voor de praktijk niet werkbaar zou zijn wordt dus niet onderschreven. Beide stromen kennen ook andere minimumstandaarden, en alleen daarom al is samenvoegen tot 1 categorie niet wenselijk. Natuurlijk kan het in twijfelgevallen lastig zijn om van een individuele partij te schatten of het gehalte aan dakbedekkingvreemd materiaal net onder of net boven de 10% ligt, maar dat is een zaak die in het kader van vergunningverlening/handhaving moet worden opgelost (bijvoorbeeld door twijfelgevallen te beschouwen als partijen met meer dan 10% dakbedekkingvreemd materiaal). Dit kan echter geen reden zijn om de partijen altijd bij elkaar te voegen en in deze lijst samen te nemen tot 1 categorie. 3. Beide stromen hebben een eigen minimumstandaard. Dit is al jaren bestaand beleid en indertijd ook bekrachtigd door de rechter. Om die reden blijven deze categorieën ook apart in deze bijlage. Wel is in de wereld van het fotografisch afval veel veranderd aan technieken en actieve verwerkers. Er is dus wel reden om naar de verwerking van deze stroom te kijken, maar dat is dermate omvangrijk dat dat pas zal gebeuren in het kader van LAP3. Wanneer dat zou leiden tot aangepaste standaarden in het sectorplan kan dat eventueel ook een aanpassing van deze bijlage met zich meebrengen. 4. Categorie 51 heeft een veel bredere scope dan categorie 47. Afvalstoffen onder categorie 47 vallen onder sectorplan met een eigen specifieke minimumstandaard. Het is niet wenselijk om dit samen te voegen met categorie 47 omdat dit er toe zou kunnen leiden dat de olie van die laatste categorie niet meer conform de minimumstandaard van sectorplan 56 kan worden verwerkt. Samenvoegen met categorie 48 is ook niet aan de orde. Deze stromen kunnen makkelijk gescheiden gehouden worden gezien deze stromen via andere routes worden aangeboden en vermoedelijk leidt dat ook tot brandstof van een betere kwaliteit. Indien de verwerker deze stromen gezamenlijk wil verwerken, dan zal dit geregeld moeten worden in de vergunning.

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP																								
			Het betreft hier onder meer thermometers, kwikschakelaars etc. Verzocht wordt dan ook om een hoeveelheid vrij kwik te beschrijven. 7. Categorie 80: Veel metalen hebben aanhangende smeerolie. Gezien de minimumstandaard in sectorplan 62 wordt dit er niet mee bedoeld. Aanhangende olie zal met de beschreven minimumstandaard niet worden gescheiden van de metalen. Naar ons oordeel dient dit duidelijker te worden omschreven. 8. Categorie 85/86: Het soortelijk gewicht is geen goed criterium voor het maken van onderscheid tussen brandbaar en niet-brandbaar. Er zijn stromen met soortelijk gewicht >1.100 kg/m3 die wel brandbaar zijn en andersom. Verder is het in de praktijk niet mogelijk om van de afvalstoffen het soortelijk gewicht vast te stellen. Wij verzoeken de simpele indeling te maken naar brandbaar / niet-brandbaar. Het is overigens naar onze mening geheel overbodig dit onderscheid op te nemen in de tabel nu de functie hiervan slechts aan de orde is in sectorplan 3.	5. Dit is correct en de tekst bij 66 wordt als volgt gewijzigd: <table><tr><td>6665</td><td>ng a</td><td>zuren, basen en metaalhoudende afvalwaters, niet horend tot de categorieën 64-60 tot en met 6864, met een van de volgende ...()...</td><td></td></tr></table> Er heeft tevens een vernummering plaatsgevonden vanwege het schrappen van categorie 55 (zie hiervoor opmerking 21 uit bijlage 4 van deze Nota van Aanpassing). 6. De tekst van het LAP wordt als volgt aangepast: <table><tr><td>7372</td><td>ga</td><td>kwikhoudende voorwerpen met een gehalte aan kwik van meer dan 10 mg/kg</td><td></td></tr></table> Er heeft tevens een vernummering plaatsgevonden vanwege het schrappen van categorie 55 (zie hiervoor opmerking 21 uit bijlage 4 van deze Nota van Aanpassing). Tevens wordt aan het eind van paragraaf II van sectorplan 82 toegevoegd: <u>[e] Kwikhoudende voorwerpen</u> <u>De minimumstandaard voor kwikhoudende voorwerpen is afscheiden en concentreren van kwik en zodanige verwerking dat verspreiding in het milieu wordt voorkomen.</u> 7. Inspreker legt terecht een relatie met sectorplan 62. Om duidelijk te maken welke afvalstoffen onder categorie 80 vallen, wordt in een voetnoot bij deze tabel de afbakening overgenomen uit sectorplan 62 als voetnoot [9]. Volgende voetnoten worden hernummerd. De nieuwe voetnoot [9] komt als volgt te luiden [9] <u>Metalen met aanhangende olie of emulsie zijn verspaningen (zoals draaisels en boorsels) van verschillende metalen met aanhangende vloeistoffen zoals boor-, snij-, slijp-, walsolie of koel emulsies, maar ook fijn metaalbewerkingsafval zoals hamerslagslib en oliehoudend fijn slijpafval. Dit metaalafval komt voornamelijk vrij bij de metaalbewerkende industrie.</u> 8. De tabel wordt in lijn met het voorstel; van inspreker aangepast (zie ook de beantwoording van inspraakreactie 281): <table><tr><td>85A 84A</td><td>ga</td><td>overig gevaarlijk afval van buiten de inrichting afkomstig <u>dat gestort mag worden volgens het Besluit stortplaatsen en stortverboden afvalstoffen of een minimumstandaard uit het LAP met een soortelijk gewicht van meer dan 1.100 kg/m3</u></td><td>[9]</td></tr><tr><td>85B 84B</td><td>nga</td><td>overig niet gevaarlijk afval van buiten de inrichting afkomstig <u>dat gestort mag worden volgens het Besluit stortplaatsen en stortverboden afvalstoffen of een minimumstandaard uit het LAP met een soortelijk gewicht van meer dan 1.100 kg/m3</u></td><td>[9]</td></tr><tr><td>86A 85A</td><td>ga</td><td>overig gevaarlijk afval van buiten de inrichting afkomstig <u>dat niet gestort mag worden volgens het Besluit stortplaatsen en stortverboden afvalstoffen of een minimumstandaard uit het LAP met een soortelijk gewicht van 1.100 kg/m3 of minder</u></td><td></td></tr><tr><td>86B 85B</td><td>nga</td><td>overig niet gevaarlijk afval van buiten de inrichting afkomstig <u>dat gestort mag worden volgens het Besluit stortplaatsen en stortverboden afvalstoffen of een minimumstandaard uit het LAP met een soortelijk gewicht van 1.100 kg/m3 of minder</u></td><td></td></tr></table>	66 65	ng a	zuren, basen en metaalhoudende afvalwaters, niet horend tot de categorieën 64-60 tot en met 68 64, met een van de volgende ...()...		73 72	ga	kwikhoudende voorwerpen met een gehalte aan kwik van meer dan 10 mg/kg		85A 84A	ga	overig gevaarlijk afval van buiten de inrichting afkomstig <u>dat gestort mag worden volgens het Besluit stortplaatsen en stortverboden afvalstoffen of een minimumstandaard uit het LAP met een soortelijk gewicht van meer dan 1.100 kg/m3</u>	[9]	85B 84B	nga	overig niet gevaarlijk afval van buiten de inrichting afkomstig <u>dat gestort mag worden volgens het Besluit stortplaatsen en stortverboden afvalstoffen of een minimumstandaard uit het LAP met een soortelijk gewicht van meer dan 1.100 kg/m3</u>	[9]	86A 85A	ga	overig gevaarlijk afval van buiten de inrichting afkomstig <u>dat niet gestort mag worden volgens het Besluit stortplaatsen en stortverboden afvalstoffen of een minimumstandaard uit het LAP met een soortelijk gewicht van 1.100 kg/m3 of minder</u>		86B 85B	nga	overig niet gevaarlijk afval van buiten de inrichting afkomstig <u>dat gestort mag worden volgens het Besluit stortplaatsen en stortverboden afvalstoffen of een minimumstandaard uit het LAP met een soortelijk gewicht van 1.100 kg/m3 of minder</u>	
66 65	ng a	zuren, basen en metaalhoudende afvalwaters, niet horend tot de categorieën 64-60 tot en met 68 64, met een van de volgende ...()...																										
73 72	ga	kwikhoudende voorwerpen met een gehalte aan kwik van meer dan 10 mg/kg																										
85A 84A	ga	overig gevaarlijk afval van buiten de inrichting afkomstig <u>dat gestort mag worden volgens het Besluit stortplaatsen en stortverboden afvalstoffen of een minimumstandaard uit het LAP met een soortelijk gewicht van meer dan 1.100 kg/m3</u>	[9]																									
85B 84B	nga	overig niet gevaarlijk afval van buiten de inrichting afkomstig <u>dat gestort mag worden volgens het Besluit stortplaatsen en stortverboden afvalstoffen of een minimumstandaard uit het LAP met een soortelijk gewicht van meer dan 1.100 kg/m3</u>	[9]																									
86A 85A	ga	overig gevaarlijk afval van buiten de inrichting afkomstig <u>dat niet gestort mag worden volgens het Besluit stortplaatsen en stortverboden afvalstoffen of een minimumstandaard uit het LAP met een soortelijk gewicht van 1.100 kg/m3 of minder</u>																										
86B 85B	nga	overig niet gevaarlijk afval van buiten de inrichting afkomstig <u>dat gestort mag worden volgens het Besluit stortplaatsen en stortverboden afvalstoffen of een minimumstandaard uit het LAP met een soortelijk gewicht van 1.100 kg/m3 of minder</u>																										

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
				Er heeft tevens een vernummering plaatsgevonden vanwege het schrappen van categorie 55 (zie hiervoor opmerking 21 uit bijlage 4 van deze Nota van Aanpassing). In het verlengde hiervan wordt op de tekst van bijlage 5 onder punt 6. De volgende aanpassing doorgevoerd: Voor het onderscheid tussen <u>deze beide categorieën wordt aangehouden of storten van de afvalstroom is toegestaan volgens het Besluit stortplaatsen en stortverboden afvalstoffen of een minimumstandaard uit het LAP</u> brandbaar en niet-brandbaar afval is een soortelijk gewicht van 1.100 kg/kuub aangehouden.
261.	BIJLAGE 5	28	Bijlage 5 geeft inspreker aanleiding tot een aantal vragen en opmerkingen: 1. Moeten alle stromen die nu in veel gevallen gemengd worden aangeboden in bijvoorbeeld bouw- en sloopafvalstoffen gescheiden worden ingezameld of gescheiden worden uitgesorteerd? 2. Hoe moeten afvalinzamelaars en afvalrecyclers met deze bijlage omgaan? 3. Voor dakafval zijn maar liefst zes categorieën geformuleerd. Moet dakafval in de toekomst in vier verschillende soorten worden ingezameld of uitgesorteerd? 4. Op welke wijze moeten inzamelaars of afvalrecyclers omgaan met de categorieën 87, 88 en 89? Hoe moet men vaststellen dat deze Reach-stoffen aanwezig zijn? 5. Let wel: de werkwijze uit bijlage 5 is in strijd met de Eural! 6. Tabel 1 bevat ook categorieën met hetzelfde nummer maar met een toevoeging A of B. In het algemeen gaat het om gevallen waarin de afvalstoffen zowel gevaarlijk als niet gevaarlijk kunnen zijn, maar waar het zowel vanuit het oogpunt van hoogwaardige verwerking van afvalstoffen als vanuit het risico op ongewenst vermengen geen bezwaar bestaat tegen samenvoegen. Vaak gaat het echter om afvalstoffen die later toch worden ge-	Algemeen: De bijlage loopt vooruit op de inwerkingtreding van de wijziging van het Activiteitenbesluit en de -regeling milieubeheer en de intrekking van de Regeling scheiden en gescheiden houden van gevaarlijke afvalstoffen. Vanaf dat moment dienen bedrijven aan de nieuwe algemene regels te voldoen. Waar een vergunningplicht blijft gelden, dient afwijking van de algemene regels in de vergunningen tot uitdrukking te worden gebracht. 1. Op grond van de Regeling bouwbesluit moet een groot aantal stromen die onder de noemer bouw- en sloopafval vallen reeds gescheiden worden gehouden op de bouw- of sloopplaats (tenzij niet-gevaarlijk afval in kleine hoeveelheden). In het sectorplan voor bouw- en sloopafval is aangegeven welke verplichtingen gelden voor sorteerinrichtingen. Bijlage 5 van het LAP regelt alleen welke stromen – wanneer deze gescheiden worden aangeboden – na inzameling alsnog samengevoegd mogen worden. 2. Het Activiteitenbesluit geldt (nog) alleen voor inrichtingen en heeft geen betrekking op inzamelactiviteiten buiten de inrichting. Inzamelaars hebben pas te maken met deze bijlage wanneer het binnen hun inrichting komt. Voor inzamelactiviteiten waarvoor een inzamelvergunning nodig is wordt de vergunning afgestemd op deze bijlage. De verplichtingen voor afvalrecyclers staan hierboven beschreven. 3. Er kan vergunning worden verleend voor het mengen van gevaarlijk afval en niet-gevaarlijk afval indien de minimumstandaard hetzelfde is. 4. In de acceptatieprocedure dient – nu al, dus dat staat los van deze bijlage – aandacht te worden besteedt aan mogelijke verontreinigingen in de te accepteren afvalstromen. Het risico verschilt natuurlijk van geval tot geval; in papier- of gft-afval al men minder snel rekening moeten houden met PAK's dan in zeefzand, en voor een verbrander is de aanwezigheid van bepaalde verontreinigingen minder problematisch dan voor een composteerder. Het is dus maatwerk dat in het kader van de acceptatieprocedure en een daarbij behorende risico-analyse in overleg tussen bedrijf en bevoegd gezag moet worden gemaakt. 5. Inspreker geeft niet aan waarom de werkwijze uit bijlage 5 in strijd met de Eural is, en dit wordt ook niet herkend. De Eural stelt immers geen regels omtrent scheiden of mengen maar betreft de classificatie van (mengsels van) afvalstoffen. 6. Het onderscheid maken tussen een A- en een B-categorie is nodig omdat de Wet milieubeheer – in navolging van de Kaderrichtlijn – voor het samenvoegen van gevaarlijk afval met ander gevaarlijk afval, niet-gevaarlijk afval of niet-afval een vergunning verplicht stelt. Met een A- en B-categorie wordt aangegeven dat er weliswaar een

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspiraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP						
			scheiden of om stromen waarvoor de gevaarlijke en niet-gevaarlijke variant zonder problemen samen verwerkt kunnen worden. Gelet op de tekst van artikel 10.54a van de Wet milieubeheer is hiervoor echter wel een vergunning vereist. In veel gevallen zal echter een relatief eenvoudige procedure volstaan om deze vormen van mengen te vergunnen. Aangezien het blijkbaar milieuhygiënisch geen bezwaar is om de categorieën A en B binnen een categorie samen te voegen en om administratieve last bij de bedrijven en overheid weg te halen, is verzoekt inspreker om de categorieën A en B per categorie samen te voegen. De meerwaarde voor dit onderscheid ziet inspreker niet. 7. Geceosoteerd C-hout wordt niet benoemd in bijlage 5, terwijl gewolmaniseerd C-hout specifiek vermeld is in bijlage 5 (categorie 15). Wat is hier de reden voor. 8. Het onderscheid tussen categorie 8 (groenafval) en 9 (gescheiden ingezameld tuin afval) is onnodig. Dit heeft eenzelfde verwerkingstraject. 9. Het onderscheid tussen categorie 10 (veegvuil) en 11 (RKG-slib) is onnodig. Beide afvalstoffen worden in sectorplan 9 behandeld.	vergunning nodig is, maar dat het vanuit hoogwaardige verwerking van het afval, in die gevallen in het algemeen geen probleem is om die stromen toch samen te voegen. Het bevoegd gezag weet nu dat zij de noodzakelijke administratieve verplichting zo eenvoudig mogelijk kan uitvoeren en er geen beleidsmatige obstakels zijn tegen het toestaan van het samenvoegen van de betreffende afvalstoffen. De bedrijven die de bedoelde categorieën nu al samen verwerken of ze mengen om ze later gezamenlijk te verwerken beschikken over het algemeen al over een vergunning om deze handelingen te mogen uitvoeren. 7. Geceosoteerd hout valt onder categorie 86 (na vernummering - zie hiervoor opmerking 21 uit bijlage 4 van deze Nota van Aanpassing - wordt dit categorie 85 in de definitieve tekst) want het kan probleemloos samen met ander brandbaar afval worden verwerkt. Voor gewolmaniseerd hout geldt dit niet (zie de minimumstandaard voor die stroom). 8. De aard, herkomst en verwerking van cat. 8 en cat. 9 afvalstoffen is in de basis verschillend. Dat sluit niet uit dat in bepaalde gevallen cat. 8 en cat. 9 afvalstoffen gezamenlijk worden verwerkt, al dan zelf met het oog op een betere verwerking (bijvoorbeeld toevoegen van grof groenafval bij gft-afval t.b.v. compostering). Bedrijven die dergelijke stromen gezamenlijk verwerken hebben hier doorgaans reeds een vergunning voor welke expliciet is getoetst aan de minimumstandaarden voor beide afvalstromen. 9. Dat stromen in hetzelfde sectorplan worden behandeld is geen reden om stromen zondermeer samen te laten voegen. De aard, herkomst en verwerking van cat. 10 en cat. 11 afvalstoffen is in de basis verschillend. Beide categorieën hebben wel een zelfde minimumstandaard (behalve dan dat RKG-slib eerst wordt gedroogd) en inspreker heeft gelijk dat zij in een aantal gevallen door dezelfde verwerkers gezamenlijk (kunnen) worden verwerkt. Bedrijven die dergelijke stromen gezamenlijk verwerken hebben hier doorgaans reeds een vergunning voor welke expliciet is getoetst aan de minimumstandaarden voor beide afvalstromen.						
262.	BIJLAGE 5	24	In tabel 3 zijn bij de categorieën afvalstoffen bij gemend bouw- en sloofafval (40A en 40B) de Euralcodes omgewisseld tussen gevaarlijk en niet-gevaarlijk afval.	De tabel wordt als volgt aangepast: <table><tr><td>40A</td><td>ga</td><td>170604; 170904; 191212-170204*; 170603*; 170901*; 170902*; 170903*; 191211*</td></tr><tr><td>40B</td><td>nga</td><td>170204*; 170603*; 170901*; 170902*; 170903*; 191211*-170604; 170904; 191212</td></tr></table>	40A	ga	170604; 170904; 191212-170204*; 170603*; 170901*; 170902*; 170903*; 191211*	40B	nga	170204*; 170603*; 170901*; 170902*; 170903*; 191211*-170604; 170904; 191212
40A	ga	170604; 170904; 191212-170204*; 170603*; 170901*; 170902*; 170903*; 191211*								
40B	nga	170204*; 170603*; 170901*; 170902*; 170903*; 191211*-170604; 170904; 191212								
263.	BIJLAGE 5	24	In tabel 3 worden categorieën van afvalstoffen vermeld die in inrichtingen gezamenlijk worden verwerkt. Bijvoorbeeld categorie 9 en 12 voor vergisten en composteren en categorie 13 en 16 voor afvalenergiecentrales. Inspreker neemt	Indien een bedrijf reeds een vergunning heeft voor het mengen van bepaalde afvalstoffen en de vergunning is gelet op het LAP nog steeds actueel, dan behoeft de omgevingsvergunning niet te worden aangepast alleen vanwege het mengbeleid.						

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
			aan dat voor het gezamenlijk verwerken daarvan de omgevingsvergunning niet hoeft te worden aangepast en verzoekt dit te bevestigen om interpretatieverschillen met het bevoegd gezag te voorkomen.	
264.	BIJLAGE 5	32	De regelgeving rond scheepsafvalstoffen is per land, en soms per haven verschillend. Dit bemoeilijkt afgifte van afvalstoffen, maar ook het gelijke speelveld. De lijst met gescheiden te houden afvalstoffen is een voorbeeld van een specifiek Nederlandse regeling. Inspreker adviseert hierover een actiepunt in het LAP op te nemen om te komen tot een internationale (Europese) lijst, bijvoorbeeld in het scheepsafvalstoffenverdrag en de Europese Richtlijn havenontvangstvoorzieningen.	Bijlage 5 lijkt complex, maar praktisch gezien wordt het bestaande beleid (niet mengen wanneer dat de verwerking volgens de minimumstandaard in gevaar brengt) voortgezet. De bijlage is alleen een concretisering. Verder is bijlage 5 een uitwerking van een bepaling uit de kaderrichtlijn waarbij het formuleren van categorieën juist een vereenvoudiging is ten opzichte van het per Euralcode apart houden (suggestie van de Commissie in de guidance bij de Kaderrichtlijn) en waarbij het werken met A- en B-categorieën juist is bedoeld om expliciet aan te geven dat in veel gevallen toestemming voor mengen niet op beleidsmatige bezwaren stuit. Tot slot blijven bestaande vergunningen van inzamelaars en havenontvangstinstallaties gewoon gelden en behoeven zij in beginsel weinig aanpassing wanneer zij al goed waren afgestemd op het bestaande beleid. Al met al wordt niet onderschreven dat de introductie van de lijst de afgifte van scheepsafvalstoffen gaat bemoeilijken.
265.	BIJLAGE 5	36	Op pagina 46 onder 7, 1 ^e bullit, regel 5; 'zij' wijzigen in: zijn	De tekst van het LAP wordt als volgt aangepast: De inrichtingen waar dergelijke handelingen plaatsvinden zijn <u>zijn</u> in het algemeen professionele afvalverwerkende bedrijven die ...()
266.	BIJLAGE 5	36	Bijlage 5 vermeldt dat het doel van deze bijlage het mengverbod geldt, tenzij afwijking mogelijk is op basis van de omgevingsvergunning ex art. 10.54a Wm. Onvermeld blijft in deze bijlage dat afwijking van mengverbod ook mogelijk is voor inzamelvergunningen ex art. 10.54 lid 2 Wm. Aanvulling van deze bijlage is vereist.	Inspreker doet hier een goede suggestie en bijlage 5 wordt als volgt aangepast: <i>Wijziging tweede zin:</i> Hiervan kan alleen worden afgeweken wanneer dat in een omgevingsvergunning <u>of een inzamelvergunning</u> is vastgelegd. <i>Toevoeging aan het tweede tekstblok onder "Reikwijdte van deze bijlage en ...()"...</i> <u>Op basis van artikel 10.49, lid 1, sub c van de Wet milieubeheer kunnen ook aan inzamelvergunningen verplichtingen worden verbonden ten aanzien van het gescheiden houden van afvalstoffen en het LAP is hiervoor het toetsingskader.</u>
267.	BIJLAGE 6	36	In hoeverre zijn de achterliggende toelichtingen bij de genoemde sectorplannen aangepast? Zeker bij SP 56, 57, 58, 59 zijn er behoorlijke veranderingen doorgevoerd.	De toelichtingen bij de sectorplannen worden waar nodig aangepast zodra het gewijzigde LAP is vastgesteld.
268.	Diverse SP	25	Teksten in sectorplannen met name waar het invoer en uitvoer betreft, zijn soms moeilijk leesbaar, waardoor het onduidelijk is wat bedoeld wordt.	Inspreker geeft niet aan waar dit het geval is waardoor het niet mogelijk is de reactie van inspreker inhoudelijk te beoordelen. Zij wordt voor kennisgeving aangenomen.
269.	Diverse SP	25	In diverse sectorplannen is aangegeven dat sorteren ten behoeve van recycling	Zie voor een reactie de beantwoording van inspraakreactie 124. In aanvulling hierop nog de opmerking dat voor het door inspreker genoemde voorbeeld (zeefzand) de betreffende

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
			alleen mag wanneer geen enkele reststroom overblijft die gestort moet worden. In een aantal situaties is dit niet mogelijk. Bij een volgende bewerking na sorteren kan een residu ontstaan dat toch gestort dient te worden. Te denken valt aan het residu na extractief reinigen van sorteerzeefzand. Om vervolg recycling- en reinigingstappen mogelijk te maken/houden wordt voorgesteld deze tekst te laten vervallen.	beperking niet in het sectorplan is opgenomen.
270.	Diverse SP	21	Aan een aantal sectorplannen is toegevoegd dat een geproduceerde brandstof alleen mag worden toegepast binnen inrichtingen. a) Het is inspreker niet duidelijk waarom deze beperking is opgenomen. Een stookinstallatie voor vloeibare brandstoffen kan immers ook buiten een inrichting in gebruik zijn en ook in dat geval kunnen emissiebeperkende eisen worden gesteld. b) Ook is niet duidelijk waarom deze brandstoffen niet in voer- en vaartuigen mogen worden toegepast. c) De reikwijdte van de zinsnede 'waarin emissiebeperking is gereguleerd in specifieke regelgeving en/of daarop gebaseerde vergunningen' is inspreker niet duidelijk. d) Het lijkt erop dat het stelselmatig overtreden van de eisen door sommige partijen tot gevolg zal hebben dat de invulling van de term duurzaamheid voor wat betreft vloeibare brandstoffen overboord wordt gezet. Door het regelen van de input (samenstellingseisen brandstof) kan worden voorkomen dat de bunkerbrandstof niet voldoet	Zie voor een reactie de beantwoording van inspraakreactie 184. In aanvulling daarop nog het volgende c) Zoals al aangegeven bij de beantwoording van inspraakreactie 184 worden deze passage en de corresponderende passages in de sectorplannen beter op elkaar afgestemd. Daarnaast wordt er op gewezen dat zowel in de sectorplannen als in het beleidskader ook expliciet staat dat het doel is om inzet in motoren van voer- en vaartuigen te voorkomen. Om dit nog verder te verduidelijken wordt zowel in het beleidskader als in de sectorplannen nog de volgende toevoeging opgenomen: <i>beleidskader:</i> ... () ... niet toegestaan om bepaalde afvalstromen in brandstoffen te verwerken ten behoeve van motoren voor voer- en vaartuigen <u>of andere mobiele toepassingen of vormen van inzet buiten inrichtingen</u>. <i>sectorplannen:</i> ... () ... afzet als brandstof voor motoren van voer- en vaartuigen <u>of andere mobiele toepassingen of vormen van inzet buiten inrichtingen</u> te voorkomen ... () ... e) Zoals al aangegeven bij de beantwoording van inspraakreactie 184 is zeker niet alleen het mogelijk wegmengen van gevaarlijke afvalstoffen in brandstoffen reden voor deze beleidsaanpassing. Meer in zijn algemeenheid wordt het verwerken van afvalstoffen in brandstoffen gezien als een risico waar de geldende kwaliteits- en emissie-eisen onvoldoende op zijn afgestemd.

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspiraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
			aan de overeengekomen eisen. e) Wegmengen van gevaarlijke afvalstoffen en opwerken tot brandstof lijken als eenzelfde handeling te worden beschouwd. Volgens inspreker is dit absoluut niet het geval.	
271.	Diverse SP	28	Het is onduidelijk welke wet- en regelgeving wordt gemist, die de toevoeging over het uitsluitend inzetten van uit afvalstoffen geproduceerde brandstoffen binnen inrichtingen noodzakelijk maakt. Bedrijven die (bio-)brandstoffen binnen de inrichtingen toepassen hebben hiervoor een omgevingsvergunningonderdeel milieu. In deze inrichtingsvergunningen worden binnen het bestaande wettelijk kader door het bevoegd gezag emissie-eisen opgenomen, afhankelijk van de aard en omvang van emissies. Welke situaties maken het noodzakelijk om verdere beperkingen in het LAP2 op te nemen? Bovendien is de gebruiker van brandstoffen geproduceerd uit afvalstoffen verantwoordelijk om aan bestaande wet- en regelgeving (inclusief specifieke emissie-eisen) te voldoen en niet de producent van betreffende brandstof. Naar de mening van inspreker wordt voorbijgegaan aan de bestaande verwerking afvalstoffen tot brandstoffen die buiten inrichtingen worden ingezet, bijvoorbeeld de opwerking van frituurvet tot biodiesel onder ISCC, Redcert of NTA8080. De verwerking van afvalstoffen tot brandstoffen (inclusief de opwerking van frituurvet tot biodiesel) voor toepassing buiten inrichtingen onder certificering van daartoe geëigende regelingen moet mogelijk blijven.	Zie voor een reactie de beantwoording van inspraakreactie 184.
272.	Diverse sectorplannen	36	Naast verschillen tussen LAP1- en LAP2-vergunningen staan er ook LAP2-	Deze opmerking heeft niet direct betrekking op de LAP-tekst en wordt voor kennisgeving aangenomen. Dat bepaalde wijzigingen in het LAP in principe aanleiding kunnen zijn voor

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspiraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
			wijzigingen op stapel, met potentiële uitstraling/doorwerking naar het Besluit inzamelen afvalstoffen. Het gaat dan m.n. om de sectorplannen 18, 53, 56, 57, 58, 59 en 63. In de betreffende olie-sectorplannen is het herkomstprincipe leidend geworden, waarbij de verdeling naar % water en % sediment is losgelaten. In de inzamelvergunningen is in veel bewerkingsvergunningen voorschriften dit onderscheid naar % water en % sediment echter wel bepalend. Mogelijk dat dit het LAP ook tot een ambtshalve wijzigingsgrond leidt.	ambtshalve aanpassing van vergunningen wordt in zijn algemeenheid onderschreven. Omdat het LAP geen directe werking heeft, zal de vergunningverlenende instantie moeten nagaan of bepaalde vergunningen moeten worden aangepast.
273.	Diverse sectorplannen	36	In veel sectorplannen worden onbepaalde interpreteerbare termen gebruikt, zoals 'grotendeels' (SP 12 Metalen). Dit maakt de toepassing moeilijk, immers is het LAP beleid wat de toepassing van onbepaalde begrippen bv uit de kaderrichtlijn afvalstoffen of EVOA zou moeten verduidelijken, maar eigenlijk moet je weer beleid maken (bv de vuistregels) voor de interpretatie van beleid.	Als eerste wordt opgemerkt dat het – in ieder geval in aangedragen voorbeeld van sectorplan 12 – gaat om bestaande tekst waarop geen inspraak mogelijk is. Verder wordt opgemerkt dat waar sprake is van het gebruik van interpreteerbare termen, zo goed mogelijk is geprobeerd dit nader te omschrijven. Zo ook in paragraaf I van het sectorplan 12 waar direct na de zin met het woord 'grotendeels' een opsomming is gegeven van afvalstoffen waar aan gedacht moet worden. Ook in andere sectorplannen is dit gedaan.
274.	Diverse sectorplannen	36	Inspreker verzoek percentages op te nemen voor de afbakening groen/rood	De hiervoor door ILT vastgestelde beleidsregels zullen in de toelichting van de betreffende sectorplannen worden vermeld.
275.	Diverse sectorplannen	36	In verschillende LAP-sectoren wordt de term dioxines (dirty 17) gebruikt. Een definitie van wat hiermee wordt bedoeld ontbreekt.	Dioxines is een verzamelnaam voor zo'n 210 verschillende scheikundige stoffen. Tot deze groep behoren de polychloordibenzo-p-dioxines (PCDD's) en de polychloordibenzofuranen (PCDF's). Het zijn vlakke moleculen met 2 benzeenringen, 4 chlooratomen en 1 of 2 zuurstofbruggen voor respectievelijk de PDCF en PCDD. Van alle PCDD's is het 2,3,7,8-tetrachloordibenzo-p-dioxine, of kortweg 2,3,7,8-TCDD het meest toxische. De 17 dioxines met chlooratomen op de 2,3,7- en 8-plaatsen zijn uiterst giftig en staan bekend als de "dirty seventeen".
276.	Sectorplannen algemeen	26, 33	In de sectorplannen zijn de activiteiten "in- en uitvoer" geschrapt en vervangen door "overbrenging vanuit of naar Nederland". In de Bijlage 3 zijn evenwel bij de definities de begrippen "invoer, import, uitvoer en export" opgenomen. Een begrip "overbrenging vanuit of naar Nederland" ontbreekt. Dit is niet	Het begrip 'overbrenging' is al opgenomen in bijlage 3. De meerwaarde van het ook nog opnemen van 'overbrenging van of naar Nederland' wordt niet gezien.

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
			consistent, dat begrip zou alsnog moeten worden opgenomen.	
277.	SP 1, par II	25	Op 11 juni 2013 is de motie 145 aangenomen. In deze motie wordt om een onderzoek gevraagd de milieuwinst vast te stellen van nasortering van restafval van milieustraten, die voldoen aan art. 3.115, lid 2 t/m lid 5 uit het Activiteitenbesluit. Betreffende onderzoek is niet uitgevoerd. Recyclingbedrijven kunnen nog een aanzienlijk volume uit ook deze restfractie recyclen. Ook de in paragraaf 14.6 genoemde redenen, om geen verdergaande sturing te doen met betrekking tot nascheiding, zijn niet allen ter zake of onjuist. Op bovengenoemde motie 145 een voorschot te nemen is onjuist. De voorgestelde wijziging in het LAP2 kan in de praktijk leiden tot een verlaging van de minimumstandaard voor grof huishoudelijk afval.	Allereerst wordt niet onderschreven dat de voorgenomen wijziging een verlaging van de minimumstandaard inhoudt. Het tegendeel is het geval. Vóór de wijziging was het mogelijk om afvalstromen samen te voegen, ook wanneer deze naderhand niet goed meer afgescheiden kunnen worden of wanneer de aanwezigheid van de één de recyclingsmogelijkheden van de ander verminderd. Daarnaast was in de oude regeling weliswaar sprake van verplichte afvoer naar nascheiding, maar er werd niet geregeld wat het effect van deze nascheiding zou moeten zijn. Dit betekent dat in het ene geval nascheiders een groot aantal deelstromen afscheiden, terwijl ander nascheiders zich konden richten op een beperkt aantal output-stromen en relatief grote hoeveelheden konden afvoeren naar de verbranding, als brandstof of zelfs als te storten residu. De nieuwe regeling pakt beide problemen aan. Allereerst is nu het uitgangspunt dat stromen die in beginsel voor recycling geschikt zijn ook direct bij aanbieding gescheiden worden gehouden. Het is immers niet logisch om de stromen eerst samen te voegen en vervolgens alsnog te laten scheiden wanneer dat alleen maar kan leiden tot onderlinge vervuiling en verminderde recyclingsmogelijkheden. Daarnaast wordt expliciet geregeld dat wanneer toch wordt gekozen voor het alternatief nascheiden, dat het resultaat dan vergelijkbaar moet zijn met het voorkeursalternatief bronscheiding. Dit betekent dus dat het sowieso niet meer mogelijk is om alle stromen in 1 restbak te deponeren, maar dat slimme combinaties moeten worden gekozen waarvan zeker is dat die goed en met behoud van kwaliteit kunnen worden nagescheiden. Met de gekozen stromen zal het overgrote deel van het voor recycling geschikte grof huishoudelijk afval worden gedekt. Mocht in praktijk blijken dat toch nog goed te recyclen stromen met regelmaat in de restbak terecht komen, dan is het relatief eenvoudig om de Activiteitenregeling hierop aan te passen. Alles samenvattend wordt van de nieuwe regeling – die natuurlijk wel enige tijd vraagt ter implementatie – verwacht dat dit een forse stap voorwaarts betekent ten opzichte van het bestaande beleid en dat dit een ondersteuning is van het programma VANG. Het onderzoek dat wordt genoemd door inspreker 25 wordt op dit moment uitgevoerd. Dat is echter geen reden om het LAP niet in overeenstemming te brengen met het Activiteitenbesluit en daarmee te bevorderen dat voor alle milieustraten dezelfde regels gelden. Waarom voor deze wijziging een LCA gedaan zou moeten worden zoals inspreker 28 suggereert is niet duidelijk. Het doel – zoveel mogelijk recycling van zoveel mogelijk componenten uit grof huishoudelijk afval – is niet gewijzigd. Er wordt alleen een ander instrumentarium ingezet omdat het idee is dat dit veel meer resultaat zal opleveren.
		28	Inspreker is van mening dat de overheid in Nederland eerst (onderbouwd) beleid dient te ontwikkelen voordat regels worden opgesteld om beleid in uitvoering te brengen. In het geval van de restfractie van (grove) huishoudelijke afvalstoffen die vrijkomt binnen gemeentelijke milieustraten is de omgekeerde route bewandeld. Inspreker ment – zeker omdat sprake is van een verlaging van de oorspronkelijke onderbouwde minimumstandaard – de beleidswijziging met een LCA onderbouwd moet worden. Omdat de voorgenomen beleidswijziging – een effectuering van de al bestaande regeling – een verlaging van de minimumstandaard betreft, is sprake van strijdigheid met het voorgestane beleid (VANG)!	
278.	SP 1, par II	24	"Dit kan betekenen dat in vergunningen	De uitwerking van de betreffende bepaling is feitelijk al opgenomen in het LAP, namelijk in

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
			voor milieustraten (...) sturingsvoorschriften worden opgenomen om (...) afvoeren naar een sorteerinstallatie met een voldoende rendement verplicht te stellen". Inspreker vreest hier een te grote interpretatieruimte en daarmee rechtsonzekerheid voor de markt. Verzocht wordt dit nader uit te werken.	de twee zinnen direct voorafgaand aan de zin die inspreker aanhaalt. Toch wordt dit nog verder verduidelijkt. Het LAP wordt als volgt aangepast: Het oogmerk van deze behandeling is om de gemengde stromen te scheiden ten behoeve van recycling. De mate van recycling dient gelijkwaardig te zijn aan de situatie waarin de stromen wel meteen op de milieustraat gescheiden gehouden waren. Dit kan betekenen <u>betekent</u> dat in vergunningen voor milieustraten waar dit geldt sturingsvoorschriften worden opgenomen om afvoer naar een verbrandingsinstallatie te voorkomen en afvoeren naar een sorteerinstallatie met een voldoende rendement <u>die de betreffende stromen scheidt ten behoeve van recycling in een mate gelijkwaardig aan de situatie waarin de stromen al bij aanbieding gescheiden waren gehouden</u> verplicht te stellen.
279.	SP 1, par II	28	Inspreker is van oordeel dat andere bewerkingen gericht op nuttige toepassing ook mogelijk moeten zijn indien een klein gedeelte gestort moet worden. Dit heeft de overheid al toegestaan in de Green Deal met betrekking tot AVI-bodemassen en kan dus breed in het LAP2 worden verwerkt. In het sectorplan voor huishoudelijk restafval (inclusief grof) moet dan wel een passage toegevoegd worden, dat de alternatieve verwerking minstens gelijkwaardig is op basis van een LCA. De passage waarin wordt aangegeven: "Het oogmerk van de behandeling is om zoveel mogelijk monostromen af te scheiden die geschikt zijn voor recycling, met als beperking dat het resulterende residu ten minste verbrand moet kunnen blijven worden" dient naar onze mening verwijderd te worden. Ook al zal in de praktijk vaak een brandbare fractie overblijven, het is vanuit het levenscyclusdenken niet verstandig dergelijke voorwaarden als beleid aan te nemen.	Zie voor een reactie de beantwoording van inspraakreactie 124. Het feit dat voor AVI-bodemas nu een eerste stap is gezet – om allerlei specifiek voor dat dossier geldende redenen – betekent niet dat dit nu voor alle afvalstromen in de tweede wijziging van LAP deze lijn kan worden doorgevoerd.
280.	SP 1	36	Geldt voor verbranden niet hetzelfde als voor scheiden? Als de slak niet kan worden afgezet voor een R-handeling, dan zou invoer vanwege de belasting van stortcapaciteit ook geweigerd moeten worden. Zie onderstaande tekst over	Verbranden is – anders dan scheiden – een afgeronde verwerkingshandeling. Het opwerken van eventuele residuen, zoals AVI-bodemas – is een aparte handeling en wordt niet bij het beoordelen van de aanvraag tot import betrokken.

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
			scheiden, waarbij deel wordt gestort: Overbrenging naar Nederland van huishoudelijk restafval en grof huishoudelijk restafval en van residuen van het sorteren of anderszins verwerken van (grof) huishoudelijk restafval voor andere vormen van (voorlopige) verwijdering dan storten of verbranden is in beginsel niet toegestaan op grond van nationale zelfverzorging wanneer als vervolghandeling een deel van de overgebrachte afvalstof wordt gestort.	
281.	SP 3, par II	24	Inspreker heeft in het algemeen bezwaar tegen de toepassing van de "1.100-regel". Dit is geen adequaat criterium voor het onderscheid tussen brandbaar en niet brandbaar afval. Daarmee wordt voorbijgegaan aan het feit dat er afvalstoffen zijn met een volumieke massa van minder dan 1.100 kg/m³ die niet recyclebaar zijn en aantoonbaar onbrandbaar zijn. Een voorbeeld hiervan is glaswol uit de glaswolindustrie. Omgekeerd zijn er ook brandbare stoffen met een hoger soortelijk gewicht, bijvoorbeeld azobé hout. Indien recycling niet mogelijk is (of duurder dan € 175,- per ton) dan is verbranden of storten toegestaan. De voorkeur van vorm van verwijdering hoeft niet beschreven te worden aan de hand van een soortelijk gewicht. Er kan direct worden getoetst of storten toegestaan is volgens het Bssa. In het Bssa is al voldoende geborgd dat enkel die stromen gestort worden waarvoor geen hoogwaardigere verwerking mogelijk is. Inspreker verzoekt dan ook het onderscheid op basis van soortelijk gewicht uit de definitieve teksten te verwijderen.	De minimumstandaard voor het verwerken van procesafhankelijk industrieel afval van productieprocessen voor de gevallen dat recycling niet mogelijk is (of duurder is dan € 175,- per ton) wordt conform de inspraakreactie aangepast. De tekst van de minimumstandaard komt hiermee als volgt te luiden: De minimumstandaard voor het verwerken van procesafhankelijk industrieel afval van productieprocessen is recycling. Indien recycling niet mogelijk is op grond van de aard of samenstelling van de afvalstof of de recyclingsroute zo duur is dat de kosten voor afgifte door de producent/ontdoener meer zouden bedragen dan € 175,- per ton, is de minimumstandaard - voor afvalstoffen <u>die niet gestort mogen worden volgens het Besluit stortplaatsen en stortverboden afvalstoffen of een minimumstandaard uit het LAP met een volumieke massa van 1.100 kg/m³ of minder</u> verbranden als vorm van verwijdering. Opwerken tot secundaire brandstoffen wordt alleen vergund wanneer sturingsvoorschriften worden opgenomen om afzet als brandstof voor motoren van voer- en vaartuigen te voorkomen en zo zeker te stellen dat hoofdgebruik als brandstof alleen kan plaatsvinden binnen inrichtingen waarin emissiebeperking is gereguleerd in specifieke regelgeving en/of daarop gebaseerde vergunningen. - voor afvalstoffen <u>die gestort mogen worden volgens het Besluit stortplaatsen en stortverboden afvalstoffen of een minimumstandaard uit het LAP met een volumieke massa van meer dan 1.100 kg/m³ storten op een daarvoor geschikte stortplaats, voorzover dat is toegestaan volgens het Besluit stortplaatsen en stortverboden afvalstoffen.</u> In het verlengde hiervan wordt in paragraaf II van sectorplan 82 de volgende aanpassing doorgevoerd: Kwikhoudende afvalstoffen worden aangemerkt als brandbaar wanneer <u>zij niet gestort mogen worden volgens het Besluit stortplaatsen en stortverboden afvalstoffen of een minimumstandaard uit het LAP de volumieke massa 1.100 kg/m³ of minder bedraagt.</u>

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
282.	SP 3, par II	28	Inspreker verzoekt aan de tekst over vergunningverlening voor het opwerken tot secundaire brandstoffen toe te voegen dat de inperking van de gebruiksmogelijkheden van brandstoffen geproduceerd uit afvalstoffen niet geldt voor brandstoffen geproduceerd uit afvalstoffen waaraan de productstatus is verleend. Bovendien is de gebruiker van brandstoffen geproduceerd uit afvalstoffen verantwoordelijk om aan bestaande wet- en regelgeving (inclusief specifieke emissie-eisen) te voldoen en niet de producent van betreffende brandstof.	Zie voor een reactie de beantwoording van inspraakreactie 184. Daarnaast wordt opgemerkt dat alles wat in het huidige LAP is geregeld geldt voor afvalstoffen en niet voor niet-afvalstoffen. Wanneer aan een materiaal een productstatus wordt toegekend valt het niet langer onder de werking van het LAP.
283.	SP 3	36	Op pagina 65, onder 1 moet 'enkele' worden vervangen door: enkel.	De tekst wordt conform de inspraakreactie als volgt aangepast: 1. geen enkele deel van de overgebrachte afvalstof wordt als vervolghandeling gestort (bezwaar op grond van nationale zelfverzorging), en
284.	SP 3	36	<i>In het dossier moeten stukken aanwezig zijn, waaruit blijkt dat recycling niet mogelijk is, dan wel meer kost dan € 175,- per ton. De kennisgever kan aan deze eis voldoen door verklaringen te overleggen van bedrijven waarvan mag worden aangenomen dat zij dit soort industrieel procesafhankelijk afval in het algemeen kunnen recycleren, waaruit blijkt dat zij het afval waar de kennisgeving specifiek betrekking op heeft niet voor recycling kunnen accepteren met de reden hiervan, danwel dat recycling de aanbieder meer kost dan € 175,- per ton.</i> Inspreker vindt de zinsnede "waarvan mag worden aangenomen" onvoldoende specifiek. Beter vindt inspreker: "die vergund is afvalstoffen als onderhavige te recycleren".	Dat de betreffende zinsnede specifieker zou kunnen/moeten is een voorstelbaar verzoek. De inspreker gaat er in haar tekstvoorstel echter aan voorbij dat in een aantal gevallen de betreffende verwerkers geen vergunning behoeven, maar vallen onder algemene regels. De tekst wordt daarom wel aangepast maar in iets gewijzigde vorm: De kennisgever kan aan deze eis voldoen door verklaringen te overleggen van bedrijven die vergund zijn of op basis van algemene regels bevoegd zijn waarvan mag worden aangenomen dat zij dit soort industrieel procesafhankelijk afval in het algemeen te kunnen recycleren, waaruit blijkt dat zij het afval waar de kennisgeving specifiek betrekking op heeft niet voor recycling kunnen accepteren met de reden hiervan, danwel dat recycling de aanbieder meer kost dan € 175,- per ton. Deze wijziging wordt op eenzelfde manier ook doorgevoerd in de sectorplannen 4, 5, 11, 16, 31, 41, 52, 84.
285.	SP 4	36	Voorgesteld wordt de beleidsregels voor de afbakening de categorie 'groene lijst' in het sectorplan papier en karton op te nemen.	Zie de beantwoording van inspraakreactie 274
286.	SP 5, par I	1	Verzocht wordt het schrappen van het woord schoeisel uit de afbakening van	Het schrappen van schoeisel bij de afbakening van het sectorplan was uitsluiten ingestoken vanuit de verwerking van betreffende genoemde afvalstromen. In principe staat dit los van

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
		19, 24	het sectorplan terug te draaien en samenstelling van de afvalstroom "textiel" gelijk te houden aan wat in de 'inzamelpraktijk' gebruikelijk is, dus inclusief de leerfractie. Inspreker doet in dit kader tevens een suggestie voor aanpassing van de minimumstandaard. Schoeisel is hierin geschrapt en komt ook niet terug in een ander sectorplan. Van oudsher behoorden schoenen tot de afvalstroom Textiel en er is geen reden waarom opname van schoeisel tot knelpunten zou leiden. Ook in de inzamellijst behorende bij de vorig jaar afgesloten Green Deal Textielinzameling worden de schoenen (en zelfs riemen, tassen, ed.) meegenomen. Voorstel is om schoeisel in de tekst toe te voegen.	de inzamelpraktijk, maar insprekers lijken hier wel een samenhang te zien. Om verwarring te voorkomen blijft schoeisel alsnog gehandhaafd in het sectorplan. Wel wordt gelijktijdig de minimumstandaard aangepast. Het LAP wordt als volgt aangepast: <i>Afbakening, aanpassing tweede zin</i> Textiel dat vrijkomt uit huishoudens bestaat in hoofdzaak uit kleding, <u>schoeisel</u>, lakens, dekens, grote lappen stof en gordijnen. <i>Minimumstandaard, aanvulling na de eerste zin:</i> <u>Voor schoeisel waarvoor recycling niet mogelijk is, is de minimumstandaard andere nuttige toepassing.</u>
287.	SP 6	24	Gft-vergisters zijn vanwege hun vergunning aan regels gebonden wat betreft de afvalstromen die mogen worden verwerkt. Co-vergisters daarentegen mogen stromen die op de positieve lijst staan, en dit zijn vaak dezelfde inputstromen als voor gft-vergisters, zoals berm- en slootmaaisel en groenteresten, direct toepassen. Hier is geen vergunning voor nodig. Dit veroorzaakt oneerlijke concurrentie en vooral een groot risico op diffuse en oncontroleerbare verspreiding van afvalstromen en residuen in het milieu. Inspreker verzoekt deze wijziging van het LAP eraan te laten bijdragen dat de wet- en regelgeving voor het verwerken van organische reststromen voor de agrarische sector en voor de afvalsector wordt geharmoniseerd. Inspreker ziet bovendien een ontwikkeling naar een Biobased Economy die leidt tot een versoepeling van de regels voor het benutten van organische afvalstromen,	Het sectorplan geeft aan welke manier van verwerking als minimumstandaard gehanteerd wordt en zegt niets over de installaties waarmee deze verwerking plaatsvindt. De reactie van inspreker is begrijpelijk, maar heeft geen invloed op de formulering van het sectorplan. Het LAP is ook niet het juiste instrument om aanpassing van regelgeving te realiseren.

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
			terwijl de afvalsector blijvend moet voldoen aan strenge regels. Dit leidt tot een ongelijk speelveld. Verdere verruiming van de regelgeving, zoals bepleit door de agrarische sector, vindt inspreker ook vanuit dit perspectief ongewenst.	
288.	SP 6	36	Inspreker doet een tekstvoorstel om de relatie tussen gft compost en dierlijke bijproducten helder te maken, met als essentie dat compost niet valt aan te merken als een dierlijk bijproduct.	De reikwijdte van verordening 1069/2009 dierlijke bijproducten wordt bepaald door de tekst van de verordening zelf en kan niet worden ingeperkt door de afbakening van een sectorplan uit het LAP. Het spreekt voor zich dat compost moet voldoen aan de regelgeving over dierlijke bijproducten.
289.	SP 7	36	Inspreker doet een tekstvoorstel om de relatie tussen gft compost en dierlijke bijproducten helder te maken, met als essentie dat compost onder de verordening zou kunnen vallen.	De reikwijdte van verordening 1069/2009 dierlijke bijproducten wordt bepaald door de tekst van de verordening zelf en kan niet worden ingeperkt door de afbakening van een sectorplan uit het LAP. Het spreekt voor zich dat compost moet voldoen aan de regelgeving over dierlijke bijproducten.
290.	SP 8, par II	20	Inspreker stelt voor de minimumstandaard te wijzigen van 'andere nuttige toepassing' in 'recycling' en draagt de volgende argumenten aan: a. In praktijk is recycling de gangbare wijze van het verwerken van groenafval. Het overgrote deel van het groenafval in Nederland wordt gecomposteerd. Daarnaast maakt het vergisten van groenafval opgang. De huidige 'andere nuttige toepassing' van integraal groenafval is in de praktijk zeer beperkt en betreft hoofdzakelijk het dempen van sloten in veenweidegebieden. Alle andere vormen van 'nuttige toepassing' van groenafval betreffen uitsluitend de houtfractie uit groenafval. Inspreker kan zich voorstellen dat specifiek voor de houtfractie uit groenafval 'andere nuttige toepassing' wordt toegestaan. 'Andere nuttige toepassing' als minimumstandaard voor (integraal) groenafval is ongewenst. Het zet de deur open naar goedkope,	a. De minimumstandaard waarnaar inspreker verwijst is gebaseerd op LCA's, die aangeven dat verbranden even goed of zelfs beter is. De minimumstandaard zal dan ook niet aangepast worden zolang deze LCA nog de basis is voor het beleid. Immers, al zou de minimumstandaard worden aangepast, dan kan een initiatiefnemer van een energie-toepassing toch gewoon vergunning krijgen, verwijzend naar deze LCA. In het kader van het opstellen van LAP3 wordt opnieuw naar de onderbouwing van de minimumstandaarden gekeken en dan komt ook het moment om naar de status van de betreffende LCA te kijken. Voor wat betreft toepassingen als slootdempingen ligt de basis daarvoor in de Wet milieubeheer (met name de artikelen 10.2 en 10.63) en niet in het LAP. Er is overigens enerzijds wel begrip voor de door inspreker geuite zorgen, maar anderzijds geeft inspreker zelf al aan dat composteren en vergisten in praktijk de primaire vormen van verwerking zijn voor integraal groenafval en dat alternatieven met name plaatsvinden met de houtachtige fractie (waar inspreker begrip voor heeft). Er is dus ook geen directe noodzaak om de minimumstandaard van integraal groenafval in deze tweede wijziging al aan te passen en daarmee de status van de onderliggende LCA ter discussie te stellen. Dit kan dus beste in het traject van LAP3 worden betrokken. b. Wat inspreker stelt over ambities van VANG en het programma biobased economy is op zich juist. De stap die inspreker vervolgens zet naar de minimumstandaard als instrument om dit te realiseren is echter discutabel. De minimumstandaard is het instrument voor vergunningverleners en moet op een niveau liggen dat in praktijk voor de hele afvalstroom realiseerbaar is. Het is immers niet mogelijk om alleen vergunningen te gaan verlenen voor technieken waar we naar toe willen, maar die er op dit moment nog niet – of nog niet in volgende omvang zijn. In de voorbereiding op LAP3 zal tevens bediscussieerd worden of hoogwaardiger verwerking een optie is om op te

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
			laagwaardiger manieren van verwerken. De vraag naar groencompost is structureel groter dan het aanbod, en de komende jaren naar verwachting alleen nog maar verder zal toenemen door vershraling van landbouwbodems, en de toenemende behoefte aan effectieve organische stof. b. Een ambitie van VANG is om 'in de circulaire economie reststromen van biomassa via bioraffinage te scheiden in meerdere bouwstenen die zo hoogwaardig mogelijk worden ingezet (cascadering)'. Ook het programma Biobased Economy zet hierop in. Er zijn initiatieven die zich richten op nog hoogwaardiger recycling van (deelstromen uit) groenafval. De markt bevindt zich in een transitie van het verwerken van afvalstromen naar het produceren van hoogwaardige producten. De minimumstandaard 'andere nuttige toepassing' staat haaks op de beleidsmatige ambities tot hoogwaardiger recycling van groenafval, waaronder cascadering. Bovendien zorgt deze minimumstandaard ervoor dat initiatiefnemers (en financiers) van innovatieve recyclingtechnieken niet zullen uitgaan van de poorttarieven zoals die gelden voor composteren of vergisting, maar van de veel lagere kosten die gemoeid zijn met andere vormen van 'overig nuttige toepassing'. De business case en de financierbaarheid van innovatieve vormen van recycling van groenafval worden daardoor bemoeilijkt, net zoals de nu ingezette transitie.	nemen in de minimumstandaard. De minimumstandaard zoals die nu wordt gebruikt kan dus niet vooruitlopen op ontwikkelingen maar is het instrument om achterblijvers een zet in de rug te geven wanneer de markt inmiddels klaar is voor een volgende stap. Terzijde nog een opmerking over de stelling van inspreker dat de tarieven van alternatieve verwerkingsvormen de referentie vormen voor innovaties en niet de tarieven voor composteren/vergisten. Los van de vraag of dit sowieso iets is wat middels het LAP kan worden opgelost, lijkt dit ook in strijd te zijn met hetgeen inspreker onder a. aanvoert. Daar is immers de stelling dat composteren en vergisten de primaire technieken zijn voor de verwerking van integraal groenafval en dat andere technieken eigenlijk nauwelijks een rol spelen. c. Allereerst reageert inspreker hier feitelijk op bestaand beleid waar geen inspraak op mogelijk is. In de betreffende passage is weliswaar 'inzet bij de inrichting van ecoducten' toegevoegd, maar verder is dit ongewijzigd beleid. Alleen dit is al een reden om in het kader van deze tweede wijziging niet in te gaan op de wens van inspreker om bepaalde vormen van inzet opeens te gaan verbieden. Daarnaast het volgende. Voor wat betreft toepassingen als slootdempingen ligt de basis daarvoor in de Wet milieubeheer (onder meer artikelen 10.2 en 10.63) en niet in het LAP. Daarnaast is er ook niet direct aanleiding om inzet van (houtig)groenafval bij inrichting van ecoducten, het dempen van sloten of als directe toepassing van bodemverbeteraar te verbieden, zeker niet omdat het in de meeste gevallen inzet is van gebiedseigen materiaal en er weinig verschil is met het natuurlijke afbraakproces van spontaan gevallen takken en bladeren. Desalniettemin is er begrip voor de wens van inspreker om de betreffende passage in de minimumstandaard meer te concretiseren. Omdat het hier slechts een verduidelijking is zonder enige inhoudelijke aanpassing van het beleid wordt de bestaande tekst van het LAP toch gewijzigd en wel als volgt: Daarnaast kunnen vormen van directe toepassing als bodemverbeteraar, inzet bij de inrichting van ecoducten of gebruik voor het dempen van sloten in veenweidegebieden worden toegestaan wanneer ze <u>uit milieuoogpunt minimaal gelijkwaardig zijn aan composteren en niet strijdig zijn met regelgevingvoldoen aan hoofdstuk 10 van de Wet milieubeheer en passen in het beleid van het bevoegd gezag.</u> d. De door inspreker voorgestelde aanpassing van de minimumstandaard is praktisch onmogelijk. De minimumstandaard wordt namelijk vooral gebruikt voor vergunningverlening en handhaving bij individuele bedrijven. De afweging 'mits wordt zeker gesteld.....gedrang komt' is een afweging op nationaal niveau en niet te maken bij vergunningverlening voor een individueel bedrijf. Daarnaast laat een dergelijke structuur zich sowieso niet reguleren via de minimumstandaard in het LAP. Het op nationaal niveau sturen van afvalstromen vraagt een wettelijke basis.

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
			c. Het LAP stelt voor op te nemen dat 'vormen van directe toepassing als bodemverbeteraar... worden toegestaan wanneer ze uit milieuoogpunt minimaal gelijkwaardig zijn aan composteren en niet strijdig zijn met regelgeving'. Onduidelijk is hoe de frase 'uit milieuoogpunt minimaal gelijkwaardig aan composteren' moet worden geïnterpreteerd en dient te worden getoetst. Inspreker vindt dat directe toepassing van groenafval als bodemverbeteraar als niet gelijkwaardig aan de toepassing van compost (gecomposteerd groenafval) moet worden beschouwd en geeft daarvoor twee redenen: 1. Compost bevat meer effectieve organische stof dan onbewerkte groenafvalstromen. Effectieve organische stof heeft een aantal positieve effecten (inspreker somt er een aantal op) 2. Door compostering worden onkruidzaden en plantpathogenen gedood en bij directe toepassing van worden deze verspreid (inspreker verwijst naar een studie). d. In 2011 heeft inspreker samen met enkele van haar leden een Green Deal met de Rijksoverheid afgesloten. Inspreker citeert uit de deze deal waar het gaat over de problematiek en de rol die de rijksoverheid op zich heeft genomen. De in de deal geschetste problematiek rond de concurrentie tussen verschillende toepassingen van vers hout, is bij het opstellen van	

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
			de minimumstandaard voor het LAP2 niet als zodanig benoemd. Dat is logisch, omdat de concurrentie op dat moment nog niet in die mate aanwezig was zoals dat nu het geval is. Bovendien was gecascadeerd gebruik van biomassa nog geen onderdeel van beleid met betrekking tot de circulaire economie. Binnen het kader van de uitvoering van de deal heeft inspreker er al in 2012 voor gepleit de minimumstandaard voor groenafval zo te herzien, dat ongewenste concurrentie om deelstromen uit houtafval wordt vermeden. Op dat moment bleek wijziging van de minimumstandaard procedureel niet opportuun. Nu stelt inspreker de volgende aanpassing voor: 'De minimumstandaard voor groenafval is recycling. Voor de houtfractie uit groenafval is overige nuttige toepassing met als hoofdgebruik brandstof eveneens toegestaan, mits wordt zeker gesteld dat een zodanige hoeveelheid hout in het overige groenafval achterblijft, dat hoogwaardig materiaalhergebruik hieruit technisch mogelijk blijft/niet in het gedrang komt (bijvoorbeeld de productie van biobased teeltmedia)'.	
291.	SP 8, par II	22	Er bestaan geen uitzonderingen op de voorgestelde minimumstandaarden. Wat bijvoorbeeld te doen met verontreinigd berm- en slootmaaisel? Ook ontbreken verwijzingen naar andere wet- en regelgeving zoals bijvoorbeeld de Vrijstellingsregeling plantenresten en tarragrond en de Meststoffenwet.	Inspreker reageert niet op een wijziging van het LAP waartegen inspraak mogelijk is. Als reactie nog het volgende • Voor alle minimumstandaarden geldt dat zij in het algemeen voor de hele afvalstroom werkbaar zijn. In enkele gevallen is expliciet aandacht besteed aan 'niet voor recycling geschikte partijen'. Voor deze minimumstandaard zal het slechts bij uitzondering voorkomen dat een afvalstroom door bijzondere verontreiniging niet volgens de minimumstandaard kan worden verwerkt. Het is daarom niet nodig geacht hier specifiek beleid voor te formuleren. Dergelijke specifieke uitzonderingen dienen in overleg met het bevoegd gezag te worden opgelost • De door inspreker genoemde wet- en regelgeving is te vinden in de toelichting op

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
				sectorplan 8, onderdeel VI. Deze toelichting is te vinden op website www.LAP2.nl en vormt geen onderdeel van de inspraaknotitie.
292.	SP 9, par I	7	Het woord 'dat' in het derde tekstblok en in de tabel impliceert ten onrechte dat veegvuil en RKG-slib ook als iets anders dan grond is aan te merken. Het woord 'dat' zou hier kunnen vervallen.	De tekst van het LAP wordt zowel boven als in de tabel als volgt gewijzigd: Veegvuil en RKG-slib dat is aan te merken als grond in de zin van <u>voldoet aan de definitie van 'grond' in artikel 1 van het Besluit bodemkwaliteit</u> valt niet onder dit sectorplan. Zie ook inspraakreactie 346
293.	SP 9, par II	7 28	De minimumstandaard voor de restfractie die overblijft na het scheiden van veegafval en RKG-slib (RKGV-slib) is verbranden. Inspreker stelt dat de afgescheiden fractie echter inert en onbrandbaar is en alleen kan worden gestort. De minimumstandaard voor veegafval en RKG-slib is aangepast van nuttige toepassing naar recycling. Op basis van welke informatie is deze aanpassing gerechtvaardigd? Let wel: veegvuil bestaat uit een baaierd van afvalstoffen waarvoor niet in alle gevallen nuttige toepassing zijnde recycling mogelijk is.	Dit onderdeel van het LAP is niet gewijzigd en inspraak hierop is dan ook niet mogelijk. Echter, deze inspraakreacties maken duidelijk dat de minimumstandaard totaal anders gelezen kan worden dan de bedoeling is. Insprekers lezen de tweede alinea alsof zij betrekking heeft op de inerte fractie, terwijl zij bedoeld is betrekking te hebben op de niet inerte fractie die na afscheiding van de inerte fractie over blijft. Er is daarom besloten de tekst van de minimumstandaard toch aan te passen, niet beogend om inhoudelijk iets te wijzigingen maar met als doel het bestaande beleid duidelijker op te schrijven: De minimumstandaard voor het verwerken van veegafval en RKG-slib (RKGV-slib) is het afscheiden van de inerte fractie die, al dan niet na reiniging, wordt gerecycled. <u>Ingeval van reiniging van de inerte fractie mag het reinigingsresidu worden gestort wanneer daarvoor een niet-reinigbaarheidsverklaring is afgegeven.</u> De minimumstandaard voor het verwerken van marktafval, drijfafval, afval uit openbare afvalbakken en de restfractie die overblijft na het <u>afschieden van de inerte fractie van</u> veegafval en RKG-slib (RKGV-slib), is verwijderen door verbranden. Sorteren, nascheiden en andere bewerkingen gericht op nuttige toepassing van (een deel van) het afval van onderhoud van openbare ruimten zijn alleen toegestaan wanneer er, <u>met uitzondering van een residu van de reiniging van de inerte fractie,</u> geen deelstromen of residuen worden gestort.
294.	SP 11	36	Voorgesteld wordt de beleidsregels voor de afbakening de categorie 'groene lijst' in dit sectorplan op te nemen.	Zie de beantwoording van inspraakreactie 274
295.	SP 12	36	Voorgesteld wordt de beleidsregels voor de afbakening de categorie 'groene lijst' in dit sectorplan op te nemen.	Zie de beantwoording van inspraakreactie 274
296.	SP 13, par II	23	De minimumstandaard voor het verwerken van batterijen en accu's is het afscheiden van vloeistoffen en zuren gevolgd door materiaalhergebruik (zie bijlage III, deel A en deel B bij Richtlijn 2006/66/EG inzake batterijen en accu's). Inspreker vindt het wenselijk om in het sectorplan of in de toelichting op het sectorplan op te nemen dat afgedankte	Allereerst is deze minimumstandaard - op aanpassing van terminologie en een verwijzing naar sectorplan 82 na - niet veranderd. Het betreft dus ongewijzigd beleid waartegen geen inspraak open staat. Daarnaast is deze minimumstandaard direct ontleend aan wet- en regelgeving. Aanpassen daarvan moet derhalve niet te licht worden genomen en is sowieso iets dat zich meer leent voor het traject van LAP3 dan meenemen in de tweede wijziging van LAP2. Ten derde wordt niet onderschreven dat recycling niet zou stroken met de doelstellingen van het programma VANG. Middels (hoogwaardige) recycling kunnen juist grondstoffen binnen

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
			batterijen en accu's (dus afvalstoffen) ook kunnen worden hergebruikt voor een ander doel als dat waarvoor zij waren ontworpen. Afgedankte Li-ion batterijen ontworpen voor het gebruik in elektrische voertuigen kunnen opnieuw worden gebruikt voor stationaire toepassingen, zoals energie opslag in smart-grids. De tekst van het huidige voorstel kan namelijk zo geïnterpreteerd worden dat batterijen en accu's moeten worden gerecycled in een verwerkingsproces. Deze interpretatie strookt niet met het programma VANG met het uitgangspunt van een economisch systeem dat de herbruikbaarheid van producten en grondstoffen en het behoud van natuurlijke hulpbronnen als uitgangspunt neemt en waardecreatie in iedere schakel van het systeem nastreeft.	het economisch systeem behouden blijven. Tot slot wordt opgemerkt dat de systematiek van het LAP en het instrument minimumstandaard zo is dat een verwerkingsvorm die geheel (dus voor de hele afvalstroom) op een hoger niveau van de afvalhiërarchie ligt dan de minimumstandaard in beginsel kan worden toegestaan. Dit betekent dat 'voorbereiding voor hergebruik' is toegestaan wanneer de minimumstandaard 'recycling' is. Aanpassing van het LAP is daarvoor niet nodig. Hoe hergebruik valt in te passen in de doelstellingen van Besluit beheer batterijen en accu's 2008 en Regeling beheer batterijen en accu's 2008 is dan overigens wel een aandachtspunt, maar dat ligt buiten de reikwijdte van het LAP.
297.	SP 13	26, 33	Inspreker meent dat de toelichting over producentenverantwoordelijk in noot 16 niet verhelderend is omdat producentenverantwoordelijkheid en de verantwoordelijkheid overeenkomstig het LAP door elkaar lopen. Inspreker beveelt aan deze tekst te redigeren conform het gestelde in noot 34 bij Sectorplan 52 Banden waar een soortgelijk situatie aan de orde is.	Beide voetnoten verschillen feitelijk alleen doordat halverwege voetnoot 16 een zin is opgenomen over het feit dat de minimumstandaard niet geheel aansluit op de regeling en waarom dat zo is. Iets dergelijks ontbreekt in voetnoot 34 omdat zoiets daar niet speelt. Verder wordt niet gezien waarom voetnoot 16 onduidelijker zou zijn dan voetnoot 34.
298.	SP 14, par II	28	De minimumstandaard voor de verwerking van papier- of kunststofgeïsoleerde kabels en snoeren is scheiden in een metaalfractie, een kunststoffractie en een restfractie, gevolgd door nuttige toepassing zijnde recycling van de metaal- en de kunststoffractie en andere nuttige toepassing van de restfractie. De kunststoffractie van papier- of kunststofgeïsoleerde kabels en restanten daarvan bestaat veelal uit niet voor recycling geschikt PVC. De nu voorgestelde minimumstandaard is niet bewezen in de	De tweede wijziging van het LAP voorziet hier al in. In de laatste alinea van de minimumstandaard wordt voor de kunststoffractie immers al de uitwijk geboden naar 'overige nuttige toepassing' in plaats van 'recycling'.

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
			praktijk.	
299.	SP 16, par II	4, 9	De minimumstandaard voor zuiveringsslib uit de voedingsmiddelen en genotindustrie is verbranden wanneer recycling meer kost dan € 175 per ton. In relatie tot de prijs voor het alternatief (verbranden) achten insprekers dit veel te hoog en verzoeken om voor deze situatie in het bijzonder de € 175 naar beneden bij te stellen en te relateren aan het tarief voor verbranden van deze afvalstroom.	Zie voor een algemene reactie over het tarief van € 175,- in ieder geval de beantwoording van inspraakreactie 93 en tevens de beantwoording van inspraakreactie 172. In aanvulling op alles wat daar al gezegd is hier nog eens specifiek de opmerking dat de € 175,- voor geen enkele stroom is gebaseerd op het alternatief verbranden en dat voor veel stromen verbranden een goedkoper alternatief zal zijn. Waar het echter om gaat is dat maatschappij breed wordt gestreefd naar meer recycling en dat er wordt gestreefd naar een verdere afbouw van storten en verbranden. Voor recycling geschikte stromen moeten derhalve worden gerecycled. Er is geen reden om daar voor deze afvalstroom een uitzondering voor te maken.
300.	SP 16, par III	4	De Nederlandse capaciteit voor verbranden van zuiveringsslib is geconcentreerd in enkele grote verwerkingsinstallaties. Dit is kwetsbaar bij het optreden van storingen. Verzocht wordt om in geval van calamiteiten ruimte in het LAP2 open te laten voor overbrenging naar het buitenland voor verbranden of storten.	Er zijn meerdere verwerkende installaties voor waterzuiveringsslib; de kans lijkt klein dat er meerdere storingen tegelijkertijd optreden. Daarnaast kent paragraaf III al de mogelijkheid om in bijzondere situaties onder voorwaarden zuiveringsslib over te brengen naar het buitenland voor verbranding. Uitvoer voor storten wordt niet toegestaan vanwege het gehanteerde beginsel van nationale zelfverzorging en omdat verbranden in ieder geval mogelijk is.
301.	SP 17, par II	4	Inspreker maakt bezwaar tegen het verhogen van de grens voor arseen bij nuttige toepassing van 150 mg/kg droge stof naar 500 mg/kg droge stof. ❖ Bij toepassing als ijzerzout in een rioolwaterzuivering komt het arseen in de asrest en in het afvalwater. Dit maakt het extra lastig om te kunnen voldoen aan de eisen voor waswater, zoals opgenomen in hoofdstuk 5 van het Activiteitenbesluit. ❖ Ook zal arseen een probleem gaan vormen bij het terug winnen van fosfaat uit de as van een slibverbrandingsinstallatie.	Waterijzer wordt inderdaad door een tiental RWZI's toegepast voor fosfaatbinding of zwavelbinding (stankbestrijding). Dit waterijzer wordt als bijproduct verkocht en heeft conform de verplichting tot registratie van chemische producten een Reach registratie voor ijzer(hydr)oxide. Dit is dus geen afvalstof en valt buiten het kader van het LAP. Terzijde nog het volgende Allereerst zal het arseen - anders dan inspreker vreest - niet of nauwelijks in het afvalwater terecht komen, omdat het sterk gebonden is aan het ijzer. Alleen onder sterk reducerende omstandigheden lost het op. Andersom juist draagt het ijzer(hydr)oxide eraan bij dat arseen en andere zware metalen die uitspoelen uit de bodem en via drainage in de riolen terecht komen worden vastgelegd. Daarnaast is bekend dat een hoog arseengehalte ongewenst is. Waterijzer dat aan RWZI's geleverd wordt bevat echter altijd minder dan 150 mg arseen en een enkele RWZI heeft contractueel ook nog lagere concentraties bedongen. Om deze reden wordt de minimumstandaard toch aangepast in lijn met de wensen van inspreker. Hierbij wel de kanttekening dat deze wijziging alleen van belang is voor zover het gaat om inzet als afvalstof. De wijziging is verwerkt in het antwoord op inspraakreactie 302.
302.	SP 17, par II	24	De grenswaarde voor arseen van 500 mg/kg d.s. voor het inzetten als meststof vindt inspreker te hoog. Volgens de	Het materiaal waar het hier om gaat wordt niet zelf als meststof op de bodem gebracht. Het wordt in vergistingsinstallaties (mest, zuiveringsslib, huisvuil) gedoseerd teneinde het gehalte aan zwavelwaterstof (H ₂ S) beneden schadelijke niveaus te houden. Het materiaal

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP																
			Meststoffenwet is de grenswaarde bij het gebruik van overige organische meststoffen 15 mg/kg d.s. Inspreker verzoekt hierbij aan te sluiten.	bezit als zodanig geen landbouwkundige werking en is enkel bedoeld als anorganische hulpstof, die bij de productie van meststoffen kan worden toegepast. De uiteindelijke meststoffen moeten vanzelfsprekend voldoen aan de eisen van de Meststoffenwet en bij de toelating op bijlage Aa wordt hier rekening mee gehouden. Inmiddels is overigens duidelijk dat de grenswaarde die ten grondslag ligt aan plaatsing op bijlage Aa niet wordt aangepast en dus 150 mg/kg blijft. Hierom wordt ook het LAP alsnog aangepast: <i>Minimumstandaard sectorplan 17:</i> De minimumstandaard voor de verwerking van reststoffen van drinkwaterbereiding is - <u>gebruik als hulpstof bij de productie van meststoffen (bijvoorbeeld om het gehalte aan zwavelwaterstof beneden schadelijke niveaus te houden) of in een rioolwaterzuivering (voor bijvoorbeeld fosfaatbinding of zwavelbinding [stankbestrijding]), in beide gevallen voor zover de arseenconcentratie kleiner of gelijk is aan 150 mg/kg droge stof en de van toepassing zijnde wet- en regelgeving dit toestaat.</u> - inzet als bouwstof voor zover dit is toegestaan binnen de randvoorwaarden van het besluit Bodemkwaliteit, <u>of</u> - andere vormen van recycling, bijvoorbeeld als meststof, voor zover de arseenconcentratie kleiner of gelijk is aan 500 mg/kg droge stof en de van toepassing zijnde wet- en regelgeving dit toestaat. De minimumstandaard voor de verwerking van reststoffen van drinkwaterbereiding die - niet geschikt zijn voor toepassing als bouwstof binnen de randvoorwaarden van het besluit Bodemkwaliteit, <u>en</u> - vanwege een gehalte aan arseen van meer dan 500 mg/kg droge stof of vanwege geldende wet en regelgeving niet geschikt zijn voor andere vormen van recycling, is storten op een daarvoor geschikte stortplaats. In dit geval - is nuttige toepassing ...()... ...()... <i>Bijlage 5:</i> <table><tr><td>13</td><td>nga</td><td>reststoffen van drinkwaterbereiding die</td><td></td></tr><tr><td></td><td></td><td>- <u>geschikt zijn voor gebruik als hulpstof bij de productie van meststoffen of in een rioolwaterzuivering en/of</u></td><td></td></tr><tr><td></td><td></td><td>- <u>geschikt zijn voor toepassing als bouwstof binnen de randvoorwaarden van het Besluit bodemkwaliteit, en/of</u></td><td></td></tr><tr><td></td><td></td><td>- waarvan het gehalte aan arseen gelijk of minder is dan 500 mg/kg droge stof en die binnen geldende wet- en regelgeving geschikt zijn voor andere vormen van recycling, bijvoorbeeld als meststof</td><td></td></tr></table>	13	nga	reststoffen van drinkwaterbereiding die				- <u>geschikt zijn voor gebruik als hulpstof bij de productie van meststoffen of in een rioolwaterzuivering en/of</u>				- <u>geschikt zijn voor toepassing als bouwstof binnen de randvoorwaarden van het Besluit bodemkwaliteit, en/of</u>				- waarvan het gehalte aan arseen gelijk of minder is dan 500 mg/kg droge stof en die binnen geldende wet- en regelgeving geschikt zijn voor andere vormen van recycling, bijvoorbeeld als meststof	
13	nga	reststoffen van drinkwaterbereiding die																		
		- <u>geschikt zijn voor gebruik als hulpstof bij de productie van meststoffen of in een rioolwaterzuivering en/of</u>																		
		- <u>geschikt zijn voor toepassing als bouwstof binnen de randvoorwaarden van het Besluit bodemkwaliteit, en/of</u>																		
		- waarvan het gehalte aan arseen gelijk of minder is dan 500 mg/kg droge stof en die binnen geldende wet- en regelgeving geschikt zijn voor andere vormen van recycling, bijvoorbeeld als meststof																		
303.	SP 17	36	Overbrenging vanuit Nederland voor	Inhoudelijk heeft inspreker wel een punt dat deze standaard passage in dit sector plan																

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
			<i>verbranden als vorm van verwijdering is in beginsel toegestaan.</i> Het is vreemd dat dit wordt toegestaan omdat dit afval vrijwel 100 % anorganisch is, dus dan is het van belang dat de slak wel nuttig wordt toegepast, want andere vormen van verwijdering hebben die beperking wel (zie onder): Overbrenging vanuit Nederland voor andere vormen van (voorlopige) verwijdering dan storten en verbranden is in beginsel niet toegestaan op grond van nationale zelfverzorging wanneer als vervolghandeling een deel van de overgebrachte afvalstof wordt gestort.	mogelijk overbodig is omdat verbranden geen logische vorm van verwerking is voor deze inerte afvalstroom. Het betreft hier bestaand beleid en een passage die mogelijk in meer sectorplannen eigenlijk overbodig is, maar waarvan opname ook weer geen problemen geeft. Er is in dit stadium dus geen noodzaak om dit bestaande beleid alsnog aan te passen en dit wordt uitgesteld tot LAP3 waarin alle sectorplannen weer van begin tot eind tegen het licht worden gehouden. De link die inspreker legt tussen het criterium dat geen deel <i>van de overgebrachte afvalstof</i> mag worden gestort en de verwerking van AVI-bodemas gaat niet op. Met verbranden als vorm van verwijdering wordt de verwerking van een afvalstof voltooid. De residuen zijn nieuwe stoffen en het gaat er om dat <i>van de overgebrachte afvalstof</i> niets mag worden gestort. De bepaling is dus bedoeld te voorkomen dat na overbrenging een sortering plaatsvindt die resulteert in een te storten deelfractie of residu, maar heeft geen betrekking op stoffen die overblijven na integrale verbranding.
304.	SP 17	36	'besluit Bodemkwaliteit' moet zijn: Besluit bodemkwaliteit	De tekst van de minimumstandaard van sectorplan 17 wordt als volgt aangepast: De minimumstandaard voor (..) - inzet als bouwstof voor zover dit is toegestaan binnen de randvoorwaarden van het besluit Bodemkwaliteit Besluit bodemkwaliteit, of - (...) De minimumstandaard voor (...) - niet geschikt zijn voor toepassing als bouwstof binnen de randvoorwaarden van het besluit Bodemkwaliteit Besluit bodemkwaliteit, en
305.	SP 19, toelichting	6	Verzocht wordt om mogelijk te maken dat bedrijfsafval (met name resten van afnamesets) niet eerst naar de hoofdvesting moet worden vervoerd, maar door de inzamelaar mogen worden opgehaald op de plaats waar het ontstaat, te weten de afamelocaties.	Dit punt is al eerder met inspreker besproken, maar heeft betrekking op de toelichtingen bij de sectorplannen. Die liggen niet voor inspraak ter inzage en om die reden wordt hier niet inhoudelijk op deze reactie ingegaan. Wel worden, zodra de tweede wijziging van het LAP formeel is vastgesteld, ook alle toelichtingen geactualiseerd. Daarbij worden ook de wensen van deze inspreker meegenomen.
306.	SP 19, toelichting	6	Verzocht wordt om afval van 'lang houdbare' bloedproducten dat vergelijkbaar is met het afval van 'kort houdbare' bloedproducten voortaan ook als bedrijfsafval te mogen beschouwen.	De toelichtingen bij de sectorplannen liggen niet voor inspraak ter inzage. Om die reden wordt hier niet inhoudelijk op deze reactie ingegaan. Overigens worden, wanneer de tweede wijziging van het LAP formeel is vastgesteld, ook alle toelichtingen geactualiseerd. Daarbij worden ook de wensen van deze inspreker in overweging genomen.
307.	SP 19, toelichting	6	Het wordt onnodig geacht om alle afval te voorzien van de naam van de rechtspersoon wanneer het in een gesloten verpakking komt waar een dergelijke vermelding al op staat.	De toelichtingen bij de sectorplannen liggen niet voor inspraak ter inzage. Om die reden wordt hier niet inhoudelijk op deze reactie ingegaan. Overigens worden, wanneer de tweede wijziging van het LAP formeel is vastgesteld, ook alle toelichtingen geactualiseerd. Daarbij worden ook de wensen van deze inspreker in overweging genomen.
308.	SP 20, par I	24	Onder welk sectorplan vallen de bij onderhoudstops vrijkomende afvalstoffen	• Straalgrit valt onder sectorplan 35. • Vliegassen zelf vallen onder sectorplan 26, maar bij onderhoudsstops vrijkomende filters

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspiraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
			(zoals straalgrit en filters beladen met vliegassen) en vallen de restafvalstromen uit de verbrandingsprocessen binnen andere specifieke sectorplannen? Meer specifiek vraagt inspreker onder welk sectorplan ketelas valt, omdat in de huidige teksten slechts ketelas opgemengd met bodemas is benoemd. Dit is van belang aangezien ketelas in het kader van de Green Deal AEC-bodemassen mogelijk meer separaat zal worden ingezet.	beladen met vliegassen vallen onder het beleidskader. • Rookgasreinigingsresidu valt onder sectorplan 26. • Ketelas dat wordt afgevoerd met bodemas valt onder sectorplan 20 omdat het niet meer van bodemas kan worden onderscheiden, maar ketelas dat afzonderlijk wordt afgevoerd valt onder het beleidskader.
309.	SP 20, par II	19	De minimumstandaard is opgehoogd van nuttige toepassing naar recycling. Dit wordt niet nader gespecificeerd. Graag ziet inspreker een verduidelijking in de tekst opgenomen waaruit blijkt dat op basis hiervan zowel de huidige verwerking, toepassing als IBC-bouwstof, als de vrije toepassing (mits het opwerkingsproces niet leidt tot meer dan 15% te storten residu) als verwerkingsmogelijkheden zijn toegestaan, conform de Green Deal AVI-bodemas.	De definitie van de term recycling is te vinden in de begrippenlijst en wordt in het beleidskader toegelicht. Een verduidelijking in de tekst van sectorplan 20 is daarom niet noodzakelijk. Onder recycling valt zowel 'toepassing als IBC-bouwstof' als 'inzet als vrij toepasbare bouwstof' mits de betreffende bouwstoffen niet worden ingezet ter opvulling van mijnen, groeves, etc. De hele passage die volgt na de eerste zin is bedoeld om het storten van een residu dat ontstaat bij het opwerken tot een vrij toepasbare bouwstof mogelijk te maken en niet om toepassing als IBC-bouwstof te blokkeren. Immers, zonder die toevoeging zou de minimumstandaard uitsluitend 'recycling' zijn en zouden handelingen die leiden tot een gedeeltelijk storten niet zijn toegestaan. De toevoeging geeft dus de Green Deal een plaats in het beleid voor deze afvalstroom.
310.	SP 20, par II	24	Onder "opwerkingsinstallatie" zou naar het oordeel van inspreker eveneens een "keten van opwerkingsinstallaties" moeten vallen.	Inspreker merkt in feite op dat de opwerking van AVI bodemas wordt uitgevoerd in meerdere stappen en daardoor binnen meerdere bedrijven kan worden uitgevoerd. De doelstellingen uit de Green Deal gelden echter niet per stap afzonderlijk maar voor de gehele keten. Dit is op zich juist. Een bevoegd gezag kan echter enkel de praktijk toetsen en vergunning verlenen aan één inrichting. Daarom is de verplichting in ieder geval gelegd bij de (eerste) verwerkingsinstallatie van AVI-bodemas. Dit is de installatie - al dan niet op het terrein van de AVI zelf - die de bodemas ontvangt van de AVI - al dan niet na afscheiding van metalen bij de AVI zelf - en waar een eerste daadwerkelijke scheiding in fracties plaatsvindt waarvan reststoffen worden afgevoerd naar de stortplaats. Wordt immers in die eerste stap de 15% al overschreden, dan wordt zeker te veel gestort. Indien behandeling ook nog in andere inrichtingen plaatsvindt, zal ook in (de aanvraag voor) die vergunningen moeten worden opgenomen welk percentage van de AVI-bodemas (of een deelstroom daarvan) zal worden gestort. Op die manier ontstaat ook inzicht in de prestaties van de hele keten. Aan de minimumstandaard wordt ter verduidelijking de volgende zin toegevoegd:

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
				<u>In deze minimumstandaard wordt met 'opwerkinstallatie' bedoeld "de installatie - al dan niet op het terrein van de AVI zelf - die de bodemas ontvangt van de AVI - al dan niet na afscheiding van metalen bij de AVI zelf - en waar een eerste daadwerkelijke scheiding in fracties plaatvindt waarvan reststoffen worden afgevoerd naar de stortplaats".</u>
311.	SP 20, par II	24	De geformuleerde minimumstandaard is niet in lijn met de tekst van de Green Deal AEC-bodemassen. De toepassing van AEC-bodemas als IBC-bouwstof – die voorlopig nog is toegestaan – moet worden aangemerkt als nuttige toepassing in de vorm van materiaalhergebruik. De minimumstandaard kan daarom nog niet worden aangepast in recycling. De tekst sluit bovendien niet aan bij de formulering van de Green Deal.	Zie allereerst de beantwoording van inspraakreactie 309 over de relatie tussen het begrip recycling en 'toepassing als IBC-bouwstof'. In aanvulling daarop nog de opmerking dat 'nuttige toepassing in de vorm van materiaalhergebruik' sowieso niet meer in het LAP gebruikt kan worden omdat de betekenis van het begrip 'hergebruik' met de komst van de nieuwe kaderrichtlijn is gewijzigd. Wel is naar aanleiding van deze inspraakreactie de formulering van de minimumstandaard wat consistentier gemaakt: Opwerking van AVI-bodemas tot vrij toepasbare bouwstoffen (dus als 'niet IBC-bouwstof') kan worden toegestaan onder de volgende voorwaarden (cumulatief): 1. (...) 2. De uit de opwerkingsinstallatie komende stroom dient vanaf 1 januari 2017 voor ten minste 50% (gewichtsperscentage droge stof) van de inkomende stroom van de opwerkingsinstallatie nuttig toepasbaar geschikt te zijn <u>voor recycling</u> buiten IBC criteria (dus als 'niet IBC-bouwstof').
312.	SP 20, par II	24	Volgens de Green Deal moet vanaf 1 januari 2017 tenminste 50% van "de in Nederland geproduceerde hoeveelheid bewerkte bodemas" worden toegepast als niet-IBC bouwstof. Dat is een landelijke doelstelling die niet zomaar vertaald kan worden naar "50% van de stromen uit iedere opwerkingsinstallatie". In feite zou dat een aanscherping inhouden.	Allereerst is het instrument minimumstandaard bedoeld voor vergunningverlening en heeft betrekking op individuele inrichtingen. Een landelijke doelstelling in een minimumstandaard is niet bruikbaar voor vergunningverlening. Doorvertaling naar individuele initiatieven is daarom onontkoombaar. Daar komt bij dat met deze wijziging het storten van een deel van de bodemas mogelijk wordt gemaakt, waar dat voor de wijziging niet was toegestaan. Het kan echter niet zo zijn dat individuele installaties ongeclausuleerd een deel van de input kunnen storten zonder dat daar meerwaarde tegenover staat. Zowel inperking van de te storten hoeveelheid als vastleggen van de daar tegenover staande verhoging van de kwaliteit van de bodemas is derhalve onontkoombaar.
313.	SP 20, par II	24	De minimumstandaard vermeldt – naast de 50% - dat de vergunningverlener hogere eisen kan stellen wanneer dat haalbaar wordt geacht voor de door de aanvrager gebruikte installatie. Inspreker vindt dit onwenselijk want het kan aanleiding geven tot subjectiviteit en daarmee tot een ongelijkwaardig speelveld in Nederland.	Inspreker heeft gelijk en het LAP wordt als volgt aangepast: 2. De uit de opwerkingsinstallatie komende stroom dient vanaf 1 januari 2017 voor ten minste 50% (gewichtsperscentage droge stof) van de inkomende stroom van de opwerkingsinstallatie nuttig toepasbaar te zijn buiten IBC criteria (dus als 'niet IBC-bouwstof'). De vergunningverlener kan hogere eisen stellen wanneer dat haalbaar wordt geacht voor de door de aanvrager gebruikte installatie, op basis van de stand der techniek of op basis van bewezen resultaten elders.
314.	SP 20, par II	24	Dat vanaf 1 januari 2020 alle bodemas moet worden toegepast als niet-IBC bouwstof is in strijd met de Green Deal. Het is weliswaar de ambitie om in 2020	Dit is een terechte opmerking en het sectorplan zal als volgt worden aangepast: <i>Minimumstandaard:</i> 3. De uit de opwerkingsinstallatie komende stroom dient – buiten de onder voorwaarde 1 bedoelde residu-stroom van 15% – vanaf 1 januari 2020 volledig nuttig toepasbaar

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
			de IBC-categorie te schrappen, maar in artikel 20 van de Green Deal is aangegeven dat daarover in 2018 nadere afspraken worden gemaakt, tenzij uit onderzoek blijkt dat het technologisch niet haalbaar is, of alleen tegen onaanvaardbare maatschappelijke kosten.	te zijn buiten IBC criteria (dus als 'niet IBC-bouwstof'). <i>Toevoeging ergens in de toelichting bij het sectorplan:</i> <i>Het doel van de partijen is om de categorie IBC-bouwstoffen in 2020 te laten vervallen. Verwacht wordt dat de partijen zich hiertoe zullen inspannen. Bij volgende wijzigingen van het LAP en dit sectorplan zal de minimumstandaard aangepast worden aan de dan actuele situatie. Bedoeling is dat dan aan de minimumstandaard kan worden toegevoegd dat vanaf 1 januari 2020 de uit de opwerkingsinstallatie komende stroom - buiten de 15% te storten residu- volledig nuttig toepasbaar moet buiten IBC criteria (dus als 'niet IBC-bouwstof').</i>
315.	SP 20, par III	24	Wordt bij grensoverschrijdende overbrengingen van non-ferro metalen met een vervuiling aan bodemassen getoetst of deze bodemassen nuttig worden toegepast. Is de vrij toepasbaarheid van de bodemassen in het buitenland in dat geval een toetsingscriterium? In welke mate is de minimumstandaard van toepassing op de opwerking van bodemassen uit het buitenland? Het exporteren van bodemas om het toe te passen als IBC-bouwstof op stortplaatsen in het buitenland moet naar het oordeel van inspreker alleen worden toegestaan wanneer dezelfde wijze van nuttige toepassing in Nederland ook is toegestaan.	Kern van deze inspraakreactie is dat onduidelijk is of metalen afgescheiden uit bodemas nog onder sectorplan bodemas vallen of onder sectorplan metalen. Om hier meer duidelijkheid in te scheppen wordt aan paragraaf I van sectorplan 20 toegevoegd: <u>Uit bodemas afgescheiden non-ferrometaal valt onder nog dit sectorplan zolang het aandeel verontreinigende bodemas in het metaal groter is dan 50% (m/m op basis van droge stof). Is het aandeel metaal gelijk of groter dan 50% (m/m op basis van droge stof) dan valt de stroom verder onder sectorplan 12.</u> Opgemerkt wordt nog dat in het eerste geval (> 50% bodemas), anders dan inspreker mogelijk meent, bij uitvoer de vrije toepasbaarheid van de bodemas een criterium is. Bij overbrenging naar het buitenland is uitgangspunt dat het wordt gerecycled en de minimumstandaard zoals die geldt in Nederland is geen direct toetsingskader. Voor overbrenging naar Nederland wordt wel getoetst aan de minimumstandaard.
316.	SP 21, par II	24	Inspreker maakt uit de tekst niet op in welke mate bij de toepassing van vliegassen in asfalt (of cement) in de wegenbouw sprake is van opvulling of materiaalhergebruik en hoe zich dat verhoudt tot toepassing van vliegassen in zoutmijnen voor opvulling. Onder beide omstandigheden worden immers vergelijkbare primaire grondstoffen vervangen.	Uit bijlage 3 (termen en definities) valt op te maken dat: - het gebruik van AVI-vliegas nimmer 'hergebruik' betreft; - het gebruik van AVI-vliegas voor het maken van asfalt of cement (mortel) 'recycling' betreft, tenzij het asfalt of de mortel wordt gebruikt als opvulmateriaal. - het gebruik van AVI-vliegas (al dan niet in de vorm van asfalt of een mortel) ten behoeve van opvulling van mijnen 'nuttige toepassing' kan betreffen maar ook kan worden aangemerkt als 'storten'. In geen van deze gevallen betreft het recycling.
317.	SP 21, par II	24	Onduidelijk is of bij toepassing in zoutmijnen van asfalt of cement dat vliegassen bevat, sprake is van materiaalhergebruik van vliegassen of van nuttige toepassing.	Allereerst lijkt asfalt niet heel geschikt om zoutmijnen mee op te vullen. Daarnaast wordt verwezen naar de beantwoording van inspraakreactie 316; toepassing in zoutmijnen betreft nooit hergebruik of recycling. Het kan wel nuttige toepassing zijn, maar ook storten (afhankelijk of er sprake is van opvulplicht en van vervangen van primaire grondstoffen).
318.	SP 22, par I (en	4	Inspreker werkt aan mogelijkheden om	In de tweede wijziging is de minimumstandaard van 'materiaalhergebruik' veranderd in

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
	II)		uit de vlieg-as fosfaat te gaan terugwinnen, maar vooralsnog is inzet in de vulstofindustrie onmisbaar. Het is echter niet mogelijk om daar 100% van de vlieg-as in Nederland in alle maanden van het jaar af te zetten. zodat export voor nuttige toepassing in Duitse zoutmijnen de komende paar jaar nog noodzakelijk is. Verzocht wordt daarom de reststoffen waarop dit sectorplan betrekking heeft nader specificeren en de minimumstandaard 'recycling' (op termijn) uitsluitend van toepassing laten zijn op de vliegassen.	'recycling'. Hiermee valt toepassing in mijnen inderdaad buiten de mogelijkheden. Dit wordt alsnog mogelijk gemaakt door het LAP wordt als volgt aan te passen: De minimumstandaard voor de verwerking van reststoffen van slibverbranding is recycling <u>andere nuttige toepassing</u> , binnen de kaders van het beleidskader.
319.	SP 22, par I	24	Verzocht wordt aan te geven of onder dit sectorplan alle reststoffen, zoals bed-as en vlieg-as, vallen.	Onder dit sectorplan vallen in beginsel alle reststoffen die vrijkomen bij slibverbranding. Bed-, bodem- en vlieg-as dat vrijkomt bij slibverbranding valt dus onder sectorplan 22. Dit staat duidelijk weergegeven in paragraaf I.
320.	SP 22, par II	4, 9, 24	Verzocht wordt in het sectorplan op te nemen dat indien de vlieg-as van een slibverbranding (tijdelijk) niet voldoet aan de kwaliteitseisen voor recycling het storten van de vlieg-as onder voorwaarden is toegestaan.	Zie de beantwoording van inspraakreactie 318; de minimumstandaard wordt aangepast naar 'andere nuttige toepassing'. De minimumstandaard vóór de tweede wijziging was 'nuttig toepassen in de vorm van materiaalhergebruik'. Storten is een verlaging van de standaard waarvoor geen concrete aanleiding is. Backfilling in Duitse zoutmijnen valt namelijk niet onder 'storten' maar onder 'andere nuttige toepassing' en is na aanpassing van de minimumstandaard dus vergoedbaar.
321.	SP 22, par III	3, 4, 9, 24	Omdat inzet als vulstof in asfalt niet het hele jaar mogelijk is, is export ten behoeve van inzet in mortels voor het funderen van zoutmijnen – hoe duur deze optie ook is - op dit moment nog onmisbaar. Verzocht wordt het verbod op export ten behoeve van 'opvulling' voor deze stroom te heroverwegen.	Zie de beantwoording van inspraakreactie 318; de minimumstandaard wordt aangepast naar 'andere nuttige toepassing'. Paragraaf III (Grensoverschrijdend transport van afval) wordt in lijn gebracht met de aangepaste minimumstandaard, waardoor uitvoer t.b.v. de nuttige toepassing 'opvullen van zoutmijnen' toegestaan wordt: <i>Onder (Voorlopige) verwijdering</i> Overbrenging vanuit Nederland voor (voorlopige) verwijdering is in beginsel niet toegestaan, omdat: - Recycling <u>nuttige toepassing</u> mogelijk is, en/of - (...) <i>Onder (Voorlopige) nuttige toepassing</i> Overbrenging vanuit Nederland voor recycling <u>alsmede voor (voorlopige) nuttige toepassing</u> gevoeld door recycling is in beginsel toegestaan, tenzij uiteindelijk zoveel van de overgebrachte afvalstof wordt gestort dat de mate van nuttige toepassing de overbrenging niet rechtvaardigt of wanneer de mate van recycling <u>nuttige toepassing</u> lager is dan gangbaar is bij verwerking van betreffende afvalstof in Nederland. Voor reststoffen van slibverbranding geldt dat iedere mate van storten in beginsel te hoog is om de overbrenging te rechtvaardigen omdat Recycling <u>nuttige toepassing</u> mogelijk is.

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
				Overbrenging vanuit Nederland voor andere vormen van (voorlopige) nuttige toepassing dan recycling of voorlopige nuttige toepassing gevolgd door recycling is in beginsel niet toegestaan omdat recycling mogelijk is. Ook overbrenging vanuit Nederland voor toepassing van reststoffen van slibverbranding bij de vervaardiging van mortels, die gebruikt worden als opvulling in mijnen om bodemverzakking tegen te gaan, of toepassing van reststoffen van slibverbranding direct in zoutkoepels of groeves aan de oppervlakte, wordt niet toegestaan. Dit kan weliswaar worden aangemerkt als een handeling van nuttige toepassing voor zover de reststoffen van slibverbranding daarbij in de plaats komt van primaire grondstoffen die anders voor het vervaardigen van de mortels of het vullen van de zoutkoepels hadden moeten worden gebruikt, maar recycling heeft de voorkeur boven opvulling¹. Indien niet is aangetoond dat er een opvulplicht is, wordt uitgegaan van (ondergronds) storten. Ook in dat geval is overbrenging vanuit Nederland voor deze toepassingen niet toegestaan (zie hiervoor onder '<u>(Voorlopige) verwijdering</u>'). Overbrenging naar Nederland voor (voorlopige) nuttige toepassing is (...).
322.	SP 23	22	Rookgasontzwavelingsgips wordt beschouwd als afvalstof. Afgesproken is echter (inclusief Minister IenM) dat het een bijproduct betreft.	RWS heeft in 2014 een rechtsoordeel afgegeven dat rookgasontzwavelingsgips van bepaalde centrales onder voorwaarden en voor bepaalde toepassingen kan worden beschouwd als een bijproduct. In die gevallen is het LAP dus niet van toepassing. Voor de situaties waar het rechtsoordeel geen betrekking op heeft, moet rookgasontzwavelingsgips nog steeds als een afvalstof moet worden beschouwd.
323.	SP 25, par II	26, 33	Bij het ontkwikken van actief kool met een kwikgehalte met 10 mg/kg, onderdeel b3 [blz 114] is verwijdering door verbranden de minimumtoepassing. Inspreker meent dat bij de minimumstandaard tevens moet worden aangegeven dat deze verbranding alleen mag plaatsvinden in een installatie met rookgasreiniging waarbij kwik kan worden afgevangen. Anders vindt nog steeds diffuse verspreiding plaats. Deze opmerking geldt eveneens bij het gestelde in alle andere sectorplannen waar ontkwikken in aan de orde is.	Voor de verbranding van afvalstoffen gelden al wettelijke regels die regelen dat verbranding van gevaarlijke afvalstoffen alleen in daartoe uitgeruste installaties mag plaatsvinden. Ook voor de emissies van afvalverbrandingsinstallaties gelden duidelijke richtlijnen. Dit geldt ook voor kwik. Afvalverbrandingsinstallaties hebben daarom allen maatregelen geïmplementeerd voor de reiniging van de rookgassen waarbij ook kwik wordt afgevangen.
324.	SP 25	36	<i>Export is niet toegestaan voor kwikhoudend actief kool met een gehalte aan kwik van meer dan 50 mg/kg droge stof, tenzij uit de kennisgeving blijkt dat de actief kool in het buitenland vóór het verbranden wordt ontkwikt.</i>	De genoemde verordening heeft een rechtstreekse werking in alle Europese lidstaten. Het opnemen van de door inspreker gewenste aanvulling is dus niet nodig.

¹ Zie voor 'opvulling' ook de begrippenlijst bij het LAP

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
			Inspreker stelt voor aan deze zin aan te vullen met <i>en het metallisch kwik dat vrijkomt bij het ontkwikken van de overgebrachte actief kool en dat wordt gestort conform verordening (EG) Nr. 1102/2008</i> om te zorgen dat kwik volgens richtlijn wordt verwijderd.	
325.	SP 25	36	Op pagina 114, onder III algemeen regel 5-6 staat twee maal 'moet' in een zin.	De zin wordt als volgt aangepast: Dit afgevangen kwik kan dus nauwelijks worden vermarkt en moet vervolgens veilig moet worden geborgen (D15, D12 of D1).
326.	SP 26, par I	24	Vallen slib en filterkoek onder de reikwijdte van dit sectorplan of onder sectorplan 82?	Verondersteld wordt dat slib en filterkoek worden bedoeld die residu zijn van (natte) rookgasreiniging. Hiervoor geldt dat deze onder dit sectorplan vallen, tenzij de slib of filterkoek kwikhoudend is. In dat laatste geval is sectorplan 82 aan de orde.
327.	SP 26, par II	5, 15	De passage "<i>Nuttige toepassing, al dan niet na immobilisatie, is niet toegestaan om te voorkomen dat kwik diffuus wordt verspreid.</i>" levert naar het oordeel van inspreker een onnodige beperking op voor toepassing van rookgasreinigingsresidu met een kwikgehalte van ten hoogste 50 mg/kg droge stof in gevallen waar er geen risico bestaat voor diffuse verspreiding van kwik. Zo wordt voor het pilotproject 'opvulling zoutcavernes' overwogen om ook in de toe te passen vulstof rookgasreinigingsresidu van AVI's op te nemen dat mogelijk ten hoogste 50 mg/kg kwik bevat. Inspreker wijst er op dat toepassing van rookgasreinigingsresidu met ten hoogste 50 mg/kg kwik droge stof in de vulstof voor de cavernes niet tot meer risico zal leiden dan storten op een stortplaats en doet een tekstvoorstel voor wijziging van het LAP.	Uitgangspunt is dat vanwege gezondheidsrisico's ten alle tijden moet worden voorkomen dat kwik weer in het milieu terecht komt. Hierom wordt iedere vorm van nuttige toepassing die zou kunnen leiden tot diffuse verspreiding van kwik niet toegestaan. Inspreker voert echter terecht aan dat bij opslaan van kwikhoudende afvalstromen met een gehalte kwik tot 50 mg/kg droge stof in zoutcavernes of in zoutmijnen er geen gevaar is voor milieu en volksgezondheid. De minimumstandaard in het sectorplan zal daarom worden aangepast zodat deze specifieke verwerking wordt toegestaan. Aan paragraaf II van het sectorplan wordt het volgende aandachtstreepje toegevoegd <u>- In aanvulling op het voorgaande is toepassing ter opvulling van zoutmijnen in het kader van de pilot uit paragraaf 21.16 van het beleidskader toegestaan.</u>
328.	SP 26, par II	24	In het sectorplan is opgenomen dat hoogwaardiger verwerkingsvormen dan de minimumstandaard uitsluitend zijn toegestaan wanneer geen risico bestaat dat daarmee kwik wordt verspreid in het	Hiermee wordt aangegeven dat het niet verspreiden van kwik in het milieu de voorkeur krijgt boven het zo hoog mogelijk op de afvalhiërarchie verwerken van een afvalstof. Vormen van nuttige toepassing die niet gepaard gaan met het afscheiden van het kwik maar leiden tot diffuse verspreiding ervan worden dus toch geweigerd ondanks dat de verwerking hoger op de hiërarchie staat dan storten. Zie verder ook de beantwoording van inspraakreactie 329

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
			milieu. Inspreker verzoekt de strekking van deze bepaling nader te concretiseren, omdat deze thans ruimte laat voor interpretatieverschillen.	
329.	SP 26, par II	24	In het geval verspreiding van kwik niet is uit te sluiten, vraagt inspreker zich af. 1. Brengt de minimumstandaard voor rookgasreinigingsresiduen met een kwikgehalte lager dan 10 mg/kg per kg droge stof met zich dat nuttige toepassing niet mogelijk is? 2. Moet het sectorplan zo worden uitgelegd dat (a) bij een kwikgehalte tussen 10 mg/kg en 50 mg/kg droge stof slechts storten mogelijk is? (b) bij een kwikgehalte groter dan 50 mg/kg droge stof (ervan uitgaande dat afscheiden en concentreren van kwik niet mogelijk is) slechts storten na immobilisatie?	1. Ja. 2a. In praktijk komt het daar inderdaad op neer. De minimumstandaard is storten en nuttige toepassing, al dan niet na immobilisatie, is niet toegestaan om te voorkomen dat kwik diffuus wordt verspreid. In theorie is verbranden als vorm van verwijderen nog toegestaan, maar dat is voor deze afvalstroom in praktijk geen optie. 2b. Ja.
330.	SP 26	36	Inspreker stelt voor in paragraaf III 'actief kool' te vervangen door 'rookgasreinigingsresidu'	Het LAP wordt als volgt aangepast Het voorgaande geldt niet wanneer het storten uitsluitend betreft het metallisch kwik dat vrijkomt bij het ontkwijken van de overgebrachte actief kool <u>rookgasreinigingsresidu</u> en dat wordt gestort conform verordening (EG) Nr. 1102/2008.
331.	SP 26	36	Op pagina 117, onder III algemeen regel 5-6 staat twee maal 'moet' in een zin.	De tekst wordt als volgt aangepast: Dit afgevangen kwik kan dus nauwelijks worden vermarkt en moet vervolgens veilig moet worden geborgen (D15, D12 of D1).
332.	SP 27	23	Inspreker stelt voor tussen 1) auto-shredderafval (ASR) en 2) overig shredderafval (SR). Het inzamel- en verwerkingssysteem dient zodanig te zijn dat daarmee uiteindelijk 95% producthergebruik en (overige) nuttige toepassing, waarvan 85% product- en materiaalhergebruik, wordt gerealiseerd in 2015. De bij inspreker aangesloten autodemonteringsbedrijven demonteren selectief bepaalde onderdelen en tappen vloeistoffen af en vervolgens wordt het gedepollueerde wrak geshred in een shredderinstallatie die het wrak scheidt in direct her-	In de sectorplannen is met name de minimumstandaard voor verwerking en het beleid voor grensoverschrijdend transport van afval van belang. Deze zaken zijn voor al het shredderafval (zoals gedefinieerd bij de afbakening) gelijk zodat een verdere onderverdeling naar shredderafval afkomstig van auto's en shredderafval afkomstig van overige producten niet noodzakelijk is. Sectorplannen zijn niet bedoeld om te faciliteren bij de monitoring van deze verschillende stromen. Hier komt nog bij dat in veel gevallen beide soorten shredderafval zoals inspreker die onderscheidt als gemengde stroom vrijkomen. Tot slot is dit geen reactie op een wijziging van LAP2 waar inspraak op open staat. Een wijziging als gevraagd past sowieso niet goed in de tweede wijziging van LAP2, maar meer in het traject voor opstellen van LAP3, waar de inspreker dit punt kan inbrengen..

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
			bruikbare materialen en autoshradderafval (ASR). De PST-installatie is in gebruik genomen om de wettelijke recyclingpercentages te behalen en is de laatste stap in de inzamel- en verwerkingsketen. De PST fabriek heeft voldoende capaciteit om al het autoshradderafval (ASR) afkomstig van het shredden van Nederlandse autowrakken die zowel in Nederland als in België en Duitsland zijn geshred te verwerken. Voor een betere monitoring van het autoshradderafval (ASR) is de scheiding in het sectorplan gewenst tussen SR en ASR. De producent of importeur van auto's moet namelijk in een jaarlijkse mededeling bepaalde gegevens verstrekken aan de overheid. Zonder een scheiding tussen SR en ASR kan de monitoring niet nauwkeurig en goed plaatsvinden.	
333.	SP 27	23	Inspreker ziet graag een onderscheid tussen shredderafvalstromen en post-shredder (PST)-afvalstromen. Een PST fabriek, een verwerkingsmethode voor onder andere autoshradderresidu (ASR) en overig shredderresidu (SR), scheidt het afval door onder meer mechanische technieken met als doel om zoveel mogelijk shredderresidu te recyclen of eventueel nuttig toe te passen. Het ASR dient altijd te worden nagescheiden in een PST-installatie omdat dit in belangrijke mate bijdraagt aan het omzetten van afval naar grondstof en is zelfs een noodzakelijke voorwaarde voor het behalen van de recyclingdoelstellingen. Met een PST-fabriek die beschikt over de best beschikbare technieken wordt de 85% subdoelstelling (product- en materiaalhergebruik) gehaald.	In dit sectorplan is geregeld hoe shredderafval en ook PST-deelstromen die daar uit ontstaan verwerkt moeten worden. Een verdere opsplitsing van de minimumstandaard zoals nu geformuleerd is daarvoor niet nodig. Bovendien is dit geen reactie op een wijziging van LAP2 waar inspraak op open staat, maar meer een wens die zich beter leent voor het traject om te komen tot LAP3.
334.	SP 27, par II	23	Inspreker vindt dat de mogelijkheid moet worden geschapen om van PST residu-stromen maximaal 10% te storten. De	Inspreker reageert niet op de formele LAP-tekst maar op de toelichting bij het sectorplan welke niet open staat voor inspraak. De minimumstandaard voor het verwerken van shredderafval en het feit dat handelingen gericht op recycling niet mag leiden tot een te

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
			praktijk laat zien dat recyclingbedrijven nooit 100% nuttige toepassing kunnen bewerkstelligen. Een minimumstandaard voor het be- en verwerken van shredder-afval van 90% nuttige toepassing moet haalbaar zijn. Indien geen enkele residustroom overblijft die mag worden gestort, zal dit ertoe leiden dat meer autoshrredder-afval aan afvalverbrandingsinstallaties wordt aangeboden. Dit heeft dus een averechts effect op de ambitie van Nederland voor een circulaire economie. Er zullen minder handelingen plaatsvinden die gericht zijn op een steeds hoogwaardigere recycling van het autoshrredder-afval. Belangrijke aspecten die hier een rol in spelen zijn de kosten, haalbaarheid, uitvoerbaarheid en de belemmeringen die optreden bij grensoverschrijdend transport voor in- en uitvoer van het autoshrredder-afval. Dit zal ertoe leiden dat residustromen, die hoogwaardiger hadden kunnen worden gerecycled, verloren gaan bij het thermisch verwerken voor hogere kosten.	storten residustroom, is het bestaande beleid. Zie verder de beantwoording van inspraakreactie 124.
335.	SP 27, par III	23	Met de huidige wijziging in het LAP de wordt import en export van shredder-afval belemmerd. Indien bepaalde stromen niet meer mogen worden geëxporteerd omdat er een klein residu gedeelte wordt gestort, zal een alternatief afzetkanaal moeten worden gevonden binnen Nederland. Deze alternatieve afzet is niet altijd voorhanden. Indien geen restfractie van 10% mag worden gestort in het buitenland na verwerking van een PST fractie, zal dit ertoe leiden dat de hele stroom binnen Nederland blijft en bij een AVI moet worden verwerkt. De voorgestelde minimumstandaard leidt daarom tot een ongelijk speelveld tussen Nederland en de omliggende landen en	Het beleid ten aanzien van de in/uitvoer van shredder-afval is niet gewijzigd in deze wijziging van het LAP. Ook het niet mogen storten van residustromen na het opwerken van shredder-afval is bestaand beleid. Aangezien er alleen inspraak mogelijk is tegen wijzigingen van het beleid leidt dit voor nu niet tot aanpassingen van het LAP. Zie ook het antwoord bij inspraakreactie 124, 333 en 334.

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
			werkt materiaalrecycling tegen en zorgt voor hogere kosten.	
336.	SP 28, par I	19	De relatie tussen art. 3.115 van het Activiteitenbesluit, sectorplan 1 (huishoudelijk restafval, inclusief grof) en sectorplan 28 verdient verheldering. Het grof huishoudelijk restafval van gemeenten dat voldoet aan het voorgeschreven scheidingsbeleid volgens het Activiteitenbesluit, zal grotendeels bestaan uit gemengd verbouwingsafval wat niet nader gescheiden kan worden. Daarom zou in sectorplan 28 moeten worden verduidelijkt wat er precies bedoeld wordt met 'gemengd verbouwingsafval'. Inspreker gaat er daarbij vanuit dat voor het restafval van milieustraten die voldoen aan art. 3.115 van het Activiteitenbesluit, sectorplan 1 van toepassing is, ongeacht de vraag in welke mate dit restafval bestaat uit verbouwingsrestafval.	Voor de beantwoording wordt ervan uitgegaan dat inspreker artikel 3.115 van de Activiteitenregeling bedoeld i.p.v. het Activiteitenbesluit. Het klopt dat het restafval van milieustraten die voldoen aan art. 3.115 van de Activiteitenregeling, en dus voorzieningen hebben om de in dit artikel genoemde fracties gescheiden te ontvangen, in beginsel onder sectorplan 1 valt. 'Grof huishoudelijk restafval' bestaat in zijn algemeenheid uit andere componenten dan 'met gemengd bouw- en sloopafval vergelijkbaar particulier gemengd verbouwingsafval'. Dit laatste is met name veel steenachtiger dan gemengd grof huishoudelijk restafval. Onverminderd bovenstaande is het echter zo dat de minimumstandaard voor grof huishoudelijk afval van sectorplan 1 vergelijkbaar is met deze van met gemengd bouw- en sloopafval vergelijkbaar particulier verbouwingsafval uit sectorplan 28. Omdat de huidige inhoud t.a.v. de afbakening van SP28 niet afwijkt van de eerdere versie van LAP2, wordt de inhoud van paragraaf I t/m III op het ingebrachte punt niet gewijzigd.
337.	SP 28, par II	14	Het beleid 'dat niet zover gesorteerd moet worden dat een residu moet worden gestort' vraagt nadere onderbouwing. Inspreker voorziet een probleem voor afvalstromen die nu als geheel worden gestort, maar waar een bewerking gericht op recycling niet zou kunnen omdat dat leidt tot een te storten residu.	Zie voor een reactie de beantwoording van inspraakreactie 124.
338.	SP 28, par II	24	De minimumstandaard richt zich enerzijds op uitsorteren van voor recycling geschikte componenten, maar stelt als beperking dat het residu niet gestort mag worden en tenminste moet kunnen worden verbrand. Inspreker ziet twee nadelen 1. Dit kan tot gevolg hebben dat minder wordt uitgesorteerd voor recycling dan technisch mogelijk is om te voorkomen dat een residu overblijft dat alleen maar gestort zou kunnen wor-	De keuze om niet verder uit te sorteren dan dat de restfractie nog kan worden verbrand is ongewijzigd in het inspraakdocument en derhalve bestaand beleid. Hierop is ten aanzien van deze tweede wijziging geen inspraak mogelijk. Zie voor een meer inhoudelijke reactie ook het antwoord op inspraakreactie 147.

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspiraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
			den. 2. Afvalstroom die vervolgens wordt aangeboden bij de afvalenergiecentrale (AEC) kunnen minder of niet geschikt zijn om te worden verbrand. Dat zal leiden tot knelpunten in de bedrijfsprocessen van de AEC en tot minder energie- en warmteproductie. Voorts wordt de kwaliteit van de bodemmassen hierdoor nadelig beïnvloed. Verzocht wordt een en ander in de definitieve teksten te ondervangen.	
339.	SP 28, par II	28	Ook in het sectorplan voor gemengd bouw- en sloopafval, met bouw- en sloopafval vergelijkbaar bedrijfsafval en particulier gemengd verbouwingsafval is de voorwaarde opgenomen dat het resulterende sorteeresidu ten minste verbrand moet kunnen blijven worden. Inspreker verzoekt dit niet als voorwaarde op te nemen, in het kader van het door het ministerie zelf geïntroduceerde levenscyclusdenken.	Zie voor een reactie de beantwoording van inspraakreactie 124.
340.	SP 28, par II	28	De minimumstandaard voor sorteeresidu waarvoor recycling niet mogelijk is of waarvoor de recyclingroute zo duur is dat de kosten voor afgifte door de producent/ontdoener meer zouden bedragen dan € 175,- per ton afvalstoffen is verbranding als vorm van verwijdering. Waarom is gekozen om verbranding als vorm van verwijdering te kiezen in plaats van verbranding met energietoezuiging?	Daar waar in het LAP 'verbranding' als minimumstandaard geldt, is er consequent voor gekozen om 'verbranding als vorm van verwijdering' te formuleren. Dit ondanks dat alle AVI's in Nederland inmiddels op basis van de voorwaarden in de Kaderrichtlijn afvalstoffen de R1-status hebben gekregen. Deze status wordt elk jaar opnieuw getoetst. Bij deze jaarlijkse toets is het mogelijk dat een AVI terugvalt naar een D10-status. Om voldoende capaciteit beschikbaar te hebben voor het verwerken van deze afvalstroom is in de minimumstandaard de minimale hoogwaardigheid aangegeven: "verbranden als vorm van verwijdering".
341.	SP 28, par II	28	Waarom is voor het sorteeresidu de mogelijkheid opgenomen om eerst in het geval van kosten hoger dan € 175,- per ton afvalstoffen (nu gebaseerd op het poorttarief) naar een lagere verwerking te gaan en mag grof huishoudelijk afval en de restfractie van milieustraten tegen lagere kosten dan € 75,- per ton naar een verbranding worden gebracht?	Het residu van grof huishoudelijk afval mag naar de verbranding worden afgevoerd wanneer de betreffende milieustraat een adequaat voorzieningenniveau heeft. Basisgedachte daar achter is dat de hoeveelheid nog voor recycling geschikt materiaal dan tot een minimum is beperkt (zie verder de beantwoording van inspraakreactie 277). Omdat bekend is dat bij het sorteren van bouw- en sloopafval grote verschillen in rendement bestaan tussen de verschillende installaties, is voor deze stroom wel relevant dat afvoer naar de verbranding pas is toegestaan wanneer is vastgesteld dat verdere scheiding ten behoeve van recycling redelijkerwijs niet meer mogelijk is. Hier hoort ook een toets aan het

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
			Indien gemengd bouw- en sloopafval, met bouw- en sloopafval vergelijkbaar bedrijfsafval en particulier gemengd verbouwingsafval tot € 175,- per ton afvalstoffen uitgesorteerd zal moeten worden zal sluikehandel optreden, omdat het sorteren vanwege de kosten uit de markt geprijsd zal worden.	criterium van € 175,- bij. Mocht deze toets positief uitpakken dan is ook voor deze stroom verbranding tegen reguliere markttarieven, veelal lager dan € 175,- per ton toegestaan. Het is dus niet zo dat de verbranding van dit sorteeresidu dan € 175,- per ton moet kosten. Ook is met deze bepaling in het LAP op geen enkele manier geregeld dat sorteren minimaal € 175,- moet kosten en daarmee uit de markt geprijsd wordt. Vaststelling van tarieven blijft een zaak van marktpartijen.
342.	SP 29, par I	25	Inspreker verzoekt toe te voegen: steenachtig productieafval zoals van beton-productie, keramische industrie, etc.; Inspreker verzoekt ook om de definitie over te nemen uit BRL 2506. Verder stelt inspreker voor om het tekstblok onder III "In afwijking van toepassing" te verwijderen. Een en ander staat in sectorplan 34 en werkt verwarrend. Duidelijk aangeven wat met asfalt mag.	Naar aanleiding van het eerste punt van inspraak wordt de derde zin van paragraaf I van het sectorplan als volgt aangepast: Het ontstaat bij het bouwen, renoveren en slopen van gebouwen, bouwwerken en wegen <u>en als steenachtig productieafval bij bijvoorbeeld de betonproductie en de keramische industrie.</u> De meerwaarde van het opnemen van de definitie uit de BRL2506 wordt niet direct gezien. De bestaande afbakening van het sectorplan is voldoende duidelijk. Het derde punt van inspraak gaat het om bestaand beleid en is hierop nu geen inspraak mogelijk. Daarnaast heeft het opnemen van deze tekst wel degelijk meerwaarde omdat hieruit blijkt dat voor paragraaf III van het sectorplan een andere grenswaarde wordt aangehouden dan voor de rest van het sectorplan. Met asfalt dat valt onder dit sectorplan – en dus niet wordt aangemerkt als teerhoudend – mag hetzelfde als met het overige steenachtig materiaal.
343.	SP 29, par I	28	In het sectorplan voor steenachtig materiaal wordt de volgende zin toegevoegd "Ook de steenachtige fractie die ontstaat bij scheidings- en sorteringsactiviteiten van gemengde afvalstromen valt onder dit sectorplan." Waarom deze toevoeging hier en waarom niet bij de andere monostromen?	Bij diverse andere monostromen waarvan bekend is dat ze vrij kunnen komen bij scheidings- en sorteeractiviteiten is ook een dergelijke zin toegevoegd. Zie bijvoorbeeld de sectorplannen 11, 12 en 36. De zin is toegevoegd omdat hierover in de uitvoeringspraktijk onduidelijkheid bleek te bestaan.
344.	SP 29, par I	28	Graag de definitie van steenachtig materiaal overnemen uit de BRL 2506: "Steenachtige afvalstoffen zijn afvalstoffen die onder andere vrijkomen bij het bouwen, renoveren en slopen van gebouwen en andere bouwwerken, zoals kunstwerken en wegen, alsmede vergelijkbare steenachtige bedrijfsafvalstoffen."	Zie reactie 342 over de definitie uit de BRL2506.
345.	SP 29 en 34	36	De verwijzing op pagina 126 en 138 naar bijlage V is niet juist. Deze bijlage is	Er wordt bedoeld op de voetnoot bij categorie B2130 van bijlage V van de EVOA. De tekst in het LAP - die overigens ongewijzigd is en dus niet open staat voor inspraak - is dus

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
			alleen bedoeld voor bepalen of het uitvoerverbod niet-OESO-landen geldt. Juist is een verwijzing naar bijlage III (of IV), waar onderscheid wordt gemaakt tussen groene of oranje lijst.	weldegelijk juist.
346.	SP 30, par I	7	Het woord 'dat' in de laatste zin van het eerste tekstblok en in de tabel impliceert ten onrechte dat zeefzand ook als iets anders dan grond is aan te merken.	De tekst van het LAP wordt zowel boven als in de tabel als volgt gewijzigd: Zeefzand dat is aan te merken als grond in de zin van <u>aanvoldoet aan de bepalingen van de definitie van 'grond' in artikel 1 van het Besluit bodemkwaliteit</u> valt niet onder dit sectorplan. Zie ook de beantwoording van inspraakreactie 292
347.	SP 30, par I	28	In het sectorplan voor zeefzand is de minimumstandaard <i>recycling</i> voor het verwerken van brekerzeefzand en sorteerzeefzand met gehalten PAK10 lager dan 50 mg/kg droge stof. Voor zeefzand is een minimumstandaard vermeld. Inspreker wenst ook een minimumstandaard voor specifiek <i>residu uit zeefzand</i> opgenomen zien in het sectorplan voor zeefzand.	De minimumstandaard is recycling voor de gehele stroom. Dit is al bestaand beleid (alleen werd voorheen gesproken van materiaalhergebruik en niet van recycling) en er is geen reden dit aan te passen.
348.	SP 30, par II	7	Het sectorplan stelt vernietiging van de PAK verplicht bij een concentratie boven de 50 mg/kg. In de sectorplannen 29 en 34 is echter sprake van een grenswaarde van 75 mg/kg. Inspreker zou deze laatste grenswaarde ook graag in dit sectorplan toepassen en doet een tekstvoorstel	De grenswaarde van 50 mg/kg is al bestaand beleid en inspraak hierop is niet mogelijk. De genoemde grenswaarde is de door inspreker genoemde sectorplannen blijft daarom behouden. Ter toelichting: de basis voor deze beide grenswaarden ligt in de Regeling bodemkwaliteit waarin dit onderscheid ook gemaakt wordt. De norm van 75 mg/kg heeft betrekking op asfalt, dat in de Regeling bodemkwaliteit ook een bijzondere categorie is. Voor andere stromen geldt de norm van 50 mg/kg.
349.	SP 30	25	De gestelde PAK norm 50 mg/kg PAK heeft geen enkele relatie met andere regelgeving. In de praktijk blijkt sorteerzeefzand met een concentratie van minder dan 50 mg/kg niet of nauwelijks voor te komen. Voorgesteld wordt deze norm op 75 mg/kg d.s. te stellen.	Zie reactie 348 over de PAK norm van 50 mg/kg in relatie tot de norm van 75 mg/kg.
350.	SP 30	36	Onduidelijk is waarom het gehalte aan PAK10 is gesteld op 50 mg/kg en niet op 75 mg/kg?	Zie reactie 348 over de PAK norm van 50 mg/kg in relatie tot de norm van 75 mg PAK/kg.
351.	SP 33, par I	12	In het sectorplan wordt dakafval als teerhoudend aangemerkt als de concentratie PAK10 ≥ 75 mg/kg droge stof is. Bezwaren zijn:	Allereerst is de grenswaarde van 75 mg/kg bestaand beleid waarop geen inspraak mogelijk is. Alleen daarom al is aanpassing in het kader van deze tweede wijziging van LAP2 niet aan de orde.

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspiraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
			- Deze grens is gelijk aan de grenswaarde voor nieuwe bitumineuze dakbedekkingsproducten volgens het besluit Bodemkwaliteit. Voor primaire bitumen geldt deze grens niet zolang het eindproduct maar een de eisen voldoet. Deze wel voor secundaire grondstoffen hanteren is daarom fundamenteel onjuist. - Deze strenge grens is ook niet nodig om een goede scheiding tussen bitumen- en teerhoudende dakbedekking te maken. Echt teerhoudend materiaal bevat immers al snel 10.000 mg/kg - Het is onwerkbaar omdat visuele inspectie in combinatie met een onderzoek met de PAK-marker niet meer zal volstaan omdat deze methoden ongeschikt zijn om dakafval op een gehalte van 75 mg/kg te beoordelen. De aantoonbaarheidsgrens van de PAK-marker bij gebruik op het dak ligt significant hoger. Dit betekent dat in de praktijk vrijwel alle dakbedekking in Nederland in een laboratorium onderzocht moet gaan worden. Voorstel is om, als het PAK-gehalte wordt gehanteerd voor de definitie van teerhoudend dakafval, dit gehalte boven de aantoonbaarheidsgrens van de PAK-marker te kiezen.	Los daarvan is afwijken van de grenswaarde die wordt aangehouden in het Besluit bodemkwaliteit sowieso lastig. Immers, voor PAK is dit de grens waarbij terugbrengen in het milieu onwenselijk wordt gevonden. Door in de afvalfase een hogere concentratie toe te staan zolang het eindproduct maar aan de gestelde grenswaarde voldoet, zou feitelijk het wegmengen van PAK gestimuleerd worden. Dit is een dermate ingrijpende beleidskeuze dat die zich niet leent voor de tweede wijziging van LAP2 en meer geschikt is voor bespreking in het kader van het opstellen van LAP3. In dat traject kan dan ook worden gezien of het bestaande beleid – gelet op de nauwkeurigheid van de analysemethoden – voor deze stroom wel werkbaar is. Dit hoeft overigens niet meteen te leiden tot aanpassing van de norm, maar kan ook leiden tot afspraken over monsternamen, analyse, opbulken, etc. Verder is de essentie van het beleid dat boven de 75 mg/kg er vernietiging van de PAK moet plaatsvinden. Het lijkt er in het sectorplan mogelijk op dat het gaat om het onderscheid teerhoudend / bitumenhoudend, maar in essentie gaat het om het onderscheid PAK-rijk / PAK-arm, waarbij de grens ligt bij 75 mg/kg. Inspreker stelt dat de grens van 75 mg/kg niet goed is om echt onderscheid te maken tussen wel en niet teerhoudend, terwijl dat niet de essentie is. Mogelijk is het duidelijker om dit beter in de tekst tot uitdrukking te brengen en minder te focussen op het onderscheid teer / bitumen. Dit is – behalve dat het ook weer bestaand beleid betreft – iets wat impact heeft in diverse sectorplannen en het mengbeleid van het LAP en is dus ook iets dat wordt meegenomen naar LAP3. Tot slot nog het volgende. Zowel bij de beantwoording van deze inspraakreactie als de beantwoording van inspraakreactie 355 worden zaken overgeheveld naar het traject van opstellen van LAP3. Om dit goed te kunnen voorbereiden wordt in het kader van het programma Van Afval Naar Grondstof een ketenbrede discussie over deze onderwerpen gevoerd. RWS-leefomgeving zal hier het initiatief voor nemen.
352.	SP 33, par I	25, 28	De in onderhavig sectorplan opgenomen definitie voor teerhoudend dakafval ($\text{PAK}_{10} \geq 75 \text{ mg/kg}$ droge stof) is gelijk aan de grenswaarde voor nieuwe bitumineuze dakbedekkingsproducten volgens het besluit Bodemkwaliteit. Bij teer is sprake van meer dan 10.000 mg/kg PAK_{10} . In oude bitumen is het PAK_{10} gehalte 1.000 tot 10.000 lager	Zie verder ook het antwoord op inspraakreactie 351.

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
			dan in teer. Om recycling van bitumineus dakbedekking binnen de huidige kaders van de wetgeving mogelijk te maken zal met een praktische en in de praktijk functionerende beoordelingsmethodiek het onderscheid gemaakt moeten worden tussen teerhoudende en niet teerhoudende dakbedekking. Voorstel is de betreffende beoordelingsmethodiek vast te stellen en deze in de plaats te laten komen van de definitie van teerhoudend dakafval in het huidige sectorplan.	
353.	SP 33, par I+II	12	Geadviseerd wordt bij de definitie van composiet afval onderscheid te maken tussen teerhoudend composiet dakafval en bitumineus composiet dakafval. De eerste dient namelijk altijd thermisch te worden verwerkt. Bij bitumineus composiet dakafval kan men nog via een sorteeractie of bewerking proberen het bitumen te scheiden van de andere materialen.	Allereerst omvat composiet ook mengsels van teerhoudend en bitumineus afval, dus scheiding zoals inspreker die voorstaat is niet altijd dekkend. Verder is zowel bij teerhoudend composiet als bij bitumineus composiet de eerste stap dat 'dakbedekkingvreemd' materiaal wordt afgescheiden. Dat de daarbij vrijkomende 'dakafvalfractie' verschillend moet worden verwerkt afhankelijk van de vraag of het teerhoudend of bitumineus dakafval gaat is reeds opgenomen in paragraaf II van het sectorplan.
354.	SP 33, par II	12	Het uitgangspunt dat de grens van 75 mg/kg droge stof PAK10 niet door mengen van partijen mag worden bereikt wekt verwarring. Als men toch iets wil vermelden over mengen dan dient de tekst als volgt te worden geformuleerd: "Teerhoudend dakafval en/of teerhoudend composiet dakafval mag niet met bitumineus of bitumeneus composiet dakafval worden vermengd".	Allereerst is dit bestaand beleid (de zin is alleen van onderaan paragraaf II naar vooraan paragraaf II verplaatst). Verder is de essentie van het beleid niet zozeer het onderscheid tussen teer en bitumen, maar het onderscheid tussen meer dan 75 mg/kg en minder dan 75 mg/kg. Het gaat dus om het mengen om tot onder de genoemde grenswaarde te komen en dat is precies zoals het er staat.
355.	SP 33, par II+III	12	In dit sectorplan is onduidelijk wat bedoeld wordt met 'recycling'. Bitumen dakbedekking bestaat voor ruim 50-70% uit organisch materiaal en een beperkte hoeveelheid mineralen. Bij thermische verwerking verdwijnt de waardevolle bitumenfractie uit de keten en resteert een zeer beperkte hoeveelheid laagwaardige mineralen. Bitumen dakbedekking wijkt op dit punt af van	Uitgangspunt van de minimumstandaard is recycling van op zijn minst het inerte deel van het dakafval. Hieronder valt dus ook inzetten in asfaltcentrales waarbij van het brandbare deel – i.c. de bitumen – worden verbrand met nuttig gebruik van de vrijkomende energie. Inspreker wenst alleen recycling mogelijk te maken waarbij ook de bitumen behouden blijven. In het LAP wordt zeer terughoudend omgegaan met het maken van onderscheid binnen vormen van recycling. In veel gevallen is het namelijk moeilijk om – zonder goed te kijken naar zaken als uitval, energiegebruik, vermeden producten, een derde of vierde leven, etc., etc. zondermeer te zeggen welke vorm van recycling milieuhygiënisch beter is. In het kader

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
			wegenbouwasfalt, dat grotendeels (ca. 95%) uit mineralen bestaat en circa 5% bitumen. Bij wegenbouwasfalt is het te begrijpen dat met een thermische verwerking de minerale fractie wordt gerecycled. Bij de thermisch verwerking van bitumen dakbedekking is het minerale deel echter een restfractie waarvoor nooit een economisch renderend recycling systeem kan worden opgezet. Voorgesteld wordt expliciet aan te geven dat met recycling geen thermische verwerking wordt bedoeld. Verder wordt verzocht om de term "recycling van de minerale fractie" niet te gebruiken, maar in het sectorplan gewoon te beschrijven wat er gebeurt: "Thermische verwerking met nuttig gebruik van de energie-inhoud".	van het programma Van Afval Naar Grondstof wordt expliciet aandacht besteed aan dit probleem en wordt een methodiek ontwikkeld om onderscheid te gaan maken tussen hoogwaardige recycling en minder hoogwaardige recycling. Het is de bedoeling deze methodiek ook te gebruiken voor de onderbouwing van minimumstandaarden in LAP3. Tevens wordt in LAP3 nadrukkelijker dan in LAP2 aandacht besteed aan de voorwaarden waaraan moet worden voldaan alvorens een minimumstandaard wordt aangepast De verwerkingsvorm zoals inspreker die voorstaat ziet er op het eerste gezicht goed uit in die zin dat het best wel eens een meer hoogwaardige vorm van recycling zou kunnen zijn dan alleen de recycling van het inerte deel. Toch wordt niet afgegaan op deze eerste indruk en wordt gewacht op de hiervoor ontwikkelde methodiek. Wanneer die gereed is en er voor deze stroom inderdaad volgt dat de voorgestelde verwerkingsmethode hoogwaardiger is dan de bestaande minimumstandaard, kan in het kader van LAP3 aanpassing van de minimumstandaard worden overwogen. In dat traject kan ook de te gebruiken terminologie worden heroverwogen. Zie verder ook het antwoord op inspraakreactie 351. Voor dit moment wordt de LAP-tekst wel aangepast, echter niet in de richting die inspreker wenst, maar om duidelijk te maken dat het op dit moment juist wel gaat om recycling van de inerte fractie: <i>bitumineus dakafval</i> De minimumstandaard voor het verwerken van bitumineus dakafval is recycling <u>van ten minste de inerte fractie</u>. Tot slot nog de opmerking dat de door inspreker voorgestelde verwerkingswijze ook met de huidige minimumstandaard wel is toegestaan. Het is alleen niet als ondergrens vastgelegd.
356.	SP 33, par II	31	Verzocht wordt voor teerhoudend dakafval de minimumstandaard op een zelfde wijze te formuleren als die voor teerhoudend asfalt (sectorplan 34), namelijk: <i>De minimumstandaard voor het verwerken van teerhoudend dakafval is recycling binnen de kaders van het beleidskader, voorafgegaan door thermische bewerking waarbij de aanwezige PAK worden vernietigd.</i>	Eigenlijk geeft de minimumstandaard voor teerhoudend dakafval (sectorplan 33) beter de bedoeling weer dan de minimumstandaard voor teerhoudend asfalt (sectorplan 34). Het zou dus eigenlijk beter zijn om de minimumstandaard van teerhoudend asfalt aan te passen in plaats van andersom. Omdat de minimumstandaard van teerhoudend asfalt bestaand beleid is, wordt hier vanaf gezien, maar aanpassing van de minimumstandaard van teerhoudend dakafval wordt in ieder geval niet overwogen.
357.	SP 33, par II	31	In aanvulling op reactie 356 vraagt inspreker in de minimumstandaard zoals die nu luidt naast 'asfalt, cement, beton' ook 'thermisch gereinigde grond/bouwstoffen' op te nemen als mogelijke inzet van teerhoudend dakaf-	Dit wordt, met een kleine aanpassing, overgenomen. De tekst wordt als volgt aangepast: De minimumstandaard voor het verwerken van teerhoudend dakafval is recycling van de minerale fractie in asfalt, cement of beton, <u>thermisch gereinigde grond of andere thermisch gereinigde bouwstoffen</u> onder gelijktijdig nuttig gebruik van (...)

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
			val.	
358.	SP 33, par II	25	Onder minimumstandaard <i>bitumineus dakafval</i> dient ter verduidelijking te worden toegevoegd: ".....recycling. Betreffend materiaal mag dan ook niet thermisch worden verwerkt."	Zie het antwoord op inspraakreactie 355. Dit is juist niet de bedoeling van de minimumstandaard.
359.	SP 33, par II	25	Bij de reiniging van teerhoudend dakgrind wordt de aanwezige PAK achteraf vernietigd.	De laatste zin van deze minimumstandaard wordt als volgt aangepast: De aanwezige PAK dienen dus voorafgaand aan of tijdens de toepassing te worden vernietigd.
360.	SP 34	22	In dit sectorplan dient tevens asbesthoudend dakafval opgenomen te worden.	Allereerst is onduidelijk waarom inspreker in het sectorplan over teerhoudend <i>asfalt</i> de stroom asbesthoudend <i>dakafval</i> wil opnemen. Asbesthoudend dakafval valt onder sectorplan 37 Asbest en asbesthoudende afvalstoffen en dit staat expliciet in sectorplan 33 (dakafval).
361.	SP 34	25	De term teerhoudend is onderwerp van voortdurende discussie. Beter is uit te leggen dat de hergebruiksnorm in Nederland < 75 mg/kg d.s. bedraagt.	De bepaling waarnaar inspreker verwijst als gebruikte definitie van 'teerhoudend' in het LAP is ongewijzigd beleid en derhalve niet aan inspraak onderhevig. De tekst van sectorplan 34 blijft op dit punt ongewijzigd. Zie verder nog wel de beantwoording van inspraakreactie 351 waar ook wordt ingegaan op het begrip teerhoudend in relatie tot de grens van 75 mg/kg.
362.	SP 34, par III	25	Inspreker verzoekt de onder III opgenomen verwijzing naar sectorplan 29 te laten vervallen.	De verwijzing waarnaar inspreker verwijst is ongewijzigd beleid en derhalve niet aan inspraak onderhevig. De tekst van sectorplan 34 blijft op dit punt ongewijzigd.
363.	SP 36, par II	24	Voor gewolmaniseerd C-hout is, een enkele uitzondering daargelaten, de minimumstandaard storten. Hoofdgebruik als brandstof of verbranden als vorm van verwijdering is toegestaan als de reststoffen worden gestort. Is verbranden als nuttige toepassing hierbij eveneens is toegestaan, indien ook aan de voorwaarde wordt voldaan dat reststoffen worden gestort?	Ja, want verbranden als vorm van nuttige toepassing kan worden gezien als 'hoofdgebruik als brandstof'. Let wel dat het niet betekent dat dit hout naar iedere installatie met een R1-status kan worden afgevoerd; verwerking in een R1-AVI kan immers leiden tot verspreiding aangezien daar niet alle reststoffen van de verbranding worden gestort.
364.	SP 36	36	De verwijzing naar het Besluit met arseenverbindingen behandeld hout milieubeheer, het Besluit gechloreerde paraffines milieubeheer en het Besluit PAK-houdende coatings en producten milieubeheer" is onjuist. Inspreker doet een voorstel voor een andere tekst.	De tekst op pagina 142 wordt vervangen door: Recycling van gewolmaniseerd hout (CC en CCA) is niet toegestaan, met uitzondering van gebruik van CCA-hout, voorzover dit kan op grond van het Besluit met arseenverbindingen behandeld hout milieubeheer de REACH verordening. De tekst op pagina 143 wordt vervangen door: Recycling of 'andere nuttige toepassing' niet zijnde hoofdgebruik als brandstof van niet-gewolmaniseerd C-hout is niet toegestaan, met uitzondering van recycling van gecreosoteerd hout, voorzover dit mogelijk is op grond van de Reach-verordening. het Besluit PAK-houdende coatings milieubeheer. De grenswaarden van dit besluit mogen niet door mengen van partijen worden bereikt.
365.	SP 36	36	Op pagina 143, bovenaan staat twee maal 'is'.	De tekst van het LAP wordt als volgt aangepast: Behalve hoofdgebruik als brandstof in installaties waarvan de assen worden gestort, is 'andere nuttige toepassing' van gewolmaniseerd hout (CC en CCA) is niet toegestaan

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
				teneinde diffuse verspreiding van zware metalen in het milieu te voorkomen.
366.	SP 37	36	Pg 146, 2 ^e tekstblok: waarom is dit proces geen D-handeling? Het feit dat nadien een materiaal wordt verkregen dat geen gevaar meer oplevert maakt toch niet dat de asbestvernietiging dan een R-handeling wordt? Inspreker doet een tekstvoorstel.	In principe moet asbest verwijderd worden door storten. Hierop is een uitzondering dat als in een verwerkingshandeling alle asbestvezels worden vernietigd en het residu nuttig kan worden toegepast. Als in een handeling de vernietiging van de asbestvezels plaatsvindt en er gelijk een stof ontstaat die nuttig kan worden toegepast is dit een handeling van nuttige toepassing.
367.	SP 38, par I	10	Het LAP vermeldt dat niet-gescheiden ingezameld vlakglas in het algemeen terecht komt in de restfractie van bouw- en sloopafval. Dit is volgens inspreker inderdaad bestaande praktijk maar met de recente wijziging van Bouwbesluit 2012 wel verboden.	Op grond van de Regeling Bouwbesluit 2012 moet vlakglas, evenals een aantal andere afvalstoffen, bij bouw en sloop gescheiden worden gehouden. Dit geldt echter niet als de hoeveelheid afval van de betreffende fractie minder dan 1 m ³ bedraagt.
368.	SP 39, par I	24	De afbakening van dit sectorplan is onvoldoende helder. Enerzijds wordt slechts grond die vrijkomt bij het ontgraven beschreven en anderzijds wordt de definitie en afbakening van het Besluit bodemkwaliteit (Bbk) aangehaald. Het begrip grond in het Bbk is veel ruimer dan grond die vrij is gekomen bij ontgraving. Voor meerdere stromen die volgens het Bbk onder grond vallen kent het LAP ook eigen sectorplannen, zoals veegzand, rioolzand en zeefzand. Verder zijn er nog enkele stromen die hier op z'n minst overeenkomsten mee vertonen en onder een "eigen" sectorplan vallen, zoals drinkwaterbereidingsslib en waterzuiveringsslib. Verzocht wordt de afbakening te verduidelijken.	Deze opmerking heeft betrekking op niet gewijzigde tekst, waartegen geen inspraak open staat. Overigens betreft de verwijzing naar het Bbk de definitie van grond in het algemeen. Dit sectorplan heeft alleen betrekking op grond (gedefinieerd volgens het Bbk) dat vrijkomt op een wijze zoals beschreven in de eerste alinea. In de toelichting die bij het sectorplan hoort zal dit meer expliciet opgenomen worden.
369.	SP 39, par I en II	7	Het sectorplan verplicht tot thermisch reinigen van grond bij een PCB-gehalte vanaf grens van 0,5 mg/kg per congeneer. In de BRL SIKB 7500 geldt voor extractieve reiniging van PCB-houdende grond een grenswaarde van 8 mg/kg. Boven deze waarde is grond – mede door aanwezigheid van metalen – vaak niet-reinigbaar. Verzocht wordt het	In Nederland is al jaren het beleid dat PCB's moeten worden vernietigd. Ook geldt hiervoor al jaren een grenswaarde van 0,5 mg/kg voor 7 congenen. Hierop is bij deze tweede wijziging geen inspraak mogelijk. Inhoudelijk nog het volgende. Het gevoerde beleid is in lijn Verordening (EG) 850/2004. De Verordening schrijft voor dat van afvalstoffen met de verontreinigingen uit bijlage IV van de Verordening, deze verontreinigingen moeten worden vernietigd of onomkeerbaar worden omgezet op een wijze genoemd in bijlage V, deel I. PCB's vallen onder de verordening en moeten worden

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
			sectorplan op dit punt aan te laten sluiten op de BRL.	verwijderd, door middel van de handeling D9 of D10. Of grond PCB-houdend is, staat beschreven in paragraaf I van het sectorplan. De gehanteerde grenswaarde van 0,5 mg/kg voor 7 congenen is gebaseerd op de Regeling verwijdering PCB's, maar staat al jaren ook in andere regelgeving en is zelfs genotificeerd (het Besluit aanwijzing gevaarlijke afvalstoffen is genotificeerd na het in werking treden van eerder genoemde Verordening). De Verordening verbiedt lidstaten ook niet om een lagere grenswaarde aan te houden. Het zal duidelijk zijn dat het aanpassen van deze grenswaarde, welke is ontleend aan bestaande wettelijke regelgeving sowieso te ingrijpend is om naar aanleiding van een inspraakreactie over te nemen in het LAP. Verder is nog relevant dat er wellicht op niet al te lange termijn een uitspraak van de rechter komt over deze grenswaarde, hetgeen ook een reden is om nu het LAP niet aan te passen. Zonder de bedoeling hiermee verwachtingen te wekken wordt inspreker geadviseerd dit punt in te brengen in het traject om te komen tot LAP3. Zie tot slot ook de beantwoording van inspraakreactie 404. Indien de concentratie van PCB's in de grond minder is dan 50 mg/kg (de grenswaarde van bijlage IV van de Verordening), maar de grond is wel PCB-houdend op basis van de nationale grenswaarde van 0,5 mg/kg per congeneer, mag de PCB-houdende grond ook op een andere wijze worden verwerkt dan wat de Verordening voorschrijft, maar hierbij geldt nog wel dat de PCB's nog moeten worden vernietigd of onomkeerbaar worden omgezet. Voor deze casus betekent dit dat extractief reinigen van PCB-houdende grond onder voorwaarden mag, maar dat de residuen die PCB-houdend zijn alsnog zo verwerkt moeten worden dat de PCB's worden vernietigd en – wanneer de grenswaarde van de verordening ook wordt overschreden – verwerkt moeten worden zoals voorgeschreven in de Verordening. Naast het feit dat het bestaand beleid betreft is het LAP in lijn met wet- en regelgeving en wordt niet aangepast. Het is aan de opstellers van de BRL om te zorgen dat deze ook in lijn is met beleid en nationale en internationale regels omtrent de vernietiging van PCB's Tot slot wordt opgemerkt dat PCB-houdende grond op basis van bijlage 5 in principe niet gemengd mag worden met andere categorieën van bijlage 5 of niet-afvalstoffen.
370.	SP 39, par II	24	Wat zijn de afwegingen geweest om het storten van het asbesthoudende residu na reiniging van de asbesthoudende grond niet te verplichten? Inspreker vindt dit gezien de aard van de stroom gewenst. Als het residu niet wordt gestort, is de verplichting tot vernietiging van de asbestvezels dan ook van toepassing op dit residu?	Het woord "mag" is gebruikt om het verschil met het voorgaande deel van de tekst – over het minimaal nuttig toepassen van de gereinigde grond – te accentueren. Inspreker heeft echter gelijk dat de tekst duidelijker kan en zij wordt als volgt aangepast: ...()... De afgescheiden asbestfractie/asbestslibfractie <u>moet worden verwerkt conform sectorplan 37, asbest en asbesthoudende afvalstoffen</u> mag worden gestort.
371.	SP 39, par II (+ III)	31	Inspreker vindt de zinsnede "Voor partijen PCB-houdende of dioxinehoudende grond die door de	Mede aanleiding voor deze wijziging is een casus uit 2011 waarbij grond met meer dan 40% PCB's niet door inspreker zelf kon worden verwerkt. De houder van de stroom verzocht om uitvoer voor verbranden na aanbidding van een monster aan inspreker en ter ondersteuning

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
			<i>extreem hoge gehalten aan PCB's respectievelijk dioxines of door de aanwezigheid van andere verontreinigingen niet geschikt zijn voor acceptatie door een thermische reinigingsinstallatie, is de minimumstandaard (...)”</i> te onbestemd. Het is immers niet duidelijk wat wordt verstaan onder “extreem hoge gehalten”. Ook is het niet duidelijk op welke “andere verontreinigingen” bovenstaand wordt bedoeld. Inspreker is overigens ook niet bekend dat acceptatie / verwerking van PCB en/of dioxinehoudende grond niet of zou zijn beperkt mogelijk is dat afwijken van de minimum standaard nodig zou zijn. Verzocht wordt: - Primair: Aanpassen van de minimumstandaard, rekening houdend met bovenstaande; - Subsidiair: Begrippen in minimum standaard concretiseren (zie verder ook bovenstaand) De opmerkingen zijn eveneens van toepassing op het gestelde onder paragraaf III van het sectorplan.	dat inspreker de stroom niet kon verwerken werd een deel van de acceptatiecriteria van inspreker overlegd (nummer EF 3 / 4.3, versie 2, september 2009). Er werd ook geen alternatieve verwerking in Nederland gevonden. Het LAP voorzag niet in die situatie en er moest noodgedwongen worden afgeweken van het beleid om uitvoer naar een buitenlandse DTO toe te staan. Voor een voorbeeld van andere verontreinigingen die een probleem kunnen vormen wordt verwezen naar inspraakreactie 369 waar een andere inspreker wijst op zware metalen. Teneinde niet nogmaals geconfronteerd te worden met noodzakelijke afwijking van het beleid blijft de essentie van deze LAP-wijziging overeind. Het is niet op voorhand te zeggen in welke gevallen een situatie als dit zich opnieuw kan voordoen, dus concretiseren middels het opnemen van een harde grenswaarde is lastig. Wel wordt de tekst van het LAP aangepast om toch enigszins tegemoet te komen aan de wensen van inspreker: <i>Paragraaf IIb, tweede tekstblok</i> Voor partijen PCB-houdende of dioxinehoudende grond die door de extreem hoge gehalten en/of de aard van de aanwezige <u>aan PCB's respectievelijk dioxines of door de aanwezigheid van andere</u> verontreinigingen niet geschikt zijn voor acceptatie door een thermische reinigingsinstallatie <u>omdat er geen voor recycling geschikte grond uit kan ontstaan</u>, is de minimumstandaard thermische behandeling <u>waarbij de PCB's of dioxines worden vernietigd of onomkeerbaar worden omgezet gericht op vernietigen of onomkeerbaar omzetten van de PCB's respectievelijk dioxines</u> gevolgd door storten van het residu. <i>Paragraaf III, (Voorlopige) verwijdering, derde tekstblok</i> Overbrenging vanuit Nederland van ...()... die in de grond aanwezig zijn. De behandelde grond moet vervolgens worden gerecycled. Voor partijen PCB-houdende grond of dioxinehoudende grond waarvoor uit de kennisgeving blijkt dat deze door de te hoge gehalten en/of de aard van de aanwezige <u>aan PCB's respectievelijk dioxines of door de aanwezigheid van andere</u> verontreinigingen niet geschikt zijn voor acceptatie door een thermische reinigingsinstallatie <u>omdat er geen voor recycling geschikte grond uit kan ontstaan</u>, is overbrenging vanuit Nederland voor verbranden als vorm van verwijdering in beginsel toegestaan onder voorwaarde dat - alle aanwezige PCB's respectievelijk dioxines worden vernietigd, én - als vervolgbewerking geen deel van het overgebrachte afval in het buitenland wordt gestort (zie ook paragraaf 21.3 beleidskader).
372.	SP 39, par III	24	Wanneer een stroom voor reiniging of verwijdering van bepaalde verontreinigende componenten naar Nederland wordt overgebracht en na deze bewerking (nog steeds) geen	Dit is voor dit sectorplan bestaand beleid waarop geen inspraak mogelijk is. Ter aanvulling wordt er juist op gewezen dat in de tweede wijziging van het LAP juist op diverse plaatsen deze beleidslijn is overgenomen en dus juist breder is doorgevoerd dan alleen voor grond. Ook in paragraaf 21.3 van het beleidskader wordt hierop ingegaan. De

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
			andere verwerking dan storten resteert, moet deze grond weer worden terug getransporteerd naar het land van herkomst of uitgevoerd moet worden naar een derde land. Inspreker heeft bezwaar tegen het laatste en ziet geen enkele reden om export naar een derde land voor te schrijven in plaats van storten in Nederland.	gedachte is dat Nederland in beginsel zelfverzorgend wil zijn voor storten en dat ook van andere landen vraagt. Het invoeren van een afvalstroom die na een bewerking geheel of vrijwel geheel wordt gestort is in feite verkapt invoeren voor storten en dus strijdig met het beleid. Er is dus juist meer een tendens om dit consequenter door te voeren dan dat deze beleidslijn uit dit sectorplan wordt geschrapt.
373.	SP 39	36	Inspreker verwijst naar de reactie over de definitie van PCB's.	Zie voor een reactie de beantwoording van inspraakreactie 235.
374.	SP 39	36	Op pagina 150 moet de verwijzing in het laatste rode tekstblok zijn naar IIA en niet naar IA.	De tekst wordt als volgt aangepast: Voor kwikhoudende grond met een gehalte aan kwik van ten hoogste 50 mg/kg droge stof geldt de minimumstandaard als bedoeld onder " Ja Algemeen <u>IIa) Algemeen</u> " van deze paragraaf.
375.	SP 40	7	Inspreker betreurt het ontbreken van beleid voor baggerspecie in het LAP en met name het ontbreken van een minimumstandaard voor zandrijke specie. De wens is om dit in LAP3 alsnog te doen.	Deze reactie heeft geen betrekking op een wijziging van LAP2 en wordt – in deze fase – voor kennisgeving aangenomen.
376.	SP 41	36	De zinsnede "waarvan mag worden aangenomen dat zij verpakkingsafval kunnen recycleren," moet specifiek geformuleerd worden: "die vergund is afvalstoffen als onderhavige te recycleren".	Zie voor een reactie de beantwoording van inspraakreactie 284.
377.	SP 41 en 42, par II	24, 28	De minimumstandaard voor spuitbussen is recycling van de vrijkomende metalen. De recycling van metalen van spuitbussen zou ook mogelijk zou moeten zijn na inzet van deze spuitbussen in een afvalverbrandingsinstallatie. Door de minimumstandaard aan te scherpen naar recycling is – de bestaande praktijk – verbranden in een afvalverbrandingsinstallatie met metaalterugwinning echter niet meer mogelijk.	Met het wijzigen van de minimumstandaard voor metalen verpakkingen is niet bedoeld om de bestaande praktijk – recycling van bij afvalverbrandingsinstallaties teruggewonnen metalen – onmogelijk te maken. Deze opties wordt toegevoegd aan de minimumstandaard om ook die route mogelijk te maken. Aan de minimumstandaard van sectorplan 42 wordt de volgende passage toegevoegd: <u>De recycling van spuitbussen mag ook plaatsvinden door het ten behoeve van recycling terugwinnen van de metaalfractie uit de reststoffen van een afvalverbrandingsinstallatie.</u>
378.	SP 44	19	Als minimumstandaard is hier geformuleerd: 'andere nuttige toepassing'. Inspreker verzoekt om de minimumstandaard hier in lijn te brengen	De betreffende minimumstandaard is weliswaar tekstueel aangepast aan de terminologie van de Kaderrichtlijn, maar is materieel niet gewijzigd zodat hierop geen inspraak mogelijk is.

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
			met de minimumstandaard in sectorplan 45 (Brandblussers) namelijk recycling van de lege gasflessen en overige drukhouders.	Daarnaast vraagt inspreker om een aanscherping van de minimumstandaard. Dat past sowieso meer in het traject van LAP3 en is niet iets om op basis van inspraak op deze wijziging door te voeren. Het vereist ook eerst een gedegen analyse of recycling voor alle 'overige drukhouders' inderdaad een realiseerbare optie is.
379.	SP 46 en 48	36	De kaderrichtlijn afvalstoffen zondert afgedankte explosieven uit. Inspreker stelt voor een tekst op te nemen waaruit duidelijk wordt wanneer sprake is van een explosief?	Explosieven zijn ontplofbare vaste of vloeibare stoffen, dat wil zeggen stoffen die in zeer korte tijd een ontledings- of verbrandingsreactie kunnen ondergaan waarbij gasvormige producten ontstaan die een veel groter volume innemen dan de oorspronkelijke stof. Als dit gebeurt, is er een steekvlam of vuurbol en vaak een harde knal waarneembaar.
380.	SP 47	26, 33	Een definitie van het begrip "flegmatiseren" ontbreekt terwijl deze term in Sectorplan 47 een belangrijke functie inneemt.	In de toelichting bij het sectorplan, paragraaf IV, 4 ^e alinea, wordt de term flegmatiseren voldoende toegelicht. De term komt verder niet voor in het LAP.
381.	SP 50	23	Inspreker stelt voor het sectorplan uit te breiden met CNG (Groengas) tanks dan wel een verduidelijking dat met tanks voor vloeibaar gas ook CNG tanks moeten worden verstaan. De gewenste minimumstandaard voor het verwerken van CNG-tanks is dan hetzelfde als de minimumstandaard voor het verwerken van de LPG tank. Indien mogelijk moeten CNG-tanks na keuring weer worden ingezet voor hun oorspronkelijke doel (voorbereiding voor hergebruik). De aanwezigheid van het ECE-keurmerk is mede bepalend bij het beoordelen of een tank voor inzet voor haar oorspronkelijke doel in aanmerking komt. Zonodig kan de tank bij twijfel een herkeuring ondergaan. Wanneer inzet voor haar oorspronkelijke doel niet mogelijk is, is recycling (in het algemeen in de vorm van inzet van het metaal als secundaire grondstof) toegestaan. Om explosies bij het verwerken van autowrakken in een shredderinstallatie te voorkomen is het wenselijk dat CNG tanks uit autowrakken worden verwijderd. Zowel (gedeeltelijk) gevulde als 'lege' CNG-tanks moeten voor verwerking worden afgegeven aan een	Allereerst is dit geen reactie op een wijziging van de LAP-tekst waarop ingesproken kan worden. Daarnaast is het toevoegen van een nieuwe afvalstroom aan een sectorplan een dermate ingrijpende wijziging dat die zich niet leent om op basis via een inspraakreactie te worden meegenomen in de tweede wijziging van LAP2. Inspreker wordt geadviseerd deze suggestie in te brengen in het traject voor de opstelling van LAP3.

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
			vergunninghouder. CNG tanks moeten net zoals LPG tanks worden ontgast (waarna de tank geen gevaarlijk afval meer is), waarbij het CNG wordt opgeslagen en weer gebruikt als brandstof. De ontgaste tanks worden gereinigd. Vervolgens wordt beoordeeld in hoeverre de tank geschikt is voor product- dan wel materiaalhergebruik. In geval van materiaalhergebruik worden het staal van de tanks, het koper en de messing van de appendages en kabels gescheiden op soort en hergebruikt in de metaalindustrie.	
382.	SP 51	23	De wijziging van het LAP dient met name ter implementatie van de nieuwe kader-richtlijn afvalstoffen. In de oude kader-richtlijn was hergebruik een handeling die met afvalstoffen werd uitgevoerd. In de nieuwe richtlijn is hergebruik een handeling die juist niet met afvalstoffen wordt uitgevoerd. Het bovenstaande is tegenstrijdig met het begrip 'hergebruiken als product' in het Besluit Beheer autowrakken. Hergebruiken als product houdt in: opnieuw gebruiken van onderdelen van autowrakken voor hetzelfde doel als waarvoor ze zijn ontworpen. Autowrakken worden per definitie als afvalstoffen aangemerkt nadat zij in ORAD (Online Registratie Autodemontage) worden gemeld. Met de nieuwe omschrijving kan er verwarring ontstaan over het hergebruik zoals in het Besluit beheer autowrakken wordt bedoeld; namelijk hergebruik van producten afkomstig van de afvalstof autowrak. In het sectorplan staat in voetnoot 32 omschreven dat voor autowrakken de eisen en begrippen zoals die in het Besluit beheer autowrakken staan omschreven moeten worden aangehouden	Blijkens de inspraakreactie heeft inspreker de voetnoot bij deze tekst gezien. In die voetnoot wordt al ingegaan op het verschil in termen en definities. De tekst in het sectorplan wordt niet aangepast. Wel heeft de inspreken gelijk dat het belangrijk is dat duidelijk is dat er voor specifieke AMvB's andere termen en definities van toepassing kunnen zijn dan die opgenomen zijn in de Wm en LAP. Hiervoor wordt in het beleidskader bij paragraaf 4.1 aan het eind van de 1^e alinea een voetnoot opgenomen. De tekst van deze nieuwe voetnoot luidt: <u>In specifieke AMvB's kunnen afwijkende termen en definities worden gebruikt dan opgenomen in de Wm en LAP. Dit heeft dan betrekking op specifieke afvalstromen. Het gaat om de afvalstromen die staan in sectorplannen 13, 41, 51, 52 en 71. Zie hiervoor verder deze sectorplannen.</u>

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
			en niet zoals die in het Lap worden aan-gehouden. Inspreker wenst dat de tekst in de voetnoot duidelijker in het sectorplan wordt opgenomen alsmede in het beleidskader om verwarring te voorkomen aangaande beide begrippen in de twee verschillende contexten.	
383.	SP 52	26, 33	Het is onduidelijk of met 'scooters' brommerscooters of motorscooters be-doeld.	Met scooters wordt bedoeld bromfietsen, snorfietsen en brommobielen. Ter verduidelijking wordt de tekst als volgt aangepast: Niet onder dit sectorplan vallen banden van fietsen en scooters (<u>te weten bromfietsen, brommobielen en snorfietsen</u>) en banden die niet zijn bedoeld voor het wegverkeer.
384.	SP 52	36	Op pagina 180 dient 'bedoel' te worden gewijzigd in: bedoeld.	De tekst van het LAP wordt aangepast en dit is in de beantwoording van inspraakreactie 383 meegenomen.
385.	SP 52	36	De zinsnede "waarvan mag worden aangenomen dat zij banden kunnen recycleren," moet specifiek geformuleerd worden: "die vergund is afvalstoffen als onderhavige te recycleren".	Zie voor een reactie de beantwoording van inspraakreactie 284.
386.	SP 56	21	Het bevreemdt inspreker dat indien de afgewerkte olie is opgewerkt tot gasolie of een vergelijkbare brandstof (die voldoet aan vooraf gestelde criteria) deze niet mag worden toegepast als brandstof voor voer- en vaartuigen of anderszins buiten inrichtingen. Inspreker verwijst naar de algemene inspraakreactie.	Zie voor een reactie de beantwoording van inspraakreactie 184.
387.	SP 56, par II	11	Hoewel een aangekondigde evaluatie nooit heeft plaatsgevonden en er bovendien in Nederland geen installatie beschikbaar is die afgewerkte olie kan regenereren tot basisolie, blijft dit wel uitgangspunt van beleid. Verzocht wordt de minimumstandaard te wijzigen in 'andere nuttige toepassing'. Mocht dit niet worden overgenomen dan wil inspreker graag vernemen welke bedrijven op dit moment voldoen aan de minimumstandaard 'regenereren tot basisolie'.	Al in 2011 is besloten het beleid gericht op regeneratie voort te zetten en dit is ook expliciet gecommuniceerd (http://www.lap2.nl/nieuwsbericht.asp?i=39&archief=1). Hiervoor is weldegelijk nagegaan of aan de opgestelde criteria werd voldaan en werd ook geconcludeerd dat regeneratie mogelijk is in Nederland. Inspreker stelt dat er in Nederland geen installatie is die kan regenereren. Over deze vraag moet de rechter zich echter nog uitspreken. Zolang hierover geen uitspraak is gedaan wordt het bestaande beleid in ieder geval nog voortgezet.

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
388.	SP 56, par II	30	Inspreker steunt de minimumstandaard 'regenereren tot basisolie' en geeft aan dat hiervoor (in het buitenland) uitbreiding van productiecapaciteit gerealiseerd wordt. Inspreker geeft daarbij aan dat, hoewel bedrijfseconomisch voldoende interessant, de huidige marktomstandigheden (t.b.v. afzet aan de gasoliemarkt) nog onvoldoende zijn. Inspreker stelt voor om aan de voorgenomen voorwaarde dat ten minste 75% (m/m) van de verwerkte afgewerkte olie als moet zijn afgezet bij producenten van smeerolie toe te voegen dat – wanneer hier in een periode niet aan is voldaan – aantoonbaar gemaakt moet worden waarom dat het geval is en op welke termijn naar verwachting alsnog aan de voorwaarde zal worden voldaan.	Het beleid blijft gericht op regenereren van basisolie en dat mag ook in het buitenland plaatsvinden. Het voorstel van inspreker om – wanneer over een periode niet is voldaan aan de eist dan ten minste 75% van een verwerkte afgewerkte olie voor verwerking tot basisolie moet worden afgezet - de exploitant aan te laten geven op welke termijn hier alsnog aan voldaan gaat worden wordt overgenomen. De tekst van het LAP wordt als volgt aangepast: Regelmatig toetst de Minister van IenM of ...()... over het dan verstreken jaar. Tevens dient de exploitant voor dat deel dat niet is gegenereerd aannemelijk te maken dat dit in die specifieke gevallen technisch of economisch niet haalbaar was en waarom, waarom en op welk termijn naar verwachting wel weer aan deze voorwaarde zal worden voldaan. Wanneer ervaringen met eerdere toetsen of ...()... verlengen dan wel bekorten.
389.	SP 56	26, 33	Een definitie van het begrip "congener" is niet opgenomen, terwijl de term in dit sectorplan een belangrijke functie inneemt.	In de begrippenlijst van het LAP wordt het volgende toegevoegd: <u>Congeneren</u> <u>varianten van een bepaalde stoffen met soortgelijke chemische structuur en meestal soortgelijke eigenschappen, maar soms grote onderlinge verschillen in toxiciteit. Zo heeft kent men meer dan 200 verschillende gechlorideerde dioxines (congeneren), maar ook binnen de PCB's kennen we meer dan 200 verschillende stoffen (congeneren).</u>
390.	SP 56	36	Het tweede rode tekstblok op pagina 192 is onduidelijk en leidt bij inspreker tot de volgende vragen - Op basis waarvan is sprake van een product? - Of is het nog steeds een afvalstof die onder R1 handeling is in te zetten? - Zijn voor 'economisch niet haalbaar' duidelijke criteria? - Is het haalbaar als het ten minste een positief rendement oplevert of moet het 10 % zijn? - Geldt dat voor elke afzonderlijke partij? Inspreker doet verder een tekstvoorstel	Naar aanleiding van de 5 vragen van inspreker het volgende: - In de tekst wordt hier geen uitspraak over gedaan; de passage hier heeft alleen betrekking op afvalstoffen. - Ja. - Dit is in eerste instantie ter beoordeling van de exploitant, maar wordt getoetst door de Minister (zie twee tekstblokken lager in hetzelfde sectorplan). - Zie onder c. - Het kan zowel per partij als per periode gelden. Ten aanzien van de tekstvoorstellen worden de eerste voorstellen geheel en de laatste in aangepaste vorm overgenomen. Het LAP wordt als volgt gewijzigd: Wanneer na aanbidding van partijen <u>afgewerkte olie</u> voor regeneratie blijkt dat, naar het oordeel van exploitant van de regeneratie-installatie, voor bepaalde partijen of in specifieke perioden regeneratie tot basisolie vanwege technische redenen of vanuit economisch perspectief niet haalbaar is, mag <u>de afgewerkte olie</u> worden opgewerkt tot gasolie (of een gelijkwaardige brandstof) ten behoeve van toepassing in <u>de vorm van</u>

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
			met enkele verduidelijkingen.	<u>hoofdgebruik als brandstof</u> binnen inrichtingen waarin emissiebeperking is gereguleerd in specifieke regelgeving en/of daarop gebaseerde vergunningen. Het voorgaande betekent dat verwerken van afgewerkte olie tot brandstoffen voor motoren van voer- en vaartuigen niet is toegestaan. Hiertoe worden in vergunningen van verwerkers van afgewerkte olie zonodig sturingsvoorschriften opgenomen om afzet als brandstof voor motoren van voer- en vaartuigen te voorkomen.
391.	SP 56	36	De minimumstandaard zegt regeneratie, maar mogelijk opwerking tot brandstof gasolie, maar dan wel toepassing in emissievergunde inrichting, als motorbrandstof voor voer- en vaartuigen verboden. Dit vereist een grondige aanpassing van de huidige toelichting bij dit sectorplan. Deze minimumstandaard gaat er eigenlijk van uit dat er geen afgewerkte oliestromen met een EOX-gehalte < 50 mg/kg bestaan/aanwezig zijn en dat opwerking tot brandstofproduct -EOX<50 mg/kg - voor afgewerkte olie niet mag. In hoeverre werkt dit mogelijk door in de considerans- en voorschrift passages van veel BIA-vergunningen?	Alle toelichtingen van de sectorplannen worden herzien zodra de tekst van het gewijzigde LAP is vastgesteld. Ten aanzien van het niet mogen toepassen in motoren van voer- en vaartuigen wordt als eerste verwezen naar de beantwoording van inspraakreacties 184 en 270. Het betreft dus zeker niet alleen een mogelijk te hoog chloorgehalte – juist daarvoor zijn al wettelijke bepalingen van kracht – maar juist mogelijke andere verontreinigingen. Het aanpassen van BIA-vergunningen ligt bij de ILT en heeft verder geen gevolgen voor de tekst van het LAP.
392.	SP 56	36	Op pagina 192 is “de” vergeten in de zin “Wanneer na aanbieding van partijen voor regeneratie blijkt dat, naar het oordeel van de exploitant van de regeneratie-installatie.”	De tekst wordt aangepast en dit is verwerkt in de beantwoording van inspraakreactie 390.
393.	SP 57	26, 33	In de eerste alinea onder II Minimumstandaard, op blz. 195 is in de laatste zin opgenomen dat terugwinning van chloor is toegestaan. Wordt met dit Chloor het element Chloor in al haar verbindingen bedoeld? Of wordt hier Chloorgas bedoeld? Een definitie van het begrip “congeneer” is niet opgenomen, terwijl de term in dit sectorplan een belangrijke functie inneemt.	Ten aanzien van Chloor geldt als eerste dat dit bestaande beleidstekst is. In dit kader gaat het overigens ook over Chloorverbindingen voor zover hiermee recycling van het element Chloor mogelijk is. In praktijk betreft het in het algemeen chloorgas (Cl₂) of zoutzuur (HCl). Voor de definitie van ‘congeneer’ wordt verwezen naar de beantwoording van inspraakreactie 389.
394.	SP 58	21	Aan het sectorplan is toegevoegd dat de brandstof alleen mag worden toegepast binnen inrichtingen. Het is inspreker niet duidelijk waarom deze beperking is	Voor een reactie wordt verwezen naar de beantwoording van inspraakreacties 184 en 270.

Pagina 162 van 192

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspiraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
			zijn en is bovendien niet in lijn met de Wet Milieubeheer en de Kaderrichtlijn waarin is opgenomen dat afvalstoffen zo hoogwaardig mogelijk moeten worden (be-)verwerkt. Inspreker stelt voor het hoofdgebruik als brandstof voor motoren voer- of vaartuigen toe te staan als voldaan wordt aan de criteria conform de stoffenlijst (inspreker doet een tekstvoorstel). Betreffende een dergelijke lijst wil inspreker 13 actief meedenken over de criteria om het product toch in te zetten in motoren voor voer- en vaartuigen. Inspreker is van mening dat de voorgestelde verduidelijkingen zullen leiden tot [1] verdere ontwikkeling van hoogwaardiger verwerking, [2] meer eenduidige vergunningen en [3] minder handhavingen en diensgevolge juridische procedures. Inspreker pleit tot slot voor een beter op elkaar afgestemd beleid van lidstaten omdat de markt van diverse oliegeerelateerde afvalstromen een wereldmarkt is en de verschillen binnen de Europese lidstaten met zeer afwijkende regelgeving belemmeren een gelijkwaardige concurrentie van de Nederlandse inzamelaars en diensgevolge de (Europese) verwerkers.	
396.	SP 58, par II	26, 33	In de tweede regel van de tweede alinea ontbreekt volgens inspreker na "als beperking" het woord "dat".	De tekst van het LAP komt als volgt te luiden: De minimumstandaard ...() ...met als beperking <u>dat</u> hoofdgebruik als brandstof ...() ...
397.	SP 59, par II	21	Aan het sectorplan is toegevoegd dat de brandstof alleen mag worden toegepast binnen inrichtingen. Het is inspreker niet duidelijk waarom deze beperking is opgenomen. Een stookinstallatie voor vloeibare brandstoffen kan immers ook buiten een inrichting in gebruik zijn en ook in dat geval kunnen	Zie voor een reactie de beantwoording van inspraakreactie 184.

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
			emissiebeperkende eisen worden gesteld. Ook is niet duidelijk waarom deze brandstoffen niet in voer- en vaartuigen mogen worden toegepast.	
398.	SP 59, par II	21	Uitvoer ten behoeve van nuttige toepassing is toegestaan. Hierdoor kan de situatie ontstaan dat afgescheiden oliestromen naar het buitenland worden gebracht en daar worden opgewerkt tot brandstoffen voor voertuigen en vaartuigen of overige installaties, terwijl dezelfde handelingen in Nederland niet mogelijk zijn. Dit verslechtert de concurrentiepositie van Nederlandse bedrijven	Voor een algemene reactie wordt verwezen naar de beantwoording van inspraakreacties 184 en 270. Specifiek ten aanzien van de concurrentiepositie wordt tevens verwezen naar de beantwoording van inspraakreactie 395; het ondergraven van het vertrouwen in de kwaliteit van Nederlandse bunkerolie is – zoals blijkt uit recente aandacht in pers en politiek – een nog veel groter gevaar voor de Nederlandse concurrentiepositie.
399.	SP 59, par II	13, 30	zie de identieke inbreng van deze sprekers op sectorplan 58 (onder reactie 395)	Zie voor een reactie de beantwoording van inspraakreactie 395.
400.	SP 59	36	Op pagina 201 missen de parameters om te toetsen de organische halogenen EOX.	Niet geheel duidelijk is waar deze toets mist op de genoemde pagina. Mocht inspreker menen dat de beperking van de inzet van uit afvalstoffen geproduceerde brandstoffen samen zou hangen met het gehalte aan halogenen, dan wordt verwezen naar de beantwoording van inspraakreactie 391.
401.	SP 59 en 68	36	In sectorplannen 59 en 68 staat dat verwerken tot brandstoffen voor motoren van voer- en vaartuigen niet is toegestaan. Wat wordt hier bedoeld met voertuigen en vaartuigen. Valt een mobiele puinbreker of asfaltmachine eronder? En een offshore ponton met motoren en installaties?	Ja, want ook dat zijn geen "inrichtingen waarin emissiebeperking is gereguleerd in specifieke regelgeving en/of daarop gebaseerde vergunningen".
402.	SP 57, 58, 59 en 63	36	In de sectorplannen is sprake van minimumstandaard (of derdenverwerking oliefractie) met nuttige toepassing met hoofdgebruik als brandstof, mits inrichting emissievergund is. Wordt hier niet teveel op twee gedachten gehinkt: nuttige toepassing als brandstof R1 of opwerking tot brandstof R3 en inzet als brandstofproduct, zeker gezien de minimumstandaard van sectorplan 56? Sectorplan 58 zegt dat afgescheiden oliefractie niet mag worden opgewerkt tot motorbrandstof vervoermiddelen, maar	Voor een algemene reactie wordt verwezen naar de beantwoording van inspraakreacties 184 en 270. Specifiek ten aanzien de relatie met het gehalte aan Chloor wordt tevens verwezen naar de beantwoording van inspraakreactie 391. Ter aanvulling nog de volgende opmerkingen • In gevallen waarin de minimumstandaard ligt op het niveau van 'hoofdgebruik brandstof' is – tenzij expliciet anders is vermeld – opwerking tot basisolie, zoals uitgangspunt is in sectorplan 56, ook toegestaan. Of dat voor de afvalstoffen van de sectorplannen 57, 58, 59 en 63 ook mogelijk is, is echter maar de vraag. • Verwerking in de vorm van 'hoofdgebruik brandstof' valt onder 'andere nuttige toepassing'. Hiervoor wordt verwezen naar de begrippenlijst van het LAP. • Het LAP wijzigt helemaal niets aan de werkingssfeer van het Bohb.

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
			impliceert dat opwerking zoals in sectorplan 56 wel mogelijk is? Zie ook Deel pagina 12 Wat is "andere" nuttige toepassing waar deze minimumstandaard voor de oliefractie van spreekt? Idem voor sectorplan 59. In hoeverre is het Bohb nog van belang bij deze minimumstandaarden en het verbod om tot motorvervoermiddelbrandstof op te werken?	
403.	SP 61	36	a. De passages over storten zijn niet te begrijpen. Wat zou er gestort moeten worden? b. Inspreker stelt voor om in de minimumstandaard 'als afvalstof' op te nemen. c. Bij de laatste zin tussen haakjes: Wordt hier ook bedoeld "brandstof in inrichting waar emissiebeperking is gereguleerd via...." d. Bij de parameters om te toetsen mist opnieuw de organische halogenen EOx.	a. Inspreker doelt vermoedelijk op het beleid van paragraaf III. Op zich is storten voor deze afvalstroom niet voor de hand liggend, en is het de vraag of deze standaardpassage in dit sectorplan echt nodig is. Het is echter bestaand beleid en schrappen ervan is niet echt nodig. b. Dit wordt niet overgenomen. Het hele LAP geldt alleen zolang er sprake is van afvalstoffen. Bovendien wordt in het LAP zeer voorzichtig omgegaan met het doen van uitspraken over de afvalstatus van een materiaal c. Dit is juist en de betreffende bepaling is abusievelijk niet in dit sectorplan opgenomen. De eerste alinea van de minimumstandaard wordt als volgt aangevuld: De minimumstandaard voor de verwerking van boor-, snij, slijp- en walsolie is scheiden van de olie- en de waterfractie. De minimumstandaard voor de verwerking van vrijkomende de oliefractie is 'andere nuttige toepassing' (bijvoorbeeld hoofdgebruik als brandstof of als reductiemiddel in de hoogovens). <u>Hoofdgebruik als brandstof is alleen toegestaan binnen inrichtingen waarin emissiebeperking is gereguleerd in specifieke regelgeving en/of daarop gebaseerde vergunningen. Het voorgaande betekent dat verwerken van boor-, snij, slijp- en walsolie tot brandstoffen voor motoren van voer- en vaartuigen niet is toegestaan. Hiertoe worden in vergunningen van verwerkers van halogeenhoudende afgewerkte olie zonodig sturingsvoorschriften opgenomen om afzet als brandstof voor motoren van voer- en vaartuigen te voorkomen.</u> d. Zie de beantwoording van inspraakreactie 400.
404.	SP 64	23	In het sectorplan wordt gesproken over alle mengsels waarvan het totale gehalte hoger is dan 0,5 mg/kg per congeneer 28, 52, 101, 118, 138, 153 en 180. Inspreker heeft er in een eerdere inspraakronde reeds op gewezen dat de Europese norm voor een PCB houdende afvalstof ligt op 50 mg/kg voor het totale gehalte aan PCB's. Nederland hanteert een strengere norm dan gesteld in de Europese richtlijn. Inspreker heeft nu twee jaar operationele kennis opgebouwd	In Nederland is al jaren het beleid dat PCB's moeten worden vernietigd. Ook geldt hiervoor al jaren een grenswaarde van 0,5 mg/kg voor 7 congenen. Hierop is bij deze tweede wijziging geen inspraak mogelijk. Inhoudelijk nog het volgende. Het gevoerde beleid is in lijn Verordening (EG) 850/2004. De Verordening schijft voor dat van afvalstoffen met de verontreinigingen uit bijlage IV van de Verordening, deze verontreinigingen moeten worden vernietigd of onomkeerbaar worden omgezet op een wijze genoemd in bijlage V, deel I. PCB's vallen onder de verordening en moeten worden verwijderd, door middel van de handeling D9 of D10. De gehanteerde grenswaarde van 0,5 mg/kg voor 7 congenen is gebaseerd op de Regeling verwijdering PCB's, maar staat al jaren ook in andere regelgeving en is zelfs genotificeerd (het Besluit aanwijzing gevaarlijke afvalstoffen is genotificeerd na het in werking treden van

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
			in de PST-fabriek met het verwerken van shredderafval en de afzet van de materialen. Uit de analyses blijkt dat incidenteel de limiet van 0,5 mg/kg per congeeneer wordt overschreden voor shredderafval en PST-eindfracties. De metingen voor PCB's hebben een doorlooptijd van minimaal twee dagen. Door de beperkte voor- en eindopslag is het inkomende materiaal dan al verwerkt, gescheiden en afgezet in de recyclingindustrie voordat de meetwaarden beschikbaar zijn. De voorlopige conclusie is wel dat shredderafval in elk geval voldoet aan de Europese norm van totaal 50 mg/kg voor het totale gehalte aan PCB's. Afvalstoffen met een overschrijding van 0,5 ppm per congeeneer maar met een totaalgehalte van minder dan 50 mg/kg zullen in de huidige onwenselijke situatie enkel in Nederland als PCB houdende afvalstof gedefinieerd worden, waardoor dan enkel in Nederland een verwijdering door verbranding zal moeten plaatsvinden. Hierdoor wordt in Nederland de 95% doelstelling voor autowrakken (richtlijn 2000/53/EG), waarvan 85% materiaalrecycling, zwaar onder druk gezet. De Nederlandse regelgeving veroorzaakt niet alleen een ongelijk speelveld maar is ook onevenredig streng, in theorie moet daardoor een enorme hoeveelheid afval worden verbrand in plaats van gerecycled. Veel materiaal gaat dan verloren voor recycling. Inspreker vraagt daarom met klem om de grenswaarden per afzonderlijke congeeneer los te laten voor shredderafval en PST stromen. Daarnaast vraagt inspreker om een totale PCB norm tussen	eerder genoemde verordening). De Verordening verbiedt lidstaten ook niet om een lagere grenswaarde aan te houden. Het zal duidelijk zijn dat het aanpassen van deze grenswaarde, welke is ontleend aan bestaande wettelijke regelgeving sowieso te ingrijpend is om naar aanleiding van een inspraakreactie over te nemen in het LAP. Verder is nog relevant dat op niet al te lange termijn een uitspraak van de rechter wordt verwacht over het gebruik van deze grenswaarde, hetgeen ook een reden is om nu het LAP niet aan te passen. Zonder de bedoeling hiermee verwachtingen te wekken wordt inspreker geadviseerd dit punt in te brengen in het traject om te komen tot LAP3.

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
			de 30-50 mg/kg.	
405.	SP 64	26, 33	Een definitie van het begrip "congeneer" is niet opgenomen, terwijl de term in dit sectorplan een belangrijke functie inneemt.	Voor de definitie van 'congeneer' wordt verwezen naar de beantwoording van inspraakreactie 389.
406.	SP 66, par II	28	In het sectorplan voor gasontladingslampen is de overbrenging van gasontladingslampen vanuit Nederland voor recycling alsook voor voorlopige nuttige toepassing gevolgd door recycling in beginsel toegestaan, tenzij uiteindelijk zoveel van de overgebrachte afvalstof wordt gestort dat de mate van nuttige toepassing de overbrenging niet rechtvaardigt of wanneer de mate van recycling lager is dan gangbaar is bij verwerking van betreffende afvalstof in Nederland. Voor gasontladingslampen geldt dat – met uitzondering van bij de verwerking van uitgevoerde lampen vrijkomend fluorescentiepoeder dat niet voor hergebruik of recycling geschikt is – iedere mate van storten, in beginsel te hoog is om de overbrenging te rechtvaardigen aangezien recycling mogelijk is. Dit houdt dus concreet in dat als naast fluorescentiepoeder ook andere stoffen (bijvoorbeeld glaspoeder) wordt gestort, export van gasontladingslampen niet mogelijk is. In de praktijk wordt altijd een klein percentage (maximaal 5% glaspoeder en fluorescentiepoeder gestort). Inspreker zou graag zien dat de export van gasontladingslampen met een beperkte hoeveelheid storten van andere stoffen dan fluorescentiepoeder mogelijk blijft.	Dat betreft een reactie op bestaande LAP-tekst waartegen derhalve geen inspraak mogelijk is. De stelling van inspreker dat in de praktijk kennelijk altijd een deel wordt gestort noopt echter wel tot serieuze aandacht bij het opstellen van LAP3.
407.	SP 66, par III	24	Verzocht wordt de export van gasontladingslampen met een beperkte hoeveelheid te storten stoffen anders dan fluorescentiepoeder mogelijk te laten omdat in de praktijk altijd een beperkte	Zie voor een reactie de beantwoording van inspraakreactie 406.

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspiraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
408.	SP 66, par III	26, 33	In de voorlaatste zin van de tweede alinea is het woord "moet" tweemaal opgenomen.	De betreffende zin wordt als volgt aangepast Dit afgevangen kwik kan dus nauwelijks worden vermarkt en moet vervolgens veilig moet worden geborgen (D15, D12 of D1).
409.	SP 67	26, 33	Europese verordening 1013/2006/EG van 14 juni 2006 regelt het overbrengen van afvalstoffen, inclusief invoer, uitvoer en doorvoer. Het in deze beide sectorplannen aangehaalde artikel 36 geeft een uitvoerverbod voor verschillende afvalstoffen. In deze rechtsreeks werkende verordening zijn daarnaast andere artikelen opgenomen die verboden voor het invoeren, dan wel uitvoeren of doorvoeren van afvalstoffen reguleert. Een nadere toelichting over de toegevoegde waarde van het gestelde in beide sectorplannen met betrekking tot de EU-verordening lijkt ons op zijn plaats.	Een identieke wijziging wordt doorgevoerd in de sectorplannen 25, 26, 39 en 82. De sectorplannen refereren aan beleidskader en Europese verordening 1013/2006/EG. De tekst is wat ons betreft helder. Nadere toelichting op de verwijzing naar de EU-verordening wordt in de toelichting bij de sectorplannen gegeven. De toelichtingen bij de sectorplannen liggen niet voor inspraak ter inzage. Om die reden wordt hier niet inhoudelijk op deze reactie ingegaan. Wel zal bij het actualiseren van de toelichtingen van de verschillende sectorplannen worden nagegaan of de formulering daar beter kan.
410.	SP 71	22	De toevoeging is niet duidelijk. Wat wordt bedoeld met "de bij demontage vrijkomende onderdelen vallen ook onder dit sectorplan behalve partijen van onderdelen op zich"?	Met de tekst wordt bedoeld dat partijen van gelijksoortige onderdelen die worden overgebracht vanuit of naar Nederland niet onder dit sectorplan vallen. Ter verduidelijking worden paragraaf I en III aangepast. De gewijzigde tekst is: I Afbakening ...()... Onder het sectorplan valt apparatuur als geheel en de minimumstandaard strekt zich ook uit op de verwerking van bij demontage van die apparatuur vrijkomende onderdelen. Partijen <u>gedemonteerde, gelijksoortige</u> onderdelen op zich <u>die worden overgebracht vanuit of naar Nederland</u> - zoals een partij in het buitenland gedemonteerde beeldbuizen - vallen echter niet onder dit sectorplan maar onder andere sectorplannen of onder het beleidskader. ...()... III Grensoverschrijdend transport van afval Afgedankte elektrische en elektronische apparaten kunnen in het kader van de EVOA niet worden ingedeeld als groene lijst afvalstof. Indeling als groene lijst afvalstof is enkel mogelijk voor specifieke fracties die ontstaan uit de verwerking van dergelijke apparaten. Zo kunnen (edel)metaalhoudende elektronische (onder)delen onder de groene lijst code

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
				GC020 worden ingedeeld mits deze fractie volgens de WEEELABEX Standard on Treatment (of zodra van kracht CENELEC-norm) is gedemonteerd of mechanisch afgescheiden. Als een fractie van afgedankte elektrische en elektronische apparatuur als Groene lijst-afvalstof kan worden aangemerkt en bestemd is voor (voorlopige) nuttige toepassing, is de procedure beschreven in paragraaf 12.3 van het beleidskader van toepassing. <u>Ook partijen gedemonteerde, gelijksoortige onderdelen op zich die worden overgebracht vanuit of naar Nederland- zoals een partij in het buitenland gedemonteerde beeldbuizen - vallen niet onder dit sectorplan maar onder andere sectorplannen of onder het beleidskader.</u>
411.	SP 71	36	Bij de uitvoerparagraaf is de nieuwe WEEE regeling niet goed meegenomen. Bij invoer wel. Bij uitvoer van hele apparaten moet volgens artikel 11 lid 4 ook geborgd worden dat de verwerking binnen EU aan WEEELABEX voldoet, en buiten EU alleen als de uitvoerder kan aantonen dat de verwerking gebeurde in omstandigheden die gelijkwaardig zijn aan de voorschriften van de Richtlijn 2012/19/EG. Inspreker doet een tekstvoorstel.	De tekst in paragraaf III wordt als volgt aangepast: Overbrenging vanuit Nederland voor (voorlopige) nuttige toepassing is in beginsel toegestaan <u>mits voldaan wordt aan het gestelde in artikel 11 van de Regeling afgedankte elektrische en elektronische apparatuur</u> , tenzij uiteindelijk zoveel van de overgebrachte afvalstof wordt gestort dat de mate van nuttige toepassing de overbrenging niet rechtvaardigt. Het toetsingskader hiervoor is paragraaf 12.5.4 van het beleidskader.
412.	SP 76	28	In het sectorplan voor overige zuren, overige basen en overig metaalhoudend afvalwater wordt aangegeven dat als de zuren, basen en overig metaalhoudend afvalwater voldoet aan bepaalde concentratiegrenswaarden, betreffende afvalstoffen in aanmerking komen voor ONO of voor een waterzuiveringsinstallatie. In het sectorplan is echter geen minimumstandaard vermeld voor die gevallen dat de concentratiegrenswaarden worden overschreden. Graag zouden wij zien dat verbranden als vorm van verwijderen opgenomen wordt als minimumstandaard voor zuren, basen en overig metaalhoudend afvalwater waarvan de concentratiegrenswaarden worden overschreden. Overbrenging vanuit Nederland voor andere vormen van (voorlopige) verwijdering dan storten is in beginsel	In paragraaf II van het sectorplan staat dat bij overschrijding van de concentratie grenswaarden de minimumstandaard ONO is. De omissie die de inspreker ziet is er niet. De tekst wordt voor dit punt niet gewijzigd. Overigens reageert inspreker hier op bestaand beleid waarop geen inspraak mogelijk is. Indien de inspreker denkt dat verbranden als vorm van verwijderen een betere minimumstandaard is indien de concentratiegrenswaarden worden overschreden dan de huidige minimumstandaard dan kan de inspreker dit inbrengen voor LAP3. Met verbranden als vorm van verwijdering wordt de verwerking van een afvalstof voltooid. De residuen zijn nieuwe stoffen. Als men zich hiervan moet/wil ontdoen zijn dit nieuwe afvalstoffen met een eigen verwerking. Dus dat mogelijk residuen gestort moeten worden na verbranding is niet van invloed op het grensoverschrijdend transport voor dit sectorplan. Zie ook de beantwoording van inspraakreactie 303.

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
			niet toegestaan op grond van nationale zelfverzorging, wanneer als vervolghandeling een deel van de overgebrachte afvalstof wordt gestort. Als na verbranding een deel van de reststoffen (assen) gestort moeten worden, is export van zuren en basen op basis van bovenstaande zinsnede voor verbranding niet toegestaan. Inspreker wenst dat dit wel mogelijk wordt.	
413.	SP 82, par I	17	Bij de afbakening van de toepassing van sectorplan 82 wordt overwogen dat, naast de afvalstoffen als genoemd in de Verordening metallisch kwik, ook metallisch kwik dat vrijkomt bij het ontkwikken van kwikhoudend afval onder de reikwijdte van dit afvalplan valt. Tegelijkertijd wordt een schema gegeven met afvalstoffen die hiermee overeenkomsten vertonen, maar niet onder het sectorplan vallen, waaronder: kwik(oxide)houdende batterijen, (met kwik verontreinigd) actief kool, fluorescentiepoeder, etc. Inspreker past een methode van ontkwikken met de hoogste veiligheidswaarborgen toe waarmee belangrijke milieuhygiënische winst wordt behaald. Inspreker werkt niet met stoffen zoals genoemd onder artikel 2 van de Verordening, hetgeen ook namens de Europese Commissie bevestigd is. Sterker nog, de Europese Commissie bevestigt dat de Verordening uitdrukkelijk niet is bedoeld voor "PPE, drilling sludges or catalyst or other contaminated with mercury". De Verordening is daarom niet rechtstreeks op inspreker van toepassing. Het opnemen van metallisch kwik in het toepassingsbereik van sectorplan 82 betekent echter dat een groot deel van de stoffen waarmee inspreker werkt -	Hierbij is als eerste van belang dat in de afbakening weliswaar meer expliciet is opgenomen dat metallisch kwik ook onder de reikwijdte van het sectorplan valt, maar dat verder de reikwijdte van dit sectorplan niet wordt gewijzigd. Hier is dan ook geen inspraak op mogelijk. Naar aanleiding van de ingebrachte reactie echter toch het volgende. Het sectorplan heeft betrekking op alle kwikhoudend afval. De metallische kwik zoals genoemd in de kwikverordening (EG. Nr. 1102/2008) valt onder de reikwijdte en is een onderdeel van dit sectorplan. Of de inspreker al dan niet kwikhoudende afvalstromen behandelt die al dan niet voorkomen in de kwikverordening is niet relevant. De scope van het sectorplan (bredere scope) is wel relevant. In die scope wordt voor enkele specifieke kwikhoudende afvalstromen verwezen naar de daarbij behorende sectorplannen. Inspreker heeft er gelijk in dat voor die specifieke afvalstromen (zoals actief kool, fluorescentiepoeder, grond en batterijen) de daarvoor geldende sectorplannen leidend zijn. De kwikgerelateerde onderdelen in deze sectorplannen zijn overigens daar waar dat nog niet het geval was in lijn gebracht met sectorplan 82. Samengevat is voor alle kwikhoudend afval sectorplan 82 van toepassing tenzij het betreffende afval valt onder sectorplannen 13, 25, 26, 39, 66 of 77. Deze sectorplannen hanteren t.a.v. kwik overigens dezelfde lijn als sectorplan 82. Tot slot wordt nog opgemerkt dat voor metallisch kwik expliciet wordt aangesloten bij de verplichtingen die voortvloeien uit de verordening. Er worden geen aanvullende beperkingen geformuleerd, noch wordt de verwerking van afvalstromen die ter ontkwikking bij (cliënt van) inspreker worden aangeboden door opname van metallisch kwik in het sectorplan beperkt.

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
			dus tegen de bedoeling van de Europese Commissie in - zal worden onderworpen aan veel strengere eisen en daarom niet meer zal kunnen worden ontkwikt. Milieuhygiënisch ontstaat een absoluut onwenselijke situatie en "verstrenging" ten opzichte van de Europese standaard, welke ten onrechte niet, onder andere vanuit milieuperspectief, is onderbouwd. Dit klemmt te meer nu dit een ongelijk "level playing field" in Europa zal creëren en strookt ook niet met de algehele wens van de Nederlandse regering om extra nationale "wetgevingskoppen" zoveel mogelijk weg te nemen en te vermijden. Inspreker dus van mening dat in ieder geval om de hiervoor geschetste reden sectorplan 81 (<i>Red: inspreker bedoelt ongetwijfeld 82</i>) niet op haar van toepassing zou moeten zijn. Los hiervan gaat inspreker er daarnaast van uit dat de in het schema genoemde stoffen niet onder het sectorplan (blijven) vallen, zodat het plan ook hierom niet van toepassing is op de volgende stoffen die inspreker verwerkt: actief kool/catalyst, fluorescentiepoeder, grond en batterijen.	
414.	SP 82, par II	17	Voor afval met meer dan 50 mg/kg kwik droge stof (ad b) is een uitzondering op de minimumstandaard voor verwerking gemaakt, namelijk als de afvalstof door de aanwezigheid van andere verontreinigingen dan kwik ook na ontkwiken geen andere bestemming kan krijgen dan storten. Milieuhygiënisch is dit een zeer onwenselijke situatie en vanuit dit (belangrijke) oogpunt wordt deze uitzondering ook niet nader onderbouwd	Gedachte achter deze wijziging is dat het niet heel veel zin heeft om een afvalstroom te ontkwiken wanneer dat vervolgens niet leidt tot recycling. Analyse van het Verdrag van Minamata heeft niet geleid tot de conclusie dat de nu voorgenomen werkwijze in strijd zou zijn met dit verdrag. Van belang is dat het materiaal op een stortplaats terecht komt en in het algemeen wordt geïmmobiliseerd hetgeen voldoende zekerheid biedt dat het kwik niet in het milieu terecht komt. Er is in Nederland immers uitgebreide regelgeving betreffende de noodzakelijke voorzieningen op stortplaatsen en het zeker stellen dat het bergen ook op de langere termijn milieuhygiënisch verantwoord is. Vooralsnog wordt het LAP aangepast zoals voorgenomen. Wel wordt de komende tijd

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
			/ gerechtvaardigd. Dat uiteindelijk mogelijk geen andere bestemming dan storten voor deze categorie (b) bestaat, laat immers onverlet dat het vanuit milieuhygiënisch oogpunt wel noodzakelijk is om de stof te immobiliseren. In dit verband wordt op de volgende twee zaken gewezen. - Ten eerste, Nederland is partij bij het Verdrag van Minamata inzake kwik van de Verenigde Naties, getekend op 10 oktober 2013, en heeft zich gecommitteerd om kwik zoveel mogelijk uit het milieu te houden. Ditzelfde geldt voor de noodzaak tot het verwijderen van kwik bij het stabiliseren en storten van kwik. Aan deze toezegging is hier ten onrechte geen invulling gegeven. - Ten tweede, verwezen wordt naar de "kwikstortplaatsproblematiek" in de Verenigde Staten. In 2007 is daar bij 102 stortplaatsen geconstateerd dat kwik aanwezig was en moest worden verwijderd. Met het ontbreken van verwijderingseisen in de onderhavige situatie bestaat legitiem risico van in Nederland met de VS vergelijkbare situaties. Met deze uitzondering ontstaat bovendien een onverklaarbaar en milieuhygiënisch gezien ongewenst verschil tussen deze categorie en de hoofdregel onder ad (b). Nota bene, verderop in het sectorplan, onder ad (c) eerste aandachtstreepje, wordt zelfs gewaarschuwd voor de diffuse verspreiding van kwik bij nuttige toepassing, al dan niet na immobilisatie, bij afvalstoffen voor kwik onder 10	nagegaan op welke problemen in de VS inspreker doelt en of dit ook betekent dat in Nederland het beleid of zelfs de relevante regelgeving moet worden aangepast. De toets waar bij de tweede uitzondering op wordt gedoeld, wordt in eerste instantie uitgevoerd door de kwikverwerkende bedrijven - zoals cliënt van inspreker - zelf. Juist die bedrijven zijn als geen ander in staat om vast te stellen dat een bepaalde stroom niet doelmatig kan worden ontkwikt. Wordt het daadwerkelijk gestort, dan beoordeelt het bevoegd gezag van de betrokken stortplaats beoordelen of aan alle criteria is voldaan.

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
			mg/kg. Het risico van verspreiding in een situatie waarin niet wordt gemobiliseerd wordt hier dus wel onderkend. Een tweede uitzondering die onder ad (b) is geformuleerd, is wanneer een bedrijf dat is geëquipeerd om afvalstoffen te ontwikkelen schriftelijk heeft verklaard dat die "niet doelmatig kunnen worden ontkwikt". Inspreker gaat ervan uit dat deze "doelmatigheidtoets" ter beoordeling is van het bevoegd gezag en dat dit een indringende toets is. Graag ziet inspreker dit aan de tekst van de definitieve tweede wijziging van het LAP toegevoegd. Deze opmerking geldt evenzeer voor pagina 257 derde en vierde alinea.	
415.	SP 82, par II	17	Ad (c) maakt onderscheid tussen brandbaar en niet-brandbaar kwikhoudend afval; in het eerste geval bestaat een verbod op nuttige toepassing in verband met diffuse verspreiding, in het tweede geval is nuttige toepassing wel toegestaan indien de stof geschikt is voor de inzet als bouwstof. Inspreker begrijpt niet waarom niet-brandbaar kwikhoudend afval hier anders wordt behandeld dan brandbaar kwikhoudend afval; milieuhygiënische is hiervoor in ieder geval niet direct een verklaring. De brandbaarheid van kwikhoudend afval lijkt immers niet bepalend voor de mate waarin kwik kan uitlogen.	Allereerst is het onderscheid tussen brandbaar en niet brandbaar kwikhoudend afval feitelijk bestaand beleid waarop geen inspraak mogelijk is. Naar aanleiding van de inspraakreactie wordt nog het volgende opgemerkt. Een eerste reden voor het verschil is het streven om storten van afval zoveel mogelijk te beperken. Brandbaar afval wordt derhalve bij voorkeur verbrand. Bij een hoger kwikgehalte zou dit echter een te hoge belasting van AVI's kunnen betekenen en wordt storten alsnog mogelijk. Ten tweede stelt het besluit Bodemkwaliteit randvoorwaarden waaronder nuttige toepassing milieuhygiënisch verantwoord is. In het geval dit wettelijk zo is, is het niet logisch dit beleidsmatig alsnog te beperken. Om die reden is voor kwikhoudende bouwstoffen (onbrandbaar) deze optie ook beleidsmatig mogelijk gemaakt.
416.	SP 82, par II	17	Inspreker begrijpt niet wat met "volumieke massa" wordt bedoeld, dit is geen standaard term. Daarbij is Inspreker van mening dat niet het volume, ervan uitgaande dat dit met "volumieke massa" wordt bedoeld, doorslaggevend is om te bepalen of een stof brandbaar is, maar de eigenschappen van de stoffen.	Ten aanzien van de volumieke massa wordt verwezen naar de beantwoording van inspraakreacties 260 en 281. Ook in dit sectorplan wordt deze tekst aangepast. In onderstaande tekst is tevens de beantwoording van inspraakreactie 423 verwerkt. <u>(c) afval met maximaal 50 mg/kg kwik droge stof</u> Kwikhoudend afval wordt aangemerkt als brandbaar wanneer de volumieke massa 1.100 kg/m³ of minder bedraagt. - Voor brandbaar kwikhoudend afval <u>dat niet gestort mag worden volgens het Besluit</u>

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
				<u>stortplaatsen en stortverboden afvalstoffen en met een kwikgehalte van ten hoogste 10 mg/kg droge stof is de minimumstandaard verbranden als vorm van verwijdering. Met uitzondering van hoofdgebruik als brandstof in een installatie met een adequate rookgasreiniging om het kwik af te vangen is n</u> Nuttige toepassing, al dan niet na immobilisatie, niet toegestaan om te voorkomen dat kwik diffuus wordt verspreid. Mengen van brandbaar kwikhoudend afval voor verwerking in installaties voor het bij- of meestoken van afvalstoffen is slechts toegestaan bij een kwikgehalte van ten hoogste 10 mg/kg droge stof. In afwijking van het voorgaande is voor brandbaar kwikhoudend afval met een kwikgehalte van ten hoogste 10 mg/kg droge stof met veel onbrandbare verontreinigingen waarbij verbranden leidt tot diffuse verspreiding hiervan of tot relatief grote belasting van actief kool in de rookgasreiniging de minimumstandaard storten op een daarvoor geschikte stortplaats. Ook hier is nuttige toepassing, al dan niet na immobilisatie, niet toegestaan om te voorkomen dat kwik diffuus wordt verspreid. - Voor brandbaar kwikhoudend afval <u>dat niet gestort mag worden volgens het Besluit stortplaatsen en stortverboden afvalstoffen en</u> met een kwikgehalte van meer dan 10 mg/kg droge stof en ten hoogste 50 mg/kg droge stof is de minimumstandaard storten op een daarvoor geschikte stortplaats. Met uitzondering van hoofdgebruik als brandstof in een installatie met een adequate rookgasreiniging om het kwik af te vangen is n - Voor niet brandbaar kwikhoudend afval <u>dat gestort mag worden volgens het Besluit stortplaatsen en stortverboden afvalstoffen en</u> met een kwikgehalte van ten hoogste 50 mg/kg droge stof is de minimumstandaard inzet als bouwstof voor zover dit is toegestaan binnen de randvoorwaarden van het besluit Bodemkwaliteit. - De minimumstandaard voor niet brandbaar kwikhoudend afval <u>dat gestort mag worden volgens het Besluit stortplaatsen en stortverboden afvalstoffen en</u> met een kwikgehalte van ten hoogste 50 mg/kg droge stof dat niet geschikt is voor toepassing als bouwstof binnen de randvoorwaarden van het besluit Bodemkwaliteit is storten op een daarvoor geschikte stortplaats. Nuttige toepassing, al dan niet na immobilisatie, is niet toegestaan om te voorkomen dat kwik diffuus wordt verspreid. ...()... <u>(Voorlopige) verwijdering</u> Overbrenging vanuit Nederland voor storten is op grond van nationale zelfverzorging in beginsel niet toegestaan. In afwijking van het voorgaande is overbrenging vanuit Nederland voor storten van: - niet brandbaar kwikhoudend afval <u>dat gestort mag worden volgens het Besluit stortplaatsen en stortverboden afvalstoffen en</u> met een kwikgehalte van meer dan 50 mg/kg droge stof voor storten in beginsel toegestaan wanneer uit de kennisgeving blijkt dat het betreffende afval om technische redenen niet geschikt is om in Nederland 1. te worden ontkwikt conform de minimumstandaard, of 2. te worden gestort na immobilisatie

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspiraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
				- metallisch kwik dat vrijkomt bij het ontkwikken van kwikhoudend afval is toegestaan binnen de kaders van verordening (EG) Nr. 1102/2008. - kwikverbindingen ontstaan bij het stabiliseren ten behoeve van permanente ondergrondse berging van kwik dat is vrijgekomen bij het ontkwikken van kwikhoudend afval toegestaan wanneer storten in Nederland niet mogelijk is. Overbrenging vanuit Nederland voor verbranden als vorm van verwijdering is in beginsel - toegestaan voor brandbaar kwikhoudend afval <u>dat niet gestort mag worden volgens het Besluit stortplaatsen en stortverboden afvalstoffen en</u> met een gehalte aan kwik van maximaal 50 mg/kg droge stof. - niet toegestaan voor brandbaar kwikhoudend afval <u>dat niet gestort mag worden volgens het Besluit stortplaatsen en stortverboden afvalstoffen en</u> met een gehalte aan kwik van meer dan 50 mg/kg droge stof, tenzij uit de kennisgeving blijkt dat het betreffende afval om technische redenen niet geschikt is om in Nederland te worden ontkwikt conform de minimumstandaard - niet toegestaan voor overig kwikhoudend afval Overbrenging vanuit Nederland voor ...()... verordening (EG) Nr. 1102/2008. Overbrenging naar Nederland voor storten is op grond van nationale zelfverzorging in beginsel niet toegestaan. Overbrenging naar Nederland van brandbaar kwikhoudend afval <u>dat niet gestort mag worden volgens het Besluit stortplaatsen en stortverboden afvalstoffen en</u> met een kwikgehalte van ten hoogste 50 mg/kg droge stof voor verbranden als vorm van verwijdering is in beginsel toegestaan wanneer de verwerking in overeenstemming is met de Nederlandse minimumstandaard. Overbrenging naar Nederland van brandbaar kwikhoudend afval <u>dat niet gestort mag worden volgens het Besluit stortplaatsen en stortverboden afvalstoffen en</u> met een kwikgehalte van meer dan 50 mg/kg droge stof voor verbranden als vorm van verwijdering is in beginsel niet toegestaan omdat de verwerking niet in overeenstemming is met de Nederlandse minimumstandaard. Overbrenging naar Nederland voor andere vormen ...()... (zie ook paragraaf 21.3 beleidskader⁵³). In verband met de consistentie is een aantal van de hierboven voor sectorplan 82 aangegeven wijzigingen ook in een aantal andere sectorplannen verwerkt. Dit zijn de volgende wijzigingen: • <i>sectorplan 25, pragraaf II, onder b2</i> De minimumstandaard voor het verwerken van actief kool met een kwikgehalte van meer dan 10 mg/kg droge stof en maximaal 50 mg/kg droge stof is storten op een

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
				daarvoor geschikte stortplaats. <u>Met uitzondering van hoofdgebruik als brandstof in een installatie met een adequate rookgasreiniging om het kwik af te vangen is n</u>Uttige toepassing, al dan niet na immobilisatie, is-niet toegestaan om te voorkomen dat kwik diffuus wordt verspreid. • <i>sectorplan 25, pragraaf II, onder b3</i> De minimumstandaard voor het verwerken van actief kool met een kwikgehalte van maximaal 10 mg/kg droge stof is verwijderen door verbranden. <u>Met uitzondering van hoofdgebruik als brandstof in een installatie met een adequate rookgasreiniging om het kwik af te vangen is n</u>Uttige toepassing, al dan niet na immobilisatie, is-niet toegestaan om te voorkomen dat kwik diffuus wordt verspreid.
417.	SP 82, par II	17	Onder Ad (d) wordt de verwerking van metallisch kwik toegelicht, waarbij wordt gerefereerd aan onder andere de Verordening. Inspreker is van mening dat de reikwijdte van deze categorie moet worden ingeperkt tot het metallisch kwik dat de Verordening als afval beschouwt.	Het LAP is uitsluitend van toepassing voorzover het afval betreft. De gevraagde inperking is dus overbodig.
418.	SP 82, par III	17	In reactie op de algemene opmerking in dit verband merkt inspreker op dat er wel degelijk een markt is voor het bij ontkwikken van afvalstromen afgevangen kwik; een zeer groot gedeelte van het door inspreker geproduceerde zuiver kwik wordt verkocht. Het gaat hier om ongeveer 90% van al het onttrokken kwik, hetgeen uiteraard conform de daarvoor geldende Europese en nationale wet- en regelgeving wordt verkocht. Bovendien zijn er nuttige toepassingen voor kwik en die zullen er op korte en middellange termijn blijven.	Dit wordt in het kader van de LAP-wijziging voor kennisgeving aangenomen. Terzijde wordt wel opgemerkt dat bekend is dat ook voor cliënt van inspreker afzet steeds moeilijker wordt en berging in de mijnen een steeds belangrijker rol in neemt.
419.	SP 82, par III	17	Onder "(Voorlopige) verwijdering" is toegelicht onder welke omstandigheden kwikhoudend afval van en naar Nederland kan worden gebracht voor uiteenlopende vormen van verwijdering. Een uitzondering op het overbrengen vanuit Nederland ten behoeve van storten bestaat wanneer "metallisch kwik dat vrijkomt bij het ontkwikken van kwikhoudend afval is toegestaan binnen het kader van verordening (EG) Nr. 1102/2008)". Inspreker gaat er van uit	Dit is correct. In het sectorplan wordt verwezen naar de verordening (EG) nr. 1102/2008 en dat lijkt voldoende duidelijk. Deze inspraakreactie heeft nog wel geleid tot het nader verduidelijken van de tekst in die zin dat het ontkwikken gericht op vervolgens storten van het kwik als eerste handeling weliswaar kan leiden tot overbrenging voor storten, maar dat dit niet betekent dat invoer niet is toegestaan. Dit heeft tevens geleid tot aanpassingen in de sectorplannen 25 en 66. De volgende aanpassingen worden aangebracht • <i>sectorplan 82, paragraaf III, direct onder de kop "voorlopige verwijdering"</i> Vóór de drie aandachtstreepjes wordt e een extra aandachtstreepje ingevoegd: Overbrenging vanuit Nederland voor storten is op grond van nationale zelfverzorging in beginsel niet toegestaan. In afwijking van het voorgaande is overbrenging vanuit

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
			dat met storten van metallisch kwik wordt bedoeld het permanent ondergronds opslaan van het onttrokken kwik, nadat dit is gestabiliseerd. Inspreker benadrukt hier nog weer eens het belang van zuiver en eenduidig gebruik van definities.	Nederland voor storten van <u>in</u> beginsel wel toegestaan voor: - <u>kwikhoudend afval dat waarvan de overbrenging uitsluitend is gekwalificeerd als overbrenging voor storten omdat voorafgaand aan het nuttig toepassen of verbranden van een deel van het afval sprake is van ontkwikken als eerste handeling en die eerste handeling is gericht op het afscheiden en vervolgens storten van het afgescheiden kwik. Wel moet in dit geval zeker zijn dat na het ontkwikken inderdaad een deel van het ontkwikte materiaal wordt verbrand of nuttig toegepast.</u> - niet-brandbaar kwikhoudend afval met ...()... - ...()... • <i>sectorplan 82, paragraaf III, vijfde tekstblok onder de kop "voorlopige verwijdering"</i> De tekst wordt als volgt aangevuld: Overbrenging naar Nederland voor storten is op grond van nationale zelfverzorging in beginsel niet toegestaan. <u>In afwijking van het voorgaande is overbrenging naar Nederland voor storten van kwikhoudend afval wel toegestaan, waarvan de overbrenging uitsluitend is gekwalificeerd als overbrenging voor storten omdat voorafgaand aan het nuttig toepassen of verbranden van een deel van het afval sprake is van ontkwikken als eerste handeling en die eerste handeling is gericht op het afscheiden en vervolgens storten van het afgescheiden kwik. Wel moet in dit geval zeker zijn dat na het ontkwikken inderdaad een deel van het ontkwikte materiaal wordt verbrand of nuttig toegepast.</u> • <i>sectorplan 25, paragraaf III, eerste tekstblok onder de kop "voorlopige verwijdering"</i> Overbrenging vanuit Nederland van actief kool voor storten is op grond van nationale zelfverzorging in beginsel niet toegestaan. In afwijking van het voorgaande is overbrenging vanuit Nederland voor storten wel toegestaan - <u>wanneer het gaat om van oorsprong in het buitenland vrijgekomen actief kool die ten behoeve van reiniging (bijvoorbeeld ontkwikken) is overgebracht naar Nederland en die (bijvoorbeeld door aanwezigheid van andere verontreinigingen) nog steeds geen andere bestemming kan krijgen dan storten. Tegen overbrenging naar het land van herkomst of naar een derde land wordt dan in beginsel geen bezwaar gemaakt (zie ook paragraaf 21.3 beleidskader).</u> - <u>wanneer de overbrenging uitsluitend is gekwalificeerd als overbrenging voor storten omdat voorafgaand aan het nuttig toepassen of verbranden van een deel van het afval sprake is van ontkwikken als eerste handeling en die eerste handeling is gericht op het afscheiden en vervolgens storten van het afgescheiden kwik. Wel moet in dit geval zeker zijn dat na het ontkwikken inderdaad een deel van het ontkwikte materiaal wordt verbrand of nuttig toegepast.</u> • <i>sectorplan 25, paragraaf III, vierde tekstblok onder de kop "voorlopige verwijdering"</i> Overbrenging naar Nederland voor storten is op grond van nationale zelfverzorging in beginsel niet toegestaan. In afwijking van het voorgaande is overbrenging naar Nederland voor storten wel toegestaan - <u>wanneer het gaat om van oorsprong in Nederland vrijgekomen actief kool die ten behoeve van reiniging (bijvoorbeeld ontkwikken) is overgebracht naar het buitenland en (bijvoorbeeld door aanwezigheid van andere verontreinigingen) nog steeds</u>

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
				geen andere bestemming kan krijgen dan storten. Tegen overbrenging terug naar Nederland wordt dan in beginsel geen bezwaar gemaakt voorzover storten in lijn is met de Nederlandse minimumstandaard (zie ook paragraaf 21.3 beleidskader). - <u>wanneer de overbrenging uitsluitend is gekwalificeerd als overbrenging voor storten omdat voorafgaand aan het nuttig toepassen of verbranden van een deel van het afval sprake is van ontkwijken als eerste handeling en die eerste handeling is gericht op het afscheiden en vervolgens storten van het afgescheiden kwik, toegestaan. Wel moet in dit geval zeker zijn dat na het ontkwijken inderdaad een deel van het ontkwikte materiaal wordt verbrand of nuttig toegepast.</u> • <i>sectorplan 66, paragraaf III, eerste tekstblok onder de kop "voorlopige verwijdering</i> Overbrenging vanuit Nederland van gasontladingslampen voor storten is op grond van nationale zelfverzorging in beginsel niet toegestaan. <u>In afwijking van het voorgaande is overbrenging vanuit Nederland voor storten van kwikhoudende gasontladingslampen wel toegestaan wanneer de overbrenging uitsluitend is gekwalificeerd als overbrenging voor storten omdat voorafgaand aan het nuttig toepassen of verbranden van een deel van het afval sprake is van ontkwijken als eerste handeling en die eerste handeling is gericht op het afscheiden en vervolgens storten van het afgescheiden kwik. Wel moet in dit geval zeker zijn dat na het ontkwijken inderdaad een deel van het ontkwikte materiaal wordt verbrand of nuttig toegepast.</u> • <i>sectorplan 66, paragraaf III, zesde tekstblok onder de kop "voorlopige verwijdering</i> Overbrenging naar Nederland van gasontladingslampen voor storten is op grond van nationale zelfverzorging en/of nationale wettelijke bepalingen in beginsel niet toegestaan. <u>In afwijking van het voorgaande is overbrenging naar Nederland voor storten van kwikhoudende gasontladingslampen wel toegestaan wanneer de overbrenging uitsluitend is gekwalificeerd als overbrenging voor storten omdat voorafgaand aan het nuttig toepassen of verbranden van een deel van het afval sprake is van ontkwijken als eerste handeling en die eerste handeling is gericht op het afscheiden en vervolgens storten van het afgescheiden kwik. Wel moet in dit geval zeker zijn dat na het ontkwijken inderdaad een deel van het ontkwikte materiaal wordt verbrand of nuttig toegepast.</u>
420.	SP 82, par III	17	Overbrenging vanuit Nederland voor verbranden als vorm van verwijdering is in beginsel toegestaan voor brandbaar kwikhoudend afval met een gehalte aan kwik van maximaal 50 mg/kg droge stof. Verbranding van dit afval zal luchtmissies met zich brengen. Ten onrechte zijn in de voorgenomen aanpassing aan luchtmissies geen eisen gesteld, zodat niet zeker is gesteld dat,	Nederland kan geen eisen stellen aan de emissienormen in het buitenland. Wel kan export worden geweigerd wanneer het gaat naar een IPPC-installatie in het buitenland die niet voldoet aan BBT. Het opnemen van emissie-eisen zoals inspreker dat voorstelt is dus niet mogelijk.

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
			in de situatie van overbrenging vanuit Nederland voor verbranding, sprake is van een milieuhygiënisch aanvaardbare situatie. Dergelijke vereisten dienen dan ook alsnog te worden opgenomen. Deze opmerking geldt evenzeer voor pagina 258 tweede en derde alinea.	
421.	SP 82, par III	17	Waar het gaat om de overbrenging naar Nederland voor andere vormen van (voorlopige) verwijdering dan storten en verbranden, is het in beginsel niet toegestaan wanneer als vervolghandeling een deel van de overgebrachte afvalstof in Nederland wordt gestort. Deze keuze is, vanuit een integrale EU-gedachte, milieuhygiënisch onwenselijk, nu dit zou betekenen dat Inspreker een deel van de afvalstoffen die het ontvangt niet meer zal kunnen ontkwijken; hiermee worden beste beschikbare technieken (betrouwbaar, veilig, efficiënt, ook milieuhygiënisch) om te ontkwijken onbenut gelaten. Ten onrechte prevaleert dus niet de milieuhygiënisch beste methode. Voor inspreker zal dit verbod forse impact hebben op haar bedrijfsvoering, deze zal op dit punt krimpen. En daarbij ontstaat opnieuw een ongelijk "level-playing-field" met haar concurrenten. Bijvoorbeeld in buurland Duitsland is het wel nog altijd toegestaan om flinke hoeveelheden afval te importeren en vervolgens in eigen land te storten. Overigens wordt ten onrechte niet gekwantificeerd wanneer hier sprake is van "een deel van de overgebrachte afvalstof" die in Nederland wordt gestort.	Uitgangspunt van deze beleidslijn is dat het niet de bedoeling is om buitenlands afval naar Nederland te halen en dit na een voorbereiding geheel in Nederland te storten en ook niet om Nederlands afval over te brengen naar het buitenland wanneer dat uiteindelijk - na voorbereiding - geheel op de stort komt. Voor storten hanteert Nederland immers het uitgangspunt voor nationale zelfverzorging en dergelijke overbrengingen zouden dit uitgangspunt ondermijnen. De hier opgenomen beleidslijn wordt al heel lang gehanteerd bij grond en is bewust nu ook op andere plekken in het LAP opgenomen. Waar het in dit geval knelt is dat cliënt van inspreker afvalstromen naar Nederland haalt die na ontkwijken deels geschikt zijn voor recycling (koperterugwinning uit katalysatoren) of gebruik als brandstof (olie uit slibben) en slechts ten dele worden gestort. De tekst van het sectorplan zou zo gelezen kunnen worden dat ook voor dergelijke stromen terugvoerplicht geldt en dat is niet de bedoeling (evenmin als dat een dergelijke plicht bijvoorbeeld geldt voor een te storten residu uit sorteren van bouw en sloopafval of het reinigen van grond). De tekst van het LAP wordt als volgt aangepast: <i>Derde tekstblok onder (Voorlopige) verwijdering</i> Overbrenging vanuit Nederland voor andere vormen van (voorlopige) verwijdering dan storten en verbranden is in beginsel niet toegestaan op grond van nationale zelfverzorging wanneer <u>na ontkwijken als vervolghandeling het ontkwikte residu geheel een deel van de overgebrachte afvalstof</u> in het buitenland wordt gestort (zie ook paragraaf 21.3 beleidskader⁵²). Het voorgaande geldt niet wanneer het storten uitsluitend betreft het metallisch kwik dat vrijkomt bij het ontkwijken van het overgebrachte afval en dat wordt gestort conform verordening (EG) Nr. 1102/2008. <i>voetnoot 52</i> Overbrenging vanuit Nederland kan in beginsel dus wel worden toegestaan wanneer na ontkwijken een residu overblijft dat ook bij verwerking in Nederland alsnog <u>volledig</u> gestort had mogen worden en wat om te storten weer wordt teruggevoerd naar Nederland. <i>Laatste tekstblok onder (Voorlopige) verwijdering</i> Overbrenging naar Nederland voor andere vormen van (voorlopige) verwijdering dan storten en verbranden is in beginsel niet toegestaan op grond van nationale zelfverzorging wanneer <u>na ontkwijken als vervolghandeling het ontkwikte residu</u>

Ministerie van Infrastructuur en Milieu

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
				geheel een deel van de overgebrachte afvalstof in Nederland wordt gestort (zie ook paragraaf 21.3 beleidskader⁵³). <i>voetnoot 53</i> Overbrenging naar Nederland kan in beginsel dus wel worden toegestaan wanneer na ontwikkelen conform de Nederlandse minimumstandaard een residu overblijft dat alleen <u>volledig</u> kan worden gestort en wat om te storten weer wordt teruggevoerd naar het land van herkomst.
422.	SP 82, par III	17	De noodzaak van een helder sectorplan blijkt ook wel uit de uitspraak van de voorzitter van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State van 27 november 2013", waarin duidelijk wordt dat niet duidelijk was welke informatie de minister van Infrastructuur en Milieu van inspreker in het kader van een kennisgeving verlangde. Pas nadat de betreffende informatie was verstrekt, heeft de minister de kennisgeving afgegeven en werd de behandeling van een verzoek om een voorlopige voorziening overbodig. Dit soort procedures zouden volgens inspreker door een duidelijke tekst van het LAP op voorhand voorkomen moeten worden.	Deze concluderende tekst benadrukt de behoefte aan een helder sectorplan met duidelijke formuleringen. Inspreker voert hier geen nieuwe punten aan en in de antwoorden op de andere inspraakreacties van deze inspreker zijn alle aangedragen specifieke punten beantwoord.
423.	SP 82	24	Waarom is voor brandbaar kwikhoudend afval (Hg<50mg/kg droge stof) nuttige toepassing door middel van verbranden niet toegestaan terwijl verbranden als vorm van verwijdering wel binnen de kaders van het sectorplan past. Hierbij is immers primair de kwaliteit van de rookgasreinigingsinstallatie van de inrichting waar de afvalstoffen worden verbrand, van belang.	Allereerst betreft het hier bestaand beleid wat niet open staat voor inspraak. Inhoudelijk wordt nog het volgende opgemerkt. Uitgangspunt is dat in beginsel storten moet worden voorkomen en brandbare afvalstoffen te verbranden. Tot een kwikgehalte van 10 mg/kg is dit in ieder geval uitgangspunt. Bij hogere kwikgehalten neemt de belasting van de rookgasreiniging van AVI's met kwik navenant toe. Aangezien AVI's niet zijn gebouwd als kwikvangsers is daarom storten mogelijk gemaakt. Echter, in tegenstelling tot wat de inspreker suggereert mag verbranden hier ook (want storten is de <u>minimumstandaard</u>). De exploitant van de AVI kan zal bepalen of ze de partij afval met bijbehorende gevolgen voor de rookgasreinigingsinstallatie wil accepteren. Wel wordt de in deze wijziging toegevoegde zin verduidelijkt. Deze aanpassing is verwerkt in het antwoord op inspraakreactie 416.
424.	SP 82	26, 33	Inspreker vraagt zich af waarom kwikhoudend actief kool volgens de eerste alinea onder dit sectorplan valt terwijl in de tabel is aangegeven dat dit type afval onder het sectorplan 25 valt.	Kwikhoudend actief kool valt onder kwikhoudende afvalstoffen (context van die zin). Later blijkt dat deze kwikhoudende afvalstroom binnen een ander sectorplan aan de orde komt en niet in sectorplan 82.
425.	SP 82	36	Op pagina 255 wordt gesproken van	Allereerst is dit bestaand beleid. De tekst lijkt wel nieuw, maar zij is slechts verplaatst naar

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
			'mits er geen verspreiding van kwik optreedt'. Bij iedere verwerking blijft er echter een restconcentratie over en dus ook een verspreiding in het milieu. Is dat toegestaan of moet dat expliciet worden stopgezet?	boven in deze paragraaf. Deze passage staat dus niet open voor inspraak. Inhoudelijk wordt nog opgemerkt dat in de minimumstandaard verder uitgebreid is uitgewerkt wat wel en niet is toegestaan. In bepaalde gevallen staat daar inderdaad dat vormen van verwerking geheel niet zijn toegestaan.
426.	SP 84, par II	24	<i>"Dit kan betekenen dat in vergunningen voor verwerkers van matrassen sturingsvoorschriften worden opgenomen om afvoer van recyclebare materialen ter verbranding of naar inzet als brandstof te voorkomen."</i> . Inspreker vreest hier een te grote interpretatieruimte en daarmee rechtsonzekerheid voor de markt. Verzocht wordt dit nader uit te werken.	De uitwerking van de betreffende bepaling is feitelijk al opgenomen in het LAP, namelijk in de zin direct voorafgaand aan de zin die inspreker aanhaalt.
427.	SP 84, par II	28	1. Het is onduidelijk op welke wijze de minimumstandaard voor overige monostromen in de praktijk wordt gebracht. Moeten de monostromen matrassen, geëxpandeerd polystyreenschuim en steenwol apart worden ingezameld of volledig uit gemengde vrachten worden uitgesorteerd. 2. De praktijk leert dat niet aan de bron gescheiden matrassen, geëxpandeerd polystyreenschuim en steenwol niet geschikt is voor nuttige toepassing zijnde recycling. Ook om deze reden verzoeken wij u steenwol nader te specificeren tot steenwolmatten afkomstig uit de glastuinbouw (substraten). 3. Met betrekking tot de recycling van (natte) matrassen moet het brandgevaar van deze afvalstoffen opgemerkt worden. 4. Wat gebeurt er als deze afvalstoffen niet voor 100% uit gemengde stromen worden uitgesorteerd, met andere woorden het sorteeresidu bevat nog delen van deze stromen? 5. De minimumstandaard voor de	1. De minimumstandaard schrijft alleen voor wat er met de afvalstroom moet gebeuren, niet hoe de inzameling plaats hoort te vinden. Daarvoor wordt ondermeer verwezen naar de regelingen voor milieustraten uit het Activiteitenbesluit, maar ook naar de regels omtrent het gescheiden houden van afvalstromen (LAP, bijlage 5) en naar andere sectorplannen voor gemengde afvalstromen. Dit sectorplan heeft alleen betrekking op monostromen die bij afgifte als zodanig ontstaan of bij sorteeractiviteiten vrijkomen en niet op gemengde stromen. 2. Voor steenwol dat gebruikt is voor isolatie is het goed mogelijk deze te scheiden op de sloopplaats of na te scheiden. Daarom wordt niet ingegaan op het verzoek om steenwol nader te specificeren. Overigens wordt het nascheiden van de stroom matrassen wel als lastig gezien met het oog op recycling. Vandaar o.a. de voorschriften voor gesloten containers op de milieustraten. Overigens is deze reactie wel aanleiding om de opsomming in het derde tekstblok van paragraaf I van het sectorplan als volgt aan te passen: Afvallstromen die voldoen aan de bovenstaande afbakening worden in dit sectorplan beschouwd als Categorie I Monostromen. Vooralsnog behoren uitsluitend de volgende afvalstromen tot deze categorie: a) Matrassen, voor zover aan de bron gescheiden gehouden, op de milieustraat gescheiden gehouden of afkomstig uit nascheiding van een stroom van de milieustraat als bedoeld in artikel 3:115, leden 6 en 7 van de Activiteitenregeling milieubeheer b) Geëxpandeerd polystyreenschuim c) Steenwol 3. Het brandgevaarlijk zijn van natte matrassen wordt erkend. Mede om die reden – maar ook in verband met de recyclebaarheid – is de Activiteitenregeling milieubeheer recent gewijzigd en moeten matrassen droog worden opgeslagen. Voor vergunningplichtige inrichtingen wordt dit gereguleerd middels de vergunningvoorschriften. 4. Als het sorteeresidu nog delen van de stromen bevat, gaat het niet meer om een

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspiraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
			verwerking van steenwol is sorteren of anderszins verwerken resulterend in tenminste 95% (m/m) recycling. Hoe wordt dit resultaat berekend. Op basis van de ingaande afvalstroom (bijvoorbeeld steenwolmatten, water en kunststof) of is deze 95% puur gerelateerd aan het ingezamelde steenwol?	monostroom en is dit sectorplan niet van toepassing. Zie ook het antwoord op inspraakreactie 428. 5. Het resultaat wordt berekend op basis van droge stof, zonder de plantenresten.
428.	SP 84, par III	24	Voor de Categorie I Monostromen (Matrassen, Polystyreenschuim en Steenwol) is de minimumstandaard recycling en voor Categorie II Monostromen (Tapijt en Rubber) is dit nuttige toepassing. In hoeverre mogen deze stromen in residu-stromen voor grensoverschrijdende verwerking anders dan voor recycling c.q. nuttige toepassing worden aangeboden?	Zodra deze afvalstromen in meng- of residustromen terecht komen, is dit sectorplan (monostromen) niet van toepassing. De stroom valt dan bijvoorbeeld onder sectorplan 1 (grof) huishoudelijk afval, sectorplan 2 afval van bedrijven, sectorplan 28 gemengd bouw- en sloopafval, etc.

Bijlage 4 Overige wijzigingen

In de tabel in deze bijlage worden nog een aantal andere aanpassingen vermeldt die zijn aangebracht ten opzichte het document zoals dat in de inspraak is gebracht. Deze staan los van de in de vorige tabel opgenomen wijzigingen naar aanleiding van ontvangen inspraak.

Nr.	Onderdeel LAP	Wijziging
1.	Beleidskader en bijlagen diverse plekken	De afkortingen Kra en KRA zijn overal vervangen door ' <u>Kaderrichtlijn</u> '
2.	BK 4.4.2.2, <i>Mengen of verdunnen</i> , 1 ^e alinea	Indien het mengen of verdunnen een stap is van een proces met daar direct mee samenhangende vervolgstappen dan is het mengen of verdunnen of mengen geen aparte handeling en niet bepalend voor de indeling.
3.	BK 4.4.2.6, punt 1	In het Stortbesluit <u>bodembescherming</u> zijn criteria opgenomen waaraan de voorzieningen moeten voldoen met betrekking tot de bescherming van het milieu.
4.	BK 10.6, laatste alinea, eerste zin	Tot slot moeten inzamelaars, vervoerders, handelaars en bemiddelaars moeten zich laten registreren op de zgn. VIHB-lijst.
5.	BK 11, par 11.3.1.2	Als de handeling uit een vergunningaanvraag niet overeenkomt met de geldende minimumstandaard in het LAP en ook <u>niet</u> zondermeer vergunningbaar is voor vergunningverlening <u>in aanmerking komt</u> omdat het geheel op een hoger niveau van de afvalhiërarchie ligt (zie paragraaf 11.3.1.1), moet worden bepaald of ...()
6.	BK 12.5.3, tweede tekstblok (afstemming op par 20.3.5)	...() Op het moment dat Nederlands niet-gevaarlijk brandbaar restafval uit de Nederlandse AVI's wordt verdrongen als gevolg van overbrenging van brandbaar restafval <u>naar Nederland</u> en daardoor meer Nederlands niet-gevaarlijk brandbaar restafval moet worden gestort, is sprake van een ongewenst gevolg. ...() Het ongewenste gevolg, zijnde de verdringing, wordt tot een bepaald <u>bepaalde</u> hoeveelheid acceptabel geacht. ...()
7.	BK 12.5.3, derde tekstblok	Nederland mag in ieder geval <u>mag</u> worden gebruikt
8.	BK 12.5.3, zevende tekstblok (afstemming op par 20.3.5)	Door Vanaf de eerste en tweede wijziging van het LAP heeft een aantal kunnen (lijnen van) AVI's de status van nuttige toepassing <u>gekregen krijgen</u> .
9.	BK 14.4, onder tabel 14.1	... inzameling en afvoer van de betreffende afvalstof meer bedragen
10.	BK 20.3.5 (afstemming op 12.5.3)	...() Het ongewenste gevolg, zijnde de verdringing, wordt tot een bepaalde hoeveelheid acceptabel geacht. Er mag voor het verbranden van buitenlands brandbaar restafval <u>in ieder geval</u> een hoeveelheid AVI-capaciteit worden gebruikt die overeenkomt met 5% van de op 1 januari 2007 bestaande AVI-capaciteit plus 10% van de na 1 januari 2007 gerealiseerde capaciteitsuitbreidingen. ...() Het hiervoor staande houdt in dat op het moment dat er nieuwe verbrandingscapaciteit bijkomt, de capaciteit die in Nederland <u>in ieder geval</u> mag worden gebruikt voor het verbranden van buitenlands brandbaar restafval mag stijgen met een hoeveelheid die overeenkomt met 10% van de nieuw in gebruik genomen capaciteit. ...()
11.	BK 21.5, tweede alinea	Zie voor een meer uitgebreide beschrijving van de bijzondere verantwoordelijkheid paragraaf 9-79.9 .
12.	Bijlage 3, definitie zuiveringsslib	De definitie wordt als volgt aangepast: <u>Het afval</u> Slib dat ontstaat bij de biologische zuivering van communaal en industrieel afvalwater en de productie van drinkwater .
13.	Bijlage 4, casus 4a	<u>Een</u> een gemengde afvalstroom (bouw- en sloopafval, huishoudelijk restafval, HDO-restafval) wordt gesorteerd.
14.	Bijlage 4, casus 11e	Gaat het bij de cementoven om de inzet van het inerte deel in <u>het</u> de cement dan wordt het inerte deel van de afvalstof meegeteld als

Nr.	Onderdeel LAP	Wijziging																								
		recycling en het overige deel als energierterugwinning.																								
15.	Bijlage 4, casus 12a	De asrest van de afvalstof <u>is te vrijwel nihil</u> .																								
16.	Bijlage 4, casus 15f	De thermische conversie wordt dan aangemerkt als R12 en pas de inzet van het residu in de cementindustrie <u>eementeven</u> is dan																								
17.	Bijlage 4, casus 17b	Handelingen in deze context hebben alleen betrekking op afval en <u>bij na</u> overdracht is het glas geen afval meer																								
18.	Bijlage 4, casus 20a	Hiermee wordt primaire flocculant - zoals ijzertrichloride - <u>uitgespaard</u>																								
19.	Bijlage 4, casus 20d	<u>... en de recycling pas voltooid is op het moment dat het wordt ingezet omdat dan pas primaire flocculant wordt vermenden.</u>																								
20.	Bijlage 5, kop tabel 1 en 2	Deze bijlage heeft ook als onderdeel van een wijziging van het activiteitenbesluit een inspraakprocedure doorlopen. Daarbij is ingebracht dat het onderscheid ga/nga verduidelijking behoeft. De verduidelijking die in het activiteitenbesluit wordt aangebracht wordt ook in het LAP doorgevoerd - In de kop van tabel 1 wordt een extra noot toegevoegd <table><tr><th colspan="4">Tabel 1</th></tr><tr><th>categorie</th><th>ga/nga [1]</th><th>beschrijving</th><th>noot</th></tr><tr><td colspan="4">[1] ga betreft gevaarlijk afval conform de Eural, nga betreft niet-gevaarlijk afval conform de Eural</td></tr></table> - Bestaande noten 1 t/m 10 (= inclusief extra noot op basis van inspraakreactie 260) onder tabel 1 worden vernummers tot nummers 2 t/m 11 - In de kop van tabel 2 wordt dezelfde noot als in tabel 1 toegevoegd, maar nu als noot 12 - Bestaande noot 10 onder tabel 2 wordt vernummers tot noot 13 (tevens rekening houdend met de extra noot op basis van inspraakreactie 260) - In de kop van tabel 3 wordt een extra noot toegevoegd <table><tr><th colspan="4">TABEL 3; INDICATIEVE lijst met Euralcodes per categorie</th></tr><tr><th>categorie</th><th>ga/nga [14]</th><th>Euralcodes (indicatief)</th><th></th></tr><tr><td colspan="4">[14] ga betreft gevaarlijk afval, nga betreft niet-gevaarlijk afval</td></tr></table>	Tabel 1				categorie	ga/nga [1]	beschrijving	noot	[1] ga betreft gevaarlijk afval conform de Eural, nga betreft niet-gevaarlijk afval conform de Eural				TABEL 3; INDICATIEVE lijst met Euralcodes per categorie				categorie	ga/nga [14]	Euralcodes (indicatief)		[14] ga betreft gevaarlijk afval, nga betreft niet-gevaarlijk afval			
Tabel 1																										
categorie	ga/nga [1]	beschrijving	noot																							
[1] ga betreft gevaarlijk afval conform de Eural, nga betreft niet-gevaarlijk afval conform de Eural																										
TABEL 3; INDICATIEVE lijst met Euralcodes per categorie																										
categorie	ga/nga [14]	Euralcodes (indicatief)																								
[14] ga betreft gevaarlijk afval, nga betreft niet-gevaarlijk afval																										
21.	Bijlage 5, categorie 55	Als categorie 55 is in bijlage 5 AVI-vliegass opgenomen. In beginsel worden categorieën waarvoor de minimumstandaard storten danwel verbranden als vorm van verwijdering is niet apart opgenomen (uitzonderingen waar veiligheid, esthetische redenen of potentiële vervuiling van andere stromen een rol spelen daar gelaten). Gelet op de minimumstandaard voor deze afvalstroom staat zij er dus ten onrechte tussen en wordt alsnog geschrapt: <table><tr><td>55A</td><td>ga</td><td>vliegass die resteert na verbranding in een roosteroven of wervelbedoven binnen een inrichting die uitsluitend of in hoofdzaak is bestemd voor het verbranden van huishoudelijke afvalstoffen en bedrijfsafvalstoffen als bedoeld in artikel 1.1, eerste lid, van de Wet milieubeheer en die gevaarlijke stoffen bevat</td><td></td></tr><tr><td>55B</td><td>nga</td><td>vliegass die resteert na verbranding in een roosteroven of wervelbedoven binnen een inrichting die uitsluitend of in hoofdzaak is bestemd voor het verbranden van huishoudelijke afvalstoffen en bedrijfsafvalstoffen als bedoeld in artikel 1.1, eerste lid, van de Wet milieubeheer en die geen gevaarlijke stoffen bevat</td><td></td></tr></table> Met deze wijziging valt vliegass voortaan onder categorie 85 (na vernummers 84) van de bijlage. Alle nummers na categorie 55 worden vanzelfsprekend aangepast. Dit geldt ook voor de verwijzingen naar de tabel in de tekst van bijlage 5	55A	ga	vliegass die resteert na verbranding in een roosteroven of wervelbedoven binnen een inrichting die uitsluitend of in hoofdzaak is bestemd voor het verbranden van huishoudelijke afvalstoffen en bedrijfsafvalstoffen als bedoeld in artikel 1.1, eerste lid, van de Wet milieubeheer en die gevaarlijke stoffen bevat		55B	nga	vliegass die resteert na verbranding in een roosteroven of wervelbedoven binnen een inrichting die uitsluitend of in hoofdzaak is bestemd voor het verbranden van huishoudelijke afvalstoffen en bedrijfsafvalstoffen als bedoeld in artikel 1.1, eerste lid, van de Wet milieubeheer en die geen gevaarlijke stoffen bevat																	
55A	ga	vliegass die resteert na verbranding in een roosteroven of wervelbedoven binnen een inrichting die uitsluitend of in hoofdzaak is bestemd voor het verbranden van huishoudelijke afvalstoffen en bedrijfsafvalstoffen als bedoeld in artikel 1.1, eerste lid, van de Wet milieubeheer en die gevaarlijke stoffen bevat																								
55B	nga	vliegass die resteert na verbranding in een roosteroven of wervelbedoven binnen een inrichting die uitsluitend of in hoofdzaak is bestemd voor het verbranden van huishoudelijke afvalstoffen en bedrijfsafvalstoffen als bedoeld in artikel 1.1, eerste lid, van de Wet milieubeheer en die geen gevaarlijke stoffen bevat																								
22.	Sectorplan 31	De afbakening met sectorplan 37 wordt als volgt verduidelijkt: <i>Toevoeging in de tabel van paragraaf I</i> <table><tr><td>Gips verkleefd met asbest, waarbij de concentratie</td><td>Sectorplan 37</td></tr></table>	Gips verkleefd met asbest, waarbij de concentratie	Sectorplan 37																						
Gips verkleefd met asbest, waarbij de concentratie	Sectorplan 37																									

Nr.	Onderdeel LAP	Wijziging
		<u>serpentiinasbest, vermeerderd met tien maal de concentratie amfiboolasbest, meer dan 100 milligram per kg droge stof bedraagt.</u> <i>Tekstaanpassing in paragraaf II</i> Voor gips dat, bijvoorbeeld omdat het is verkleefd met andere materialen zoals asbest of tegelwerk, - <u>dat</u> niet voor recycling geschikt is, bijvoorbeeld omdat het is verkleefd met andere materialen zoals tegelwerk, Of ...()...
23.	Sectorplan 31, paragraaf III	Hoewel niet onjuist komt de laatste zin van paragraaf III van het sectorplan wat vreemd over omdat de minimumstandaard van deze afvalstof storten is. Dit wordt als volgt aangepast: Overbrenging naar Nederland voor (voorlopige) nuttige toepassing is in beginsel toegestaan <u>wanneer de verwerking in overeenstemming is met de Nederlandse minimumstandaard.</u>
24.	Sectorplan 37, paragraaf III onder "(Voorlopige) nuttige toepassing"	De tekst wordt als volgt verduidelijkt: Overbrenging vanuit Nederland <u>van asbesthoudend afval</u> voor (voorlopige) nuttige toepassing is in beginsel niet toegestaan, tenzij de risico's voor milieu of volksgezondheid permanent worden weggenomen. In het algemeen betekent dit dat vernietiging van de asbestvezels <u>voorafgaand aan of tijdens de verwerking van het afval</u> vereist is. Overbrenging naar Nederland voor (voorlopige) nuttige toepassing wordt in beginsel toegestaan wanneer de verwerking in overeenstemming is met de Nederlandse minimumstandaard. <u>In het algemeen betekent dit dat vernietiging van de asbestvezels voorafgaand aan of tijdens de verwerking van het afval vereist is.</u>
25.	Sectorplan 39, paragraaf II	De laatste zin uit deze paragraaf is geschrapt omdat deze in strijd is met paragraaf II d van hetzelfde sectorplan: Voor kwikhoudende grond met een gehalte aan kwik van ten hoogste 50 mg/kg droge stof geldt de minimumstandaard als bedoeld onder " in IIa <u>Algemeen</u> " van deze paragraaf. Voor partijen waarvoor deze minimumstandaard niet mogelijk is, is de minimumstandaard storten op een daarvoor geschikte stortplaats. Nuttige toepassing, al dan niet na immobilisatie, is niet toegestaan om te voorkomen dat kwik diffuus wordt verspreid.
26.	Sectorplan 39, paragraaf III, eerste tekstblok onder "(Voorlopige) verwijdering"	De betreffende passage is nog iets verduidelijkt om de indruk dat de betreffende passage alleen betrekking heeft op kwikhoudende grond. Het gaat met name in de eerste zin namelijk om alle verontreinigde grond. Om die reden wordt te tekst gesplitst in 2 alinea's en worden enkele kleine tekstuele aanpassingen doorgevoerd: Overbrenging vanuit Nederland <u>van verontreinigde grond</u> voor storten is op grond van nationale zelfverzorging in beginsel niet toegestaan. In afwijking van het voorgaande <u>beleid voor verontreinigde grond in het algemeen</u> is <u>in specifieke gevallen</u> overbrenging vanuit Nederland voor storten <u>in beginsel</u> wel toegestaan voor a) kwikhoudende grond met een kwikgehalte van meer dan 50 mg/kg droge stof voor storten in beginsel toegestaan wanneer uit de kennisgeving blijkt dat het betreffende grond om technische redenen niet geschikt is om in Nederland 1. te worden ontkwikt conform de minimumstandaard, of 2. te worden gestort na immobilisatie. b) van oorsprong in het buitenland vrijgekomen grond die ten behoeve van reiniging (bijvoorbeeld ontkwiken) is overgebracht naar Nederland en die (bijvoorbeeld door aanwezigheid van andere verontreinigingen) nog steeds geen andere bestemming kan

Nr.	Onderdeel LAP	Wijziging
		krijgen dan storten. Tegen overbrenging naar het land van herkomst of naar een derde land wordt dan in beginsel geen bezwaar gemaakt (zie ook paragraaf 21.3 beleidskader).
27.	Sectorplan 64	Voetnoten 1 en 2 worden verduidelijkt en integraal vervangen door: <u>1 Overbrenging vanuit Nederland om te storten kan in beginsel dus wel worden toegestaan wanneer</u> + een afvalstof slechts ter vernietiging van de PCB's is overgebracht naar Nederland, en + nadat de PCB's zijn verwijderd, en + als de overgebleven afvalstof (dus zonder PCB's) nog steeds niet voor een andere verwerking dan storten in aanmerking komt. In dit geval zijn paragraaf 21.3 van het beleidskader en – afhankelijk van de soort afval die het betreft – eventueel een ander sectorplan in het LAP toetsingskader. <u>2 Overbrenging naar Nederland om te storten kan in beginsel dus wel worden toegestaan wanneer</u> + de afvalstof eerst ter vernietiging van de PCB's is overgebracht naar het buitenland, en + nadat de PCB's zijn verwijderd, en + als de overgebleven afvalstof (dus zonder PCB's) nog steeds niet voor een andere verwerking dan storten in aanmerking komt. In dit geval zijn paragraaf 21.3 van het beleidskader en – afhankelijk van de soort afval die het betreft – eventueel een ander sectorplan in het LAP toetsingskader.
28.	Sectorplan 66	Op een aantal plaatsen leidt het gebruik van het begrip 'hergebruik' tot verwarring. In de paragrafen II en III van het sectorplan wordt dat op een aantal plaatsen alsnog aangepast: II Minimumstandaard De minimumstandaard voor het verwerken van gasontladingslampen is recycling van onderdelen, materialen en stoffen. Hierbij moet minimaal 80 procent van het gewicht van de lampen worden gerecycled. Het kwik in de gasontladingslampen, moet worden afgescheiden, geconcentreerd en zodanig verwerkt dat verspreiding in het milieu wordt voorkomen. Dit afgescheiden kwik valt verder onder sectorplan 82. De minimumstandaard voor het verwerken van voor recycling geschikt fluorescentiepoeder is recycling van ten minste de aanwezige aardmetalen. <u>Voorbereiding voor hergebruik is toegestaan voorzover hergebruik past binnen geldende wet- en regelgeving.</u> Voor niet-herbruikbaar en niet voor recycling geschikt fluorescentiepoeder geldt: <u>Let op: ook volgde aandachtstreepjes is aangepast t.o.v. het inspraakdocument</u> - De minimumstandaard voor het verwerken van niet-herbruikbaar en niet voor recycling geschikt fluorescentiepoeder met een kwikgehalte van meer dan 50 mg/kg droge stof is afscheiden en concentreren van kwik en zodanige verwerking hiervan dat verspreiding in het milieu wordt voorkomen. Na ontkwijken mag het fluorescentiepoeder een kwikgehalte hebben van maximaal 50 mg/kg droge stof waarna het verwerkt moet worden volgens de hier onder genoemde minimumstandaard. - De minimumstandaard voor het verwerken van niet-herbruikbaar en niet voor recycling geschikt fluorescentiepoeder met een kwikgehalte van ten hoogste 50 mg/kg droge stof is storten op een daarvoor geschikte stortplaats. Nuttige toepassing, al dan niet na immobilisatie, is niet toegestaan om te voorkomen dat kwik diffuus wordt verspreid. - Hoogwaardiger verwerkingsvormen dan de minimumstandaard zijn uitsluitend toegestaan wanneer er geen risico bestaat dat daarmee kwik wordt verspreid in het milieu. <u>Voorbereiding voor hergebruik is toegestaan voorzover hergebruik past binnen geldende wet- en regelgeving;</u> - Concentratiegrenswaarden voor metalen (kwik) niet door mengen mogen worden bereikt.

Nr.	Onderdeel LAP	Wijziging
		III Grensoverschrijdend transport van afval Het toetsingskader, de bezwaargronden en de bijbehorende procedures voor overbrenging vanuit of naar Nederland zijn opgenomen in hoofdstuk 'Toetsingskader grensoverschrijdend transport van afval' van het beleidskader. De uitwerking voor gasontladingslampen en fluorescentiepoeder is hieronder gegeven. Deze uitwerking geldt - voor overbrenging binnen de Europese Unie, en - voor invoer van buiten de Europese Unie en uitvoer naar buiten de Europese Unie, tenzij • uit paragraaf 12.5.5 van het beleidskader iets anders volgt en/of • toetsing aan verordening 1013/2006/EG al direct leidt tot bezwaar (bijvoorbeeld op basis van art 36 van de verordening). <u>Algemeen</u> Uit de Europese kwikstrategie, Verordening 1102/2008, Richtlijn 2011/97/EU en Besluit kwikhoudende producten milieubeheer volgt dat wordt gestreefd naar uitsluiten van kwik. Veel toepassingen van kwik en handel in kwik zijn aan beperkingen onderhevig. Dit uitsluiten betekent dat er nauwelijks markt is voor het bij ontwikkelen van afvalstromen afgevangen kwik. Dit afgevangen kwik kan dus nauwelijks worden vermarkt en moet vervolgens veilig moet worden geborgen (D15, D12 of D1). Dit heeft tot gevolg dat het ontwikkelen van afvalstoffen niet vanwege het toepassen van het teruggewonnen kwik kan worden aangemerkt als handeling van nuttige toepassing (R4). <u>(Voorlopige) verwijdering</u> Overbrenging vanuit Nederland van gasontladingslampen voor storten is op grond van nationale zelfverzorging in beginsel niet toegestaan. Overbrenging vanuit Nederland van gasontladingslampen voor andere vormen van (voorlopige) verwijdering dan storten zijn in beginsel niet toegestaan, omdat recycling mogelijk is. Overbrenging vanuit Nederland voor storten van <u>voor voorbereiding voor hergebruik</u>baar of voor recycling geschikt fluorescentiepoeder is op grond van nationale zelfverzorging in beginsel niet toegestaan. Overbrenging vanuit Nederland van <u>voor voorbereiding voor hergebruik</u>baar of voor recycling geschikt fluorescentiepoeder voor andere vormen van (voorlopige) verwijdering dan storten zijn in beginsel niet toegestaan, omdat recycling<u>nuttige toepassing</u> mogelijk is. Overbrenging vanuit Nederland van fluorescentiepoeder dat niet geschikt is voor <u>voorbereiding voor hergebruik</u> of recycling voor (voorlopige) verwijdering is in beginsel niet toegestaan op grond van nationale zelfverzorging wanneer een deel van het overgebrachte afval als vervolghandeling in het buitenland wordt gestort (zie ook paragraaf 21.3 van het beleidskader). Het voorgaande geldt niet wanneer a) het storten uitsluitend betreft het metallisch kwik dat vrijkomt bij het ontwikkelen van de overgebrachte fluorescentiepoeder dat wordt gestort conform verordening (EG) Nr. 1102/2008, of b) het gaat om van oorsprong in het buitenland vrijgekomen fluorescentiepoeder dat ten behoeve van reiniging (bijvoorbeeld ontwikkelen) is overgebracht naar Nederland en na reiniging nog steeds geen andere bestemming kan krijgen dan storten (bijvoorbeeld door aanwezigheid van andere verontreinigingen). Tegen overbrenging naar het land van herkomst of naar een derde land wordt dan in beginsel geen bezwaar gemaakt (zie ook paragraaf 21.3 beleidskader).

Nr.	Onderdeel LAP	Wijziging
		Overbrenging naar Nederland van gasontladingslampen voor storten is op grond van nationale zelfverzorging en/of nationale wettelijke bepalingen in beginsel niet toegestaan. Overbrenging naar Nederland van gasontladingslampen voor andere vormen van (voorlopige) verwijdering dan storten zijn in beginsel niet toegestaan, omdat recycling mogelijk is. Overbrenging naar Nederland voor storten van voor <u>voorbereiding voor</u> hergebruik of recycling geschikt fluorescentiepoeder is op grond van nationale zelfverzorging en/of nationale wettelijke bepalingen in beginsel niet toegestaan. Overbrenging naar Nederland van voor <u>voorbereiding voor</u> hergebruik of recycling geschikt fluorescentiepoeder voor andere vormen van (voorlopige) verwijdering dan storten zijn in beginsel niet toegestaan, omdat recycling <u>nuttige toepassing</u> mogelijk is. Overbrenging naar Nederland van fluorescentiepoeder dat niet geschikt is voor <u>voorbereiding voor</u> hergebruik of recycling voor (voorlopige) verwijdering is in beginsel niet toegestaan op grond van nationale zelfverzorging wanneer een deel van het overgebrachte afval als vervolghandeling in Nederland wordt gestort (zie ook paragraaf 21.3 van het beleidskader). In afwijking van het voorgaande is overbrenging naar Nederland voor storten wel toegestaan wanneer het gaat om van oorsprong in Nederland vrijgekomen fluorescentiepoeder dat niet geschikt is voor <u>voorbereiding voor</u> hergebruik of recycling dat ten behoeve van reiniging (bijvoorbeeld ontkwikken) is overgebracht naar het buitenland en na reiniging nog steeds geen andere bestemming kan krijgen dan storten (bijvoorbeeld door aanwezigheid van andere verontreinigingen). Tegen overbrenging terug naar Nederland wordt dan in beginsel geen bezwaar gemaakt voorzover storten in lijn is met de Nederlandse minimumstandaard (zie ook paragraaf 21.3 beleidskader). <u>(Voorlopige) nuttige toepassing</u> Overbrenging vanuit Nederland voor recycling alsmede voor voorlopige nuttige toepassing gevolgd door recycling is in beginsel toegestaan, tenzij uiteindelijk zoveel van de overgebrachte afvalstof wordt gestort dat de mate van nuttige toepassing de overbrenging niet rechtvaardigt of wanneer de mate van recycling lager is dan gangbaar is bij verwerking van betreffende afvalstof in Nederland. Voor gasontladingslampen geldt dat - met uitzondering van bij de verwerking van uitgevoerde lampen vrijkomend fluorescentiepoeder dat niet voor <u>voorbereiding voor</u> hergebruik of recycling geschikt is - iedere mate van storten in beginsel te hoog is om de overbrenging te rechtvaardigen aangezien recycling <u>nuttige toepassing</u> mogelijk is. Overbrenging vanuit Nederland voor andere vormen van (voorlopige) nuttige toepassing dan <u>voorbereiding voor hergebruik</u>, recycling of voorlopige nuttige toepassing gevolgd door recycling is in beginsel niet toegestaan omdat <u>voorbereiding voor hergebruik of recycling</u> (in ieder geval van bulk van de samenstellende onderdelen, materialen en stoffen) mogelijk is. Overbrenging naar Nederland voor (voorlopige) nuttige toepassing is in beginsel toegestaan wanneer de verwerking in overeenstemming is met de Nederlandse minimumstandaard.
29.	Sectorplan 70	Door publicatie van de zogenaamde F-gassen verordening worden op een aantal plaatsen alsnog een aantal aanpassingen aangebracht. I Afbakening Volgende stoffen vallen onder dit sectorplan: <u>CFK's, HCFK's en halonen</u> Chloorfluorkoolstoffen (CFK's), chloorfluorkoolwaterstoffen (HCFK's) en halonen zijn gereguleerde stoffen vallend onder de bepalingen

Nr.	Onderdeel LAP	Wijziging						
		van Verordening (EG) 1005/2009. Deze verordening reguleert <u>de productie</u>, het gebruik, de handel, het terugwinnen, de vernietiging en de uitfasering van deze stoffen. <u>HFK's, PKF's en SF6</u> Fluorkoolwaterstoffen (HFK's), perfluorkoolstof (PFK) en zwavelhexafluoride (SF6) zijn gefluoreerde broeikasgassen vallend onder de bepalingen van Verordening (EG) 517/2014² Verordening (EG) 842/2006. Deze verordening <u>reguleert het op de markt brengen</u>, regelt het gebruik, de insluiting, de etiquettering <u>etikettering</u>, rapportage en het terugwinnen van deze gassen. <u>Toepassingen die deze stoffen bevatten</u> Belangrijkste toepassingen die CFK's, HCFK's, halonen, HFK's, PFK's of SF6 kunnen bevatten zijn (niet limitatief): - Koel- en vriesapparatuur, warmtepompen, airco-installaties (HCFK, HFK) - Brandbeveiligingssystemen <u>Brandbeveiligingsapparatuur</u> (HCFK's, HFK's) - Brandblussers, <u>brandblussystemen</u> (Halonen, HFK's) - Hoogspanningsschakelaars <u>Elektrische schakelinrichtingen</u> (SF6) - <u>Isolatieschuimen</u> (PFK, HFK) - Oplos- <u>en reinigingsmiddelen</u> (gebruikt in apparaten <u>PFK, HFK</u>) - <u>Aërosolen</u> (HFK) De Verordening (EG) 1005/2009 betreffende ozonlaag afbrekende stoffen en de Verordening (EG) 842/2006 inzake bepaalde gefluoreerde broeikasgassen reguleren het gebruik en het op de markt brengen van CFK's, HCFK's, HFK's en halonen. In dit sectorplan wordt slechts de uitwerking <u>van bovengenoemde verordeningen</u> voor het nationale afvalbeleid beschreven. Beide verordeningen geven aan dat de genoemde gassen, na terugwinning uit apparaten, moeten worden aangeboden voor recycling, regeneratie of vernietiging. Terugwinning moet gebeuren indien noodzakelijk voor onderhoud en bij einde levensduur van de apparaten. In de toelichting op dit sectorplan wordt kort ingegaan op overige procedures en benodigde vergunningen die uit deze verordeningen voortvloeien. <u>Onderstaand - niet limitatief bedoeld - overzicht bevat afvalstoffen die overeenkomsten vertonen met de afvalstoffen in dit sectorplan, maar niet vallen onder dit sectorplan.</u> Voor deze afvalstoffen zie... <table><tr><td>Spuitbussen</td><td>Sectorplan 43: Verpakkingen van overige gevaarlijke stoffen</td></tr><tr><td>Brandblussers</td><td>Sectorplan 45: Brandblussers</td></tr><tr><td>Oplosmiddelen en glycolen</td><td>Sectorplan 67: Halogeenarme oplosmiddelen en glycolen Sectorplan 68: Halogeenhoudende oplosmiddelen</td></tr></table>	Spuitbussen	Sectorplan 43: Verpakkingen van overige gevaarlijke stoffen	Brandblussers	Sectorplan 45: Brandblussers	Oplosmiddelen en glycolen	Sectorplan 67: Halogeenarme oplosmiddelen en glycolen Sectorplan 68: Halogeenhoudende oplosmiddelen
Spuitbussen	Sectorplan 43: Verpakkingen van overige gevaarlijke stoffen							
Brandblussers	Sectorplan 45: Brandblussers							
Oplosmiddelen en glycolen	Sectorplan 67: Halogeenarme oplosmiddelen en glycolen Sectorplan 68: Halogeenhoudende oplosmiddelen							

² Deze verordening is op 16 april 2014 gepubliceerd en treedt in werking op 1 januari 2015. Deze verordening komt in de plaats van verordening (EG) 842/2006 (vervalt per 1-1-2015). Voor dit sectorplan is ervoor gekozen de inhoud van de nieuwe verordening reeds te gebruiken.

Nr.	Onderdeel LAP	Wijziging				
		<table><tr><td>Koel- en vriesapparatuur</td><td>Sectorplan 71: Afgedankte elektrische en elektronische apparatuur</td></tr><tr><td>Drukhouders (cilinders met gassen)</td><td>Sectorplan 44: Gasflessen en overige drukhouders</td></tr></table>	Koel- en vriesapparatuur	Sectorplan 71: Afgedankte elektrische en elektronische apparatuur	Drukhouders (cilinders met gassen)	Sectorplan 44: Gasflessen en overige drukhouders
Koel- en vriesapparatuur	Sectorplan 71: Afgedankte elektrische en elektronische apparatuur					
Drukhouders (cilinders met gassen)	Sectorplan 44: Gasflessen en overige drukhouders					
		II Minimumstandaard De minimumstandaard voor het verwerken van CFK's en HCFC's en halonen, is 'vernietigen' volgens de in Bijlage VII bij de Verordening (EG) 1005/2009 goedgekeurde (verplichte!) technieken. De minimumstandaard voor het verwerken van HFK's, PFK en SF6 is 'vernietigen' zoals gedefinieerd in Verordening (EG) 842/2006 <u>517/2014</u> artikel 12: <i>het proces waarbij het gefluoreerde broeikasgas in zijn geheel of grotendeels definitief wordt omgezet of ontleed in één of meer stabiele stoffen die geen gefluoreerde broeikasgassen zijn.</i> <u>Indien een verwerker meer dan 1 metrische ton in een kalenderjaar vernietigt, dan dient hij hierover te rapporteren aan de Europese commissie (zie artikel 19 lid 2 van VO (EG) 517/2014).</u> III Grensoverschrijdend transport van afval Het toetsingskader, de bezwaargronden en de bijbehorende procedures voor overbrenging vanuit of naar Nederland, zijn opgenomen in hoofdstuk Toetsingskader grensoverschrijdend transport van afval van het beleidskader. De verordening (EG) 1005/2009 kent uitsluitend beperkingen of bepalingen rond 'grensoverschrijdend transport' voor invoer naar en uitvoer uit de EU-zone. → Verordening (EG) 842/2006 <u>517/2014</u> kent <u>naast de onder II genoemde rapportageplicht ook nog een aantal labellingsvoorschriften voor (cilinders met) gefluoreerde broeikasgassen die van belang zijn voor gerecyclede, geregenereerde of ter vernietiging op de markt gebrachte broeikasgassen (zie artikel 12 van de verordening)</u>geen specifieke bepalingen over grensoverschrijdend transport. Beide verordeningen kennen echter wel een aantal bepalingen die van belang kunnen zijn voor het grensoverschrijdend transport t.b.v. (vormen van) verwijdering en (vormen van) nuttige toepassing. Hieronder wordt het effect van deze bepalingen op het grensoverschrijdend verkeer van afvalstoffen uitgewerkt³. <i>Overzicht van belangrijkste bepalingen en definities uit de verordeningen - deze kunnen afwijken van wat er in de rest van het LAP wordt gehanteerd - in relatie tot (voorlopige) verwijdering en (voorlopige) nuttige toepassing:</i>				

³ Omdat de verordeningen niet voor alle gevallen bepalingen kennen voor grensoverschrijdend transport van afval betreft het deels een interpretatie. In alle gevallen blijven de originele bepalingen van de verordeningen – zoals bijvoorbeeld de eis dat in bepaalde gevallen sprake moet zijn van vernietiging van de gassen - doorslaggevend.

Nr.	Onderdeel LAP	Wijziging													
		<table><tr><td>LAP:</td><td>CFK, HCFK, Halonen <i>Verordening (EG) 1005/2009</i></td><td>HFK, PFK, SF6 <i>Verordening (EEG) 517/2014</i></td></tr><tr><td>(voorlopige) Verwijdering</td><td>Vernietiging Uitsluitend toegestaan conform goedgekeurde technieken in bijlage VII van de verordening. Vernietigingstechnieken anders dan deze zijn niet toegestaan.</td><td>Definitie vernietiging: art.2 lid 17</td></tr><tr><td rowspan="3">(voorlopige) nuttige toepassing</td><td>Definitie recycling: art.3 lid 24</td><td>Definitie recycling: art.2 lid 15</td></tr><tr><td>Definitie regeneratie: art.3 lid 25</td><td>Definitie regeneratie: art.2 lid 16</td></tr><tr><td>Vernietiging met terugwinning van ... als vorm van nuttige toepassing Niet als zodanig benoemd in de verordening. <i>Interpretatie</i>: uitsluitend toegestaan indien de voor de terugwinning ook gebruik wordt gemaakt van de technieken voor vernietiging in bijlage VII.</td><td>Vernietiging met terugwinning van ... als vorm van nuttige toepassing Indien voldaan <i>blijft</i> aan de definitie van 'vernietiging'</td></tr></table>	LAP:	CFK, HCFK, Halonen <i>Verordening (EG) 1005/2009</i>	HFK, PFK, SF6 <i>Verordening (EEG) 517/2014</i>	(voorlopige) Verwijdering	Vernietiging Uitsluitend toegestaan conform goedgekeurde technieken in bijlage VII van de verordening. Vernietigingstechnieken anders dan deze zijn niet toegestaan.	Definitie vernietiging : art.2 lid 17	(voorlopige) nuttige toepassing	Definitie recycling : art.3 lid 24	Definitie recycling : art.2 lid 15	Definitie regeneratie : art.3 lid 25	Definitie regeneratie : art.2 lid 16	Vernietiging met terugwinning van ... als vorm van nuttige toepassing Niet als zodanig benoemd in de verordening. <i>Interpretatie</i> : uitsluitend toegestaan indien de voor de terugwinning ook gebruik wordt gemaakt van de technieken voor vernietiging in bijlage VII.	Vernietiging met terugwinning van ... als vorm van nuttige toepassing Indien voldaan <i>blijft</i> aan de definitie van 'vernietiging'
LAP:	CFK, HCFK, Halonen <i>Verordening (EG) 1005/2009</i>	HFK, PFK, SF6 <i>Verordening (EEG) 517/2014</i>													
(voorlopige) Verwijdering	Vernietiging Uitsluitend toegestaan conform goedgekeurde technieken in bijlage VII van de verordening. Vernietigingstechnieken anders dan deze zijn niet toegestaan.	Definitie vernietiging : art.2 lid 17													
(voorlopige) nuttige toepassing	Definitie recycling : art.3 lid 24	Definitie recycling : art.2 lid 15													
	Definitie regeneratie : art.3 lid 25	Definitie regeneratie : art.2 lid 16													
	Vernietiging met terugwinning van ... als vorm van nuttige toepassing Niet als zodanig benoemd in de verordening. <i>Interpretatie</i> : uitsluitend toegestaan indien de voor de terugwinning ook gebruik wordt gemaakt van de technieken voor vernietiging in bijlage VII.	Vernietiging met terugwinning van ... als vorm van nuttige toepassing Indien voldaan <i>blijft</i> aan de definitie van 'vernietiging'													

(Voorlopige) verwijdering
Interpretatie van de verordeningen in kader van grensoverschrijdend transport t.b.v. vernietiging:

Transport t.b.v. vernietiging van:	<i>Binnen de Europese Unie</i>		<i>Invoer en uitvoer EU</i>	
	<i>Overbrenging vanuit NL</i>	<i>Overbrenging naar NL</i>	<i>Overbrenging vanuit NL</i>	<i>Overbrenging naar NL</i>
<i>CFK's, HCFK's en Halonen</i>	Toegestaan mits ¹⁾	Toegestaan mits ¹⁾	Verboden	Toegestaan mits ¹⁾ en 3)
<i>HFK's, PFK's, SF6</i>	Toegestaan	Toegestaan ²⁾	Toegestaan ⁴⁾	Toegestaan ^{2),4)}

1) *mits voor vernietiging gebruik wordt gemaakt van de in bijlage VII bij Verordening (EG) 1005/2009 vermelde goedgekeurde technieken.*
2) *Voor totale jaarlijkse hoeveelheden van meer dan 1 ton geldt een rapportageplicht. Ingevoerde hoeveelheden gefluoreerde broeikasgassen t.b.v. vernietiging moeten met ingang van 2015 specifiek voor vernietiging worden gelabeld (zie Verordening EG 517/2014, artikel 15).*
3) *Importvergunning voor invoer naar de EU noodzakelijk.*
4) *Rapportageplicht voor invoer en uitvoer van hoeveelheden overeenkomend met 100 ton CO2-equivalent of meer per kalenderjaar (zie Verordening (EG) 517/2014, artikel 19).*

(Voorlopige) nuttige toepassing
Interpretatie van de verordeningen m.b.t. grensoverschrijdend transport t.b.v. (voorlopige) nuttige toepassing:

Transport t.b.v. nuttige	Binnen EU	Invoer en uitvoer EU
--------------------------	-----------	----------------------

Ministerie van Infrastructuur en Milieu

Nr.	Onderdeel LAP	Wijziging						
		toepassing van:		Overbrenging vanuit NL	Overbrenging naar NL	Overbrenging vanuit NL	Overbrenging naar NL	
		CFK	regeneratie Vernietigen met nuttige toepassing	Verboden Toegestaan ¹⁾	Verboden Toegestaan ¹⁾	Verboden Verboden	Verboden Toegestaan ¹⁾	
		HCFK	regeneratie	Verboden m.i.v. 1-1-2015 Toegestaan mits ²⁾	Verboden m.i.v. 1-1-2015 Toegestaan mits ²⁾	Verboden	Verboden m.i.v. 1-1-2015 ²⁾	
			Vernietigen met nuttige toepassing	Toegestaan ¹⁾	Toegestaan ¹⁾	Verboden	Toegestaan ¹⁾	
		Halonen	regeneratie	Verboden tenzij ³⁾	Verboden tenzij ³⁾	Verboden tenzij ³⁾	Toegestaan onder voorwaarden ⁴⁾	
			Vernietigen met nuttige toepassing	Toegestaan ¹⁾	Toegestaan ¹⁾	Verboden	Toegestaan ¹⁾	
		HFK's, PFK's, SF6		Toegestaan	Toegestaan	Toegestaan ⁵⁾	Toegestaan ⁵⁾	
		1) indien voor vernietigen gebruik wordt gemaakt van de in bijlage VII bij Verordening (EG) 1005/2009 vermelde goedgekeurde technieken. Importvergunning voor invoer van buiten de EU noodzakelijk. 2) <u>Verordening (EG) 1005/2009 kent voor gereguleerde stoffen een uitsluitingsbepaling van het toegestane gebruik. Gereguleerde HCFK's mogen per 1-1-2015 niet meer worden gebruikt voor het onderhoud en bijvullen van koelinstallaties. Onder voorwaarden is gebruik en export voor specifieke gevallen nog wel toegestaan. Verordening (EG) 1005/2009 kent voor gereguleerde stoffen een uitsluitingsbepaling van het toegestane gebruik. HCFK's mogen per 1-1-2015 niet meer op de markt worden gebracht.</u> 3) zie voor de voorwaarden waaronder overbrenging is toegestaan en door wie: verordening (EG) 1005/2009 artikel 17, lid 2 onder e. (kritische toepassingen) 4) zie voor de beperkende voorwaarden verordening (EG) 1005/2009 artikel 15 lid 2 onder g 5) <u>Rapportageplicht voor invoer en uitvoer van hoeveelheden overeenkomend met 100 ton CO2-equivalenten of meer per kalenderjaar (zie Verordening (EG) 517/2014, artikel 19). Rapportageplicht voor een hoeveelheden van meer dan 1 ton per kalenderjaar. Zie voor de bepalingen Verordening (EG) 842/2006 art. 6.</u>						